

СВЕТИ ЈЕФРЕМ СИРИЈСКИ
ТУМАЧЕЊЕ ЧЕТИРИ ЕВАНЂЕЉА

[ПРЕДГОВОР](#)
[ПРВА ГЛАВА](#)
[ДРУГА ГЛАВА](#)
[ТРЕЋА ГЛАВА](#)
[ЧЕТВРТА ГЛАВА](#)
[ПЕТА ГЛАВА](#)
[ШЕСТА ГЛАВА](#)
[СЕДМА ГЛАВА](#)
[ОСМА ГЛАВА](#)
[ДЕВЕТА ГЛАВА](#)
[ДЕСЕТА ГЛАВА](#)
[ЈЕДНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ДВАНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ТРИНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ЧЕТРНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ПЕТНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ШЕСНАЕСТА ГЛАВА](#)
[СЕДАМНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ОСАМНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ДЕВЕТНАЕСТА ГЛАВА](#)
[ДВАДЕСЕТА ГЛАВА](#)
[ДВАДЕСЕТПРВА ГЛАВА](#)
[ДВАДЕСЕТДРУГА ГЛАВА](#)

Предговор

[Садржај](#)

Тумачење Четвороеванђеља светог Јефрема Сиријског које је у наставку изложено заслужује пажњу побожног читаоца не само због тога што је то веродостојно дело великог Оца и учитеља Цркве, него и због важних особености еванђелског текста који се у њему објашњава. Према сведочанствима старине и брижљивим испитивањима научника, показало се да свети Отац у свом излагању Еванђеља није следио неког од Еванђелиста него да је пред собом имао зборник еванђелских текстова, састављен на основу сва четири Еванђеља

Према истраживањима научника, текст који у свом тумачењу користи св. Јефрем Сиријски на неким местима удаљује се не само од текста какав је данас општеприхваћен у Цркви - и што пажљивом читаоцу сигурно неће промаћи - него и од старог сиријског превода који се назива Пешито, а подудара се са најстаријим сиријским Еванђељем, које је издао Цуретон. Тако у тумачењима св. Јефрема речи из Јн. 1; 4-5. гласе овако: У томе, што је било саздано, у Њему је био живот, и живот беше светлост људима, док Мт. 1; 25. преноси на следећи начин: У светости је живео с њом, док не роди првенца. Оба ова места подједнако се удаљују од грчког текста и од превода Пешито, али су сагласна са Цуретон-овим старим Сиријским Еванђељем.

Без обзира на ова одступања у неким појединостима, Четвороеванђеље које излаже св. Јефрем омогућује да се јасно види да је то онај исти еванђелски текст какав и данас читамо. Према томе, нека сваки православни хришћанин поштује успомену на св. Јефрема, који нам је у својим тумачењима оставио тако јасно, убедљиво и непобитно сведочанство о дубокој старини и неповредивости светих Еванђеља, која је прихватила Црква Христова.

(Хтели бисмо да скренемо пажњу србском читаоцу на велику смисаону и асоцијативну густину и концизност текста св. Јефрема Сиријског, а у смислу да је док се чита ово тумачење неопходно имати пред собом отворено Свето Писмо Старог Завета како би се лакше пратио текст тумачења. Свети Јефрем праслике Ст. Завета објашњава њиховим испуњењем у Новом Завету. Тежину текста појачава и сиријски језик који има логику друкчију од логике индоевропских језика.)

ПРВА ГЛАВА

[Садржај](#)

Због чега се наш Господ обукао у тело? (Као прво), због тога да би и само тело окусило радост победе, да би се испунило и спознало дарове благодати. Да је Бог победио без тела, какве бисмо Му похвале узносили? Као друго, да би се разјаснило да наш Господ са почетком стварања нипошто није оклевао због тога што ће човек постати бог јер је то, што се наш Господ умањило у човеку, више од онога што је Он обитавао у њему док је човек био велики и славан ? . Због тога је и написано: Ја рекох - богови сте (Пс. 81; 6). Према томе, Реч (Логос) долази и облачи се у тело да би се кроз оно, што је доступно робовању и кроз оно, што робовању није подложно, тело одвратило од онога који га је поробљавао ? . Требало је да наш Господ буде пристаниште свих добара којем би притицали људи, ризница свих тајинстава којој би са свих страна приступали и обитавалиште свега скривеног, да би се сви људи, као на крилима, узносили к Њему и у Њему једином налазили спокојство. Одбаци умовање према којем је падом онога, што је пао, пао и Онај Који је требало да га васпостави. будући да је тело Адамово било (створено) пре него што су се у њему појавили поремећаји (растројства), ни Христос није прихватио поремећаје (растројства) каква је Адам касније задобио, јер су они били нека слабост која је придодата (првобитној) здравој природи. Господ је, дакле, примио ту здраву природу, чије је здравље (са Адамовим падом) пропало, да би човек кроз здраву природу Господњу повратио здравље своје првобитне природе. Када су крвожедне звери страшно израђавале човека, Доброчинитељ је пожурио да нас оживи Својим лековима. Човек је незаслужено обавијен завојима, јер су и ране његове биле незаслужене: човек ни у чему није сагрешио против сатане који га је израђавао, као што ничим није узвратио ни Доброчинитељу Који га је исцелио. обучен, дакле, у оно исто оружје којим је непријатељ победио и бацио свет у осуду, Господ је сишао у битку и у телу, примљеном од жене, победио свет, надвладао непријатеља и осудио га. Док је Црква била скривена, њу су наговештавала тајинства док је она сама ћутала. Када је Црква била откривена, сама је почела да тумачи оне своје пророке који су услед њеног јављања од тада заћутали.

У почетку беше Реч (Логос). Еванђелиста ово говори како би показао да, као што реч постоји код онога ко је изговара, тако и Бог Реч (Логос) у сваком делу има заједницу са Својим Родитељем, да је у Њему и изван Њега. Добро расуђујеш да реч постоји и пре него што је изговорена, јер је Захарија говорио без покретања усана. Наш Господ се назива речју (Логосом) и из још једног разлога. Наиме, кроз реч се открива оно што је скривено у срцу, о чему сведочи и апостол Павле, говорећи: У Њему су сакривена сва блага премудрости и знања (Кол. 2; 2). Уосталом, реч се не изговара пре него што се уобличи , јер је природа речи рођена. Тако је и Логос Сам о Себи сведочио да Он није Сам од Себе него да је рођен, и да Он није Отац него Син, јер је рекао: Бога нико није видео никад; Јединородни Син који је у наручју Оца, Он Га објави (Јн. 1; 18). Он каже и ово: Ја сам дошао у име Оца (Јн. 5; 43 и Јн. 16; 28, где каже: Изиђох од Оца). Ако кажеш да то, што јесте, не може бити рођено, учинићеш лажним сведочанство Писма које каже: беше, а затим: рођен из недара Оца Свога.

У почетку беше Реч (Логос). Пази да на том месту не помислиш на слабу реч, и не сматрај Га тако ништавним да Га назовеш гласом. Глас не постоји од почетка, јер гласа нема пре него што се изговори, а након што се изговори, он опет престаје да постоји. Та реч, Која је по Својој природи подобје суштаства Свог Оца, није, дакле, била глас; та Реч није била Очев глас него Његова икона. Ако су деца, коју си ти изродио, теби подобна (слична), како онда мислиш да је Бог родио глас а не Бога? И ако син Јелисаветин, иако је назван гласом (в. Мт. 3; 3, Мк. 1; 3 и Лк. 3; 4), јесте истински човек, онда је утолико пре Бог, који је назван речју (Логосом) истинити Бог. Ако приговориш да се Син у Писму јасно означава именом речи (Логоса), онда размисли да Јован, који се назива гласом, постоји као личност. На сличан начин је и Бог, Који се назива речју (Логосом), утолико пре Бог Реч (Логос). Ако пак мислиш да је Син помисао Очева, онда ћу те упитати да ли је Отац само једанпут помислио? Ако (Отац) има многе помисли, како онда Син може бити Јединородни? А ако је Син Његова унутрашња помисао, како онда може бити са десне стране Оца?

У почетку беше реч. Та реч, међутим, није она реч која је изречена на почетку света, будући да та Реч постоји пре почетка и пре времена, јер нема ни дана ни часа када Њега (Логоса, речи) није било. Истинска Реч није она, која у једно време постоји а у друго не постоји; то није Реч која некад није постојала па је затим била створена, него је то Реч која је била свагда, постојано, од почетка, од вечности. будући да је Онај Који изговара Реч вечан, да је ова Реч подобна Ономе Који је изговара и да је то Реч Онога Који је изговара, (Еванђелист) каже: У почетку беше Реч (Логос). Да би показао да је Његово (Логосово) рођење претходило сваком почетку и временским границама, каже: беше.

Даље, ако ова Реч беше у Бога а не Богу, онда речима у Бога Еванђелиста јасно излаже да, као што беше Бог у Којег је била реч, тако је и Сама Реч била у Бога, као Бог.

У почетку беше реч. Тим речима се разјашњавају две ствари, и то природа Логоса (Речи) и Његово рођење. Да Логоса (Реч) не би оставио без тумачења, додаје: Он беше у Бога, чиме је обзнанио две ствари: као прво, да Логос не постоји као неко од људи, јер беше у Бога, а као друго начин постојања (бивства) Логоса (Речи): И Логос (Реч) беше Бог, чиме нам је дао троструку поуку, односно да је Логос Бог, да је Лице и да је рођен. Он беше у почетку у Бога (код св. Јефрема: Он беше од почетка у Бога). Разборито је присајединио ове речи, да се не би испоставило да он обзнањује једно Лице. Он беше од почетка у Бога. Тако је Еванђелиста, као прво, говорио о Његовом рођењу, као друго да је Он био у Бога, као треће да је Он био Бог и као четврто да је Он већ од раније био у Бога.

Све кроз Њега постаде (Јн. 1; 3), будући да су кроз Њега извршена дела, према речима апостола: Све је кроз Њега било створено, јер су кроз Њега извршена дела (упор. Кол. 1; 16-17), Кроз Њега створи васцелу земљу и Без Њега ништа није постало (Јн. 1; 3), што је једно исто. У томе што је кроз Њега саздано беше живот, и живот беше светлост (видело) људима (Јн. 1; 4), јер су се Његовим јављањем сакриле рушилачке, претходне заблуде. И светлост светли у тами, и тама је не обузе (Јн. 1; 5), и као што каже: Својима дође, и своји Га не примише (Јн. 1; 11).

И светлост светли у тами. Размотри, каква се заправо тама борила против ове светлости људима и испитај на који је начин Он у њој раније светлио. Када каже светли, немој се

усудити да о Логосу помислиш нешто неважно, него из речи светли у тами разуми да Еванђелиста тамом назива време које је претходило Његовом божанственом јављању и показује да је Логос у то време светлио. О тој тами можемо да слушамо и на другом месту Еванђеља, тамо где се налази пророчка изрека: Земља Завулонова и земља Нефталимова, на путу к мору с оне стране Јордана, Галилеја незнабожачка, народ који седи у тами виде светлост велику (Мт. 4; 15-16). Ову таму он затим приписује њима, јер је то био веома удаљен народ који је обитавао и живео на морској обали и у великој мери одступио од наредби и учења Закона. Из тог разлога их он назива народом "који седи у тами". Дакле, Еванђелиста је управо о њима говорио јер је и сам казао: светлост, тј. Његово учење и знање, тама која му је претходила, тј. заблуде, не обузе. Започињући оглашавање о почетку оног подвига који је наш Господ претрпео у Свом телу, Еванђелиста почиње говорећи: Тама га не обузе.

У време Ирода, цара јудејскога (Лк. 1; 5). Окончавајући излагање о Логосу, говорећи на другом месту о томе како се, до ког степена и зашто Он умањео, каже овако: Логос постаде тело и настани се међу нама (Јм. 1; 14). Од сада, дакле, после окончања овог места, ма шта да у Писму чујеш о Логосу, размишљај не само о чистом и једином Логосу Божијем него о Логосу обученом у тело, тј. од сада почињу помешане повести, божанствена заједно са човечијом, искључујући ово прво и најважније од свега.

У време Ирода, цара јудејскога, беше неки свештеник... по имену Захарија, и жена његова Јелисавета (Лк. 1; 5). О њима каже следеће: ... живљаху по свим заповестима и уредбама Господњим беспрекорно (Лк. 1; 6), како не би рекли да они услед својих грехова нису рађали децу, јер су, у ствари, били чувани за чудесна дела. И биће ти радост и веселје (Лк. 1; 14), не зато што си родио сина, него зато што си родио таквог да ниједан, каже, између рођених од жена неће бити већи од Јована Крститеља (Лк. 7; 28). неће пити вина и сикера (Лк. 1; 15). Наговестио га је ангео, као што је наговестио и друга цеда обећања, како би показао да ће и Јован бити једно од њих. И ти, дете, назваћеш се пророк Вишњег, јер ћеш ићи напред пред лицем Господњим да Му приправиш пут (Лк. 1; 76). Дух је био како у детету, тако и у старцу.

Ићи ћеш напред пред лицем Његовим... (Лк. 1; 76), а не као пророци, који су били само весници Његове славе. Да дадеш познање спасења... (Лк. 1; 77), да би људи могли да разликују пролазна тајинства од саме Истине, која никад не пролази. Благодат и истина постаде кроз Исуса Христа (Јн. 1; 17). Са десне стране жртвеника наговештен је Јован, весник Господа Који седи са десне стране. Наговештен је био у оном часу кад се завршавало божанствено служење, да би се показало да је он граница претходног свештенства и служења. Унутар светилишта занемео је Захарија, како би било јасно да тајинства светилишта морају замукнути с јављањем Онога Који тајинства извршава. будући да није поверовао да ће његова жена бити разрешена од неплодности, он је био свезан у својим речима. Захарија је пришао ангелу како би показао да је његов син мањи од ангела; Марији је пришао сам ангео, како би показао да је њен Син Господ ангела. Ангео је дошао у храм, како не би дао лажни изговор онима, који лажни изговор и траже. Ангео није пришао Јелисавети, јер је Захарија био Јованов родитељ. Ангео није пришао ни Јосифу, јер је само Марија била родитељка Јединородног. Гаврило није пришао

Јелисавети која је имала мужа, али је пришао Марији да би својим именом заменио тајну мужа ? .

Услишена је молитва твоја пред Богом (Лк. 1; 13). Да је Захарија био убеђен да ће му се дати оно, за шта се молио, он би се добро молио. међутим, како он није веровао да ће му се то даровати, рђаво се молио. Оно за шта је молио Бога приближавало се испуњењу, а он је посумњао да ће тако и бити. Због тога је реч његове прозбе, док је ова била на путу ка свом испуњењу, била праведно одузета од њега. Раније се непрестано молио да му буде дарован син, а кад је његова молитва услишана, он се одвратио и упитао: Како ће то бити?

Будући да је посумњао у реч (ангела), био је погођен по устима и по молитвама; одузета му је реч, која се раније повиновала његовим жељама. То дело се, дакле, извршило на тај начин. У оно, што је силно желео док је било далеко, није поверовао кад је обзнањено да се приближава. Док је веровао, дотле је и говорио, или како каже Писмо: Веровах, зато и говорих (Пс. 115; 1). будући да је занемарио реч, био је погођен по речима да би, будући лишен сопственог гласа, поштовао ону реч коју је занемарио. Пошто су његова уста рекла: Како ће то бити, било је потребно да се (из храма) врати нем, како би научио да је ово могуће. Слободан језик био је свезан, како би Захарија научио да свезана утроба може бити одрешена, и да би спознао да свезани језик може да одрешу утробу.

Нека искушење научи онога, који није хтео да се научи вери. Када је покушао да прича, Захарија је искусио да не може да говори и разумео да Онај што је затворио отворена уста може да отвори затворену утробу. Када је занемео, добро је разумео колико је неправедно говорио. Због чега је иначе Закон заповедао: око за око, ако не због тога да би онај, који је нашкодио другом, губитком сопственог ока био научен над каквом је превасходном ствари извршио насиље? Тако је и Захарија, сагрешивши речју, посредством речи био и кажњен, како би окусио плод праведне плате. речи је био лишен зато што је помислио да она реч, која му је обзнањена, неће бити испуњена. Кад су његова уста била заграђена тако да није могао да искаже ни најпотребније, научио се да је и он сам рђаво преградио реч наговештења. Захаријиним речју осуђена је реч ангела, али је и његова реч пред ангелом била кажњена. Нека су због једног уда казну претрпели сви телесни удови; требало је, међутим, да Захарија буде кажњен управо у оном телесном уду којим је сагрешао. Иако је казна дотакла све удове, саму казну осетио је на устима. Захаријина кривица је била таква да је без оклевања на њега привукла казну, како се не би нашао и неко други, који би му био сличан.

Требало је да Захарија, примивши од ангела радосну вест, изађе из светилишта и да буде весник ангела. међутим, како због свог неверја није желео да посредством речи буде његов весник, добио је такву казну да оно, што није хтео да обзнани речју, обзнани ћутањем. Тиме, што му се ово виђење догодило у светилишту, народу је био дат поуздан знак да је он достојан таквог виђења. Када су пак видели да је свезан ћутањем, разумели су да је његовим устима било потребно оградивање. Језик је био погођен болешћу да би ум, када се очисти, научио да на уста стави чврсте окове. будући да није стражарио над својим устима, врата његових уста била су заграђена ћутањем. Пошто је ангео говорио с њим у близини Светиње над светињама, народ је разумео да му је дарована блага (добра) вест. међутим, из тога што није могао да говори познали су да је одговорио нечим

недоличним. будући да је виђење имао у току служења, док су изговарали прозбе, знали су да му је ниспослат неки дар. међутим, како на његовим устима нису пронашли дејство благодати, знали су да он дар није прихватио. Иако је сам Захарија посумњао у речи ангела, након што је он занемео нико више у њих није сумњао. Кад он сам није поверовао радосној вести коју му је донео ангео, сви људи су посредством његовог ћутања поверовали у њу. Захарија је својим ћутањем за остале постао пророк и судија, да би се кроз пророка научили жуђеној вести а да би кроз судију били обузети страхом да не занемаре такву вест. За самог Захарију, ангео је постао пророк и судија. Као пророк, он му је протумачио скривено, а као судија изложио га је болести и казни.

Вест о будућим добрима је тога часа била послата људском роду. Када је први, који ју је цуо, посумњао у њу, обележила га је знаком, да га остали не би подражавали. На тај начин се ова радосна вест, коју је ангео громко огласио, показала као невероватна, да би затим, оглашена Захаријиним знаковима, постала вероватна. Видевши да су његовим знаковима сви поверовали, Захарија је схватио да је узалудно посумњао у речи ангела. Тако његово ћутање извршава оно, што је он саслушао. Како није поверовао ангелу који је послужио као уста Божија, он га је учинио немим, да би уместо њега (Захарије) проговорила дашчица.

Кад није поверовао најрадоснијој вести о Јовану коју му је донео ангео, он је занемео. Кад је видео Јована, који је изашао из утробе, поново је проговорио. Реч која је потекла од ангела дошла је до његових уста и закључала их, али је дошла и до утробе, и њу је откључала. Та реч је такође, у другачијем поретку, закључала утробу коју је отворила, да више не би рађала, и отворила уста која је закључала, да се више не би затварала. Требало је закључати уста онога, који није поверовао рођењу од неплодне утробе и требало је закључати утробу која је родила Јована, како више не би рађала и како би овај јединородни био весник Јединородног. Захарија, једини који је сумњао, у својој сумњи је поништио сумњу људског рода.

Он је, дакле, својим неверјем све људе научио вери. Када се Јован рађао у благовештењу из уста живог ангела, његов отац није поверовао у његово духовно рођење, а када се родио од смртне утробе, поверовао је том телесном рођењу. међутим, како није поверовао живим устима, његова уста су посредством речи замрла. Кад су увидели да је занемео, пожурили су да правилно поверују, мотрећи на њега који је рђаво посумњао. Његова уста су пожурила и била су осуђена на ћутање да би се научила уздржању и да други не би испољавали брзоплетост. будући да је Захарија посумњао у свог Господа и у своје прозбе, било је нужно да буде кажњен ћутањем, како после тога више нико не би посумњао у Бога и у молитву.

Чија мисао, Госпде, може да исцрпе једну од Твојих изрека? Ми остављамо много више него што узимамо, слично жеднима који пију са извора. Реч Господња нам, упоредо са многим поукама, даје и многа размишљања. Господ је своју реч украсио многим бојама како би се свако поучио, разматрајући оно што је њему потребно. У Својој речи сакрио је многе ризнице, да би свако од нас, тамо где се потруди, могао и да се обогати. Реч Божија је дрво живота које ти свим својим деловима пружа благословени плод, као и она стена која се показала у пустињи, да би из свих својих делова свим људима пружила духовно

пиће ? . Сви, каже, исто јело духовно једоше, и сви исто пиће духовно пише (1. Кор. 10; 3-4).

Нека, дакле, онај, који је досегао неки део те ризнице не мисли да се у тој речи садржи само оно чега се он домогао; напротив, нека помисли да је могао да досегне само то једно од мноштва које се у њој садржи. Нека услед тога, што му се открио и што му је додељен само тај један део, не назива и саму реч оскудном и бесплодном и нека је не презире, и како нема моћ да је задобије, нека заблагодари због њеног богатства. Радуј се што си побеђен и не тугуј због тога што те она надвладала. Жедан се радује што пије, и не тугује што не може да испије цео извор. Нека извор победи твоју жед, уместо да жед победи извор. Ако се твоја жед утоли а извор остане неиспијен (неисцрпљен), поново ћеш моћи да се напијеш на њему. Ако пак после утољавања твоје жеди извор пресахне, онда ће те твоја победа обратити ка злу. Благодари за оно што си добио и не јадикуј због онога, чега је преостало у изобиљу. Оно што си добио и стекао, то је твој удео, а оно што је преостало јесте твоје наследе. Оно што услед своје слабости ниси могао да добијеш сада, можеш да добијеш у неко друго време, уколико га сачуваш. Нека те не привлачи завидљива мисао да ћеш једним захватањем узети оно, што њиме не може бити узето, и немој се због лењости удаљавати од онога што можеш да узмеш по деловима.

Прсти су на дашчици написали "Јован", и то име означава да нам је неопходно милосрђе. Прстима је било потребно милосрђе по благодати, јер су уста била закључана правдом. Услишена је молитва твоја пред Богом (Лк. 1; 13). Дакле, када је заповест Божија испунила оно за шта су преклињале молитве, онда је према свакој правди одузет језик онеме, којем је недостајало мудрости. Иако се он молио Богу смиреним мољењем и самим тим (мољењем) сведочио да молитва може да тражи и да Бог дарује, када се тражено приближило испуњењу, он је упитао: Како то може бити? Дакле, догодило се оно што није желео, јер је одбацио оно што је желео. Десило му се оно што никад није искусио, јер се у онеме, што је одавно знао, показао као неискусан. будући да уши нису слушале оно чему се моле уста, пресахнуо је извор са којег су истицале речи, како слуху више не би давале своје пиће.

На који је начин онај, који сопственим слушањем није донео плода, могао да донесе плод кроз слушање других? Нема сумње да је Захарија примером њиховог оца Авраама крепио оне мужеве који нису имали синове и да је оне жене, лишене деце, крепио примером њихове мајке Саре, јер је и њега и његову жену Господ ставио у исти такав положај. Онима, које је задесила таква несрећа, Авраам и Сара били су уместо родитеља и служили су им као нека врста огледала. Очи бесплодних и лишених деце мужева и жена гледале су на њих да би задобиле утеху, као што су се и они утешили кроз Исаака, зачетог у Сариној утроби после деведесет девет година. Захарија је, наравно, сматрао Авраама својим оцем по вери, али се од њега разликовао по старости ? . Кад је посумњао у Оног, Који има власт над природом, чим је пожелео да проговори показало се да није у стању да то учини, јер је требало да позна Онога, Који над свим има власт. Онеме који не верује потребни су знакови да би поверовао. Услед сумње у његовој души, ангео је на Захаријина уста ставио знак, како би (Захарија) разумео да Онај, Који природни дар речи претвара у занемелост, може да оживи и умртвљену утробу. Због тога што његова уста нису могла да рође реч, Захарија је поверовао да његова старост може да роди сина.

Услишана је молитва твоја пред Богом. Молитва је испросила, Бог је даровао, али је воља одбацила. Дакле, ово место поучава да молитва може сва да испроси, да Бог може све да дарује, и да воља може или све да прихвати или све да одбаци. Уосталом, не би требало приписивати пороке тамо, где се каже да су у свему живели беспрекорно, него се мора речи да је величанствено сијање блиставог ангела престашило и збунило Захарију, и то не у срцу него само на језику, као што и Писмо каже на другом месту: И прегорчи дух његов, и би малодушан у устима својим (Пс. 105; 33). Ангео га је зато и казнио посредством уста. међутим, чим му је додељена казна, свештеник се (посредством ње) очистио од своје кривице.

Обратиће срца отаца ка деци (Лк. 1; 17). Како су деца из јудејства прешла у древни паганизам и отпала од завета свог Бога, рекао је: обратиће срца њихова, да би, као и њихови очеви, у истини служили Господу сваке твари. Приправиће Господу народ спреман (Лк. 1; 17) - очигледно на онај начин на који је Илија својом ревношћу многе вратио ка божанственој вери свог Господа. Ако кажу да то треба да се догоди на свршетку света, ја одговарам: очеви од деце и деца од очева већ сада нису раздвојени различитим мишљењима, и не предају се више служењу идолима ? .

И ово каже: Скриваше се Јелисавета (Лк. 1; 24), тј. услед жалости због онога што се догодило Захарији. Скривала се и због тога јер се стидела што, иако већ престарела, очекује рођење детета. Неки кажу да се Јелисавета није крила због своје старости. Наиме, ни о Сари није написано да се скривала, иако је, кад је носила Исаака у утроби, имала већ деведесет година; није се скривала ни Ревека, кад је била бременита близанцима. О Јелисавети је, међутим, написано да се скривала пет месеци - односно, до оног времена док се нису уобличио удови њеног сина, да би радосно заиграли пред својим Господом, јер се приближавало и благовештење Маријино.

У шести месец (Лк. 1; 26), каже Еванђелиста, јер рачуна време кад је зачела Јелисавета. Даће Му Господ Бог престо Давида... (Лк. 1; 32), као што је било и предсказано: Палица владалачка неће се одвојити од Јуде нити од ногу његових онај који поставља закон, докле не дође онај коме припада (1. Мојс. 49; 10). Када ју је ангео поучио да је Богу све могуће, говорећи: И Јелисавета, рођака твоја, и она заче у старости својој... (Лк. 1; 36), Марија је рекла: ако се њој тако догодило, ево слушкиње Господње, нека ми буде по речи твојој (Лк. 1; 38). Иако би се на основу тога што је ангео рекао: Јелисавета, рођака твоја, могло помислити да је Марија била из дома Левијевог, мора се речи да је пророчанство о рођењу Месије било дато само једном племену предака ? . Давидов род је постојао све до Маријиног заруцника Јосифа, чије је рођење било природно. Ова слава била је ради племена Давидовог, јер су и његово семе и његово племе у Христу достигли своју сврху. Писмо не помиње Маријино племе, јер обично наводи и означава племе мужа. Да је било уобичајено да се објасни и покаже и мајчино племе, онда би сасвим праведно било да се пита и за Маријино племе. Како је требало да Господ заједно са царством укине и свештенство, Писмо указује и на једно и на друго племе - и на Јудино кроз Јосифа, и на Левијево кроз Марију ? . Тако је и Давид, у својству оца од којег ће потећи Христос, у пророштву рекао: Ти си свештеник до века по чину Мелхиседековом (Пс. 105; 4) ? . Ако пак на основу речи Писма: Јелисавета, рођака Маријина, сматраш да је то рекао зато да би показао да је Марија потицала из дома Левијевог, знај да Писмо на другом месту каже да

су обоје, тј. и Јосиф и Марија, потицали из племена Давидовог ? . међутим, ангео није рекао Марији: "Ти си Јелисаветина рођака", него Јелисавета, рођака твоја ? .

Да је Марија потицала из неког другог племена, онда би било лажно оно што говори Писмо: из дома Давидова, као и оно што је рекао ангео: Даће му Господ Бог престо Давида, оца Његова (Лк. 1; 32). Он је Маријин, а не Јосифов син. Дакле, није се нигде на другом месту открио у телу него у племену Давидовом, према речима Писма: Изаћи ће шиблика из стабла Јесејева, и изданак из корена његова изникнуће (Ис. 11; 1). О томе сведочи и апостол: Господ наш Исус Христос по телу би рођен од Марије, од семена Давидова (Рим. 1; 3 - цитат знатно одступа од српског превода, прим. прев.), и остало. У Посланици Тимотеју пише и ово: Памти Исуса Христа, васкрслог из мртвих, од семена Давидова (2. Тим. 2; 8) и др. Осим тога, налазимо да су племена Јудино и Левијево међусобно била измешана кроз Аарона, који је ступио у брак са сестром Наасона, воде дома Јудиног, као и кроз Јодаја свештеника, чија је жена била кћер Јорама, кнеза из дома Давидовог (2. Дневн. 22; 11). Уосталом, већ и сама реч ангела, која спомиње блиско сродство Марије и Јелисавете, сведочи да су ова племена посредством бракова била међусобно измешана.

А Марија уставши оних дана... оде к Јелисавети (в. Лк. 1; 39-40) да би дознала да ли се уистину тако догодило и да, уверивши се у то, не сумња у оно што се односило на њу саму. Затим је, уставши, Марија пошла ка Јелисавети, која је била мања од ње, слично као што је и Господ дошао код Јована. Откуд мени ово да дође мати Господа мојега мени (Лк. 1; 43). Видевши да се и други прослављају даровима који су њој дати, Марија је прославила Господа и рекла: Од сада ће ме звати блаженом сви нараштаји (Лк. 1; 48). Слично Левију у бедрима Авраамовим, Јован је још док је био у бедрима Захаријиним служио Господу и ишчекивао Га, као што цвет месеца арека (марта), ћутке наговештава грозд који ће бити исцеђен усред Јерусалима. И као што цветови пет месеци претходе оном времену кад у грозду почиње да се образује сок, тако је и Јован био раније зачет, да би поклоњењем наговестио зачеће Онога, Којем се клањају. Благо оној која верова да ће се извршити што јој је казао Господ (Лк. 1; 45). Када је Марија пренела Јелисавети оно што јој је у тајности речено и када ју је ова поздравила јер је поверовала у извршење онога што су слушали пророци и њихови ученици, Марија је, као плод свега што је чула од ангела и Јелисавете, радосно изговорила: Велича душа моја Господа... (Лк. 1; 46). речима Јелисавете: Благо оној која верова, Марија супротставља своје речи: Блаженом ће ме звати сви нараштаји. Дакле, у то време и тим речима Марија је почела да благовести ново царство. После три месеца вратила се у свој дом (Лк. 1; 56), како Господ не би стајао пред Својим робом као слуга. Дошла је код свог мужа, да би се дело показало онаквим какво је и било. Да је у утроби носила људски плод, она би од свог мужа побегла.

Јелисавета је зачала у месецу сами ? , након што је Захарија испунио дане свог служења и својих обавеза. Благовести Маријине догодиле су се десетого дана месеца арека, као што су се и благовести Захаријине догодиле десетого дана месеца гори , шест месеци пре Маријиних. Закон налаже да се десетог дана месеца арека од стада одлучи пасхално јагње и да се затвори на посебно место. Тог истог дана је и истинско Јагње било затворено у утробу Дјеве, управо у оно време кад се сунчева светлост утврђује у својој снази (пролећна равнодневница); отуда научи да је Он дошао да покрије наготу Адамову ? .

Рођен је шестог дана месеца халоца према грчком рачунању, у време када сунце почиње да победује, показујући да је ђаво побеђен и да је човек победио у Ономе, Који све победује.

Јован је заиграо од радости, наговештавајући дужност весника која му је наложена. Младенац бесплодне заиграо је од радости пред Младенцем Дјеве. Јовану је био потребан језик његове мајке, да би изрекао пророчанство о Господу. Због тога се, зачевши шест месеци раније, Јелисавета крила од Марије док се не уобличи удови њеног младенца, како би младенац, ликујући, заиграо од радости пред својим Господом и на тај начин посведочио за Марију. Поигравање младенца у утроби није извршио сам младенац, нити је до тога дошло што је њему било пет месеци, него да би се открила благодат у неплодној утроби која га је зачала и да би утроба Дјеве препознала велику благодат своје рођаке, али и да би свет поверовао њиховом зачећу по гласу благовештења Гавриловог, који је и за једну и за другу био нека врста сејача. Иако је Јован заиграо од радости, није могао да се огласи и да посведочи о свом Господу, због чега је његова мајка почела да говори: Благословена си Ти међу женама и благословен је плод утробе Твоје (Лк. 1; 42). У умртвљеној утроби Господ је припремио Свог весника да би показао да је дошао да потражи умрлог Адама. Најпре је оживотворио Јелисаветину утробу, а затим је Својим телом оживотворио гроб Адамов.

Јелисавета је у старости родила последњег од пророка, а Марија у младалачком узрасту - Господа ангела. Кћер Ааронова родила је глас оног што вапи у пустињи, а кћер цара Давида - Реч (Логоса) Цара небеског. Жена свештеникова родила је ангела Лица Његовог, а кћер Давидова крепког Бога земље. Неплодна је родила оног који опрашта грехе, а Дјева Онога Који грехе поништава. Јелисавета је родила оног, који људе уједињује кроз покајање, а Марија Онога, Који земљу очишћује од нечистоте. Старија је у дому оца свога Јакова зажегла светилку, односно Јована, а од младе је свим народима заблистало Сунце правде. Захарији је благовестио ангео, да би Обезглављени проповедао Распетога, да би онај, којег су мрзели, проповедао Онога Којег су прогонили из зависти, да би онај, који је крстио водом, проповедао Онога, Који је крстио огњем и Духом Светим. Светилка која не тамни проповедала је Сунце правде, испуњени Духом - Дароватеља Духа, труба свештеничка трубом је огласила Онога Који ће на глас трубе доћи у последњи дан; Глас је проповедао реч, и онај, који је видео голуба, Онога, над Којим је голуб отпочинуо, слично као што и муња претходи грму.

Којом (милошћу) нас је походио Исток са висине, да обасја нашу таму (в. Лк. 1; 78-79). Тим речима указује на звезду мудраца. Који седе у тами и сени смрти (Лк. 1; 79). То је речено о мудрацима, јер им је пре појаве звезде било туђе истинско богопоштовање, или је пак (речено) о Израиљцима који су били у тами, јер су их мудраци просветлили, због чега је и речено: Да управи ноге наше на пут мира (Лк. 1; 79). речи седе у сени означавају још и астрологију Халдејаца или мрак паганског идолослужења.

ДРУГА ГЛАВА

[Садржај](#)

А рођење Исуса Христа овако би: Кад је мати његова Марија била обручена Јосифу, а пре него што се беху састали, наде се да је затруднила од Духа Светога (Мт. 1; 18). Еванђелиста ово није рекао у подругливом смислу, као што празнослове незнабошци приповедајући да су њихови богови били толико ниски да су се препуштали срамној наслади страсти и противприродном рађању деце. Да не би и ти, слушајући о Марији, помислио на нешто слично ономе што празнослове незнабошци, он је додао да се наде да је трудна од Духа Светога а не да је од супружничтва родила. Њеним светим зачећем отворен је приступ божанственом милосрду, да би обитавало у сваком телу. То, што је Марија најпре била обручена (заручена) и што је прихватила име свог мужа а затим затруднела, догодило се ради прејемства (наследивања) царева, јер је било немогуће да се младенац упише у родослов под именом своје мајке. На тој основи је син Давидов био уписан с царевима. Ово се можда догодило и због лукавих људи који би Марију клеветали због прељубничтва. Она је због тога била дата кротком мужу и он ју је задржао кад се показало да је она трудна. А када је она родила, није ју истерао из свог дома него је живео с њом и показао се као добровољни савезник оне која би била изложена клеветама. Он је пред свима сведочио за Марију да се њен син није појавио услед блуда него да је зачет силом Духа.

Он се, дакле, родио без мужа. Као што се на почетку Ева појавила на свету од Адама без (супружничког) сједињења, тако је и Марија Јосифу била и дјева и жена. Ева је родила убицу, и зато је Марија родила Живототворца. Ева је родила оног, који је пролио крв свога брата, а Марија Онога, чију ће крв пролити Његова браћа. Ева је видела онога, који је услед земљиног проклетства стрепео и лутао (1. Мојс. 4; 11 - 12), а Марија Онога Који је поништио проклетства и клинцима их приковао за дрво крста. Из зачећа Дјеве научи да је Онај, Који је без (супружничког) сједињења створио Адама од девствене земље, уобличио и другог Адама у утроби Дјеве. И као што се први човек вратио у утробу своје мајке, тако се кроз овог Другог, који се није вратио у мајчину утробу, узнео и онај први, што је био погребен у утробу своје мајке ? .

Марија се трудила да увери Јосифа да је њено зачеће било од Духа, али се он није сагласио с тим, јер је то било нешто сасвим ново и нечувено. Када је Јосиф видео да је њено лице радосно и да њена утроба није празна, он је услед своје праведности помишљао да је не излаже срамоћењу и порузи него да је ћутећи отпусти, јер за њен грех није знао, као што није био уверен ни одакле је дошло до њеног зачећа: Гле, јави му се у сну ангео Господњи говорећи: не бој се (Мт. 1; 20). Ако сумњаш, послушај пророка Исаију који каже: Ето, дјева ће затруднети (Ис. 7; 14) и Данила који говори: Одвали се камен без (садејства) руку (Дан. 2; 34). Ово не личи на другу изреку: Погледај на гору и долину, где се указује на мужа и жену, јер је овде рекао: без (садејства) руку. Као што је Адам у рађању Еве био и отац и мајка, тако је била и Марија у рађању нашег Господа.

А Јосиф..., будући праведан, не хтеде је јавно изобличити (Мт. 1; 19). Његова праведност је била непријатељска и противна Закону који каже: рука твоја мора је пре свих каменовати

(в. Закони пон. 17; 7), тако да је и он хтео да је потајно отпусти. међутим, Јосиф је знао да је то зачеће било особито и да су се догађале ствари које нису својствене положају жена и стању бременитих невести; сви ти знаци указивали су му да је то дело проистекло од Бога. Он код Марије никада није приметио ништа срамотно, и није могао а да не верује оној, која је имала многа сведочанства - немог Захарију, Јелисавету која је зачала по наговештају ангела, Јованово поигравање (од радости, у мајчиној утроби) и пророштво његовог оца. Све то, и још много тога другог, наговештавало је девствено зачеће. Стога је он праведно помишљао да је потајно отпусти јер, уколико би знао да њено зачеће није било од Духа Светога, било би неправедно да је не оптужи.

Знајући добро да је то дело Божије и да је само по себи дивно али да је за друге невероватно, он је у свом уму расуђивао да ће бити праведно да је отпусти. Осим тога, помишљао је да ће можда том, тако великом делу, бити учињено нешто нечисто уколико буду живели заједно. Помно размишљајући у себи, рекао је: "Не знам, хоће ли на мени бити неког греха, ако се назовем оцем божанственог рођења?" Због тога се бојао да живи с њом, говорећи: "Да на неки начин не оскрнавим име дјеве?" Ангео му је зато и рекао: не бој се узети Марију (Мт. 1; 20). Писмо у наставку каже: Свето је живео с њом (в. Мт. 1; 25). Због тога су, како неки кажу, погубили Захарију, будући да је он чувао Марију у помоћним просторијама храма, јер су се те дјеве окупљале у једном делу храма? . Други кажу да је Захарија, према речи Господњој, убијен код олтара (Мт. 23; 35), јер је, када су приликом покоља младенаца од њега затражили сина, спасао дете бекством у пустињу. Постоје и они који се усуђују да кажу да је Марија, након рођења Спаситељевог, постала Јосифова жена. међутим, како би то могло бити да она, која је била обитавалиште и обитељ Духа Светога, и коју је осенила божанствена сила, постане затим супруга смртног човека и да, на подобје првог проклетства, рађа у боловима? Ако је Марија "благословена међу женама", онда су кроз њу разрешена првобитна проклетства, према којима се деца рађају у боловима и проклетствима. Она која рађа у тим истим боловима не може бити названа благословеном. И како је Господ ушао кроз закључана врата, тако је и изашао из девствене утробе, и ова Дјева је без порођајних болова стварно и истинито родила. Ако су због Ноја звери у ковчегу постале целомудрене и кротке, онда је утолико пре доликовало Дјеви, коју су нагостили пророци и у којој је обитавао Емануил, да не приступа брачном саживоту. Нојеве звери учиниле су то по нужности, а Марија по својој вољи. Као што је у чистоти зачала, тако је у светости живела.

Ако су синови Ааронови били погубљени зато што су у светилиште (Светињу над светињама) уносили нечисти огањ (3. Мојс. 10; 1-2), каквој би тек великој казни Она била изложена? Ако Закон предвиђа казну чак и за продавце који вино мешају са водом, онда би утолико пре овде следовала осуђујућа пресуда. Ако на основу тога, што су неки ученици именовани као браћа Господња, мисле да су они били деца Маријина, онда нека знају да су и Самог Христа називали Јосифовим сином, и то не само Јевреји него и Његова мати, Марија: Ево, отац Твој и ја тражисмо Те с болом (Лк. 2; 48). То, што је ангео заповедио Јосифу да узме Марију, жену своју (Мт. 1; 20), учињено је стога, да би се удаљила подозривост оних који су могли да је оклеветају, превасходно зато да би је Јосиф сачувао и да је не би убили они који су због зачећа подозревали у погледу (благовештења) ангела. За њих је, наиме, рођење (сина) од дјеве била велика саблазан, јер су веровали и знали да ће с рођењем (сина) од дјеве њихов град бити разрушен и да ће се (старо)

свештенство и цареви укинати. Због тога су убили пророка Исаију, јер је и он наговестио да ће дјева зачети и родити. Дјева је, дакле, родила првенца, а њена девственост је остала непороцна и ненарушава. Сам Првенац је нас родио у крштењу и Својим даровима учинио и нас првенцима, јер у крилу крштења нема ни старијег ни младег, будући да смо сви ми првенци вером и да се у нама испунило оно што каже Писмо: Посвети ми свакога првенца који отвори материцу (2. Мојс. 13; 2 и Лк. 2; 23). Крштење (у своје крило) прима нас, упрљане у гресима и као рдом искварене, и очишћењем од грехова у свом крилу нас и препорађа.

И у светости је живео с њом док не роди првенца (Мт. 1; 25) ? . Ове речи су изговорене у обрнутом поретку. Он ју је, наравно, на почетку узео за жену, а затим живео с њом у светости. међутим, чита се овако: живео је с њом у светости и узео ју је. "Узео ју је", каже Писмо, јер је након зачећа био именован за њеног мужа, или се пак речи живео је с њом у светости могу разумети и тако да, при погледу на њу, у његове помисли никад није долазила жеља. Док не роди првенца, тј. приликом рођења првенца поверовали су и дознали да оно (родење) није проистекло од човечије природе него од божанског дејства.

Осим тога: У светости је живео с њом док не роди првенца. Та светост је била дело нужности, иако јој је садејствовала њихова сопствена воља. Она светост, међутим, коју су очували након рођења нашег Господа, била је дело њихове слободе. Говори (Писмо) "док" и одређује то време нужности, одређујући при том и његов крај. У наставку се каже: живео је с њом у светости док она не роди првенца. Да је то било тако, онда би отуда морало следити да након рођења није више с њом живео у светости, јер је Писмо рекло "док". међутим, "док" на овом месту не означава никакву границу, као ни на следећем месту: рече Господ Господу моме: Седи Мени с десне стране док положим непријатеље Твоје за подножје ногама Твојим (Пс. 109; 1). У противном случају било би (у тим стиховима) речено да, кад непријатељи буду положени под ноге Његове, Он Сам мора устати ? . Живео је с њом у светости. Према томе, зар супружништво није свето, кад апостол сведочи и каже: постеља брачна чиста ? . Ако пак кажу да се у Еванђељима помињу браћа нашег Господа, ја ћу одговорити: будући да је Господ предао Марију Јовану, тиме је показао да ти ученици нису били Маријина деца, као што ни Јосиф није био њен муж. Како би, дакле, Онај Који је рекао: Поштуј оца свог и матер своју могао да одвоји мајку од деце и да је преда Јовану?

И идаху сви да се напишу, сваки у свом граду (Лк. 2; 3), јер је Израил био расејан и Јудеја поробљена, и јер су истинита сведочанства изложена у родословима царева ? . Рекао је, дакле, да је рођење Христово било у дане (владавине) Августове. Због чега је тај први попис у земљи био спроведен у време кад се родио наш Господ? Зато што је речено: Палица владалачка неће се одвојити од Јуде нити од ногу његових онај који поставља законе, докле не дође онај коме припада (1. Мојс. 49; 10). Из тога, што је приликом Његовог јављања био спроведен попис, нека буде јасно да су у време Његовог рођења незнабошци владали над народом који је некад сам владао (над њима), да би се испунило оно што је рекло (Писмо): У Њега ће се уздати незнабошци (Рим. 15; 12. и Ис. 11; 10). Дакле, дошао је у то време, будући да су и цар и пророк укинати (тј. старозаветно царско звање и пророчка служба, прим. прев).

Данас вам се роди Спас (Лк. 2; 11). Не каже се: родио се човек да би постао Спаситељ или да би постао Христос, него: данас вам се роди Спас, који управо и јесте Спаситељ. Није рекао, да Он тек треба да постане Христос Господњи, него који је Христос Господ (Лк. 2; 11) ? .

Будући да је овим било постављено начало устројавању света, ангели су огласили славу на висини и мир на земљи (в. Лк. 2; 14). Како су се и земаљски уздигли ка небесима, они су им огласили славу на земљи и мир на небу. У време кад је Божанство сишло и обукло се у људску природу, ангели су призивали мир на земљи. Када је пак људска природа, сједињена са Божанством, требало да се узвиси дотле да седне с десне стране (Бога Оца), тада су деца пред Њим огласила мир на небесима, говорећи: Благослов на висини (Мт. 21; 9, 15). Отуда и апостол поучава говорећи: учинивши мир Његовом крвљу на крсту, (помиривши)... оно што је на земљи и оно што је на небесима (Кол. 1; 20).

Осим тога, ангели су говорили слава на висини и на земљи мир а деца "мир на небесима и слава на земљи" и зато да би показали да, као што Његова благодат и милосрђе радују грешнике на земљи, тако и њихово покајање радује ангеле на небесима. Богу је слава од слободне воље ; онима пак на које се разгневио мир и помирење, а онима који су били криви, нада и опроштај. Ово је првобитно било благовештено пастирима, да нико од оних, који живе у пустињама не би клонуо духом него да би најпре сачували себе и, по обећању истинског Пастира, имали мир. Слава на висини Богу и на земљи мир - то је нада, али не за бесловесне и бездушне, него за добре синове човечије.

Сада отпушташ слугу Својега, Господе (Лк. 2; 29), јер је он (Симеон) носио утеху народа и на рукама држао наследе Израилево. Друго тумачење: будући да је Симеон гледао на Онога, чији је народ био Израил, он је рекао: Сада отпушташ у миру слугу Својега, исто као и Закон и свештенство. речи: сада отпушташ у миру слугу Својега изговорене су, наравно, о Симеону, али оне означавају и Закон. Симеон и Мојсеј су га пустили, и то управо у миру, јер до отпуштања Закона није дошло услед непријатељства, него је његово укидање извршио у љубави и миру. Оно што је потом изговорио: Јер видеше очи моје Спасење Твоје, које си уготовио пред лицем свију народа (Лк. 2; 30-31), сагласно је с другим местом: Њега ће очекивати сви незнабошци (Ис. 11; 10). Оно што каже у наставку: Овај лежи да многе обори и подигне у Израилу истоветно је ономе што Писмо каже на другом месту: Полажем на Сион камен спотицања, и онај који у њега верује неће се постидети (Ис. 8; 14, 28; 16 и Рим. 9; 33). То разуми овако: или као пад и подизање народа и незнабожаца, или као пад неправде и подизање правде.

И да буде знак против којег ће се говорити и теби самој пробошће мач душу... (Лк. 2; 34-35), јер су разни јеретици о Њему различито мислили. Неки су говорили: Он је примио бестрасно тело, а други: Он свој домострој није извршио у истинском телу. Неки кажу да је Његово тело земно , а неки пак да је небеско. Неки још кажу: Он је и раније постојао на земљи, а неки да је Његов почетак од Марије. ... И теби самој пробошће мач душу (Лк. 2; 35), јер је онај мач, који је због Еве заграђивао рај, био уклоњен кроз Марију, или пак речи "пробошће мач" значе одрицање ? . међутим, грчки текст јасно каже: Да се открију помисли многих срца (Лк. 2; 35), односно, помисли оних који су сумњали, јер се, кажу, Марија дивила Његовом рођењу и зачећу, па је и другима казивала о томе како је зачала и

зашто је родила. Неки су се дивили њеним речима и укрепљивали се, али је било и оних који су у то сумњали.

Појавила се звезда , јер су пророци укинута (тј. јер је укинута старозаветна пророчка служба, прим. прев) ? . Кретала се звезда, да би показала ко је био Онај, Којем су стремили пророчки наговештаји. И као што је ради Језекије сунце са запада кренуло ка истоку (в. 2. Цар. 20), тако је и ради Младенца, Који је био у јаслама, звезда од истока кренула ка западу.

Тако су преци ради знака сунца изложили Израилљ осуди , а њихови потомци су дошли да би тај исти народ постидели принесеним даровима. Мудраци су дошли са својим знаковима, као да су пророци, и посведочили су о Његовом рођењу. Ово се догодило због тога да Он, када се јави, не буде прихваћен као странац, него да би васцела твар знала за Његово рођење. Захарија је занемео а Јелисавета је зачала, да би васцела земља била обавештена о Његовом јављању.

Даље, ова звезда је приликом изласка и заласка сама управљала својим кретањем, као звезда луталица и покретна, будући да се кретала ваздухом небеским али да није била причвршћена за небо. Сакрила се пак ради тога, да у Витлејем не би дошли правим путем. Ради збуњивања Израилља, Бог је од мудраца сакрио звезду да би им, када су дошли у Јерусалим, књижевници дали тумачења о Његовом рођењу и да би они на тај начин добили истинито сведочанство и од пророка и од свештеника. Затим, то се догодило и стога да они (мудраци) не би помислили како постоји и нека друга сила осим "одаје" ? Онога, који је обитавао у Јерусалиму - слично као што су и старешине примиле од духа који је био на Мојсеју (упор. 4. Мојс. 11; 17), да неко не би помислио да постоји и неки други дух.

Житељи Истока су, дакле, били просвећени звездом, док су Израилљци били заслепљени помраченим сунцем ? . Тако се на почетку Исток поклонио Христу, као што и говори (Писмо): Исток с висине дао је светлост (упор. са Лк. 1; 78-79). Након што их је довела до Сунца, звезда је достигла своју границу и пошто је благовестила о Њему, она је окончала свој пут. Слично томе, Јован је био глас који благовести о речи (Логосу); када су људи чули Саму Реч (Самог Логоса) и кад се Он оваплотио, глас који Му је приуговорио пут је ускликнуо: Он треба да расте а ја да се умањујем (Јн. 3; 30). Мудраци, који су се клањали светилама (небеским телима), нису имали разлога да поду ка Сунцу да их звезда није привукла својом светлошћу. Њихова љубав, привржена пролазној светлости, привукла их је ка незалазној светлости.

Ирод, пак, који је услед свог лукавства наредио мудрацима да се врате и хотећи да их обмане, захваљујући виђењу у сну био је обманут у својим намерама. И примише они у сну заповест да се не враћају Ироду (Мт. 2; 12). Мудраци који су у будном стању похвалили Ирода што није позавидео рођеном Христу, јер је рекао: И ја ћу поћи да Му се поклоним (Мт. 2; 8), посредством свог сна разобличили су га да је тим речима лагао, јер је у ствари желео да Га убије. Добивши у виђењу заповест да се више не враћају код Ирода, они су као у огледалу сагледали лукавство убице. Дакле, онај који је хтео да обмане будне, сам је био обманут успаванима.

Ирод је помишљао да ће се подсмехнути мудрацима, јер је видео да му верују, али је уз помоћ оног виђења он сам био исмејан. На тај начин је онај, који се раније смејао, сам био исмејан након што су мудраци кроз виђење дознали да их је обмануо кад је рекао: И ја ћу поћи да Му се поклоним. Ради Језекије је био дат знак који је свима огласио истину, како би посредством сунца, што се вратило уназад, разумели ко је Онај што из смрти узводи у живот. Тако је и ова звезда, иако се јавила ради мудраца, била знак који је посредством њих (мудраца) благовестио васцелој творевини. Од ове звезде, која се противно природном поретку потчинила људима и указивала им пут, они су научили да се уздају у Бога Који је Себе испослао људима да би им указао пут ка Свом Царству. И као што се приликом Његове смрти сунце прекрило тамом да би свет дознао за Његову смрт, тако се и новојављена звезда угасила, да би сва земља дознала за рођење Сина.

Приликом радосног рођења јавила се радосна звезда, док се приликом жалосне смрти јавио туробни мрак. И као што је Језекија посредством знака био ослободен видљиве смрти, тако су и мудраци овим знаком били ослободени скривене смрти. Звезду, под чијим су руководењем путовали, мудраци су, наравно, могли да виде, иако је њено тело било скривено: по томе је она слична Христу, чија је светлост, разуме се, блистала свим људима, али чија је путања била скривена од свих људи.

И отворивши ризнице своје принесоше му дарове: злато - Његовом човештву (тј. човечанској природи), смирну - смрти Његовој и тамјан - Божанству Његовом. Или: злато као цару, тамјан као Богу и смирну као смртнику. Злато још и стога, што је поклоњење, које се чинило пред златом, морало да се преобрати у поклоњење Господу, а тамјан и смирну зато што указују на Исцелитеља који ће излечити рану Адамову. Онај, Који је кроз откровење уразумио мудраце да се не враћају код Ирода, кроз откровење је и њима (тј. Јосифу и Марији) заповедио да се врате из Египта, чиме су се испунила два пророштва: Из Египта дозвах Сина Својега (Ос. 11; 1 и Мт. 2; 15) и друго: Рахилља плаче јер се, каже, испуни што је рекао Јеремија пророк, итд.

ТРЕЋА ГЛАВА

[Садржај](#)

Тада Ирод, видећ да су га мудраци преварили, разгневи се веома и посла те погуби сву децу (Мт. 2; 16). Зар ти, неправедни Ироде, ниси слушао да је весник новорођеног Цара била звезда? Како не разабиреш да, будући да је она са неба, не можеш да се успротивиш делу небеском? Како је Ирод лишио мајке возљубљених цеда, тако је освета пала на његова три сина и на његову жену, а и он сам је погинуо страшном смрћу ? .

Ирод није знао на који би начин он могао да испита то дело јер је био заслепљен завишћу и није био у стању да размишља. Слично као што је испитивао једно пророштво пророка Михеја, исто тако је лако могао да се домогне и Исаијиног пророштва, јер су били откривени и род, и мати, и град и време (јављања) Месијиног: род је Његов из дома Давидовог, као што је рекао Јаков (1. Мојс. 49; 10), и мати је Његова Дјева (Ис. 7; 14) и град Његов Витлејем, како је предсказао Михеј (5; 2) и време Његовог рођења, било је оно,

о којем су говорили мудраци. Осим тога, из пописа који су Римљани спровели по земљи, знао је да су они, који су Га унели у списак, Исуса записали као сина Јосифовог. Иако је све то знао, он је толико био опијен завишћу да није био способан да Га (Месију) препозна. Он је био сличан Саулу, који је био жедан Давидове крви. Иако је Давид био у његовим рукама, Саул није знао да овај (Давид) стоји иза њега самог (в. 1. Сам. 24; 1-4). Соломон је знао да расуђује и да препозна дете оне блуднице (1. Цар. 3; 16 и даље). И Далила је знала да испита тајну замисао Самсонову и да је измами из његовог срца (Суд. 16; 5 и даље).

Будући да му нису били откривени ни род ни време ослободиоца који треба да се роди код Јевреја, фараон је почео да убија многе младенце, не би ли међу њима погубио и оног, чија му се смрт чинила неопходном (2. Мојс. 1; 15 и даље). И као што је Саул по многим знацима могао да зна да није у стању да надвлада Давидову храброст, тако је и Ирод могао да зна да није у стању да се супротстави сили сина Давидовог. Мржња, међутим, не само да не трпи расуђивање и поуку него, напротив, хита ка греху и погибелји. Људи те врсте су цеда сатане, који је мислио да он може убити Мојсеја, погубити Давида и одвести на крст сина Давидовог. Каин, његов ученик, мислио је да може обманути Бога кад је рекао: Зар сам ја чувар брата својега (1. Мојс. 4; 9). Тако су и Гијезије (2. Цар. 5; 25 и даље), и Искарриот (Мт. 26; 24-25, 49 и Јн. 13; 25-27) мислили да могу обманути - први Јелисеја, а други нашег Господа.

Побијени младенци су у двоструком погледу постали сведоци побијених праведника. Као што су Христа, Који је Себе назвао Богом, једнодушно истерали и удаљили из родног града (Лк. 4; 28-29), исто тако су Њега ради побили и безазлене и невинне младенце и пре него што су могли да постану Његови весници. Глас се заћу у Рами, Рахиља плаче за децом својом (Јер. 31; 15 и Мт. 2; 18). Витлејем је припадао потомству Јуде, Лијиног сина; зашто је, дакле, Рахиља плакала за својом децом јер их нема, тј. нису била тамо да би умрла за Христа? Рахиља је плакала због тога што Испушитељ није рођен од њене деце, иако је Лија символ древног народа, а Рахиља символ (праобраз) Цркве . међутим, нероткиња и остављена има више деце него она која има мужа, каже пророк (Ис. 54; 1). Рахиља је можда плакала и због тога што су племе Венијаминово и племе Јудино били суседи, јер је речено: И умре Рахиља, и погребеше је на путу који иде у Ефрату, а то је Витлејем (1. Мојс. 35; 19), исто као што и Мојсеј у свом благослову говори о Венијамину: Међу плећима његовим Он (Господ) ће обитавати (5. Мојс. 33; 12), јер је ковчег завета положен у Јерусалим, који је наследе Венијаминово. И када је Самуило дао знак Саулу, након што га је помазао за цара над Израиљем, он му је рекао: Кад отидеш данас од мене, наћи ћеш два човека код гроба Рахиљина, у крају Венијаминовом, у Селси (1. Сам. 10; 2).

Рахиља плаче за децом својом. Плачи, Рахиља, али не оним првим ридањем каквим си плакала кад су се непријатељи спремали да нападну твоју децу, него плачи због оне (деце) која су избачена на улицу и коју неће убити иноплеменици, него синови њиховог оца (тј. Јакова) ? . Уздржи, међутим, глас свој од вапаја, јер је награда за твоје сузе осигурана у онима, који ће бити рођени заједно са сином Давидовим, управо у оно време кад се роди Он, да би у време јављања (Његовог) постали проповедници и Његови радосни гласници. Погледај како та твоја деца добијају прво место у вишњем Јерусалиму, нашој ота х бини коју величамо и која је Мојсеју откривена на гори (Јевр. 8; 5-9. и Гал. 4; 26): он (тј. вишњи

Јерусалим) је постао њихов удео. Сачекај и утеш се сином твојим, изабраником (Божијим - Дела ап. 9; 15) Савлом, односно Павлом, који ће те утешити и бити награда за твоју жалост и сузе.

Када је видео да су га мудраци преварили... (Мт. 2; 16). О, слепи Израиљци, јер не разумете! Глуви, јер не слушате! Све до дана данашњег не обраћате пажњу на глас Исаије, који каже: Зато ће вам Господ дати знак (Ис. 7; 14). Ако би некоме другом био дат знак, он би неминовно рекао: "Ни у коме другом вам, тј. свима вама, није дат знак, осим у у Ономе Који је рођен од Дјеве!" Овај знак је дат Мојсеју како би се он сам и особито убедио у њега, као посредством тајинства, као што је знак био откривен и Гидеону и Језекиљу. Зар, међутим, оно што је особито њима било дато, није кроз мудраце послато и нама, као дело које је јасно и које је истинско разоткривање праобраза нашег Закона? Због чега, дакле, не познајете време искупљења и не верујете у рођење од Дјеве? Или сте, можда, заједно с вашим царем постали безумни и чекате да се мудраци пређашњим путем врате код вас да би вам најзад приповедали о Њему?

Зар вам није довољно што су дошли иноплеменници и што су вас узнемирили, да бисте разумели да се Христос појавио у свету? Или можда одобравате одлуку вашег цара, човекоубице и другог фараона, Аскалонита из семена Ханаанског ? Када је цуо да су свештеници помогли Давиду, којег иначе нису препознали, Саул је наредио да их побију (в. 1. Сам. 22; 18. и даље). Према томе, вама се то десило по правди, јер сте криви за ову праведну крв, као што је и Саул постао крив у крви Давидовој , и праведно је Син Давидов, ослободивши се из ваших руку, прешао код незнабожаца. Давид је трпео Саулове прогоне, као и његов Син Иродове. Свештеници су били побијени због Давида, а младенци ради нашег Господа. Међу свештеницима се спасао једино Авијатар, као што се међу младенцима спасао Јован. У лику Авијатара укинута је свештенство дома Илијевог, а у лику Јовановом укинута је пророштво (тј. пророчка служба) потомства Јаковљевог.

Будући да је Израиљ, изведен из Египта и тајинствено назван сином, поништио своје синовство клањајући се Ваалу и кадећи идолима, Јован га је праведно назвао породом аспидиним и тиме му је дао одговарајуће име. Како су поништили име усиновљене деце, које им је по благодати дато у дане Мојсејеве, од Јована су добили друго име, саобразно њиховим делима (Мт. 3; 7).

Након што је Господ отишао у земљу египатску и поново се вратио (у Јудеју), еванђелиста каже: Да се испуни што је Господ рекао преко пророка који говори: из Египта дозвах Сина својега (Ос.11; 1 и Мт. 2; 15). Каже затим и ово: Назарећанином ће се назвати (Суд. 13; 5 и Мт. 2; 23). Како на јеврејском "наџор" значи "изданак", и пророк га назива Сином "Наџор", јер Он уистину и јесте Син Изданка . међутим, пошто је Он одрастао у Назарету, Еванђелиста налази да је ова реч слична са "наџор" и каже: Назарећанином ће се назвати. Јован пророкује, али тајинство пророковања припада Господу Јовановом, као што и свештенство припада сину Захаријином, а власт и свештенство Сину Маријином. Јер се Закон даде преко Мојсеја (Јн. 1; 17), и знак јагњета, и многи праобрази Амалика , вода која је постала слатка и бакарна змија, али истина постаде кроз Исуса Христа (Јн. 1; 17). Крштење Јованово је више од Закона, али је ниже од крштења Христовог, будући да у име Тројице нико се није крстио до самог времена Вазнесења Његовог (Христовог). Јован се

није удаљио у пустињу да би и сам тамо подивљао, него да би у пустињи укротио дивљину настањене земље, јер у настањеној и мирној земљи страст, као љута звер, свакога доведе у пометњу; након удаљавања у пустињу, она постаје спокојна и тиха. У то те може уверити Иродова страст: живећи у настањеној и мирној земљи, он се распламсао толиком страшћу незаконите љубави према жени свога брата да је погубио кротког и уздржаног Јована (в. Мт. 14; 3 и даље), који је мирно живео у пустињи, па чак није био везан ни браком, дозвољеним по Закону. И Логос (Реч) постаде тело и настани се међу нама (Јн. 1; 14), тј. Логос Божији је кроз тело, које је прихватио, обитавао међу нама. Овде није речено: код нас, него међу нама, да би се показало да се у наше тело обукао ради нас, као што је и сам рекао: Тело моје истинско је јело (Јн. 6; 55).

Послаше Јудејци из Јерусалима свештенике и левите да га запитају: Ко си ти? И признаде и не порече, и признаде: Ја нисам Христос. И упиташе га: Шта дакле? Јеси ли Илија? И рече: Нисам (Јн. 1; 19-21). Господ га је, међутим, назвао Илијом, како о томе сведочи Писмо (Мт. 11; 14-17; 12), али када су њега самог упитали о томе, он је одговорио: Не, ја нисам Илија. Писмо, пак, није рекло да је Јован дошао у телесном лику Илијином, него у сили и духу Илијином (Лк. 1; 17). Њима није дошао онај Илија који се вазнео на небеса, као што ни сам Давид није постао њихов цар него Зоровавел ? . Фарисеји га, међутим, нису питали: "да ли си дошао у духу Илијином" него "да ли си ти сам Илија", због чега је он и одговорио: "Нисам." Због чега би био потребан Илијин лик, кад су се код Јована могла пронаћи дела Илијина? Да би одбацили Јована на основу тога што је Илија био вазнет на светој кочији, Јованову главу је на тањиру принела бестидна девојка, због чега је дошао Јелисеј и стао између Илије и Јована. Да су лажљивци хтели да оптуже Јована, онда би он, да то порекне, са собом упоредио Јелисеја, који је за њих био поуздан јемац, јер су веровали да је он удвостручено примио дух свог учитеља (2. Цар. 2; 9). Да је заиста било тако, онда би се Јелисеј два пута и у две кочије вазнео на небо, а можда и на само небо небеса. Отуда би било јасно да је Јелисеју дата сила Илијина, заједно са његовим делима. Њему, међутим, нису била дата сва Илијина дела него само сличност са њима, јер би иначе постојала сумња да ли су она од користи. међутим, кад Писмо не би рекло да је Јелисеј удвостручено примио дух Илијин, не би било јасно да је он добио већи дар.

Код Јована су послали оне исте, које су затим послали код Господа и који су упитали: Каквом влашћу то чиниш (Мт. 21; 23, Мк. 11; 28. и Лк 20; 2). будући да он (Јован) није дошао да поучава непријатеље, није им ни открио оно, о чему су се распитивали. Они нису желели да дознају ко је уистину био Јован, него су му самоуверено говорили: ко си ти, шта то чиниш? Због тога им Јован није ни одговарао као ученицима него као непријатељима: на све што су га питали, одговарао је да није ни Христос, ни Илија, ни пророк, него глас. При том се није називао ни Јованом, ни човеком, иако је у ствари био и пророк, и Илија, и христос. Тако је поступио стога што, према мњењу оних, који су га испитивали, Јован, наравно, није ни био неко од горепомнутих, слично као што је наш Господ, иако благ, неким рекао: Ја нисам благ (упор. Мт. 19; 16-17; Мк. 10; 17-18 и Лк. 18; 18-19).

Као што глас који наговештава светлост побудује ухо, и као што бљесак светиљке изазива делање ока, тако и писање садејствује гласу. Једно су светиљка и петао, као Илија и Јован. Петао нас својим гласом подстиче на слушање и представља символ гласа нашег

Васкрситеља. Светиљка нам својим блеском представља символ светлости нашег Просветитеља. Због тога су и једно и друго са две стране закључали таму, тако да су симболи Оца и Сина који су поништили безбожништво, и симболи пророка и апостола, јер су и са једне и са друге стране помогли сунцу? .

Разуми, пак, и то да је Јован, којега су назвали светиљком Онога што је саздао његова пламена уста, уједно и символ Илије, који је својим језиком спалио безбожнике и пламеном својих уста казнио их сушом и жеђу. Осим тога, петао који пева у тишини ноћи јесте символ Јована који проповеда у тишини пустиње. И ако се светиљка доноси у вечерњим сатима, онда петао, који пева само ујутро, не може да се слуша у то исто време? . Јован је, међутим, са својим гласом што претходи свитању сјединио и вечерњу светиљку, да би посведочио о доласку Илије, који се на тајинствен начин јавио у лику Јовановом.

Јован је, дакле, глас, али Реч (Логос), која се изражава гласом, јесте Господ. Глас их је пробудио, глас их је призвао и узнео, а Логос (Реч) им је поделило своје дарове. Какав грех, таква и казна? . Мало су се удаљили од вере, и мало их је казнио. И грање шумско исећи ће секиром, рекао је Исаија пророк (Ис. 10; 34). Рекао је грање, а не корење. Када се испунила мера њихових грехова, дошао је Јован и ишчупао дрво заједно са корењем. већ и секира код корена дрвећу стоји (Мт. 3; 10), што Исаија уопште не помиње. И када би до тога дошло, ако не приликом јављања Оног Истинитог у Закону, чије је Име наговештено посредством гране и цвета, и над Којим је отпочинуо дух, назван седмообразним (седмоликим)?

Ево, отац Твој и ја тражисмо Те с болом (Лк. 2; 48). Он је на то одговорио: Зар нисте знали да Мени треба бити у ономе што је Оца Мојега (Лк. 2; 49). Тражили су Га јер су страховали да Га Јевреји некако не убију. Јевреји су на то помишљали заједно са својим кнезом Иродом, кад је Њему (Исусу) било само две године. А Јован имаше хаљину од камиље длаке (Мт. 3; 4), будући да наша света овца још није била пострижена.

Може Бог и од камења овог подигнути децу Аврааму (Мт. 3; 9 и Лк. 3; 8), тј. од оних који се клањају камену и дрвету, као што каже: Бићеш отац многим народима (1. Мојс. 17; 3). Јован је своју душу сачувао чистом од свакога греха, јер је требало да крсти Онога Који је без греха. "Не чуди се, Јоване, што Ме ти крстиш, јер ћу крштење јелејем примити од жене." Она је то, каже, сачувала за дан Мојега погребца (Јн. 12; 7), и тим речима је Он Своју смрт назвао крштењем. Елиазар је код студенца заручио Ревеку (за Исаака, 1. Мојс. 24), код студенца је Јаков заручио Рахилу (1. Мојс. 29), код студенца је и Мојсеј заручио Сефору (2. Мојс. 2). Сви су они били праобрази нашег Господа, Који је јорданским крштењем учинио Цркву Својом невестом. Као што је и Елиазар, стојећи поред извора, показао Ревеки свог господара Исаака, који је у то време изашао у поље да би се сусрео с њом (1. Мојс. 24; 63-65), тако је и Јован, стојећи крај Јордана, показао нашег Спаситеља говорећи: Гле, Јагње Божије које узима на се грехе света (Јн. 1; 29).

ЧЕТВРТА ГЛАВА

[Садржај](#)

И сам Исус имаше око тридесет година (Лк. 3; 23), када је дошао да прими крштење од Јована. То је учинио да би постидео маркионите. Да се није обукао у тело, због чега би онда приступао крштењу? Знај да божанственој природи није потребно крштење. Даље, то што се каже да Му је било око тридесет година, уверава нас у Његово човештво. Он каже: Остави сада, јер тако нам треба испунити сваку правду (Мт. 3; 15), јер су ослободиоци и цареви од свештеника добијали помазање и Закон. Као што се обукао у тело и показао да је изложен телесним потребама, тако је и крштењу приступио да би потврдио истинитост свога човештва, превасходно због тога да би Својим крштењем окончао крштење Јованово, будући да је поново крстио оне, које је Јован крстио. Тиме је показао и разјаснио да је Јован крштавао само до Његовог доласка, јер је истинско крштење открио тек наш Господ, који га је ослободио казне Закона ? .

И каже: Остави сада, да не би као лопов ушао у овчији тор, да би постидео фарисеје који су услед своје гордости презирали Јованово крштење и да би упоредо с тим почаствовао свог весника, као што је и речено: Који се унизи узвисиће се (Мт. 23; 12, Лк. 14; 11 и 18; 14). И будући да је Јован објавио: Ја нисам достојан сагнути се и одрешити ремена на обући Његовој (Мк. 1; 7), наш Господ је узео његову десницу и положио је на Своју главу: Остави сада, јер тако нам треба испунити сваку правду, јер је Јован на неки начин био пета Закона ("Закон и пророци су до Јована", в. Лк. 16; 16), а Христос начало Новог Завета (савеза). Према томе, Христос се крштењем оденуо у старозаветну правду да би примио потпуно помазање и предао га Својим ученицима чисто и неоскрнављено јер је, заједно са Законом, окончао и крштење Јованово. Христос је био крштен у правди будући да је био без греха, мада је Он Сам крштавао у благодати, јер су остали људи били грешници. Закон је укинуо Својом правдом, док је крштење (Јованово) прекинуо Својим крштењем.

Даље каже: Тако нам треба испунити сваку правду, јер је Јован био вратар тора овчијега, у којем је било сабрано и сједињено стадо Израилјево. Према томе, Господ у стадо није ушао силом, него правдом. Дух Свети, који је отпочинуо на Њему у време крштења, посведочио је да је управо Он пастир, јер је кроз Јована примио пророчко и свештеничко достојанство. Царско достојанство дома Давидовог добио је још приликом рођења, јер је био рођен у дому Давидовом, док је свештенство дома Левијевог примио кроз друго рођење, у крштењу сина Аароновог. Онај ко већ верује да је Он на земљи имао и друго рођење, нека не сумња ни у то да је посредством тог другог рођења у крштењу Јовановом Он примио и Јованово свештенство. Иако су се тога дана многи крстили, Дух Свети је сишао само на једнога и на Њему је отпочинуо да би Онај, који се по изгледу није разликовао од осталих, тим знаком био издвојен од свих (осталих). И будући да је током крштења на Њега сишао Дух, кроз Његово крштење је и био дарован Дух.

Тада Исуса одведе Дух у пустињу да га ђаво куша (Мт. 4; 1). Зашто Га (ђаво) није искушавао до старости од тридесет година? Пошто са неба још није било јасног знака Његовог божанства, пошто се Он показао у скромном облику као и сваки други човек и будући да још није имао величанствена сведочанства у народу, сатана је одлагао Његово искушавање све до оног доба док се све то не покаже. Када је цуо: Гле, Јагње Божије које узима на се грехе света он је, наравно, помахнутао, али је сачекао Његово крштење, да види хоће ли се крстити као и они којима је крштење било потребно.

Када је због светлости, која се појавила над водом, и гласа, који се спустио са неба, дознао да је Он сишао у воду као онај који испуњава нужност а не као онај којем је то нужно, он је, расуђујући у себи, рекао: ако га не испитам у борби и кроз искушење, не могу ни знати ко је Он. Осим тога, до тога је дошло и зато што Доброчинитељ није требало да се успротиви жељи онога, који је дошао да Га искушава. Он се другачије не би усудио да Му се приближи и да Га води, јер није знао како да Га искушава. Сатана није приступио искушавању пре него што се Сам Господ припремио за борбу и силом Духа оденуо за битку.

Тада Исуса одведе Дух у пустињу да Га ђаво куша. Према Свом обичају, Он није хтео да се успротиви, како они што слушају о томе не би клонули духом и помислили да Он није хтео да се упусти у борбу са Својим кушачем зато што није био у стању да га надвлада. Посебно је то учинио ради тога да нико од неверујућих не би имао изговор да каже да је Дух познији и нижи од Сина. Уколико би Га одвео само у борбу и битку а не и до части и спокојства, онда би можда исправна сумња овлада оним свадљивцима који би покушали да то испитају. међутим, ако је Дух нижи од Сина, због чега му је онда дата власт да Га одведе у пустињу? Кад Га је одвео у пустињу, Он се открио као онај, који поседује такву власт. А то што Га је Дух одвео у пустињу да би Га кушао ђаво, исто је што и оно, о чему се говори на другом месту: Како ко може ући у кућу јакога и покућанство његово отети, ако најпре не свеже јакога? Онда ће и кућу његову опленити (Мт. 12; 29). Дакле, на почетку је свезао јакога и победио га унутар његовог дома, а затим је почео да проповеда. Поврх тога, открио нам је пут поста, да бисмо уз његову помоћ и ми победивали прелести сатанине.

И постивши дана четрдесет и ноћи четрдесет, напоследку огладне. То се догодило због поражавања непријатеља, како би га јавно и пред свима показао као оптуженог и осуђеног. Упоредо с тим, Господ нас је Својим речима научио да смо у сличним околностима дужни да будемо гладни само речи Божије. Због чега за Мојсеја и Илију нигде није речено да су гладовали, док је за Господа речено да је огладнео? Мислим да је тако учињено зато да би, као прво, само Писмо поразило оне, који тврде да Он није примио тело, а као друго да би сатани дао прилику да приступи искушавању и да каже речи да камење ово постану хлебови (Мт. 4; 3). Господ то није учинио да не би испунио жеље грешника. Оно што је ђаво затражио у погледу крда свиња, Господ му је и допустио (Мт. 8; 28, Мк. 5; 1. и Лк. 8; 26). Господ то није учинио зато да би испунио његову жељу него да би дао знак, јер нико од житеља града гергесинског није желео да Му изађе у сусрет док тамо није сатворио чуда.

Ђавола није збунило прво искушење, него Га је одвео у свети град и поставио на крило храма (Мт. 4; 5). И ево, све до сада је то место уздигнуто, иако је сам храм порушен, што је и Сам Господ рекао: неће остати овде ни камен на камену (Мт. 24; 2). међутим, место на којем је Он стајао сачувало се као неко знамење. Ђаво Му тада каже: Скочи доле, јер је написано да ће Те сачувати, да како не запнеш за камен ногом Својом (в. Мт. 4; 6). О, кушачу! Ако се на Христу испуњава псалам, зар тамо није записано: Плећима својим заклониће Те (Пс. 90; 4). Не може се догодити да падају они, који су способни да лете, будући да је ваздух под њиховим крилима тврд као и земља. Зар није написано и ово: На аспиду и змију отровну наступаћеш (Пс. 90; 13)?

Оно, што му је било потребно, узимао је из Писма док је оно, што му је противуречило, одбацивао. Тако и јеретици узимају из Писма оно, што им је потребно за њихова саблажњива учења, истовремено одбацујући оно што противуречи њиховој заблуди. На тај начин јасно показују да су ученици овог учитеља ? .

Опет Га узе ђаво и поведе на гору врло високу... и рече: моја су сва ова царства (в. Мт. 4; 8. и Лк. 4; 6). На основу ових речи безумници мисле да ђаво има неку власт ? . Овде такође остаје на снази оно што сам већ рекао о јеретцима: оно што им противуречи, то изостављају, а оно, што им одговара, прихватају. Због тога, ако му на основу речи: моја су..., они приписују неку власт, далеко су од тога да би нас поучавали истини, и утолико се више разобличују оним, чиме су мислили да ће победити. Нека одмере речи које додаје (ђаво): мени је предана ова власт... (Лк. 4; 6), јер оне поучавају да је Творац ових царстава неко други, тј. Онај Који му их је и предао. У наставку каже: Над свим тим имам власт (в. Лк. 4; 6), али не тако, као да он по својој природи има власт, него зато што су то сами људи хтели, јер Писмо каже: Кома дајете себе за слуге у послушност, слуге сте онога кога слушате (Рим. 6; 16).

Падни на лице Своје и поклони ми се (в. Лк. 4; 6). Тим речима се јасно показује гордост и надменост онога, који је од почетка желео да буде бог. Тело нашег Господа поучава све оне, који су у тело одевени, да ће онај, који у битку уђе наг, бити побеђен, јер се тело Христово од почетка обукло у оружје уздржања, а затим приступило борби. Према томе, потребно је моћно оружје против онога, који шаље огњене и оштре стреле (в. Еф. 6; 16). речи да камење ово постану хлебови. Упутио је стрелу која побуђује на засићење да би услед глади, коју је Господ осећао након поста, успео да Га збуни и на тај начин искушао Господа. Господ, међутим, није хтео да над Њим завлада глад, јер се Његова глад огрнула постом као панциром. Таква глад је стрелу ситости вратила на кушача како би онај, који приклања ка спољашњој ситости, научио да постоји и ситост унутрашња, која се споља не показује. Не живи човек о самом хлебу, него о свакој речи која излази из уста Божијих (Мт. 4; 4, Лк. 4; 4. и 5. Мојс. 8; 3). Према томе, у искушење је пао онај, који се јавио да би искушавао, и изобличен је био оним, чиме је хтео да поучава. Ако си Син Божији, речи да камење ово постану хлебови. Тим речима су уста сатанина посведочила да Онај, Који је од Бога, може од камења да начини хлебове.

Тако је Господ разобличио сатану посредством његових сопствених речи. Ако Бог може да претвори камење и да од њега начини хлебове, нека онда кушач зна да Бог и без хлеба може да насити. Ономе Који нејестиво вештаство претвара у храну, није тешко ни да глад

претвори у ситост - али не тако, што ће да испуни неким вештаством, него тако што ће саму глад претворити у ситост, слично ономе што је и кушач тражио да Он сам камен претвори у хлеб. Тако је Господ на гори погазио кушачеве пожуде и сурвао их у бездан, да би их погазили и они народи које је некад он (кушач) газио. Уместо тих пожуда, Он је свима њима подарио изобиље благодати, да би над свима царевала она, коју су некада сви газили (в. Рим. 5; 17).

Као што се фараон утопио у води, у којој је некад давио (јеврејске) младенце, тако је и Давид одсекао Голијатову главу оним истим мачем којим је овај (Голијат) убијао многе. Мојсеј се тајинством крста поверио мору и раздвојио га, а Давид је тајинством камена поразио и погубио Голијата (в. Дела ап. 4; 11). Када је сатана искушавао Господа, Он га је осудио речима његових (сатаниних) уста. Фараон се утопио у водама у којима је утапао; Голијат је убијен мачем којим је убијао, а сатана је телом, које је погубио, био побеђен и разобличен у томе да он није бог. На подобије три погружавања посредством којих се крстио наш Спаситељ, Он је три пута био и искушаван. Говори (сатана): речи да камење ово постану хлебови, јер је хлеб средство за исхрану оних, који су рођени од жена. Он каже и ово: Даћу ти царства и славу њихову (в. Лк. 4; 6), јер је такво обећање Закона. И опет каже: Скочи доле на земљу, што значи да кроз смрт сиђе (у земљу). Христа, међутим, није збунило ништа од свега тога: кад Му је ђаво показивао раскош, Он се није радовао; кад је покушавао да га застраши, Он није клонуо духом него је, идући Својим путем, творио вољу Свога Оца.

Ма шта да је, једно за другим, сатана предлагао Живототворцу, ништа Га није ражалостило. Тако и нама наше жалости кроз Христа доносе утеху и сви ми у Његовим страдањима задобијајмо спокојство. Чег се то могао уплашити Христос, када је знао да Њему не може нашкодити? У нама се, међутим, често појављује страх, јер знамо да нам може нашкодити.

Осим тога, они који кажу да је наш Господ посредством рођења на Себе навукао нечистоту, не схватају да су у заблуди и да се не могу поучити јер су преиспуњени гордошћу, исто као што се и не плаше, јер се нису покајали. Земља, на коју је дошао Господ, у суштини се не разликује од утробе, јер се и на њој налази свака нечистота. Господ је сишао чак и у гроб, који је међу свим стварима најстрашнији и најпрљавији. Даље - а то треба приметити пре свега осталог - Он на Себе није навукао нечистоту и због тога што је речено да су тела храм Божији. Отуда је јасно да за Бога нема ничега нечистог у томе што ће обитавати у Својим храмовима. међутим, како је требало да Он поништи смрт и да избрише њене трагове, Он је дело започео од самог корена, јер тамо где је тело, тамо је и смрт. Корен тела је утроба, јер тамо тело почиње да се уобличије, и тамо смрт почиње да га уништава. Наиме, код многих жена плод умире оног истог месеца у којем је и зачет, или пак другог, трећег, четвртог или неког другог месеца (након зачећа). Како, дакле, смрт почиње у утроби а завршава се гробом, шта је друго требало да учини прогонитељ смрти него да још у утроби започне борбу с њом и да је настави све до самог краја у гробу, који служи као врата смрти?

Размисли, дакле, на какав је начин Онај, Који је живео у свим човечијим узрастима, хтео да надвлада и да уништи смрт. Постао је плод, и смрт није могла да Га уништи у утроби.

Постао је новорођенче (младенац), и смрт није могла да уништи онога, који се хранио млеком. Постао је дечак, и током учења којем се подвргао смрт није могла да Га помете. Постао је младић, и у стремљењима Његове младости смрт није могла да Га саблазни. Постао је ученик, и смрт ни посредством лукавства није могла да Га победи. Постао је учитељ, и смрт није могла да Га разобличи пред истином, којој је поучавао. Постао је руководитељ, и у заповестима, које је дао, није могла да Му постави замку. Био је зрелог узраста, и (смрт) ни посредством убиства није могла да Га застраши. Умро је, и страшни гроб није могао да Га задржи. Болест није могла да Га обузме јер је био исцелитељ; није залутао, јер је био пастир; није преступио заповести, јер је био учитељ; није се спотакао, јер је био свет. То је пут који је од почетка до краја, од зачећа до васкрсења, Христос показао Својој Цркви.

Ако је дакле, Црква Његово тело, као што каже Павле (Еф. 1; 23; Кол. 1; 18-24), Његов сведок, онда веруј да је и она кроз све то прошла без икаквог оштећења. Како су осудом једнога, Адама, сва тела умрла и морају умрети, тако је и победом овог једног тела Христовог васцела Црква живела и живеће (Рим. 5; 15. и даље). Као што је због тела, која умиру јер су сагрешила, и њихова мајка земља проклета, тако је и ради овог тела које је сама Црква, недоступна уништењу, земља његова од почетка била благословена. Та земља Цркве је тело Маријино, у које је она била засађена. Запази да је и сам ангео, који се јавља и као да у Маријине уши полаже њено семе, јасним гласом почео да засађује то семе: Радуј се, каже, благословена међу женама (Лк. 1; 28). Затим је и Јелисавета, потврђујући речи ангела, рекла: Благословена си ти међу женама (Лк. 1; 42). Да би било очигледно да је због прве мајке земља проклета, друга Мајка је јасним речима названа благословеном.

Ово је рекло (Писмо): (Када заврши ђаво своје кушање) отиде од Њега за неко време (Лк. 4; 13), односно дотле, док се није припремио да посредством клевете и мржње књижевника спречи победу Господњу. међутим, као и на почетку, он је био побеђен и на крају, јер је Господ Својом смрћу славно тријумфовао над њим. Иди од Мене, сатано (Лк. 4; 8) (рекао је Господ) и разобличио га, јер је неизмерно лагао рекавши: моје је царство, не плашећи се при том онога што каже Писмо: Бог господари над свим царствима људским и коме хоће даје их (Дан. 4; 14). Овом реченицом била је одбачена сатанина надменост и гордост, и он више није могао да се супротставља Његовим речима. Господ је ово учинио да би показао какву силу има Његова истина и да би своје верне поучио да ће они, на основу Његовог дара, несумњиво добити сва блага. Ангели приступише и служачу му (Мт. 4; 11), да би нам на примеру показао да ћемо и ми после крштења бити искушавани, те да ћемо после искушења ступити у Царство Небеско.

Будући да су Јованови ученици слушали беседу свог учитеља са Господом, напустили су га (Јована) и кренули за Господом (в. Јн. 1; 35-41). Како глас није могао да задржи ученике, послао их је код речи (Слова, Логоса). Уистину, доликовало је да се светиљка угаси са појавом сунчевог светла. Из тог разлога је Јован и био међу живима, да би крштавањем Христа окончао своје крштавање. Након тога је умро, па је и у самом гробу био његов неустрашиви весник, као што је то некад био и у мајчиној утроби, која је символ гроба.

Говорећи Нашли смо Месију (Христоса) показује да се вест о рођењу Христовом непрекидно сачувала још од времена мудраца и да су је појачали Јован, који Га је крстио, и сведочење Духа. Када се након тога Господ удаљио и када се поново сакрио за време Свог четрдесетодневног поста, скрушене душе су силно желеле вести о Њему, јер су биле Његови изабрани сасуди (упор. Дела ап. 9; 15), као што је и Он Сам рекао: Ја вас изабрах и пре постања света (упор. Јн. 15; 16, 1. Петр. 1; 20, Еф. 1; 4 и Откр. 17; 8). Изабрао је Галилејце, народ неразумни (јер их је пророк назвао народом неразумним који живи у тами, али који ће видети светлост), како би постидео познаваоце Закона: Изабрао је, каже, лудо пред светом да посрами мудре (1. Кор. 1; 27). Из Назарета може ли бити шта добро (Јн. 1; 46)? Тако је одговорио јер је написано да ће се Христос родити у дому Давидовом и у Витлејему, док је овај рекао да се Христос јавио у Галилеји и да је рођен у Назарету. Из Назарета може ли бити шта добро - јер је пророк рекао да ће у Витлејему устати господар и кнез. Чувши да је из Назарета, Натанаил је зато и упитао: "Зар благи кнез може да дође из Назарета, када Писмо не говори то о Њему?" Како је Господ видео да је он о Њему изрекао добро сведочанство, и да у томе није био сличан књижевницима који су се бавили читањем Писма с лукавим и искривљеним циљевима, тумачећи га по сопственој вољи, Он је рекао: Ево правога (књижевника) Израиљца у коме нема лукавства (Јн. 1; 47). Пре него што је познао Господа, он је (Натанаило) упитао: зар ће из Назарета, а не из Витлејема, потећи кнез? Након што Га је видео сопственим очима, он Га није одбацио као остали књижевници. За разлику од других, он више ништа није питао, него је исповедио: Овај је Христос (упор. Јн. 1; 49) и признао да се у Њему испунило то, што је написано о Витлејему и Назарету, односно: Из Витлејема ће изаћи... господар Израиљу (Мих. 5; 2 и Мт. 2; 6), и над Галилејцима је заблистала светлост. Народ који седи у тами виде светлост велику (Ис. 9; 2. и Мт. 4; 15).

Чин и празновање Апостола Господњих ?

Дођоше људи рибари и постадоше ловци људских душа, као што је и написано: Гле, ја ћу послати многе рибаре... да их лове по свакој гори и по сваком хуму (Јер. 16; 16). Да је послао мудре, могло би се речи да су их они ловили убеђивањем или да су их обманули лукавством. Да је послао богате, опет би рекли да су даровањем вештаствених добара преварили народ или да су дељењем новца приграбили власт. На тај начин би и за силне тврдили да су, задививши својом храброшћу, поробили народ или да су га насилно покорили. Апостоли, међутим, ништа од тога нису имали, што је Господ свима и разјаснио на примеру Симона. Он (Симон) беше бојажљив, и претрашиле су га чак и речи слушкиње (в. Мт. 26; 69-70). Био је убог, тако да ни за самога себе није могао да плати порез, односно пола статира (в. Мт. 17; 24-27), као што и сам за себе каже: Сребра и злата немам (Дела ап. 3; 6). Био је прост човек, и када је почео да се одриче Господа, није знао под каквим изговором да се сакрије. Појавили су се, дакле, рибари, и победили силне, богате и мудре. Велико чудо! будући слаби, они су без икакве силе привукли силне ка учењу свог учитељства, и будући убоги, научили су богате; иако прости људи, учинили су мудраце и научнике својим ученицима. Овоземаљска наука уступила је своје место научи над наукама.

ПЕТА ГЛАВА

[Садржај](#)

И (у трећи дан) би свадба у Кани Галилејској... и када Исус дође тамо, рече Му матери Његова: Немају вина. Исус јој рече: Шта хоћеш од Мене, жено? Још није дошао час Мој (в. Јн. 2; 1-4), односно, Ја ништа не чиним на силу, и нека сами приметите да понестаје вина а да сви желе да пију. То је рекао да би у њиховим очима прославио Свој дар. Марија је пожурила, због чега ју је Он и уразумио. Или, пак: Још није дошао час мој, тј. време Његове смрти. Дакле, пошто су се гости напили (в. Јн. 2; 10), Он би тешко избегао мучење уколико би насилно на њих излио Своје дарове, јер је то био тек почетак Његовог благовештења ? .

Будући да је Марија мислила да је узрок Његових чуда стицање славе и части у јудејској светини, Он јој је рекао: Још није дошао час Мој. Он, наиме, није сатворио дело због онога о чему је мислила Марија него пре због тога што је хтео да угуши ту њену помисао. Уосталом, Марија је знала за чудо које Он намерава да сатвори, јер Писмо каже: Чуваше... све у срцу својему (Јк. 2; 51) и што год вам рече Син мој, учините (Јн. 2; 5). Марија је видела да понестаје вина, и знала је да Он није безразложно дошао на ту свадбу. Грчки текст каже: Када је сео за трпезу, понестаде вина. Када Му је Мати рекла за то, Исус је одговорио: Још није дошао час Мој, тј. управо је дошао. Марија је отуда дознала да ће Он ту сатворити знак, и када је Исус прекорио њене недоумице, рекла је слугама следеће: Што год вам рече Син мој, учините ? .

Затим се, каже, Марија забринула јер је требало да они, који су прослављали свадбу, донесу вино кад је Он стигао, због чега је рекла: Презиру Те, јер су Твојом кривицом били исмејани. Ти си их осрамотио, јер ће сви присутни ћути да си дошао кад је понестало вина.

Рече матери Исусова Њему: немају вина. Исус јој рече: Шта хоћеш од Мене, жено? Шта је то лоше рекла Марија? Марија је, кажу, посумњала у Његове речи, будући да је рекла: Немају вина. Због тога је Он и одговорио: Шта хоћеш од Мене, жено? Да је Марија схватила да Христос намерава да сатвори чудо, јасно је и из онога, што је рекла слугама: Што год вам рече Син мој, учините. Осим тога, и Још није дошао час Мој, тј. након што је у пустињи победом над ђаволом показао Своју моћ, на чудној свадби појавио се као горостас који треба да сатвори нешто задивљујуће.

Марија је кренула да би, уместо апостола, била извршитељка Његове воље. међутим, како није знала ни да предвиђа ни да предухитри Његове речи, Он ју је зауставио јер је пожурила: Још није дошао час Мој, тј. кад пожелеле да пију и кад се покаже да је понестало вина, тада ће се и показати чудесни знак. Тако је Мати, после Његове победе над

преисподњом, угледавши Га пожелела и да Га као мати загрли (Јн. 20; 11-17) ? . Како Га је Марија следила све до крста, Он ју је од тог дана предао Јовану рекавши: Жено, ето ти сина, а ученику: Ето ти мајке (Јн. 29; 26-27). Тим речима јој је забранио да Му се приближава, будући да је рекао: Од сада је Јован твој син! ?

Због чега је Господ, на почетку Својих знамења, изменио природу воде? Да би показао да је Божанство, које је изменило природу воде у каменим посудама, изменило и природу у утроби Дјеве, слично као што је и на крају Својих знамења отворио гроб да би показао да грамзивост смрти није могла да Га надвлада. Обе велике промене, тј. у Свом рођењу и у Својој смрти, као печатом је потврдио када се вода која је, сагласно својој природи, подложна промени (у вино) у виновој лози, претворила у њега (у вино) у каменим сасудима, без икаквог садејства природе, слично као што је и Његово тело било чудесно зачето у Дјеви и на прекрасан начин саздано без мужа. Он је, дакле, од воде начинио вино да би свакога убедио у то, на који је начин дошло до Његовог зачећа и рођења. Шест сасуда (Јн. 2; 6) позвао је за сведочанство једној Дјеви, која је Њега родила. Камени сасуди су на сасвим нов и себи несвојствен начин зачели и родили вино, и више нису рађали. Тако је и Дјева зачела и родила Емануила, и више није рађала. рођење вина у каменим сасудима било је рођење од малог у много, од недостатка у изобиље, од чисте воде у добро вино, док се Маријино зачеће догодило из обиља у сиромаштво, из славе у беславље. Осим тога, ти камени сасуди су били слични изворима, који су представљали и наговештавали јудејско очишћење, и Господ им је присајединио и знање о Свом учењу, како би показао да је Он дошао путем Закона и пророка, али ради таквог краја којим ће све то изменити Својим учењем, као што је тамо воду претворио у вино.

Овде се каже и ово: Сваки човек најпре добро вино износи... а затим лошије (Јн. 2; 10), да би се објаснило да је оно, што је претходило, било слично житници , јер се Закон даде преко Мојсеја, а благодат и истина постаде кроз Исуса Христа (Јн. 1; 17). Земаљски женик позвао је Женика небеског и Господ је, припремивши се за свадбу, дошао на свадбу. За трпезу је био позван Онај, Који је за целу васељену приуговорио трпезу у Свом Царству, и подарио им је свадбени дар да би се утешили. Његово богатство није се гнушало сиромаштва оних који чак ни лоше вино нису могли да понуде саобразно броју званица, и да се нешто од Његовог преобиља није излило на њих, устали би од стола жедни и ражалошћени.

Са Своје стране, и Господ је њих позвао на свадбу, као што је био позван и Он Сам, заједно са Својим ученицима. међутим, иако је Он много пута седео за њиховом трпезом, они су Његову трпезу презрели, слично као што су се и њихови очеви одвратили од манне у пустињи (4. Мојс. 11; 4-6). Ангели су јели за Авраамовом и Лотовом трпезом (1. Мојс. 18; 1-8. и 19; 1-3), а ни Господ није одбио да једе и да пије са њима. Они су га позвали, и Он је дошао. међутим, када је Он њих позвао, нису желели да дођу код Њега на свадбу. Они су Га позвали, и Он није одбио; Он је позвао њих, а они нису дошли на Његову вечеру (в. Лк. 14; 15-20). Он је почаствовао званице, а они су презрели Оног, Који их је позвао. Он је подарио радост званицама (на свадби), а они су убили слугу Његовог. Он је допунио понестало вино, а они су одбацили читаву Његову трпезу. Он их је развеселио добрим вином, а они су Њега огорчили и разгневили, и уместо најпријатнијег вина дали су Му жуч (Мт. 27; 34) и оцат (Мт. 27; 48, Мк. 15; 36).

Будући позван (на свадбу), Господ није дошао заједно са осталим званицама, које су стигле пре Њега, како би ови попили прво и лошије вино. Затим је дошао и Он, да би (са Собом) донео и боље вино. Заједно са осталима био је позван и Господ, јер се по Својој спољашњости није разликовао од њих. Сатворио је чудесан знак, због којег су дознали да Он по Својој природи није једнак њима. Ако их је Својим изгледом наводио на мисао о Својој једнакости са њима, онда их је, упоредо с тим, Својим чудесним знаком научио да је Он изнад њих. Чутећи је воду претворио у вино, да би Његово божанствено ћутање пехарника преобразило у гласника, који званицама радосно благовести о овом весељу. Вино по самој својој природи весели човека. Како је Његова заповест брзо сатворила вино које је пријатношћу свог укуса превазилазило све остале врсте вина, због тог његовог превасходства распитали су се и дознали ко је његов господар и творац.

Победника, који се враћа из битке, трећега дана позвали су на свадбену гозбу, како би се видело да након победе победницима предстоји радост. Упоредо с тим, овим случајем се показује да је Христос, иако беше позван као страни гост, у суштини био господар свадбе, јер је недостатак на свадбеној гозби допунио Својом речју која испуњава све несавршено. Осим тога, Господ овим чудом није створио потпуно нову ствар нити је Своје делање ограничио на исту стару ствар, каква је била и раније, јер им није предложио да пију воду уместо вина. Он, међутим, није у потпуности прешао преко граница те ствари јер је вино, које је начинио, сатворио од раније сатворене воде. Он, дакле, тамо није открио потпуно нову ствар него је ту претходну ствар изменио, како би посредством њене промене показао да је Он њен господар и како би тиме, што ју није учинио нечим другим, остали разумели да Он њу не презире и не одбацује. Исто тако ће и на крају времена те исте твари бити обновљене, будући да она воља, која је једном речју изменила обичну воду у пријатно вино, може васцелој творевини васпоставити облик, чија је лепота неизрецива ? . Најзад, то чудо је сатворио и због тога да би променом грубих ствари у привлачне поучио да оне нису зле по природи него да је њихов Творац по Својој природи премудар и да је знао да је нужно да се саздају ствари које ће се испитати и поправити, тј. да би се праведници искушали и задобили награде а да би се преступници поправили и на тај начин и они задобили корист. Онај Који је свепрождирући огањ Својом заповешћу преобразио у слатког утешитеља ? , Тај ће на крају времена шкодљивим стварима заповедити да постану корисне, и злим стварима ће заповедити, и оне ће причињавати радост. Од почетка је људска уста навикао на укус Свога вина, да би затим победио и њихов слух и привео га ка прихватању Свог слатког учења.

Испунило се време (Мк. 1; 15), тј. оно време које је пролазило у смени генерација. Први период распростирао се од Адама до Ноја, са савезом који су успоставили Ситити (потомци Ситови) кад су се раздвојили од Каинита (тј. потомака Каинових) и удаљили се од њих. Други је период од Ноја до Авраама, у којем је било забрањено једење крви. Што се год миче и живи нека вам буде за јело, све вам то дадох као зелену траву. Али не једите меса с душом његовом, а то му је крв, каже Господ (1. Мојс. 9; 3-4). Од времена Авраамовог до времена Мојсејевог био је период обрезања изван Закона, а од Мојсеја до јављања Христовог период Закона: од тада се време испунило, јер више нема никога ко би могао да измени или да продужи (смену периода).

Осим тога, у прва времена, од Авеља до Ноја, Богу су приносили произвољне жртве. Утешиће нас, каже, жртвоприношењем својим (1. Мојс. 5; 29). Потом је Ноје принео жртву на олтару, подигнутом на гори кордујској ? (1. Мојс. 8; 20-22). За овим је следило жртвоприношење Авраамово на Аморејској гори (1. Мојс. 22), Јаковљево у Ветиљу (1. Мојс. 28; 18-19) и Исуса Навина насред реке Јордана, на месту преласка (Ис. Нав. 4; 9), па онда жртвоприношење у Силому, где је била постављена скинија (ковчег завета) (Ис. Нав. 18; 1). Након тога следи жртвоприношење Соломоново у првом јерусалимском храму (1. Цар. 8; 2) и најзад, жртва Христова коју је Он установио у Својој Цркви до свршетка века, јер се то више неће мењати. Због тога је и речено Испунило се време јер од тог времена, према речима Еванђелисте, Царство Божије се благовести (Лк. 16; 16). Или: Испунило се време, тј. време Израилево.

Ученици Његови крштаваху (в. Јн. 3; 22 и упор. Јн. 4; 2), јер су и сами били крштени, пошто не би могло бити да су крштавали друге а да при том они сами нису били крштени, чему и поучава следећим речима: Они који су крштени немају никаквог недостатка (упор. са Јн. 13; 10). Ово би се, можда, могло односити на то што су они крштени водом. иначе, послушај оно што им је рекао: Ви сте већ чисти због речи коју сам вам рекао (Јн. 15; 3). Сагласите се, дакле, да је реч Христова за њих била крштење, јер се и само крштење освештава том речју, слично као што је и Јован био освештан и освештао је поверено му крштење заповешћу коју је добио (Лк. 3; 2). Неки кажу да је њима уместо крштења послужило оно, када им је Он дао (Своје) тело. Како би иначе они могли бити крштени ако нису имали вере у Његово тело и крв? Он им је као опомену рекао: Ако не једете тело Сина човечијега и не пијете крви Његове, немате живота у себи (Јн. 6; 53). Када су се они разгневили и узнегодовали, обратио се Дванаесторици: Да нећете и ви да одете? Тада му одговори Симон Петар: Господе, коме ћемо отићи... ми смо поверовали и познали... (Јн. 6; 67-69) ? . На који су начин они поверовали, ако не посредством онога, кроз шта су и остали Јевреји могли да поверују у Њега, односно слушајући Га и разумевши?

Изабрао је Јакова, цариника, да би охрабрио његове другове да следе Христа. Видео је грешнике и позвао их, заповедивши да седну крај Њега. Задивљујући призор! Ангели са страхом стоје пред Њим, а цариници радосно седе поред Њега! Блажени духови трепере од страха пред Његовом величином, а грешници једу и пију с Њим! Унижавају се књижевници, распламсани мржњом, а цариници се веселе због милосрда. Видело је небо и задивило се, видео је ад и избежумио се од јарости. Видео је сатана и обесхрабрио се, видела је смрт и изгубила је своју силу, видели су књижевници и отишли постиђени, видели су фарисеји и збунили се. Била је радост на небесима и ликовање ангела јер су непријатељи покорени, непослушни приведени послушности, грешници препорођени а цариници оправдани. Иако су се други противили (упор. Мт. 16; 22), Он није одбацио крсну срамоту, и мада су Га непријатељи исмевали (Мт. 9; 11, 11; 19 и Лк. 15; 1), Он се није удаљио од друштва цариника, него је пренебегао поругу и презрео похвале, тако да је једним и другим извршио људско спасење.

Сву ноћ смо се трудили (Лк. 5; 5) - тим речима означава се учење пророка које је са небеса послато у свет, овде изображен симолом мора. Две ладе су обрезање и полна кожа. То, што дадоше знак својим друговима (в. Лк. 5; 7), тајинствено означава седамдесет два

ученика, јер дванаест апостола није било довољно за лов и жетву (упор. Лк. 5; 10 и Јн. 4; 35-37).

Видевши Исус веру њихову рече одузетоме: ...опраштају ти се греси твоји (Мт. 9; 1-13). Уочи да се вера једних преноси и на друге. Од самог болесника није захтевао веру, јер је он био сличан порушеном здању и није био свестан свог положаја, слично као што ништа није тражио ни од оног сина-јединца, него од његовог оца (Лк. 9; 38), нити пак од оне кћери, него од мајке-Хананејке, која је рекла: И пси једу од мрва што падају са трпезе господара њихових (Мт. 15; 27). Нека, дакле, остане Твоја брига о спасењу наших душа, када Те и ми за то молимо, да не би ослабила и да се не би мучила наша душа тако, као што је и он (болесник) био слаб и мучио се због својих грехова. И заиста, реч Господња долази до њега, очишћује га и исцељује; очишћује његове тајне грехове и исцељује његово видљиво тело. На тај начин је, посредством видљивих и скривених дела постало јасно да је Он (Христос) Бог у скривеном и човек у видљивом, јер је према Његовом спољашњем, човечијем изгледу, било очигледно да је човек, док су услед Његове унутрашње величине могли да поверују да је Он Бог.

Опраштају ти се греси твоји. Које му је грехове опростио? Оне, наравно, које је починио против Њега. На који је начин, дакле, Он противан Закону? Чиме су Њему или Његовом Оцу били обавезни људи који Га ни у једном делу моћи, ни у правди, ни у законодавству, нису пронашли (упор. Дела ап. 17; 27)? На који је начин, дакле, Исус опростио грехе који воде у дуг пред Богом Закона, ако самим својим рођењем није био сједињен с Њим? Очигледно да је тиме речено да је Он Његов Син. будући да је ослабели сагрешио против Њега, Он је казнио његово тело. Сагласни са учењем Јасова говоре: због чега је било потребно да Господ каже "опраштају ти се греси твоји?" Разуме се да то Њему не би било потребно када би болесник био погођен одузетошћу чији је узрок нешто друго а не грех?. И због чега би му опростио ако одузети није био управо Његов дужник? Или, ако није био управо Његов дужник, какве би користи (одузети) имао од тога што је Господ рекао: опраштају ти се греси твоји? У том случају греси, чак и да нису били опроштени, ни најмање не би шкодили болеснику, јер би по благодати и милости био ослобођен казне?.

После овога, Писмо каже следеће: И гундаху књижевници њихови и фарисеји говорећи ученицима Његовим: Зашто са цариницима и грешницима једете и пијете? И одговарајући Исус рече им: Не требају здрави лекара него болесни. Нисам дошао да позовем праведнике него грешнике на покајање (Лк. 5; 29-32). Ван сваке сумње се зна да је у Израиљу било здравих и праведника?. То, дакле, значи да није противан Закону подвиг Исуса, Који се исцрпљивао ради људи, исцељивао их и оправдавао. Што се пак тиче незнабожаца, и они су се такође у сваком погледу на земљи показали као здрави и праведни пред својим Створитељем, и због тога за оним, који се јавио касније?, није било никакве потребе, јер здравима није потребан лекар нити је праведнима потребна благодат.

Све то време, које је провео на овој земљи, наш Господ упоређује са брачном ложницом, а Самога Себе са Жеником: Не могу сватови постити док је Женик са њима (Мк. 2; 19).

Гле, ученици Твоји чине што не ваља чинити у суботу (в. Мт. 12; 1-8). међутим, Господ их је у почетку поучавао и усавршио у истини праведника, да се не би превише зачудили

када Он пунотом Свог учења разруши закон. Да, и Отац Његов га је разрушио да би показао да Њему припада стварање (света), промишљање и законити домострој и да би уверио да је закон био лек одсецања, који је истински лекар предложио онима, које је болест захватила од главе до пете ? . Почеше тргати класје и јести (Мт. 12; 1). Овде нам је дат пример и неки образац , јер је Закон забрањивао да се једе првина док не буде принета на олтар (2. Мојс. 23; 19. и 34; 26, 5. Мојс. 14; 23). Они су брали и јели плод првине, који је пре жетве требало однети свештеницима (5. Мојс. 18; 4, Књ. Нем. 10; 37. и Јез. 44; 33). Фарисеји нису били толико мудри да би из тог разлога окривили ученике, него су их, како је написано, прекоревали што нарушавају суботу.

Господ им се супротставио уистину најјаснијим доказом, наводећи пример цара Давида (Мт. 12; 3-4, упор. 1. Сам. 21), будући да он није био кажњен за сличан поступак, као ни за неке друге (поступке). Давид није имао право да их једе јер он није био свештеник ? . Давид је, наравно, био свештеник, али зато што је био обитавалиште Духа Светога. Када их ни то није уразумило, Он их је разобличио због њихових сопствених поступака: Свештеници у храму суботу обесвећују, па опет нису криви (Мт. 12; 5). Господ нам је, међутим, означио и нешто друго: пре него што су почели да га прогоне, Давид није смео да приступи светим хлебовима. међутим, кад су почели да га прогоне, он је добио власт да их узме и поједе. На тај начин је и Господ после Својих прогона поделио Своје тело и Своју крв ученицима и верујућима. Субота постаде човека ради (Мк. 2; 27), јер одмор долази након шест дана и због тога је ради човека. Из тог разлога је (субота) и добила своје име. Субота, дакле, није установљена ради Бога него ради човека и стога је човек, којем ју је дао, њен господар.

ШЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Када је наш Господ поучавао о блаженствима, погледао је Своје ученике: И Он, каже, подигнувши очи Своје на ученике Своје говораше: блажени сиромашни духом... (Лк. 6; 20, Мт. 5; 1), тј. блажени су зато, што све одбацују од себе. Да се не би одрекли (свега) само због сиромаштва, Он додаје: Блажени кротки... (Мт. 5; 5). А Мојсеј беше најкроткији човек међу свим синовима народа свога (4. Мојс. 12; 3) и На кога ћу погледати ако не на кротке и смирене срцем (Ис. 66; 2). Такође каже и следеће: Опомени се, Господе, Давида, и све кроткости његове (Пс. 131; 1) и Научите се од Мене јер сам Ја кротак и смирен срцем, и наћи ћете покој душама својим (Мт. 11; 29). Блажени гладни и жедни правде (Мт. 5; 7), као што и на другом месту Писмо каже ово: неће бити гладни хлеба ни жедни воде, него ће бити гладни и жедни да чују реч Господњу (Ис. 49; 10, упор. Пс. 41; 3 и Пс. 62; 2). Блажени чисти срцем, јер ће Бога видети (Мт. 5; 8), као што је и пророк у својој молитви тражио, говорећи: Срце чисто саздај у мени, Боже (Пс. 50; 12). Срце праведника је чисто и оно це, као и Мојсеј, видети Бога (2. Мојс. 33; 18-23). Блажени чисти срцем, јер је срце орган дисања и не престаје да бије све дотле, док је човек жив. Када је срце свето, оно своју светост преноси свим удовима. Из срца, каже, излазе зле помисли (Мк. 7; 21. и Мт. 15; 18). Блажени који плачу, јер ће се утешити (Мт. 5; 4), као што каже и на другом месту: Пошто с Њим страдамо, да се с Њим и прославимо (Римљ. 8; 17). Блажени миротворци, јер ће се синови Божији назвати (Мт. 5; 9), јер је и ангео, када је благовестио, рекао: Слава на

висини Богу и на земљи мир (Лк. 2; 14). И учини мир Његовом крвљу на крсту (помиривши) кроз Њега и оно што је на земљи и оно што је на небесима, каже апостол (Кол. 1; 20). Када је Господ послао Своје ученике, Он им је рекао: У коју год кућу уђете, најпре кажите: Мир дому овоме (Лк. 10; 5). Миротворци се, дакле, називају синовима Божијим, као што и каже: Које води Дух Божији они су синови Божији (Римљ. 8; 14). Блажени прогнани правде ради (Мт. 5; 10), као што каже и на другом месту: Гониће вас и предавати (Лк. 21; 12) и Сви који хоће да живе побожно у Христу Исусу биће гоњени (2. Тим. 3; 12). Због тога су се апостоли радовали кад би били изложени покудама, радујући се што се удостојише да поднесу срамоту за Име Његово (Дела ап. 5; 41), као што им је Господ и заповедио: Радујте се и веселите, каже, јер је велика ваша плата на небесима (Мт. 5; 12) и Радујте се у онај дан (Лк. 6; 23).

Тешко вама богатима (Лк. 6; 24). Запази да Господ није тиме окончао (своје речи), како ту изреку не би примењивали на све богате. Слично као што је рекавши Блажени сиромашни духом (Мт. 5; 3), додајући оно духом, указао да се та изрека не може применити на све (сиромашне), тако је и говорећи: тешко вама богатима означио оне који не траже ништа осим богатства. Блаженства, дакле, нису обећана због тога да би се њиховим именом, као неким прекрасним покровом, прикривало зло, него припадају оном ко (у потпуности) испуни то, што се у њима садржи. Назив свако може да присвоји под било каквим изговором, али је дело, означено тим називом, својствено само ономе, који не жели да присвоји име врлине какву не поседује. Према томе, особита блаженства обећана су за особита дела и особите дарове, особитим људима, који су својим подвигом припремили себи награду. Предсказане су плате какве следе за добрим делима, као и казне, које следе за преступима. Као што се уз садејство сунца и ока посматра све видљиво што постоји на небу и на земљи, тако је и Живототворац Бог светлост живима, и када се присаједини (човековом) уму устремљује га ка познању тајинстава, доводи до бездана премудрости и објављује му оно скривено. Због тога и каже: Ви сте светлост свету (Мт. 5; 14) и Ви сте со земљи (Мт. 5; 13).

Књижевницима и фарисејима, који су томе присуствовали и тражили повод да Га оптуже, рекао је следеће: Не мислите да сам дошао да укинем Закон или пророке; нисам дошао да укинем него да испуним (Мт. 5; 17). Испуњење је, међутим, потребно тамо где постоји недостатак. Какво је требало да буде то испуњење показао је говорећи: Ево, идемо горе у Јерусалим, и све ће се свршити што су пророци писали за Сина човечијега (Лк. 18; 31). О недостацима је пак рекао: Старо прође (2. Кор. 5; 17). Тиме онај, који је крштен у оно што је савршено, и погружен у оно што је превасходније, и обновљен оним што је изобилније, каже: Лакше је небу и земљи проћи неголи једној цртици из Закона пропасти (Лк. 16; 17) и Сваки, каже, ко укине најмању од ових заповести... (Мт. 5; 19), тј. (заповести) Новог Завета.

Ако те ко удари по десном образу твојем, окрени му и други (Мт. 5; 39). Тиме потврђује да је оно, што је речено старима, ударац за ударац (упор. 2. Мојс. 21; 24-25), несавршено, јер је оно, што је савршено и истинито, установио у дане благодати, говорећи: Ако не буде правда ваша већа него правда књижевника и фарисеја, нећете ући у Царство небеско (Мт. 5; 20). Дакле, тамо је речено: Не убиј (2. Мојс. 20; 13), а вама: Не гневи се (Мт. 5; 22); тамо: Не чини прељубе (2. Мојс. 20; 14), а вама: Не пожели (Мт. 5; 28); тамо: Зуб за зуб (2.

Мојс. 21; 24, 3. Мојс. 24; 20), а овде: Ако те ко удари по десном образу твом, окрени му и други (Мт. 5; 39). Томе поучава и на други начин: Ако дакле, каже, принесеш дар свој жртвенику... остави онде дар свој... и иди те се најпре измири (Мт. 5; 23-24). То је рекао стога, да нико не би био у недоумици да ли је праведно или није запоставити божанствено жртвоприношење и оставити преступнике без освете. Ако не буде правда ваша већа него правда књижевника и фарисеја... (Мт. 5; 20). Ако Закон заповеда: Немој пожњети сасвим њиве своје, нити пабирчи после жетве, ни винограда својега немој пабирчити, и немој купити зрна која падну по винограду, него остави сиромашу и дошљаку (3. Мојс. 19; 9-10), ако је то речено онима, који живе под Законом, шта се тек онда заповеда хришћанима, којима је Господ рекао: Ако не буде правда ваша већа него правда књижевника и фарисеја, нећете ући у Царство небеско (Мт. 5; 20)!

Чули сте како је казано старима: Не убиј, јер ко убије биће крив суду. А Ја вам кажем да сваки... који брату свом рече: "Будало!" биће крив паклу огњеноме (Мт. 5; 21-22). Тај назив такође ражалашћује човека услед ниподаштавања (које изражава). Човек, макар био и прост, поима протицање времена, док онај мудар поима протицање помисли? . Дакле, хтео је да савршене приведе савршенима, тј. (да приведе) савршене ка ангелима. Код Господа су праведници криви, да би и сами признали да су криви једни пред другима. Бог је дао слободу човеку, којега је створио по Свом образу, да би он (човек) био господар над жељом, а што Бог поседује по самој Својој природи. Примети да се и Бог, иако је по природи над свим владао, слободно подвргао променљивости људског живота.

Чули сте како је казано старима: Не чини прељубу. А Ја вам кажем да је сваки који погледа и пожели, већ починио прељубу (Мт. 5; 27-28). будући да је било и оних, који су љубили богатство, раскош, задовољство и речи које подстичу на зло, Господ је рекао: Ако ли те саблажњава твоја рука или твоја нога... (в. Мт. 65; 29-30). Ако ти то заповеда у погледу самих удова, због чега онда штедиш богатство, задовољства или сквернословље, кад све то лако можеш да удаљиш од себе? Ако одсецањем удова удаљујеш од себе свађу, сквернословље и непријатељство, због чега онда не одсечеш свој језик, јер ћеш се, чим одсечеш тај један део тела, нужно успокојити од сваког тог зла? Или си рђаво учинио, или ниси правилно разумео, или узалудно ниси одсекао уд, или си неразумно прихватио заповести. Управо тиме, што себе ниси обогатио, ти и јеси изобличен у ономе, што си рђаво учинио јер ниси одсекао део тела, будући да си се плашио патње и радије пристао да нарушиш заповест него да уништиш део тела.

Размотримо сада да ли се хуле уистину прекидају одсецањем језика. Ако се прекидају, онда они, који га не одсецају, рђаво поступају. Ако се пак не прекидају онда су они, који су га одсекли, рђаво разумели заповест. Како би Господ заповедио да се одсецају удови, који пропадају кад су одсечени, ако се тиме не искорењује и сама тежња ка злу? Дакле, није потребно одсечати удове које је сјединила божанствена воља, него зле помисли које плете (човекова) слобода. Даље, Господ нас тим речима учи колико је потребно да се боримо да не бисмо били побеђени, као што и на другом месту каже: Раздерите срца своја а не хаљине своје (Јоил 2; 13). За богатог младића, који се помиње у Еванђељу (Мт. 19; 16, Мк. 10; 17. и Лк. 18; 18), богатство је представљало десно око које га је саблажњавало и које он није ископао и одбацио од себе. За Ирода је његова десна рука била Иродијада.

међутим, није се догодило да он одсече и да од себе одбаци мрску руку, јер је он уместо те мрске руке одсекао и бацио свету главу (Мт. 14; 1, Мк. 6; 14. и Лк. 9; 7) ? .

Симон (Петар) је одсекао и одбацио од себе све удове старог човека да га ови не би саблажњавали. Ето, каже, ми смо све оставили (Мт. 19; 27). Када, дакле, чујеш "све", знај да он није оставио ни очи, ни уши, ни нос старог човека, јер их није откинуо и одбацио од себе. Очима Господ назива пожуду која се појављује уз помоћ очију, ушима - клевету, итд. На сличан начин говори и апостол: Умртвите, дакле, удове своје..., тј. блуд, нечистоту, страст... (Кол. 3; 5). Десно око означава и љубав, будући да се човек распламсава љубављу према жени кад је угледа, и из тог разлога су ове речи ушле у општу употребу. Даље, руком је назвао бригу о исхрани, а ногом хитање ка злу. Нема сумње, међутим, да Свемилосрдни ништа није рекао о језику зато, што у телу не постоје два језика. Због тога сам језик није хтео да говори о одсецању језика, иако се већ тим ћутањем говори против језика и о језику ? .

Ако ли ко каже брату своме: "Рака!" или "Будало!"...Запази да ти се не плаћа онако, како ти делиш. Ако прељубнику кажеш: "прељубнице", нити ћеш ти због тога добити неку награду, нити ће он претрпети већу казну од оне коју заслужује. Ако прељубник обрати пажњу на оно, што је речено о њему, онда ће наследити удвостручено од онога, што је било пре, а на тебе ће доћи оно што каже Писмо: Нека му буде онако, како је хтео да буде брату његовом. Правда, којој ти хиташ, узвратиће му оним што заслужује, али неће оклевати и одуговлачити да и теби узврати оним, што ти заслужујеш ? .

На тај начин и човекоубиство онога, ко је лажно извргнут осуди за човекоубиство, пада на оног што га осуђује, као што и прељубништво оклеветаног пада на клеветника. Идолопоклонство народа названо је прељубништвом; због тога неће бити неодговорно ако се и клевета онога назове прељубништвом, јер се и он удаљио од истине. Истражи то и разуми да је (све то) у сваком погледу једно те исто. Дакле, дође време када сатана доведе човека до срамоћења посредством једног од његових удова и када га побуди на зло, али дође и време када се из уста других људи на човека лажно бацају неки од оних погрдних назива који га скрнавe, будући да (сатана) самог клеветника подстиче на увреде, а оне што га слушају (подстиче) да му верују.

Чули сте да је казано: око за око, и зуб за зуб. А Ја вам кажем да се не противите злу (Мт. 5; 38-39). Другим речима, када се испунило време које је било одређено за прехрањивање млеком, тада је обзнањена тврда храна (упор. 1. Кор. 3; 1. и Јевр. 5; 12-14). На почетку су била успостављена времена одмазде, јер их је најпре требало одвојити од зла. Када је правда испунила своју дужност, милосрђе и благодат такође су показали своје дело. Око за око јесте дело правде, а ко тебе удари по једном образу ти му окрени и други јесте дело благодати. И будући да су и једна и друга у ономе, што су понудиле за окушање, чиниле једну нераскидиву целину, оне су се кроз оба завета излиле на нас. Први завет је ради умилостивљења убијао животиње, будући да правда није допуштала да један (човек) умре за другог; други завет је утврђен крвљу оног Човека Који је према Својој благодати Самога Себе предао за све (људе). Једно је, дакле, било почетак, а друго крај, јер је оно, што има и почетак и крај, савршено. Ономе, коме недостаје разумевање мудрости,

учиниће се да су почетак и крај различити и раздвојени један од другог; за онога, пак, који правилно истражује, они сачињавају једно.

Због тога је тај образ присаједињен ка савршеном образу ? . Ако те ко удари по једном образу, ти му окрени и други. Претходни завет у његовој суштини познајемо као воду; међутим, уколико очувамо ово окрени му и други, ми ћемо пити вино. Дакле, један (завет) нам предлаже да, услед заборава, не унесемо оно што му је туђе, док други служи нашем напредовању, како услед заблуде не бисмо чинили оно што је прошло и да бисмо, посредством онога што је додато, на неки начин добили нову боју и свежину, слично води претвореној у вино. Због тога ћемо, занемаривши недостатке других људи, свакодневно бринути о свом напредовању нећемо мислити да смо нешто учинили, него ћемо веровати да је све саздано ради нас, јер смо и заповест да љубимо своје непријатеље добили ради нас а не ради њих.

Наш Господ је дошао у свет као беспомоћно дете, и ниједну од оних рана којима су стари исцрпљивали народ није им причинио него је онда, кад их је привукао к Себи, победивши видљивим исцелењем, почео да им даје духовно исцелење, говорећи: Ако верујеш. Он је превазилазио све учитеље и стога је оно, што је било дато по мери, по мери и нарастало, и оно што су предали претходници, дошло је до Њега, а Он га је разделио као зреле плодове, са укусом који им је Он Сам придодео. Када су Његов образ ударили, Он је заједно са заповешћу показао и дело, и поучио ономе што је написано: Ако те ко удари по једном образу, ти му окрени и други.

Мојсеј их је уклонио са степена обрезања и поставио на степен правде. Не ударај, каже, неправедно ближњег свог јер ћеш, уколико и он тебе удари, ти тражити праведну одмазду. Господ их је уздигао са степена правде и поставио на степен благодати, говорећи: не тражи да се осветиш ономе, који те ударио по једном образу, него му окрени и други. Ако, дакле, неко и сада хоће да удара по Мојсејевој правди, он поништава и ону правду која га је учила: не ударај неправедно. Израиљац, који је прибегавао одмазди је, наравно, добијао награду, јер су тада дугови били изложени казни, и није био достојан осуде, јер није учинио неправду. Зар мислиш да онај, ко на основни капитал додаје и проценте од те заповести нашег Господа, опраштањем губи због тога што није казнио ? Ни у ком случају! Награда за први ударац чува се за њега по нужности јер је претрпео страдање, али му припада награда и за други ударац јер је себе осудио на њега, па чак и ако није пострадао (од другог ударца).

Господ је, дакле, као и Мојсеј, ослободио од неправде, али је много и додао ономе што је овај (Мојсеј) дао. Према томе, онај ко прибегава одмазди, тај несумњиво губи ? . будући да није хтео да потајно разобличи користољубивце, Он их је Својим трпљењем поучио колико би велику славу задобило трпљење. Било је много оних, који би се осветили за Њега, док се он Сам није светио. Кад су Га клиновима приковали за крст, чак су и светила својим помрачењем постала Његови осветници и заштитници. Стога запази да речи, чак и ако се чине узајамно противуречне, задобијају венац награде. Почећемо, дакле, од првог степена. Велика је корист ономе ко не удара неправедно ближњег свог, и велика награда (припада) по праву ономе, ко не тражи да се освети оном ко га вређа. Велика је победа онога, ко у благодати задаје ударац за ударцем ? . Није неправедно поступио, и стога није

сагрешио; одмазду није добио, и због тога је примио награду; још је обилније узвратио, и због тога је овенчан.

А ти кад постиш намажи главу своју и лице своје умиј (Мт. 17; 6). Сам Господ те, као прво, поучава да се не трудиш да угодиш људима и да не постиш због славе пред људима, а као друго да, постећи у тајности, задобијеш милост Дародавца за тајне постове. Да те не виде људи где постиш (Мт. 6; 18), како те похвала оних, који знају да постиш, не би лишила награде за пост. Отац твој, који види тајно, узвратиће теби јавно (Мт. 6; 18). Божанствене речи: "Намажи главу своју и лице своје умиј" позивају те ка тајинственом. Своју главу маже онај, који узраста у богопознању, док своје лице умива онај, који лик својих духовних способности очишћује од нечистоте. Прихвати, дакле, ту заповест, која се односи на унутрашње удове и умиј лице духа свога од нечистоте неправде; помажи главу своју светошћу да би био причасник Христов.

Ако је, дакле, светлост која је у теби тама... (Мт. 6; 23), тј. уколико погрешити у милостињи која светли тј. оправдава, колико ћеш више погрешити у греховима који помрачују! Прељубништво и хула могу бити разматрани само с једне тачке гледишта, будући да не представљају ништа друго до узрок преступа; милостиња, пак, има две стране, односно, уколико се она даје ради људске славе онда води ка преступу; али, ако се рука даваоца пружа према сиромашном брату, онда она и помисли распростире ка Богу Који награђује, као што каже Писмо: Где је благо ваше, онде ће бити и срце ваше (Мт. 6; 21).

Не судите (Мт. 7; 1) неправедно, да вам се не суди за неправду. Опраштајте, и опростиће вам се (Лк. 6; 37), тј. уколико човек суди по правди, онда опрашта по милости, да би се показао достојним милости опраштања, када и сам буде осуђен по правди. Или је због судија, који сами доносе пресуде, рекао: Не прекоревајте, тј. не тражите казну за лична дела, или не судите по веродостојним основама и према личним мњењима, не пресуђујте брзо него доказујте и саветујте.

Ко има, даће му се, а ко нема, узеоће се од њега и оно што мисли да има (Лк. 8; 18), као и следеће: Ко има уши да чује, нека чује (Мт. 13; 9), тј. ко је у телесним ушима имао уши духовне, да чује Његово духовно слово, томе је дао обилније учење и поуку од оних које су пре тога имали. Онима, међутим, који о себи мисле да имају, одузео је и оно што су имали, као што је речено: Очима ћете гледати, и нећете видети (Ис. 6; 9-10, Мт. 13; 14, Мк. 4; 12. и Лк. 8; 10). Ко има даће му се, а ко нема, узеоће се од њега и оно што мисли да има. На који начин онај, који је недостојан и онога што поседује, може да се нада да ће задобити оно што нема? Дакле, онај који је достојан онога што има, њему ће се дати и оно што нема. Од онога пак, ко је недостојан, одузеоће се и оно што има. Колико човек може да прими, толико ће му се дати по милости, која заједно са обећањем крајње, исте такве милости, нисходи на онога што је прима и отпочива у њему. Ко има, њему ће се додати, да би он по благодати у самоме себи обиловао свим богатствима.

Дакле, у садашње време даје нам се оно што следује, иначе нам се не би дало, како каже Писмо. На тај начин се дух мудрости не даје неразумном човеку, да му ова светиљка не би нашкодила. међутим, Дух Свети, Који открива тајинства, даје се човеку мудрому и

разумном, да би у њему процветала мудрост и да би у њему обитавао извор радости и слово весеља. На зајам смо добили, значи, мораћемо и да вратимо. Стога, ако исповедамо Онога, Који нам је позајмио, Он ће нам, поред онога што смо добили, дати још и више. Ако Га пак одбацујемо, не сумњајмо да се код Њега налази оно, што смо добили. Чак и ако би све што смо добили било код нас, оно се, ако Га одбацујемо, налази код Њега. међутим, уколико Му благодаримо и верујемо, онда ће све оно, што је код Њега, бити и код нас. Ко има, даће му се. Тако је Павлу, који је имао закониту правду, дата и животворна вера. Ономе, пак, ко нема ни такву правду да би испуњавао Закон, одузеће се и то што има, јер се пут Закона распростире чак до Јована Крститеља. То се дешава и оном који мисли да су му опроштени греси.

Не дајте светиње псима (Мт. 7; 6). Као што онај, који не оглашава Еванђеље Његово, чини грех јер не чува Његову заповест, тако поступа и онај који светињу даје псима. Мада пси не би прождерали светињу, нити би свиње измрвиле бисер, онај ко то чини бива саучесник и помоћник оног слуге, који је сакрио новац свог господара (Мт. 25; 14-29). Овај није умножио, а они нису сачували.

У капетана пак једнога бијаше слуга болестан на умору који му беше мио. А кад ћу за Исуса посла Му старешине јудејске молећи Га да дође и спасе му слугу... И кад већ беше недалеко од куће, посла капетан Њему пријатеље говорећи Му: Господе, не труди се... него само речи реч и оздравиће слуга мој (Лк. 7; 1-7, Мт. 8; 5-10). Бог се задивио човеку, због чега је рекао: Ни у Израилу толике вере не нађох (Мт. 8; 10, Лк. 7; 9), како би постидео Израилце који не вероваху у Њега тако, као што је веровао овај странац. Он (капетан) је са собом повео Јевреје да би они посредовали за њега, али су се Јевреји показали достојнима осуде, јер међу њима није било оних који су веровали у Њега. Због тога каже: Биће изгнани у таму најкрајњу (Мт. 8; 12).

Син Дјеве пошао је у сусрет удовичином сину (Лк. 7; 11). За сузе удовице Он је био као убрус који их је избрисао а за смрт њеног сина - његов живот. Смрт се повукла на своје место, удаљивши се пред Победником.

Лисице имају јаме..., а Син човечији нема где главу заклонити (Мт. 8; 20), тј. код тог човека није било ни спокојства главе ни обитавања Божанства ? . На кога ћу погледати и у коме ћу обитавати ако не у кроткима, итд (в. Ис. 66; 2). Или је, можда, видевши да мртви устају и да неми проговарају помислио да Онај, Који твори таква дела, мора имати много новца, па је зато рекао: ићи ћу за Тобом куд год поћеш (Мт. 8; 19). Услед тога је и добио одговор: "Лисице имају своје домове", док Он нема чак ни то што имају лисице, односно дом.

Онај Који је спавао, пробудио се и успавао море, да би и на мору, које је током буре успавао, јасно пројавио силу Божанства Које не спава (Мт. 8; 23-27, Лк. 8; 22. и Мк. 4; 35). Запрети ветровима на мору и настаде тишина велика. Каква је то сила? Или, какво је милосрђе Исусово, будући да је силом и заповешћу Себи потчинио море? Он се, дакле, посредством онога што Му није припадало, тј. морске буре и оних демона које је учинио немима, показао као Син Творца.

Гергесињани су одлучили да Му не изађу у сусрет и да не виде знак Господњи (Мт. 8; 28, Мк. 4; 35. и Лк. 8; 26). Због тога је утопио крдо њихових свиња, како би и противно својој вољи изашли пред Њега. Укроћени легион представља символ света који се обратио кроткости и врлини, чију је јарост укротио и уздржао Онај, Који све оживотворава. Ако демони нису могли да уду у свиње док им то није било допуштено, онда утолико пре не могу да уду у икону Божију (у образ Божији) ? . Нека неверни чују да Христос може да истера демоне из једног (човека) и да их пошаље у другог, и нека се уплаше Бога. Ко је онај, Који их је избавио од демона што су дејствовали у тајности, ако не Онај исти, Који им је заповедио да уду у свиње, а не у људе? Онај, о Којем су говорили: Изгони демоне помоћу Веелзевула, кнеза демонског (Мт. 12; 24, Мк. 3; 22. и Лк. 11; 15), у ствари је на гори водио борбу са сатаном, а овде са легионом који је овај предводио. И чим су ушли у свиње, истог часа су се потопили, да би се показала милосрдна природа Господа, која је спасла тог човека (в. Лк. 8; 26 и даље). И демони Га мољаху да им не заповеди да (пре времена) иду у бездан. На који начин Онај, што је рекао: Идите од мене, проклети, у огањ вечни који је припремљен ђаволу и ангелима његовим (Мт. 25; 41), овде изгони Велзеевула и одређује му бездан (геену, пакао) ? Да је било тако, сведоче речи: да их не пошаље (пре времена) у бездан (геену).

Гергесињани су из свог града протерали Онога, Који је имао власт да протера демоне из њихове земље. будући да су се житељи те земље плашили да Он истеране демоне не пошаље у њих, Он је послао оног исцељеног човека говорећи: Иди, проповедај, тј. проповедај о томе да им се приближава зло јер се демони, који су отуда истерани, припремају да уду у њих. будући да Прогонитељу демона нису дозволили да дође код њих, њихове недаће су се умножиле, јер су спречили долазак свог Исцелитеља. Ако је Милостиви Син другог Бога, на који је онда начин потопио свиње, које се сматрају нечистом творевином Створитеља, и демонима учинио то што су желели, наневши власнику крда велику штету, и како су демони препознали свог Прогонитеља?

СЕДМА ГЛАВА

[Садржај](#)

Хвала Теби, Сине скривенога Суштаства, јер је кроз тајне жалости и ране крвоточиве жене, било јављено Твоје тајно исцељење и што је на видљивој жени било откривено твоје невидљиво Божанство (Мк. 5; 24-34, Лк. 8; 42-48). будући да ју је исцелио Син, пројавило се Његово божанство; будући да је исцељена жена која је боловала од течења крви, открила се њена вера. Она је проповедала Христа, али се, заједно са Њим, проповедало и о њој самој. Како је посредством ње оглашена истина, то је и истина огласила о њој. И као што је жена постала сведок Његовог божанства, тако је и Он постао сведок њене вере.

Жена је Христу на зајам дала веру, а Христос јој је као отплату зајма вратио здравље. међутим, непосредно након што се открила вера ове жене, свима је до слуха допрла вест о исцељивању Господњем. Како је сила Сина показала чудесно дејство и узвеличала Га, били су постиђени лекари са својим лековима и јасно се показало колико невидљива сила превазилази видљиво лечење. Господ је познавао помисли ове жене много пре него што су се испољиле, мада су о Њему мислили да Он не познаје чак ни њен лик. Тиме што је

упитао ученике (Мк. 5; 30. и Лк. 8; 45), није дао повод за презир онима, који су тражили разлог за презир. Иако је показивао да не зна ко Му се приближио, Он је, у ствари, знао скривено, јер ову жену није исцелио ни због каквог другог разлога осим због њене вере у Њега. Он је најпре видео тајну веру ове жене, а затим ју је обдарио јавним исцелењем. Дакле, ако је Њему била позната тајна вера, онда Му је утолико пре био познат човеков видљиви лик.

Према томе, иако се Господ ради користи многих претварао да не познаје видљиве ствари, одмах је показао Своје предзнање, чијом је силом Он знао и оно скривено. На који начин, питам? Да ли онда, када је Симон рекао: Народ Те опколио и гура Те, а Ти говориш: Ко је то што Ме се дотаче (Лк. 8; 45)? Када је Симон саопштио Господу да Му прилази тако велико мноштво народа, Господ је Симону обзнанио да је од свих њих само она једна пришла к Њему. Иако су многи, потискивани гомилом, прилазили к Њему, у том часу Му је приступила само она, савладана патњом. Значи, Симон је хтео да укаже Господу на (спољашње) приближавање људи ка Њему, док је Господ указао Симону на веру која Му је приступала.

Обратимо пажњу на то да је, међу многима који су прилазили Господу, тражена била само она, која Му је и приступила. Дакле, ако су сви они прилазили и ако је Он од свих њих тражио само њу, јасно је да је Он знао све који су се тискали, јер (само) једна од свих њих, наравно, не би могла да се сакрије од Њега. У време кад су сви у гомили, без разбора и тискајући се, прилазили к Њему, Он је, погледавши унаоколо, међу свима њима тражио њу једну. Отуда је очигледно да је Он подједнако добро познавао све њих као и њу једну, будући да је могао да је разликује, док је она, опет, покушавала да се сакрије у гомили. Иако су Му у том тренутку прилазили многи, приступали су Му као човеку. Због тога је и тражио ону која Му је приступила као Богу, како би осудио и разобличио оне, што су Му се приближавали само као човеку. Он је, дакле, само њу, која Му је међу свима њима приступила, издвојио од свих осталих, како би све њих једном речју поучио да зна због чега Му је и како свако од њих пришао.

Значи, онај ко Му је телесно приступао осећао је само телесни додир, а ко Му је прилазио духовно, тај је кроз додир људске природе дотакао недодирљиво божанство. Ко Му је приступао као човеку, тај је у Њему и осетио додир људске природе; међутим, онај који Му је приступао као Богу, нашао је у Њему ризницу исцелења својих патњи.

У случају да се жена, исцељена од мучне болести, потајно удаљила, онда би, осим тога што би чудо остало скривено од мноштва (присутног народа), и сама та жена, исцељена телесно, остала духовно болесна. Иако је услед исцелења веровала да је Христос праведник, да је то дело Њему остало непознато она би сумњала да је Он - Бог. Наиме, и код праведника су неки долазили и бивали исцељени, али праведници при том нису знали ко им је заправо долазио и задобио исцелење. Дакле, да ова жена, исцељена телесно, не би остала духовно болесна, Господ, Који је дошао ради исцелења духа и тела, пожурнио је да исцели и њен дух. Због тога је и рекао: Ко се то дотаче мојих хаљина (Мк. 5; 30).

Господ није хтео да открије ону која Га је додирнула, али не зато што је намеравао да људе уведе у заблуду Онај, Који је самим тим делом хтео да спречи обману, нити зато,

што није хтео да исповеди истину Онај, Који је због тога то и учинио, да би људи исповедили истину. Зашто, дакле, Господ није открио ону, која Га је дотакла? Зато што је било потребно да сама исцељена жена постане сведок Исцелитеља и да би она, која се јавно исцелила, посведочила о сили која ју је тајно исцелила. Господ није журио да сведочи Сам о Себи, будући да је био окружен непријатељима. међутим, Он је спокојно очекивао, јер ће само дело, које је извршио, посведочити о Њему. На тај начин и тим ишчекивањем, Он је и пријатеље укрепио и непријатеље разобличио. Када је, ишчекујући, обратио општу пажњу на жену, тада су и Његови пријатељи и Његови непријатељи, погледавши је, знали да је то она иста жена која већ беше досадила свим лекарима и која беше много препатила од лекара (упор. Мк. 5; 26-34). Сила која је изашла од Њега била је послата и дотакла је оскрнављену утробу, а да при том она сама (та сила) није била оскрнављена. Исто тако, ни Његово божанство није било оскрнављено обитавањем у освећеној утроби, будући да је Дјева и према Закону и осим Закона у много већој мери света него ова жена, која је изливањем своје крви изазивала одвратност. Осим тога, Његови непријатељи били су осуђени и разобличени у томе што су рђаво поступали према Ономе, Којем се повиновало неукротиво истицање крви, дејствујући у неслободној природи, док су Му они, на основу слободе дате њиховој вољи, одбили послушност.

Његови пријатељи су, дакле, људском природом били утврђени у вери, док су непријатељи били разобличени и кажњени. Његови пријатељи су били научени да је сила Његова, додирнувши утробу мучену болестима, то учинила ради њене користи (користи те утробе) и да се, исто тако, и Његово божанство, обитавајући у људској природи, сјединило с човечанством (са човештвом, са човечијом природом) ради користи човечанства. Његови непријатељи, међутим, који су све више желели да Га поставе као камен спотицања (в. Рим. 9; 33), говораху: "Не познаје Закон, јер Га се дотаче жена нечиста по Закону, а Он је не одбаци." Они који су саме себе лишили светлости јер су сопственим рукама затварали очи, нису схватили да та сила, којом се очишћују нечисте ствари, не може да се оскрнави никаквом нечистотом. Ако огањ својом силом очишћује злато и остале запрљане ствари а да при том он сам не бива оскрнављен, онда утолико пре очишћује сила Христова, а да при том она сама не постаје нечиста. Огњу није потребно очишћење и ништа не може да га оскрнави. И чисто и нечисто, чак и ако је раздвојено неким растојањем, бива помешано услед једног налета ветра и услед силне сунчеве јаре која допире до њега, одакле се показује да нема ничега нечистог осим онога, што квари живот слободе ? .

Због чега је Господ рекао: Ко се то дотаче Мојих хаљина? Због тога да она, која је знала за своје исцелење, не би остала у незнању да је Господу позната њена вера. На основу тога што јој се вратило здравље, она је знала да је Он Свеисцелитељ, док је из Његовог питања схватила да је Он Свеиспитивач. Када је, како каже Писмо, увидела да то није скривено од Њега, у њој се родила мисао да од Њега уопште ништа није скривено. Због тога јој Господ и открива да од Њега уистину ништа није сакривено, како жена не би отишла од Њега у заблуди. Дознавши да Христос исцељује видљиве ране, она је на тај начин схватила да Он познаје и тајно. Уверила се да је Онај, Који исцељује телесне ране и испитује тајне духа, Господ и тела и духа. Као Господ тела, Он је укротио тело с његовим патњама, а као Судија мисли просветлио је њен ум с његовим помислима. Нема сумње да је та жена након тога страховала да неким делом не прекрши Његове заповести, јер је веровала да је увек пред очима Ономе, Који ју је једном угледао, кад се отпозади дотакла краја Његове

хаљине. Она је силно стрепела да убудуће не погреша чак ни у помислима, знајући да ниједно дело неће остати тајна за Онога, Који је доказао да слична дела нису скривена за Њега.

У случају да се исцељена жена ћутке удаљила од Њега, Господ би је лишио венца херојске одважности: вера, која се храбро борила у тој скривеној ратници, морала је бити јавно овенчана. Због тога је њену главу украсио духовним венцем, говорећи: Иди с миром (Мк. 5; 34. и Лк. 8; 48), јер је мир венац њене победе. Да би разјаснио где се налази извор тога венца, Онај Који је рекао: Иди с миром, на то је додао и: Вера твоја спасла те је (Мк. 5; 34). Тиме је показао да је мир који су, као дијадему, повезала уста Господња, онај венац којим је крунисана вера женина. Вера твоја спасла те је. Вера, која ју је вратила у живот, уистину је стекла тај венац. Због тога је и обзнанио и рекао: Ко се то дотаче Мојих хаљина, како би свима ставио до знања да Га је дотакао неко, ко је више веровао него остали. Како је ова жена желела да Га поштује више него остали она Му је, као прво, пришла отпозади, а као друго, дотакла се краја Његове хаљине; требало је, дакле, да се и тој жени укаже веће поштовање него осталима.

Знам да ме се неко дотаче (в. Лк. 8; 46). Због чега није на силу указао народу на ону која Га је дотакла? Зато што је хтео да их поучи одважности вере. Нека вера научи да у тајности отима и нека се дичи због свог отимања, јер је Господ верне отворено поучио отимању уз помоћ вере. Веру, која је отела, ободрио је похвалом, да би се прославила својим отимањем. Вера је извршила отимачину и била прослављена, лукавством је приграбила и била похваљена, како би се открило да је недостојна вера постала убога јер није отимала, и да се прекрила срамотом, јер није насилно узимала. Тако је и Рахилја, укравши идоле (1. Мојс. 31), била похваљена и, привезавши се за правду, била овенчана. Тако је и Михала, по својој праведности, сакрила Давида (1. Сам. 19) и због свог лукавства била награђена. Дивно је то ћути! И док свака отимачина представља срамоту за крадљивца, дотле отимање у вери чини отимаће достојнима похвале пред лицем свих људи.

Неко Ме се дотаче, јер Ја осетих силу која изиђе из Мене (Лк. 8; 46). Зар је Онај, Који је знао да је сила изашла из Њега, могао а да не зна на коме је отпочинула та сила, што је истекла из Њега? Или је, можда, сила била отргнута од Њега насилно, тако да се отимач домогао исцељења противно Његовој вољи? Постоје лекови који су корисни за здравље, иако они сами не знају за то. Господ је хтео да поучи исцељену жену да је Онај, Који јој је подарио здравље, одлично познаје. Поред тога, желео је да јој покаже да Он није сличан неком леку који по самој својој природи исцељује свакога ко га узме него да, свесно и разумно, Својом вољом, исцељује оне који Га поштују.

Та сила је, дакле, проистекла из Божанства преиспуњеног славом и исцелила оскрнављену утробу која је, према Закону, била нечиста, како би се показало да се Божанство никада не одвраћа од онога, који има веру. Вера је дрво на којем почивају божанствени дарови. Ако се нечистоти проистеклој од Закона присаједини слободна вера онда она (нечистота), наравно, издваја и скрнави, али зато вера освећује и сједињује, док воља спаја и брише. Иако Закон заповеда (оскрнављеном) да се издвоји, Илија је по вери задобио освећење, не као непријатељ Закона, него као његов приврженик. Немој се усудити да помислиш да је

Илија одбацио Закон који заповеда коришћење чисте хране (2. Мојс. 11; 1-24. и 4. Мојс. 14; 4-21), јер је Закон научио Илију да храна не може учинити нечистим. Илија није био противник Закона и Закон није показао да противуречи свом Законодавцу. Илија је познавао слабости Закона (упор. Римљ. 8; 3) и због тога није поступао као слаб у Закону. Закон је познавао вољу Законодавца и због тога је, сагласно Његовој вољи, разрешавао и свезивао. Иако је Илија добијао храну од нечистог гаврана (1. Цар. 17; 2-6), тврдо је одржавао све оно, што је примио из уста Божијих. Њихови очеви, иако су у пустињи воду добили из чистих уста стене (2. Мојс. 17; 1-7), нису хтели да очувају оно, што су примили из уста Божијих. Иако се Илија свето хранио уз помоћ нечистог гаврана, духовно је био нахраћен светим Божанством. Очеви њихови, иако су храном анђелском хранили своја тела ? , свој ум су нахранили поклоњењем телету (2. Мојс. 32; 1-6).

Оно што је Илија затим рекао: Ја сам сам остао пророк Господњи (1. Цар. 18; 22) не треба схватити само у смислу његове јадиковке због тога што више нигде није остало праведника. Он је тим речима осуђивао грешнике који су их искоренили. Он није желео да једино он остане од праведника и зато, што су се у његовим очима показали далеки од Бога, годинама нису могли да га пронађу (в. 1. Цар. 18) ? . Као што су се жедни и прождрљиви пророци Ваалови веселили и наслађивали многобројним гозбама за трпезом Језавељином, тако је и прогон истинских пророка као неком чаролијом учинио да ничице падну пред њим сви, који су заједно с њим били спремни да своје вратове подметну под оштре мачеве.

Требало би да наша беседа сада принесе благодарење за изговорене речи и да се оконча. Ми нисмо посебно састављали ову беседу, него су саме речи подстакле друге, да би заједно с њима биле изговорене. Дакле, беседа коју смо изложили тим речима расуђивала је о следећем: Ко је то што ме се дотаче? Знам да је сила велика изашла из Мене. На другом месту Еванђелиста пише: Изобилна сила излажаше из Њега и исцељиваше их све (Лк. 6; 19). Господ је само у једном случају обзнанио да је из Њега изашла сила. Због чега је Он то рекао само у том случају, иако је Његов изванредни дар више пута исходио (из Њега) ради исцелења очигледне нечистоте? Господ је знао да је и Он Сам изашао из утробе, а знао је и оне, који нису хтели да поверују у Његово рођење. Због тога је силу Своју послао у оскрнављену утробу, да би макар и посредством оскрнављене утробе поверовали да је Он изашао из свете утробе.

Ко ме се то дотаче, јер сила велика изађе из Мене? Ни на једном другом месту није речено ништа слично о нашем Исцелитељу, јер се наш Исцелитељ нигде више није сусрео са сличном болешћу. За лечење сличних болести обично се позива много лекара, док се болести ове жене супротставио само један Исцелитељ, будући да су многи лекари настојали да помогну у болести ове жене и да су рђаво с њом поступали, Један ју је исцелио да би је успокојио од патњи које су узроковали многи. Лекарска вештина настојала је да уклони нечисту болест (и у том покушају) додавала је патњу на патњу. Што је више лекара долазило, каже Еванђеље, њена болест се све више погоршавала. Крај хаљине представљао је помоћ у њеним страдањима, и у потпуности је уклонио њене патње.

И осети у телу да оздрави од болести (Мк. 5; 29). Дакле, када је вештина, обучена у сву мудрост, занемела и одступила, тада се открило Божанство, одевено у хаљине. Обукло се у тело и сишло међу људе, да би из људи истргнуло и ишчупало оно, што је људима својствено и да би Своју божанствену природу кроз знакове јасно открило вернима. Немој се усудити да размишљаш само о човечијој природи Господа! Он је открио Своје човештво, да би небески духови поверовали да је Он постао земаљски; открио је и Своје божанство, да би земни поверовали да је Он небески. Тело је примио од људи, да би се људи могли узвисити до Његовог Божанства, и открио је Божанство да се не би унизило Његово човештво.

Руке жене-грешнице обгрлиле су Његове ноге, како би од Његовог божанства добила благодатни дар. Господ је, дакле, показао Своје човештво да би жена-грешница могла да Му приђе. Истовремено је показао и Своје божанство, да би разобличио фарисеја (Лк. 7; 36-50). Он (фарисеј) се смејао над сузама грешнице, да би се затим жена-грешница смејала над његовим разобличеним помислима. Као што је она сузе, скривене у очима, услед љубави излила јавно, тако је и Господ, ради њене одважне одлучности, разоткрио скривене помисли фарисејеве. Жена-грешница сматрала је Христа за Бога, о чему је посведочила и њена вера. међутим, Симон је сматрао Христа за човека, што су разоткриле његове помисли. Износећи суд о њих двоје, Господ је исприповедао причу чијим је речима укрепио грешницу и чијим је тумачењем разобличио фарисеја.

Мада смо се сада, као што сви могу да виде, слично Соломону, нашли у друштву жена, ми нисмо, као Соломон, претрпели штету од жена, иако смо се, слично Соломону, кретали међу женама. Кћери незнабожачке су својим царима одвратиле Соломона од служења Богу и окренуле ка својим идолима (1. Цар. 11; 1-8), а ми овде веру кћери незнабожачких проглашавамо већом од вере кћери јеврејских. Жене Соломонове су својим здравим телом здраву веру Соломонову учиниле болесном, док ове својим исцелењем нашој болесној вери на неки чудесан начин враћају здравље.

Ко је тај, који се не би исцелио вером ове жене? Њена вера је одмах, као у трен ока, зауставила течење крви које је трајало дванаест година. Осим тога, током дугог времена прегледали су је многи лекари, али се Лекар Јединородни у једном једином тренутку побринуо за њу. Током многих година, када је жена одлазила код лекара, разбацано је много од њеног иметка; међутим, када је у једном тренутку дотакла нашег Лекара, њене расејане помисли сабрале су се у једној вери. Док су се овоземаљски лекари бринули о њој, она им је давала овоземаљски иметак; када јој се јавио небески Лекар, она му је принела небеску веру. Овоземаљски дарови остали су на земљи код оних, што на земљи обитавају, док су дарови духовни били вазнети ка духовном Божанству.

Лекари су настојали да патње изазване болешћу умире као што се умирују дивље звери, подстакнуте јарошћу, због чега су и патње, као разјарене звери, на све стране развејале њихове лекове. Када су већ сви људи почели да се клоне таквих страдања, из краја хаљине брзо је изашла сила Господња која их је, кад им се приближила, одмах укротила и загосподарила над њима (страдањима). Од једне срамоте потекла су та страдања, која су многе осрамотила. Име једног Лекара прославило се болешћу која је због многих лекара, призиваних у помоћ, дуго и свуда била срамотна. Док је женина рука многе награђивала,

њена болест није показивала ни најмање олакшање; међутим, када је испружила своју празну руку, њена недра испунила су се здрављем. Док је њена рука била испуњена видљивом платом, остајала је празна за невидљиву веру; кад је пак видљива плата била испуштена из њене руке, она се испунила невидљивом вером. Делећи видљиву плату, није добила видљиво исцелење; када је дала невидљиву веру, добила је тајно исцелење. Иако је с поверењем давала новац, није била награђена за своју увереност; када је дала исплату за оно што је отимањем стекла, за њега је добила награду, односно тајно исцелење.

Како су неки лекари умножавали патње ове жене, будући да она није оздравила, тако су други лекари, повезани пријатељством, лукаво обмањивали душе свих људи, како неко не би осрамотио њихову заједничку вештину, међутим, жену која је приступивши Господу све лукаво обманула, Господ је најпре изложио грубој осуди, рекавши: Ко је то што Ме се дотаче, како би вера, отворено обзнањена, била похваљена од свих заједно. И ти лекари који и поред примене лекова нису могли да помогну жени, дајући одговоре примиривали су душе многих. Господ, пак, иако је Својим исцелењем могао удовољити свима, никоме није хтео да удовољи посредством датог одговора. То није учинио стога, што није знао одговор који је требало да да ова жена, него због тога да би у циљу предупредивања означио оне, који би рекли: "Ти долазиш и сведочиш о Самоме Себи, и зато Твоје сведочанство није истинито." Из тог разлога, иако је сила Његова исцелила жену, Његов језик није их убедио. међутим, иако је Његов језик ћутао о том делу, само Његово дело је као труба оглашавало о Њему. Тако је ћутањем била надвладана њихова гордост и надменост, док је посредством Његовог питања и дела била обзнањена Његова истина.

Ако би речи Писма имале само један смисао, онда би га пронашао први тумач. Након тога осталима, који би га слушали, не би било потребно да га (смисао) траже с трудом и напором, и после његовог налажења не би преостала никаква утеха. међутим, свака реч Господња има своје тело, и свако то тело има много удова. Сваки од тих удова појединачно има своја својства, због чега сваки слуша колико може и тумачи онако, како му је дато. На тај начин, Њему се јавила једна жена и Он је исцелио њу, која се раније јављала многим а који је нису исцелили, односно, који су се узалудно трудили око ње. Исцелио ју је Један, чије је лице било одвраћено (од ње), да би разобличио оне који су (лицем) били прилежно окренути ка њој, али је нису исцелили. Слабост је Божија јача од људи, каже Писмо (1. Кор. 1; 25). Иако је спољашње лице Господње могло да гледа само у једном правцу, Његово унутрашње божанство било је свевидеће око, јер је гледало на све стране.

Усахнуло је погибелно истицање из женине утробе и у њеним устима отворио се поток проповеди о враћеном здрављу. Она се дотакла Његовог божанства, и од Њега је добила здравље. Из стене у пустињи потекла је освећена вода, која је обезбедила пиће за дванаест племена Израилевих. Ова жена је, пак, дванаест година изливала нечисту крв, којом је оскрнавила све удове свога тела. Стену је расекао Мојсејев штап знаком нашег Живототворца, а течење крви осушено је крајем хаљине нашег Исцелитеља. Ту, разуме се, тврду стену расекао је тврди штап, а течење крви осушила је мека хаљина. међутим, иако је штап привидно био чврст, у њега је било урезано смирење крста. Мада је споља изгледало да је хаљина мека, из ње је изашла снажна сила. Дивно је ово исцелење! Пре него што је пало семе из Христове руке, земља, за коју је оно било назначено, већ је

изобилно доносила семена. У време кад се семе још увек налазило у житници Господњој, оно већ беше успело да падне на земљу, коју је требало засејати да би дала добитак од онога што јој је пружено, и да би се добијени капитал вратио с процентима. Ето, то је истина! Семе Господње! Још док је било скривено у својој житници, већ је сакупило плод, и док се налазило у руци свог Сејача, његова духовна зрна су се, као у трену ока, на разумној земљи сабрала у разумно семе.

Сила изађе из Мене. Тим речима је недостојне земљоделце, који семе затварају у житнице, подстакао да чврсто стоје у вери у Њега. Затим је дао залог Своје верности јер и остала семена, која су била посејана, треба у своје време да донесу стоструки плод. Постоје семена која након извесног времена бивају спремна за жетву, а постоје и она која ће се пожњети тек на свршетку света; постоје, међутим, и она која се жању већ при самом сејању. Када каже: Сад у ово време примиће сто пута више (в. Мк. 10; 30), тим речима означавају се семена која се жању убрзо после сетве. И када каже: Тада ће речи Цар онима што стоје са десне стране... (Мт. 25; 34), тим речима указује на семена која ће се пожњети на свршетку (света). Ако је жена отпозади пришла ка крају хаљине Његове, онда је то семе које је свој плод унело у житницу истога часа кад је и посејано. Уз жито које се сеје у утробу земље, из трња које је скривено у њему, присаједињује се плева и израста заједно с њим; са семеном вере, које се скривало у храбрости одважне душе, била је сједињена сила Божија и она је заједно с њим израсла.

Када је чула да Христос старешини синагоге каже: Само веруј, и кћер твоја биће спасена (Лк. 8; 50), крвоточива је помислила да Онај, Који има власт да душу врати у тело његове дванаестогодишње кћери, онда и дванаестогодишњу рану може да уништи и да је удаљи од тела. Када је зачула Његове речи: Чврсто веруј, и биће жива кћер твоја, разумела је да овом Лекару може да плати својом вером. Онај, Који је исцељивао речју уста Својих, Тај је одредио награду и вери, која је плод уста. Исцелење је изашло из уста Христових и купило веру из уста те жене. Јавно ју је исцелио, због чега је тражио и јавну награду. Исцелење које је изашло из Његових уста јасно се могло ћути због тога, што је захтевало веру која ће бити јасно обзнањена устима. Иако је жена гласно исповедила то што се догодило, нису јој поверовали, превасходно због тога што су њена страдања била скривена (и када је слепима отворио очи говорили су да Он то чини силом демонском, и када је Лазара вратио у живот, неки од оних који су то видели нису у то поверовали). Због тога је дванаестогодишњу девојчицу вратио у живот. Онај, Који је могао да дванаестогодишњи живот тела непрекинутог врати на своје место, Тај је могао и да уништи и да са места протера течење крви, које је непрекинуто трајало дванаест година. Онај Који је могао да врати једно, могао је и да протера оно друго. Онај, Који је оживео већ умртвљене удове ове девојке, могао је и да исцели утробу оне жене.

Након што је жена била исцељена, Господ је рекао: Ко је то што Ме се дотаче управо због тога да би она сама гласно посведочила да јој се вратило здравље. Због тога је и о девојци рекао: Спава, како би они сами посведочили о њеној смрти и да би, видевши да се вратила у живот, хулитељи постали Његови сведоци. Њихово сведочење, исказано о смрти девојке, као и васкрсавање девојке, били су сведоци који су претходили смрти Господњој, да им се не учини невероватним када буду видели да је оживео. На тај начин им је, дајући могућност избора, поставио следећа два услова. Дакле, ако би касније говорили да је

девојка спавала тиме би Га узвеличали и противно својим жељама јер, иако су сви очевици већ сматрали и тврдили да је девојка умрла, Он је, и пре него што је видео девојку, знао да она спава. Ако би пак казали да девојка није спавала него да беше умрла, онда би их живот, који је враћен девојци, приморао да Господа признају као Живототворца. Најзад, ако би рекли да је она спавала, знање Христово (о томе) посведочило би им о Његовом божанству. Када би тврдили једно, Господ би их разобличио и тим и другим. Даље, ако је она била обузета дубоким сном, због чега ју је онда могао пробудити само Христов глас? Он заповеди да јој дају да једе (Лк. 8; 55), да би указао на здравље које јој се вратило заједно са животом, будући да она није била слична болесницима којима се мало - помало враћа здравље. Дакле, они који су сумњали у исцелење крвоточиве жене били су постиђени и повратком ове девојке у живот. Изложили су се осуди и били разобличени много више него они, који су присуствовали девојчином васкрсавању. Исцелење утробе одиграло се у тајности, док је оживљавање тела било јавно. Због тога је оно, што се одиграло тајно, постало вероватно благодарећи ономе, што је било учињено јавно. Писмо каже: Уплашивши се и дрхтећи... дотаче се одостраг хаљине Његове (в. Мк. 5; 27-33). Ако се она са страхом и трепетом дотакла краја Његове хаљине, онда утолико пре нама доликује да са страхом и трепетом примамо када се дотичемо Његовог Тела и Крви, који чине залог нашег живота.

ОСМА ГЛАВА

[Садржај](#)

И посла их два по два по подобју Своме (Лк. 10; 1. и Мт. 10; 5), тј. као што је и Сам бесплатно проповедао, тако нека и они делају по речи Његовој: На дар сте добили, на дар и дајите (Мт. 10; 8), чиме ће показати да Га подражавају. Даље, послао их је да би проповедали истину, творили чудеса и трпели недаће, као што је чинио и он Сам. На тај начин би знали да се Он одражава у њима као у Свом отиску. На пут незнабожаца не идите (Мт. 10; 5), исто је као и оно што говори после тога: Идите најпре изгубљеним овцама дома Израилјева (Мт. 10; 6). Када их ови нису примили, апостоли су им рекли: Од сада се обраћамо незнабошцима (Дела ап. 13; 46). Ето, Ја вас шаљем као овце међу вукове (Мт. 10; 16). Рекавши ово, поучава их да, док је Пастир с њима, ништа не може да им нашкоди. Да би их укрепио, каже: Ко вас прима, Мене прима (упор. Мт. 10; 14). Не узимајте злата, каже (Мт. 10; 9), да се међу вама не би нашао Јуда и оно, што је Ахана лишило живота (Ис. Нав. 7; 17-26), Гијезија прекрило губом (2. Цар. 5; 1-27) и сав народ завело у пустињу (2. Мојс. 32; 1-7). И новац им је забранио и удаљио од њих, како нико не би могао да их сматра за трговце уместо за проповеднике.

И рекао је: Штап (Мк. 6; 8), као знак власти и смирења. Ни палицу (Мт. 10; 10), јер они нису пошли да напасају необузвано стадо, као некад Мојсеј. међутим, треба да запазиш и то да је Мојсеј, када је стадо почело окротно да се понаша према свом пастиру, оставио штап и узео мач (2. Мојс. 32; 25-28). будући да је ово стадо живело у миру, онда је речено да уместо палице узму штап ? . Даље, није им рекао: Обућу, и ма какву да су носили, они су је одбацили и узели сандале (Мк. 6; 9), да би на тај начин могли да добију награду за своје поуке. Иако су они потицали од простог народа, узвисио их је и уподобио Мојсеју, који је са собом носио кости праведника , док су они примили и имали уз себе Тело, које је

оправдало сва тела ? . И ако је Мојсеј помоћу три имена дома Авраамовог помирио Бога с њиховим потомцима који су нарушили Закон, они ће утолико пре помоћу три имена Божија очистити све људе, који чине породицу Адамову.

Улазећи у кућу, најпре је поздравите говорећи: Мир дому овоме (Мт. 10; 12), да би Сам Господ ушао и настанио се тамо, као што се настанио код Марије , и да бисте и ви, као Његови ученици, били тамо примљени. Тај поздрав представља тајинство Његове вере на земљи, којом се сузбија непријатељство, обуздава рат и (којом) људи узајамно поштују једни друге. Примена овог поздрава била је скривена под велом заблуда, мада је раније било предизображено тајинство васкрсења мртвих , чије подобије изражавају чак и неживе ствари када се, на пример, појави светлост и осване зора, протерујући мрак. Од тог доба људи су почели да поздрављају једни друге и да прихватају оно што је речено, како би то призивање мира исцелило оног што изговара (поздрав) и донело благослов оном који га прима. Онај пак ко прихвата само речи овог поздрава, немајући у својим удовима осећања која он изражава , над њим као да се распростире светлост коју он одбија, као што земља одбија сунчеве зраке.

Тај поздрав је проповедан по имену, скривен по сили, схваћен знањем, установљен тајинством и за све људе сасвим довољан. Господ га је због тога послао са Својим ученицима као гласника да би, оденувши се у разговетни глас апостола који су били његови сејачи, устројио мир и приуговорио пут пред њима. Тај поздрав је био засејан у сваком дому да би разлучио и раздвојио његове чланове, да би проникнуо у све слушаоце, да би издвојио њему сродну децу, са браом их око себе и остао уз њих. Тај поздрав, који је извирао из апостола, није пресахнуо у њиховој браћи како би било јасно да је ризница Господња, која га је послала, неисцрпива. Он се није мењао у онима који су га примали, како би посведочио да су његови дарови верни и истинити даваоци. Тај поздрав је остајао код онога који га је давао и код оних који су га примали, не умањујући се и не удаљујући. Тај поздрав је отворено показао да се Отац по Својој природи налази у свима, и у свему се показало да је Син послат од Оца и да се Он васцело налази у свему и да Своје испуњење има у Оцу. будући да је Син икона Очева, није престајао да проповеда нити се заморио од поучавања, док се предзнаци нису испунили у самим делима, док праобрази нису добили свој крај у истини, док се сенке нису обукле у тело и док сва тајинства, кроз остварење у истини, нису била завршена, окончана и исцрпљена.

Због тога у оне слушаоце, који могу да је приме, полагамо реч Христову као квасац, под чијим се дејством они раздвајају али и сједињују, односно, одвајају се и разлучују од грубе масе света а сједињују с Христом Који устројава заједницу Цркве. Онај ко има велики венац мора имати и велики подвиг. Иако се обично тако догађа, слава наше победе не може се поредити с ништавношћу борбе. Пазићемо да лукава заблуда не допре до нас и да се не наоружа нашим оружјем, јер она вешто скрива свој прави лик и своју чашу разблажује сваком врстом пица. Ми хришћани тајинствено изображавамо Јевреје, будући да смо духовно обрезани, благословени препорођењем и потпуно здрави, благодарећи крви Христовој и исцелењу.

Отресите прах са ногу својих (Мт. 10; 14), да би показали да ће их Господ казнити, јер чак и прах, који је уз њих (апостоле) прионуо на путу, одбацују на њих, да би по томе знали да

ће се они, што пролазе њиховим путем, вратити код њих ? . Онај, на кога падне прах који су отресли праведници, ако се не преобрати биће достојан освете за праведнике који га засипају прахом а не блатом. Лакше ће бити земљи содомској (Мт. 10; 15), тј. као што ангели, који су се појавили у Содоми, нису сатворили знакове него су посредством самог града содомског дали знак целом свету. Ови су видели знакове, као што је и написано: Слепи гледају (Мт. 11; 5), али су у Содоми ангели ослепели оне који су их видели (1. Мојс. 19; 11). Дакле, лакше ће бити граду содомском, који је починио свако зло те врсте. Даље, оном граду, који не прими Његове ученике, биће изречена суровија пресуда него њима јер је Содома сагрешила против ангела, док се град, који не прими ученике, одриче Самог Господа: Ко се вас одриче, Мене се одриче (Лк. 10; 16). Будите, дакле, мудри као змије и безазлени као голубови (Мт. 10; 16). Оно што каже у наставку, Чувајте се од људи (Мт. 10; 17), не значи да се чувају оних људи који ће их предати, него оних који вам долазе у овчијим кожама, а изнутра су вуци грабљиви (Мт. 7; 15).

А кад вас потеряју у једном граду, бежите у други (Мт. 10; 23). Ово се не односи на све људе, него само на ученике, јер је тада тек почињала нова проповед и било их је мало на броју. Да се не би ујединили против ученика и избрисали сећање на њих на земљи, те на тај начин спречили засађивање благовести Његове у народима и Његовог учења и поука у тварима, каже: Кад вас потеряју у једном граду, бежите у други. Да апостоли нису побегли у време кад је Стефан био каменован, ни они сами не би избегли мучење (Дела ап. 7; 58-60). Да је Господ ту Своју заповест наменио свим нараштајима, ко би онда одлучио да се због Њега изложи мучеништву? Даље, да би показао да ни апостоле није изузео од мучеништва, још једном их је - добро ово разуми - надахнуо да не страхују и да не јадикују ако им се деси нешто слично ономе, што се десило Њему Самом, кад није побегао од оних што је требало да Га одведу на крст. О томе нам јасно говори у следећим речима: Ако Мене гонише, и вас ће гонити (Јн. 15; 20).

Рекао је и ово: Не бојте се оних који убијају тело а душу не могу убити (Мт. 10; 28). И ево, видимо да они којима је речено: Бежите, један за другим приносе себе на жртву хвале, за сведочанство свим народима. Кад их је изабрао, Господ им је дао велику власт, јер је таква власт била неопходна у то време. међутим, да се не би погордили због те власти, Он их је научио смирењу, говорећи: Кад вас потеряју у једном граду, бежите у други. На сличан начин им Господ, док је био са њима, није допустио оно што су тражили, говорећи: Хоћеш ли да речемо да огањ сиђе с неба и да их истреби (Лк. 9; 54)?

Ученици су у себи помишљали: "Пошто нам је рекао код Самарјана и незнабожаца не идите (Мт. 10; 5), и додао кад вас потеряју у једном граду, бежите у други, шта да радимо ако понестане градова?" Због тога их је Дух укрепио говорећи: нећете обићи градова Израилевих док не дође Син човечији (Мт. 10; 23). будући да је хтео да дође после Свог васкрсења, рекао је: нећете обићи градова Израилевих док не дођем код вас. Он их је, у ствари, послао у градове у које је хтео и Сам да дође. Или пак речи: нећете обићи... означавају да ће после Његовог тридневног васкрсења, које и јесте Његово јављање, на њих доћи Његова сила. Ако се добро схвати, овим речима им је казао да ће они најпре бити прогнани из многих градова, и да ће им се после тога Он јавити. Он, међутим, није тако учинио, него је Својим јављањем неочекивано указао помоћ њиховој малодушности , јер им се после васкрсења јавио, укрепио их и обновио дувањем у њих (Јн. 20; 21-23).

Што вам говорим у тами, казујте на видику (Мт. 10; 27), тј. оно што вам говорим у тајности, громогласно оглашавајте, што и разјашњава говорећи: Што вам се шапће на уши, проповедајте са кровова. Или је можда говорећи у тамизначио народ, а говорећи на видику народе? . Каже и ово: Не бојте се оних који убијају тело (Мт. 10; 28), да би нас научио да људи имају власт једино над телом. Бог, поред тога, има власт и над душама, јер може да их пошаље у геену. И ако приговоре: на који се начин душе погубљују у геени, кад трулежност и смрт немају власт над њима, и ако упитају: на који начин тело тамо страда кад је сигурно да тамо постоји црв и шкргут зуба, на том месту у Писму дат је јасан одговор на то: као што не умире бесмртна душа, тако не умире ни тело, јер и оно остаје и не пропада . речи: који погубљују тело односе се на привремену смрт. Ако би тело уистину пропало, онда оно не би било у геени, јер геена мучи жива (тела), а не умртвљује иструлела (тела).

Будући да се многи плаше трулежности и услед привремене смрти бивају малодушни, Господ је хтео да их том речју укрепи и да их поучи да се много више треба плашити Онога, Који и душу и тело погубљује у геени. Дакле, душе не умиру, јер да је тако, њих би смрт истребила, као што ни Бог не одузима Своје дарове, које Он даје без кајања, и истинито обећање васкрсења тела никада неће бити испразно. Не бојте се, јер, ето, душа не умире: ако би она била подложна смрти, онда би требало да се бојимо. При таквом стању ствари, не би требало да се бојимо ни за своја тела која се распадају, јер не може душа, него само Бог, узроковати распадање тела. Као што Бог ствара распадљива тела, Он исто тако устројава и душу. Онај, Који је и душу и тело створио ни из чега, Он исто тако може и да их оживи (после смрти), кад их је већ призвао у постојање. Бесмртна душа не може да оживи мртва тела, и само је Бог Онај, Који може то да учини. Не бојте се, каже, оних који погубљују овај ваш живот, јер онај живот не могу да погубе. Ово је рекао зато, што су ученици од садукеја и осталих чули да васкрсења (мртвих) неће бити.

Два врапца продају се за један новчић (Мт. 10; 29). Два, а не један. Тиме је хтео да укаже на врапчеву ништавност, јер се оно, што има велику цену, продаје појединачно; оно пак, што је јефтино, продаје се заједно, као трава. Ниједан од њих не падне на земљу без воље Оца нашега (Мт. 10; 29). Ако ни врапци, који су по цени ништавни и подсећају на сенку, не падају на земљу - није рекао "без воље Божије" него "без воље Оца нашега", зар нам онда то Очево промишљање о ништавним стварима не служи као прекрасан доказ Његове љубави и бриге о нама?

Признаћу и Ја њега пред Оцем Мојим (Мт. 10; 32), као да каже: Ходите, благословени Оца Мојега (Мт. 25; 34). И оно што каже: Одрећи ћу се и Ја њега (Мт. 10; 33), исто је што и тамошње: Не познајем вас (Мт. 25; 12), али не зато што би они на неки начин били скривени од Њега, него због тога што их Он не признаје за Своје. Разуми колико их је добро знао, будући да их одбацује и не прихвата.

Не мислите да сам дошао да донесем мир на земљу (Мт. 10; 34). Где је оно, што свима говори: Христос је дошао да помири оно што је на небу и оно што је на земљи (упор. Кол. 1; 20)? Најзад, Господ је огласио мир, о чему говори и апостол: Он нам је створио мир (в. Еф. 2; 14), док на другом месту каже: Који су Њега примили, мир над њима (Галат. 6; 16). С друге стране, међутим, Он није донео мир, јер су кроз Њега верни били разлучени од

неверних. Дошао сам да раставим човека од оца његовог (Мт. 10; 35), итд. "Раздвајају се мишљу", каже, "јер не размишљају правилно о вери, будући да један поштује Бога овако, а други онако." Мач (Мт. 10; 34), каже, да би њиме у душама одсекао штетну љубав и у њих послао стрелу Своје слатке љубави. Који хоће да сачува душу своју, изгубиће је (Мт. 10; 39). Како то да се схвати, кад се за једну исту душу обзнањује и очување и губитак? Заправо, онај који исповеда Господа пред прогонитељима губи своју душу, али је поново проналази код Господа. Он каже: Који изгуби душу своју Мене ради, наћи ће је (Мт. 10; 39). Дакле, онај који своју душу губи Христа ради, нужно ће је код Христа и сачувати. Бог, ради Којег се губи душа, брине се о томе како да је сачува, јер се Његова рука свуда распростире, и јер је Његова мишица силна, и одашуд може да је истргне (душу). Своју љубав, која обухвата све људе, умањило је и свима потчинио да би љубав људи, којом обухватају Господа сваке твари, приказао превасходнијом од свега осталог: Који не љуби Мене више него душу своју ... (Мт. 10; 37. и даље).

И дође Марија, која седе крај ногу Исусових... (Лк. 10; 39), тј. села је на тврду земљу крај ногу Онога, Који је и жени-грешници опростио грехове. будући да је она задобила украс за улазак у царство Јединородног, изабрала је само један, добар удео, односно доброг (благог) Христа јер јој се тај удео у векове, како је речено, неће одузети (Лк. 10; 42). Љубав Мартина била је неспокојнија него љубав Маријина јер, када је Христос први пут дошао, служила га је Марта: Зар не мариш што ме моја сестра остави саму да Те служим речи јој, дакле, да ми помогне (Лк. 10; 40). И у оно време, кад је Господ дошао да васкрсне Лазара, она му је прва изашла у сусрет (Јн. 11; 20).

ДЕВЕТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Јеси ли Ти Онај што ће доћи, или другога да чекамо (Мт. 11; 3)? Он ни најмање није сумњао у Њега, јер како би онај, који је припремио пут у пустињи и није оклевао да у утроби заигра од радости, који себи за крштење није приписивао никакву заслугу јер је рекао: Ти треба мене да крстиш (Мт. 3; 14), гле, Јагње Божије које узима на се грехе света (Јн. 1; 29) и ја нисам достојан одрешити ремена на обући Његовој (Јн. 1; 27), који је све то огласио тако да сви чују, могао затим да посумња у Њега, као прво, после сведочења Духа, Који је сишао у обличју голуба, а као друго, после гласа који је сишао са неба: Ово је Син Мој љубљени (Мт. 3; 17) нећемо тако протумачити ове речи. Као што су пророци оно, што су говорили, говорили ради себе и ради оних који су их слушали, и као што Господ каже: Рекох народа ради који овде стоји (Јн. 11; 42), тако се и Јован, увидевши да му је дошло време да се пресели из овога света и разумевши да је дужан да и у смрти претходи Спаситељу као што Му је претходио у рођењу у овај живот, побринуо да своје ученике не остави заблуделе и расејане, као стадо без пастира.

Јован није послао ученике код Њега да би Га испитивали, него да би им, као печатом, потврдио оно што је он сам (Јован) раније говорио. Због тога се мисао ученика и управила ка Њему. Када су, каже Писмо, други ученици слушали његову беседу о Господу и када су Га (Господа) угледали, без жаљења су оставили Јована и кренули за Њим (Јн. 1; 35-36). И као што је приликом крштења показао своју добру вољу не присвојивши свештенство

свога оца, тако је и овде пожелео да ученицима преда ризнице које није опљачкао. Послао их је код Христа с циљем да виде Његова чудеса и да се укрепе у својој вери у Њега. Исус им је тада рекао: Идите и јавите Јовану не оно што сте чули него ово што видите: слепи прогледају, и хроми ходе (Мт. 11; 4-5), односно, ако дела која творим не би потврдила Јованове речи, онда би његове беседе (о Мени) биле потпуно неистините. будући да су оне и на делу истините и верне, немојте следити њихове речи, него разумите њихов смисао.

Господ је почео од онога што се чини лакшим, иако у области чуда и мало и велико имају подједнак значај. Слепи прогледају и хроми ходе, губави се чисте и глухи чују. Најзад, на крају је, као да ставља печат на све ово, додао: Мртви васкрсавају (Мт. 11; 5), јер је ово последње било најважније дело благодати Јединородног, посредством којег се поништава и изгони зло што га је Адам увео у свет. Осим тога, знај и оно што следи: Благо ономе који се не саблазни о мене (Мт. 11; 6), и тим речима је ученицима Јовановим дао истинито упозорење да се не саблазне о Њега. Ако неки приговоре да је Господ због Јована рекао: Благо ономе који се не саблазни о мене, одговоримо овако: као што је оно претходно било речено ради Јована, тако је и ова похвала ради Јована изречена. Господ је то рекао да би упозорио Јованове ученике, а не зато што је посумњао у Јована. Ту вест му није послао стога, што је Јован ослабио у својој вери, о чему сведочи оно што затим следи. У наставку беседе, Господ нигде не одговара на питања која Му је послао Јован него после одласка ученика Јованових поче, каже Еванђеље, говорити народу о Јовану (Мт. 11; 7). Господ није хтео да у присуству (Јованових) ученика говори о Јовановој слави како не би помислили да Он, хвалећи пред њима њиховог учитеља, истиче Самога Себе.

Шта сте изишли да видите у пустињи? Трску коју повија ветар (Мт. 11; 7), тј. зар се Јован плашио прогонитеља и склањао пред сваким налетом ветра, тако да је једном рекао: Ево Јагњета Божијег, а затим код Њега упутио изасланике с питањем: Јеси ли Ти Онај што ће доћи или другога да чекамо? - Човека у меке хаљине обучена (Мт. 11; 8), тј. угледног. Тим речима објашњавају се речи које следе. Да Јован није био одевен у меке хаљине, Писмо сведочи на другом месту, где каже: Јован имаше хаљину од камиље длаке (Мт. 3; 4. и Мк. 1; 6). На сличан начин се ни реч "трска" не може схватити у дословном смислу. Он је веровао и није сумњао. Као што Јован није био колебљива трска, тако није био ни одевен у меке хаљине. Који меке хаљине носе по царским су дворовима (Мт. 11; 8), а не у пустињи. Он је пророк, и више од пророка (в. Мт. 11; 9), јер су пророци предсказивали долазак Цара, а Јован је једини који се удостојио да каже: "Ево Онога, о Којем су предсказивали пророци." Дакле, ако је он више од пророка, онда није трска коју повија ветар.

Видевши да је ток његовог живота дошао до краја, Јован је своје стадо предао кнезу пастира, слично као што је и Господ, да би показао пастирску бригу о Свом стаду, у време Своје смрти одлучио да га преда најстаријем међу пастирима, Петру, чија су Га уста исповедала (Мт. 16; 16) и чије су сузе послужиле као јемство (Мт. 26; 75). Док није добио то јемство, Господ му није поверио чак ни неколицину оваца. Троструко исповедање, које је дао Петар (Јн. 21; 15-17), прихватио је (Господ) као верни залог за три дела стада која му је предао. Кад му је учитељ рекао: Љубиш ли Ме, хтео је да од њега добије исповедање нелицемерне љубави, како би, предајући своју љубав у својству залога, добио и напасао овце Његове. Кад је видео да својим устима даје сведочанство о Њему и да те речи, као печатом, потврђује својим сузама, дао му је и награду каква је одређена за пастире,

односно мученичку смрт (Јн. 21; 18), која је венац победе Његових ученика и пастира. Пре него што је од Симона (Петра) добио сведочанство љубави, Господ није могао да му да удео у Својој смрти, као што ни Сам не би положио душу за Своје овце да их није љубио.

Видевши уз помоћ Духа којег је имао у себи да је Господ сама сила исцелења, јер је Своју силу увек имао уз Себе, али да вера која је потребна онима што желе исцелење није увек присутна, Јован је код Њега послао своје ученике управо у оно време када су сви већ добијали доказе да је Он истински Месија. Чак и само ово изасланство показује да рука Христова над свим господари. Предао Му је своје овце да би Сам Господ укрепио стадо, и као пастир показао своју бригу и ревност. Да Јован није посумњао, о томе сведочи и Господ када каже да је он и више од пророка. Ако је Јован био и више од пророка, колика ће тек бити његова част, ако је већ и сама пророчка служба највиши ступањ у људском роду? Можда га је Господ тако назвао због свештенства? Не, јер је постојало још много других свештеника. Да ли га је тако назвао због његовог пророштва? Било је, међутим, и много пророка.

Каква је, дакле, та слава Јованова, којом је он превазишао све, који су рођени од жена? Можда је то она, о којој је речено: Ево, ја шаљем ангела Својега пред лицем Твојим (Малах. 3; 1. и Мк. 1; 2). Он није само добио име ангела, него је и својим делима показао да га је достојан. Ако добро размислиш, видећеш да његова част није ништа мања од части ангела, јер се одрекао целог света, трудећи се да служи небеском. Ако приговориш: "И међу дванаесторицом пророка био је један који је назван ангелом Мојим #####, одговорићу ти да су њега тако назвали његови родитељи, у смислу у којем се и другим људима дају имена. Једно је име које дају родитељи, а нешто сасвим друго почасно име, које Бог дарује као награду за дела. Ако пак кажеш да су тог пророка родитељи назвали Ангелом Мојим због небеског начина живота, нећемо више расправљати о томе. О Јовану, међутим, сведочи Писмо: Међу рођенима од жена ниједан се није појавио већи од њега. Ако је неко свет, он се прославља; ако је праведан, поштују га; ако је честит, снажан и мудар бива достојан славе. међутим, ако се све то сједини и здружи у једном човеку, он се чак ни тада не би могао упоредити с оним којег је љубио Бог и о којем је објавио да у тој мери превазилази (остале) људе да стоји у реду ангела.

Међутим, и најмањи у Царству небеском већи је од њега (Мт. 11; 11). И опет неки безумници говоре да је у Царству небеском и најмањи верујући већи од Јована. Ми се никада нећемо усудити да тако говоримо о Јовану, светом човеку Божијем, јер онај ко вређа царевог војника не поштује ни самога цара; онај ко презире свештеника, презире и његовог Господа. Напротив, посредством тих речи о величини Јовановој Господ је хтео да нам објави о обиљу Своје благости и милосрђа и да нас научи каква је велика блага Он даровао Својим изабраницима. Ако се Јован, толико велики и славан, упоређен са најмањим у Царству небеском, налази испод њега по части, онда, као што каже апостол: Делимично знамо и делимично пророкујемо (1. Кор. 13; 9), а затим и: Сада видимо као у огледалу, у загонетки, а када дође савршено, онда ће престати што је делимично (1. Кор. 13; !2, 10).

Велики је Јован, јер је по предзнању рекао: Ево Јагњета Божијег. Та величина, међутим, упоређена са славом која ће се открити онима који се покажу као достојни ње, само је

незнатан одблесак ? . Не због тога, што је и најмањи у Царству (небеском) био већи од Јована, који је отишао из овог живота, него што се све велико и прекрасно, што постоји овде (на земљи), у поређењу с тим блаженством чини малим и ништавним, због чега је и рекао: Најмањи у Царству небескоме већи је од њега. Други пак кажу ово: како то да међу рођенима од жена није било никога, толико великог као Јован, кад је ту и Господ Који је несумњиво већи од Јована? Он, међутим, ништа није рекао о Самоме Себи, нити је Себе упоређивао са онима о којима је говорио, јер је Он син Дјеве и није рођен из брака. Дакле, речима најмањи у Царству није нити Исус, нити било ко други лично и особито означен, него је то општи израз, који се распростире на све. Други претпостављају да је то речено о Илији.

Ако се Јован удостојио да на земљи поседује тако велике дарове као што су пророштво, свештенство и праведност, због чега онда Господ каже: тај човек, диван, велики, добар и праведан, којег вам је послао Отац небески, и који свакога превазилази знањем и вером, мањи је и од најмањег у Царству небеском?

Неки кажу: како је Господ намеравао да га ослободи из те тамнице ? , Он је, беседећи о достојанству пророка, рекао: Међу рођенима од жена ниједан није већи од Јована, при чему рођенима од жена назива пророке, јер је речено: Пророци и Закон су до Јована (Мт. 11; 13) ? . Према томе, Јован је већи од Мојсеја и осталих пророка, што показује да је Закону потребан Нови завет, јер је онај, који је већи од пророка, рекао Христу: Ти треба мене да крстиш (Мт. 3; 14), итд. Даље, Јован је велики и због тога што је био зачет по благодати, рођен са чудима, што је људима указао на Живототворца и што је крстио за опраштање грехова. Онај пак који обзнањује о опраштању грехова, тај обзнањује и о ослобађању од Закона, који се свети за грех. Међу рођенима од жена нико није већи од Јована зато што је он проповедао отпуштање (грехова), док је кажњавање по Закону било испољавање (грехова) ? . Кад се појавио онај, који је већи од пророка, он је ослободио од Закона, да би по благодати положио темељ ономе што је изнад Закона. Јован је ослободио од Закона, а Господ је Јована ослободио од смрти. Ми смо се сада ослободили од двеју пресуда, односно од пресуде природе и од пресуде законодавства. Вера се односи на оно што нам претходи, а трпљење на оно што ће уследити, јер трпљење доводи до испуњења онога што обећава вера. Илијина уста су садржала добро, јер су његова уста била врата добра; тако су и Јованова уста и свезивала и разрешавала. Грехе је исправио опраштањем и освештао је воде за очишћење. Мојсеј је народ довео до Јордана, а Закон је довео људски род до крштења Јовановог.

Ако међу рођенима од жена нико није био већи од Јована, будући да је он ишао пред лицем Његовим, колико ће тек већи бити они, којима је Он опрао ноге и у које је удахнуо Дух Свој? Ако је велики Јован који Га је крстио, колико је већи онај, који је лежао на Његовим грудима? У лику Јуде издајника, чије је ноге опрао, указао је почаст апостолском служењу и броју. И док је Јован, који Га је крстио, био већи од свих рођених, од њега су били већи апостоли, чије је ноге Господ опрао. Због тога би Јуди било боље да се није ни родио (Мт. 26; 24. и Мк. 14; 21), јер је он устао на Господа Који га је учинио већим од Јована. Јован је већи од рођених, али је од њега већи и онај најмањи, који је заузео Јудино место. Он је наследио како Јудин престо, тако и његово прање ногу. Ако, каже, буде онде син мира, остаће на њему мир ваш ; ако ли не буде, вратиће се вама (Лк. 10; 6).

У том смислу је рекао и да међу рођенима од жена није било већег од Јована, како би показао да је у пређашњем говорио о претходницима Јовановим и о древном, односно о пророцима, весницима и проповедницима. међутим, требало је да нови весници, које је крстио Духом, буду већи од Јована: Он, каже, треба да расте, а ја да се умањујем (Јн. 3; 30). Као што је Господ био већи од свих, јер, каже, Бог (Духа) не даје на меру Сину Свом (в. Јн. 3; 34) и како је Мојсеј све превасходио, тако су и апостоли све превазишли. Ако је био велики Јован, који је припремио пут пред лицем Његовим, колико су тек велики били они, којима је служио Сам наш Господ и којима је Он припремио пут? Знајте, каже, да Мене омрзоше пре вас (Јн. 18). Све то, чему их је учио на земљи, најпре је Сам извршио. Да чине и држе све што сам заповедио (Мт. 28; 20). Ако је био узвеличан Јован, који је припремио пут Његовом мирном и понизном доласку, колико ће тек бити узвеличани апостоли, који су отворили и припремили пут Његовом великом (славном, другом) доласку?

И поред тога, кажу неки, Јован је већи од апостола, јер Га је он крстио. Ако су пророци силно желели да Га виде и ако је гледање лица Његовог за апостоле било блаженство, колико је тек већи онај који Га је крстио међутим, онај ко то жели, разумеће ове речи; наиме, рекао је да је Јован већи од пророка, јер је пророцима назвао рођене од жена. Најмањи, каже, од оних потоњих гласника, који проповедају Царство небеско, већи је од њега. Она величина, коју је Јован добио у већој мери него пророци, није била дело његове воље него воље Онога, Који га је узвеличао. Сваки од тих мањих, ако пожели да ступи у Царство небеско, биће већи од њега? . Свако це, каже, добити награду према свом труду (упор. са Рим. 2; 6). Разуме се да су апостоли и пророци услед изабрања били велики у делима која су за њих била неопходна. међутим, како њихов лични подвиг при том остаје јаван а изабрање несакривено, тиме се обзнањује и бива познато да се један, како каже апостол, потрудио више него други (упор. 1. Кор. 15; 10). Таква је и величина Јованова, иако је он у свом служењу имао претходнике.

Будући да су људска очекивања била наклоњена мисли да у Царству небеском нема никога већег од Јована, Господ им је на том месту (Писма) разоткрио читаво дело: ако га (Јована) прогласи већим од претходних гласника зато што Га је крстио, онда ће се помислити да је (Јован) већи и од оних потоњих? . И ако је и у оном свету он велики оном истом величином какву има у овом (свету), због чега је онда била откривена величина Јованова? Или је он можда већи због венца (круне) крста? Зар се у оном свету успиње на крст? Размисли и испитај због чега је била откривена величина Јованова, коју му је признао Господ. Тада ће се отворити двери твога ума и разумећеш да је Он говорио о односу изабрања према слободи. Иако је Јован велики зато што је био изабран, онај ко се више трудио је изнад њега. Чиме је Јован већи од својих претходника, тиме је већи и од потоњих поколења. међутим, кад су у питању потоњи, он је мањи од оних који по својој вољи постају велики уколико то пожелеле. Јован није мањи по својим дејствима, него је то изабрање за пророчко служење или за царско звање, које је човека учинило великим у овом свету, мање него одлука воље, која га је учинила великим у Царству небеском. част онога који је изабран према његовој сопственој вољи већа је од части онога, који је за царску службу изабран туђом вољом. Због тога и каже: Уистину вам кажем да се међу рођенима од жена није појавио већи од Јована Крститеља, али не због тога што би он био

велики својим дејствима , јер је величина у Царству небеском награда за дела извршена по сопственој вољи.

Своје ражалашћене и малодушне слушаоце Господ је крепио учећи да је њихово изабрање вече од величине самог Јована. Иако су у другим питањима били разборити, у овом случају су мислили да ће се њихова величина у другом животу мерити њиховим изабрањем на земљи, јер су рекли: Ко ће бити највећи у Царству небеском (Мт. 18; 1). Из тог разлога је укинуо изабрање, које су видели у лику Јована, и на његово место поставио слободу, говорећи: Који се понизи (Мт. 18; 4). Да би још више удаљио мисао о изабрању, Симону је, иако је био велики по изабрању и добио два имена, тј. Симон и Петар, био потребан други ученик, на чије се име нигде не указује и који је почивао на грудима Господњим (Јн. 13; 23-26). Осим тога, зар блаженство тог ученика , које је Он назвао великим, није било велико због његових дела? И у причи о виноградару каже: Последњи ће бити први (Мт. 19; 30); да ли због својих дела или по благодати? У том случају, ако први буду последњи, Он би, показујући Своју благодат, поништио Своју правду ? .

ДЕСЕТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Кад су се појавила двојица желећи да за себе одаберу такво место којим би превазилазили своје другове, Господ им је рекао: Можете ли пити чашу Коју ћу Ја пити (Мт. 20; 22), да би их поучио да се место превасходства даје по заслуги. Због тога апостол и каже: Зато и Њега Бог високо уздиже и прослави (Филипљ. 2; 9), пошто нико није био толико умањен у својој природи као Христос, с обзиром да је Он био из Божанства. Пошто су сазнали да се место даје за дела, Господ на тај начин као да продужује Своје слово: будући да сте већ сазнали да се ово место даје за заслуге, помислите да ће се можда наћи и они, који ће се подвизавати више од вас или ће пожелети да се подвизавају. Према Очевом суду, савршен је онај који својим подвигом превазилази све остале, и за њега је припремљено то место. будући да су ова двојица приступили са циљем да по изабрању и без заслуга добију (прво место), Господ их је одбио, претварајући се да нема власти , да их не би ражалостио. Тако је и речи: О том часу нико не зна... (Мт. 24; 36) рекао због тога да Га не би даље испитивали о томе. Није ваше да знате времена и рокове (Дела ап. 1; 7), рекао је Он. Када су се остали апостоли разгневили на њих, свима је открио о чему је реч, говорећи: Који хоће међу вама да буде први, нека вам буде слуга (Мт. 20; 27). Тим путем сви људи имају приступ ка власти.

Господ је, дакле, молбу синова Зеведејевих положио пред њихове очи као венац којим се овенчава онај, што на борилишту превазилази све остале. И апостол на тој основи

устројава своје учење, говорећи: Објавите намере срца и тада ће свакоме бити похвала од Бога (1. Кор. 4; 5). Чак је и Валаам био изабран за прорицање (4. Мојс. гл. 22-24), синови Илијеви за свештенство (1. Сам. 2; 12-17), а Јероваам за царство (1. Цар. 11; 26-40). Због тога апостол каже: Да се и ја не покажем недостојан (1. Кор. 9; 27) , и то је рекао да би поучио колико мало цени свако изабрање по небеској одлуци , док високо поставља вољу. Да би ти боље разумео ову истину, научи да, уколико неко говори језицима анђелским , не чини то по сопственој вољи, него по изабрању Божијем, док онај који љуби има сопствени избор (упор. 1. Кор. 13; 1). Због тога је љубав узвишенији и превасходнији пут (1. Кор. 12; 31) него онај, који не зависи од сопствене воље, као што су, на пример, познавање пророштва и тајинстава и премештање гора. И ако раздам све имање своје сиромасима (1. Кор. 13; 3), као што су то учинили Ананија и његова жена, јер они то нису учинили из љубави (Дела ап. 5; 1-5), и ако предам тело своје, као што је то учинио Искарот - тим речима учи да изабрања, о којима је говорено, без љубави не доносе никакву корист; корист доноси једино изабрање по сопственој вољи. Због тога каже: Љуби Господа Бога свога, јер... ово је прва и највећа заповест (Мт. 22; 33). Каже још и ово: Ако раздам све имање (сиромасима) као што чине фарисеји (упор. Мт. 6; 2) и Ако предам тело своје да се сажеже огњем као што се то догодило оној педесеторици људи јер Илију нису називали пророком по истинској вери, говорећи: човече Божији, цар је заповедио, седи (2. Цар. 1; 9-12) , и заридали су пред лицем Божијим заједно са оним који их је послао, и своја тела предали су огњу Господњем, да би с вапајима били сажежени, јер у њима није било Господа. То се догодило и са дружином Корејевом, коју је земља прогутала због недостатка ревности према божанственом служењу (4. Мојс. 16; 1-35). У дане Седраха, Мизаха и Авденага многи су желели да буду бачени у огањ, да би се и њима догодило оно, што се догодило овој тројници младића (Дан. 3; 1-30). У Авраамово време су многи прехрањивали сиромаше, рачунајући да ће можда доћи анђели и благословити их.

Сви су они настојали да се уподобе достојним људима, али не због љубави према добру него због сопствене користи. Такав је био и Валаам, који је подигао седам жртвеника (4. Мојс. 23; 1). будући да је слушао како су молитве предака биле услишене ради жртава које су принели, он је и сам принео жртву (4. Мојс. 22; 2-4). Јефтај је подражавао поступак цара моавског. међутим, Бог му се смиловао јер је имао то једно дете и јер је жртвовао човека а не животињу, иако је то учинио због несреће а не због љубави (Суд. 11; 30-40). Да је Јефтају изашао у сусрет неко од његових слугу, он би га без оклевања убио. међутим, у циљу упозорења и да човек не би убијао човека, Бог му је у сусрет послао кћер, да би се и други уплашили и да не би приносили људе на жртву Богу ? . Оно што се догодило Аврааму (1. Мојс. 22; 1-14) указује на тадашњи обичај да се на жртву приносе сопствена деца и збило се због тога да се родитељи не би избеzumљивали него да би се радовали када добровољно приносе на жртву своју децу или кад ова бивају лишена живота. И ето, код Авраама, који је радосно принео на жртву свог сина, уместо тог једног било је касније много деце. Због тога је Бог отворио многа врата , како би људи постали пријатељи Божији, као што су и Авраам и многи други били пријатељи Божији.

Рећи: неће му се опростити ни у овоме веку ни у будућем (Мт. 12; 32) треба управо тако и схватити. Господ бесплатно (без наше заслуге, прим. прев.) опрашта грехе многима и Његово крштење бесплатно ослобађа верујуће од казне. међутим, грехове таквог човека на овој земљи не опрашта ни Господ ни Његово крштење, па чак ни милосрђе Божије, које

добрим делима прикрива зло и на крају га сасвим прекрива. Господ није рекао да за таквог човека нема плате и освете, него да му се не може безразложно (бесплатно, по благодати) опростити. Другим речима, чак и ако би испунио свако добро и све извршио по правди, ни тада му не би могло бити безразложно (по благодати) опроштено, него би му било узвраћено у геени. Давид је, упркос томе, успео да врати своју праведност након човекоубиства које је починио (2. Сам. 11) ? . Отворено говорим: осим овог греха богохуљења, нема грехова који удаљују или ће удаљити грешника од покајања, јер остали грехови не спречавају човека да се освешта посредством других дела, тако да за ово прво узвраћа у геени, док за ово друго награђује у Царству (небеском). Павле није тако богохулио да за њега није било покајања; јер многи хуле и прогањају, али не хуле на тај начин ? .

Говорећи: Биће крив за грех у векове (в. Мк. 3; 29), утврђује да се њему греси не опраштају. Треба да приметиш објашњење присаједињено тим речима: биће крив, чиме потврђује да ће тај човек добити што је заслужио и, упоредо с тим, пориче да ће му бити опроштено. Господ прави разлику између плате и опраштања, мада се то не види јасно. Наиме, он није рекао: биће грешник, безбожник или неправедник него: биће крив и осуђен. Сребро и без ватре можеш да изгладаш и очистиш, али без ватре не можеш учинити да прокључа и да се разбукти. Слично томе је и оно што говори: неће му бити опроштено ни у овом, ни у оном веку. Или је то, можда, рекао о оном времену које је провео на земљи, а не о будућем. Видели су Га обученог у тело и из тог разлога многи су посумњали у Његово божанство; међутим, нису имали никаква предубеђења у погледу Духа Светога. Због тога каже: И ако рече ко реч против Сина човечијега, опростиће му се, а који рече против Духа Светога неће му се опростити ни у овом веку, ни у будућем (Мт. 12; 32). Те речи се могу протумачити као двојака плата, односно да ће се човек овде мучити а да ће тамо бити уништен. Не добијају сви преступници плату још у овом свету; међутим, они који хуле на Бога захтевају одмазду и овде и тамо, као Искарриот којем се сва утроба просула.

Погледај како је Петар својим гневом показао да је Ананија сагрешио против Духа Светога (Дела ап. 5; 3-5). Тако се догађало са богохулницима тога времена; у наше време, међутим, хуле на Бога услед незнања. Дакле, сви који су рођени могу да се покају и због тога би оном, који не може да се покаје, било боље да се није ни родио. Сви добијају опрштај кроз покајање, било да су сагрешили са знањем или у незнању. Господ није рекао: неће наћи милосрђе и милост, него: неће му се опростити. Уколико би у овом свету добио одговарајућу казну, можда би у оном нашао милосрђе. Дакле, будући да не опрашта, Он као Судија оглашава колико је велики преступ преступника; уколико пак опрашта, онда Он, као Милосрдни, показује колика је штедрост оног благог Бога у Којем обитава пуноћа (упор. Кол. 2; 9). Немој мислити да Бог не опрашта ако се грешник каје, јер кроз такво богохуљење сатана не допушта човеку да приступи покајању. Из незнања, каже, учиних (1. Тим. 1; 13). Дакле, о онима који свесно настављају да греше, каже: неће им се опростити. О томе сведочи Јуда Искарриот, јер скрушеност његовог срца и покајање нису били примљени. Онима, који су Христа прогласили саучесником демона (Мт. 12; 24), дат је и удео демона, јер према демонима ни у овом ни у оном свету нема милости. И премда је демон казао: Ти си светац Божији (Лк. 4; 34), они су говорили: У Њему је дух нечисти (Мк. 3; 30). Сагласно томе, они су достојнији проклетства него тај демон.

Богохуљење је нужно својствено сваком греху; међутим, у таквом богохуљењу садржи се несумњива бестидност, јер су знали да је Господ изрекао пресуду према којој онима, који свесно греше, неће бити опроштено. Најзад, сами Јевреји су донели такву наредбу да онај, који Га призна за Христа, а не онај који Га назове ђавоиманим, буде протеран и одлучен од синагоге (в. Јн. 9; 22). Треба да разумеш да је то било богохуљење без икакве потребе, због чега и неће бити опроштено.

Тада Му доведоше бесомучног који беше глув, нем и слеп (Мт. 12; 22), у којем је био изображен сам (јеврејски) народ, као што је рекао Исаија пророк: учини да одебља срце томе народу и уши да им отежају, и очи да им се затворе да не виде очима својим и ушима својим да не чују (Ис. 6; 10). На то додаје: Исцели га тако да му даде способност да чује, види и говори, чиме изображава оне који су поверовали у Њега.

Да је пророк, знао би ко је и каква Га жена дотаче, јер је грешница (Лк. 7; 39). А ти, Симоне, ако си је знао, због чега си јој допустио да дође на твоју гозбу? Ти чак ни из тога, што ниси могао да спречиш Његову скривену вољу која ју је довела (на твоју гозбу), ниси познао да је Христос Бог. Двојица беху дужни једном повериоцу, један беше дужан пет стотина динара, а други педесет (Лк. 7; 41), да би јасно показао да њихове грехе процењује на доличан начин. рече Симону фарисеју: Уђох ти у кућу, ни воде Ми на ноге ниси дао (Лк. 7; 44). Добро се догодило да Му није дао ни воде за ноге Његове, и тиме спречио да оне буду опране сузама грешнице, које је она припремила за свог Искупитеља. Вода, којом су опране Његове ноге, није била загрејана на ватри, јер су сузе ове грешнице пламтеле љубављу према Њему. Она је учинила Господу то изванредно умивање јер је Он њој дао дарове достојне надметања (тј. дарове достојне да се упореде са таквим поступком, прим. прев.). Умивен је био Онај што је лежао, а као награду за своје умивање дао је очишћење. Његова човечија природа била је умивена и лежала је, док је она божанска (природа) наградила. Једино је Његова човечија природа могла бити умивена, али је, исто тако, једино Његова божанска природа могла да умије (опере) невидљиве грехе ове жене. Дакле, Она је Њему начинила купељ од суза, а Он јој је као награду дао опраштање грехова. Она је својим сузама опрала прашину с Његових ногу, а Он је Својим речима очистио недостатке њеног тела. Она је Њега умила својим нечистим сузама, а Он је њу опрао Својим чистим речима. Жена је опрала прашину на ногама Господњим, а Он је у замену опрао њену нечистоту. Ноге Господње биле су опране сузама, док су речи Његове дале опрштај грехова.

Целива Ми ниси дао, а она, откако уђе, не преста целивати Ми ноге... Зато ти кажем: Опраштају јој се греси многи, јер је велику љубав имала; а коме се мало опрашта малу љубав има (Лк. 7; 45, 47). Тим речима потврдио је истинитост Својих телесних удова. будући да је Он уистину имао опипљиво тело, она га је поквасила (сузама), осушила и помазала. Нека, дакле, плачу покајници и нека јадикују грешници да би, прошавши као кроз отворена врата, стигли до Њега. И они, који воле живот, нека Га моле, јер је отварање закључаних врата благовештено онима који су ленчарили на својим борилиштима, и нису себи припремили награду за добра дела.

Сузе грешнице пале су и опрале место на којем је било записано оних пет стотина динара Његових дужника. Нужда ју је научила да заборави на страх при погледу на Онога, Који

не презире прозбе невољника, али одбија охолост гордељиваца. Због тога је Господ за унесрећене повисио Свој глас у милосрђу, и за невољнике отворио Своја уста за опраштање грехова. Онима који су Му указали почаст похвалио је, и показао према њима ону бригу и љубав какву су и они имали према Њему. Оне, пак, који су Га позвали у госте постидео је, презревши ону љубав какву су они имали према Њему? . Веру жене је кроз похвалу свима гласно објавио, а помисли фарисеја кроз разобличење открио и постидео. Он је постао лекар верујућих јер Он и јесте Свеисцелитељ, и постао је судија помислима онога, који је сматрао да Он не зна чак ни општепознате ствари.

И посла их два по два по подобију Своме (Лк. 10; 1), тј. као што је и Сам бесплатно и без надокнаде проповедао, нека тако чине и они, као што и каже: На дар сте добили, на дар и дајите (Мт. 10; 8). И рекао је: По подобију Своме, тј. да проповедају истину, творе чудеса и трпе недаће по подобију Његовом (тј. по узору на Њега), да би на тај начин у себи, као на слици, одражавали Њега.

Онај, што је пао са неба, хтео је да се сакрије на земљи? , али то нису допустили крв и вода што су на њу пали из ребара Живототворца. И кад је летео по ваздуху, Господ га је и одатле протерао, раширивши руке на крсту. Када се, бежећи, бацио у своју тврђаву, и тамо му се подсмехнуо говорећи: Пашће поред тебе хиљада и десет хиљада (Пс. 90; 7), итд. Кад се удаљио и повукао у бездан, место свог уточишта, Господ га је и ту прогонио, ослободивши оне који су тамо били свезани и изводећи закључане. Наслућујући то, подстицао је целате да кажу: Сиди, сиди, да видимо, па ћемо веровати (Мк. 15; 32), да би он на тај начин као ветар, силовити и погубни, спокојно могао да остане у својој тврђави.

Видех сатану где паде с неба као муња (Лк. 10; 18), не тако као да је он уистину био на небу; то нипошто не означава ни оно што каже: Изаћи ћу на небо, изнад звезда Божијих поставићу престо свој (Ис. 14; 13), него је видео сатану како из своје величине, власти и господства пада с неба као муња. Он није пао с неба јер ни муња, која исходи из облака, не може да падне са неба. Због чега је, дакле, рекао: Паде с неба као муња? Због тога што је сатана у трен ока био срушен пред победоносним крстом. Након што су ништавни људи били помазани и постали изасланици Онога Који их је послао, након што су пошли с необичним знаковима за протеривање болести, жалости и других недаћа, додаје се да је сатана изненада, као муња из облака, пао са своје власти. Пошто је правда дозволила змији да уједа у пету (1. Мојс. 3; 15), милосрђе је посредством крста узвисило пету да би она, задобивши поново своју моћ, надвладала змију. Ово објашњава следећим речима, говорећи: На сву силу вражију (Лк. 10; 19) која је уништена крстом. Даље каже: Ево, дајем вам власт да стајете на змије и скорпије (Лк. 10; 19), јер је поништио заблуду која је владала посредством змије, да би се зацарила истина Онога Који је дао власт да стају на змије и скорпије, односно на њиховог цара? . Пошто је он победио Евину пету, њега је погазила Маријина нога.

Хвалим Те, Оче небески (у грчком тексту и у српском преводу: Хвалим те, Оче, Господе неба и земље), што си ово сакрио од мудрих и разборитих, и открио безазленима (младенцима) (Лк. 10; 21). будући да мудри устају против вере и не прихватају је у простоти, она је скривена од њих. Нико не зна Оца до Син (Мт. 11; 27). Ко познаје мисао, ако не реч која из ње происходи? Син је Реч која превазилази свако разумевање, и сва

кретања помисли, које се појављују, нижа су од Ње. Уколико би до познања долазило само помоћу вида и слуха, онда би било нужно да Господа позна сваки, који Га је једном видео. Да су Га познали, каже, не би Господа славе разапели (1. Кор. 2; 8). И Сам је рекао: Оче, опрости им, јер не знају (шта чине) (Лк. 23; 34). Такође су му и сунце, и месец, и дрво и камен, исказали част, немајући никаквог познања о Њему.

Син је, дакле, мисао Очева. Ко познаје дрво, радује се плоду његовом. Због тога и каже: Нико не зна Сина до Отац, да би сјединио познање и једног и другог. Пожелео је, и спознат је био Бог по пројављивањима Своје воље и Син из дела Својих. Хулитељи Духа Светога кажу: Написано је да Нико не зна Оца до Син и нико не зна Сина до Отац, одакле, како они тврде, бива очигледно да Га Дух не зна. међутим, ако је тако, онда би се из места које каже: Нико не зна човека, осим духа који је у њему; тако и шта је у Богу нико не зна осим Духа Божијега (1. Кор. 2; 11), морало закључити да Бога не познаје ни Син. Ходите к Мени сви који сте уморни и натоварени, сви који се тешко мучите, и Ја ћу вас одморити (Мт. 11; 28). Чим су се речи утехе излиле у њихове уши, многи су Му притекли и кренули за Њим. међутим, да се ученици не би лако мислено односили према Његовом учењу и поукама, рекао им је: Ко не мрзи душу своју (живот свој), тај не може бити Мој ученик., јер који од вас, кад хоће да зида кулу, не седне најпре да прорачуна издатке, да ли може довршити (Лк. 14; 26, 30)? Да би неко био Његов ученик, нису потребне речи него дела. Због тога је узан и тесан пут (Мт. 7; 14) за оне који живе по телу.

ЈЕДНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Род зли и прељуботворни тражи знак; и неће му се дати знак осим знака Јоне пророка. Јер као што је Јона био у утроби китовој три дана и три ноћи, тако ће и Син човечији бити у срцу земље три дана и три ноћи (Мт. 12; 39-40). Господ није хтео да расуђује о броју три дана, него је тако говорио због тога, што је код њих исцелио болесне и васкрсао мртве. И након тих безбројних знакова и сведочанстава, каква не могу да обухвате никакве књиге (упор. Јн. 21; 25), заслепљени људи су говорили: Хоћемо од Тебе знак да видимо (Мт. 12; 38). Оставивши, дакле, пророке и царе, Своје сведоке, почео је да им указује на Ниневљане који ће, будући да од Јоне нису видели знак, на крају света осудити оне што су, видевши многе знакове, одбацили њиховог Узрочника (тј. Узрочника знакова). Јона је Ниневљанима наговестио пропаст, уселио страх и трепет и засејао у њих ужас, а они су му узвратили жетвом скрушеног духа и плодом покајања. Господ је изабрао незнабошце и необрезане привео за сведоке. Идолопоклонници су задобили живот и грешници су се преобратили да би постидели обрезане. Они ће, дакле, осудити оне, што упорно нису хтели да поверују.

Неће им се дати знак осим знака Јоне пророка. За Ниневљане је Јонин знак у двојаком смислу било весник и саветник. Ако занемаре Јонине речи, живи ће сићи у ад, као и он у утробу кита; ако се пак покају, из смрти ће се вратити у живот као што се и пророк вратио у живот. Тако и Господ - призива или на пад или на устајање, јер људи кроз Његову смрт или живе или умиру. Он каже: Људи Ниневљани, и тим речима обраћа њихове умове и на нешто друго. Онима, који су тражили знак са неба сличан Самуиловом грому (1. Сам. 12; 18), одговара: "Из ада се појавила та проповед коју ви хоћете да чујете са неба. Пошто, слушајући знак са неба нису поверовали, из преисподње се појавила проповед, као што је и Јона изашао из преисподње." И као што је Јона, изашавши из преисподње, за Ниневљане постао знак несреће јер је наговештавао пропаст њиховог града, тако су били и апостоли после васкрсења Господњег.

Тако ће Син човечији бити у срцу земље. Тим речима им је унапред показао да они не би могли да Га убију противно Његовој вољи, јер је Јона још хиљаду година пре тога предсказао тајинство Његове смрти. Тамо где је убијен Авел, тамо су, можда, била уста земље. Земља је, каже, отворила уста своја да прими крв брата твојега (1. Мојс. 4; 11). Тамо, пак, где је био погребен Господ, можда је срце земље: Син човечији ће бити у срцу земље, као што је Јона био у утроби кита. Као што Јона у утроби кита није био изложен пропадању и труљењу, тако није ни Господ у гробу, као што је и речено: нећеш оставити душу моју у аду, нити ћеш дати да светац Твој види труљење (Пс. 15; 10). Као што је Јона, изашавши из мора, проповедао Ниневљанима а они, преобративши се, остали живи, тако је и Господ, пошто је телом васкрсао из гроба, послао Своје ученике код незнабожаца, а они су се преобратили и задобили савршен и потпун живот. Дакле, три дана нисхођења и усхођења указују на смрт и једног и другог ? .

И царица јужна устаће на Суд (Мт. 12; 42). Она је праобраз Цркве. Као што је она дошла код Соломона (1. Цар. 10; 1-10), тако је и Црква пришла Господу, и као што ће она судити народу, тако ће му судити и Црква. Ако она, која је пожелела да види пролазну мудрост смртног цара, суди народу, онда ће то утолико пре учинити Црква која је пожелела да види непролазног Цара и Његову мудрост којој је туђи било какав заборав. Пошто с Њим страдамо, с Њим и да се прославимо (Рим. 8; 17).

А кад нечисти дух изиђе из човека... (Мт. 12; 43). Због чега им је ово рекао будући да су они од Њега тражили знак, Он им је понудио овај пример као да каже: каква вам је корист ако се привремено исцелите, а останете неверујући? Ако се након исцелења опет вратите сумњи, догодиће вам се зло горе од претходног. Сагласно са изложеним примером, наставља: Отиде тада (нечисти дух) и узме са собом седам других духова, горих од себе, и ушавши борави онде; и буде потоње горе човеку ономе од првога. Тако ће бити и овоме роду зломе (Мт. 12; 45). Овоме је било слично исцелење Марије Магдалине, о којој је написано да је Он из ње истерао седам демона. Ово дело извршено је пред њиховим очима, да би речи, које им је изговорио, видели и на примеру. На том истом месту Еванђелиста каже да су код Њега дошле жене које су биле исцељене од болести и од нечистих духова: Марија, звана Магдалина, из које је изишло седам демона; и Јована, жена Хузе, пристава Иродова, и Сусана... (Лк. 8; 2-3). И буде потоње горе човеку ономе од првога, јер Христос неће други пут доћи у телу да би кроз веру и бесплатно исцелио страшне болести.

А кад нечисти дух изиђе из човека... Господ пореди Израил са безумником у којем је нечисти дух, а себе са лекаром. Пошто је овај Лекар просветлио тај народ Својим проповедима и кроз знакове и чудеса испунио речи пророка, као што је и рекао: Ако Мени не верујете, делима Мојим верујте (Јн. 10; 38), и пошто је на њих излио милосрђе Своје, истог часа је међу њима било искорењено идолопоклонство, а њихов паганизам се удаљио од њих и утекао незнабожачким народима. Тај народ се за неко време исцелио од своје болести заблуде а његово идолослужење се удаљило пред блистањем Живототворца. Они, међутим, своје идолослужење нису напустили и презрели по сопственој вољи, него су на то били принуђени Његовим чудесима. Након Његовог вазнесења, када је требало да се добровољно и по сопственој жељи окрену ка врлини, вратили су се својим пређашњим обичајима, због чега је Он и рекао: Узме седам својих другова и Буде потоње горе човеку ономе од првога.

Могло би се речи да је ђаво на подобије том човеку овладао и влада Израилем. Кад су Израилци били у Египту и кад су се налазили под влашћу фараона, у њима је био нечисти дух. Када им је Господ послао спаситеља који их је извео из Египта, нечисти је побегао и они су били исцељени. Посла Реч Своју и исцели их, и избави их из трулежи њихових (Пс. 106; 20). Провео их је кроз море да би се освештали, а они то нису хтели; провео их је кроз пламен огњени и нису се очистили, као што је посведочио и апостол (в. 1. Кор. 10; 1-5). Дакле, нечисти (дух) који је истеран из њих прошао је кроз безводна места (упор. Мт. 12; 43), тј. отишао је код незнабожаца да би нашао спокој. међутим, није га нашао, јер су и незнабошци чули глас божанског предсказања: Који год сте жедни... (Ис. 55; 1), У њега ће се уздати незнабошци (Римљ. 15; 12, упор. Ис. 11; 1) и учиних те виделом народима да будеш моје спасење до крајева земаљских (Ис. 49; 6). Пошто је незнабожачка пустиња постала водено језеро (упор. Ис. 41; 18) нечисти је нашао спокој у народу Израилевом. Због тога је и рекао: Вратићу се у свој пређашњи дом са седморицом другова мојих. Када је ушао, живео је у том народу саобразно седмичном броју дана и уништио васцело служење њихове вере.

Осим тога, седморица који су обитавали у њему су они, о којима је говорио Јеремија пророк: Зачела је и родила седморо (Јер. 15; 9). Отежала је њена утроба и родила је једно теле у пустињи (2. Мојс. 32; 4), два телета Јеровоамова (1. Цар. 12; 28) и четири идола ("лика резана") Манасијина. речи: Сунце заде (Мк. 1; 32) изговорио је зато, што је Израил живео у мраку, уз месечину пророштва ? . Ноћ ће вам бити уместо вида и тама уместо предсказања (у српском преводу: Зато ће вам утвара бити ноћ и прорицање ваше тама) (Мих. 3; 6). То што нечисти, кад изађе из човека, лута унаоколо, сагласно је, наравно, са његовом природом. Господ је изрекао пресуду над тим народом говорећи: Тако ће бити и овоме роду зломе, тј. у време пророка изашао је из њих нечисти , јер је он грех. Одвојивши један део њих, Бог их је настанио у Вавилону и пророци су посведочили да је Бог избрисао њихове грехове, пошто Писмо каже: Тамо више неће бити детета ни старца који не би навршио пуноћу дана својих; стогодишњаци ће умирати као млади, али ће стогодишњи грешник бити проклет (Ис. 65; 20). Други пут их је одбацио у дане (тј. у време) нашег Господа, нашавши да су преиспуњени лукавством против свог Избавитеља. Пошто су њихови греси били већи него претходни, јер су завршили убијање пророка и Христа одвели на крст, били су разбијени као недолични сасуди и избачени напоље.

Блажена утроба која Те је носила (Лк. 11; 27). Маркион каже да су Га овим речима само искушавали, (да би дознали) да ли се Он уистину родио. То исто се означава и оним што се говори на другом месту: Ево мати Твоја и браћа Твоја... траже Те (Мт. 12; 47). Чак им је и тело Своје дао за храну. Због чега? Да би сакрио Своју величину и изазвао мисао да је Он телесан, јер они још нису могли да разумеју. Због чега је одбацио Своје рођење? Ако би, одбацујући га, хтео да покаже да Он није рођен, онда, с друге стране, не би рекао да је брат ученика, који су били рођени. Ако би отуда, што је Он овде одбацио, и следило да Он није рођен, онда, напротив, на основу онога што је рекао тамо, називајући се братом ученика, треба веровати да је Он био рођен. Ако би, одбацујући рођење од мајке, заборавио на једнакост природе, онда би, с друге стране, признавањем браће било очигледно заједничко порекло од оца. Ако би, пак, не признавајући мајку и браћу, показао да Он нема родитеље, чак и при таквом стању ствари треба имати на уму оно што је рекао: Нико није благ осим Једнога... (Мт. 19; 17). А зар Он Сам, Дух Свети и изабрани ангели нису благи? У оном смислу у којем је тамо рекао: Што ме зовеш благим (Мт. 19; 17, Мк. 10; 18), у том је на овом месту рекао: "Због чега ме називаш зачетим и рођеним?"

Блажена утроба, која Те је носила. Ову похвалу је одузео од Своје Мајке и дао ју је Својим ученицима, зато што је у Маријиној утроби провео само неко време, док је у ученицима остао у векове, јер је рекао: Блажени су они који слушају реч Божију и држе је (Лк. 11; 28).

Ко има уши да чује, нека чује (Мт. 13; 9). Наравно, онај ко је имао уши он је и слушао, пошто је тај глас по милосрђу Његовом проникао до свачијег слуха. међутим, само је неколицина слушалаца, услед слободе која им је била својствена, после тог гласа почела да мотри на своје жеље. Постоје и они који на њих мотре, али ништа не чине, јер им је потребно и да пазе на себе. У тело је сакрио оно, што се очима тешко може видети, а оно, што се лако запажа, отворено је показао. Видети Њега било је тешко, али је слушање Његовог учења било лако. Они, дакле, нису кажњени зато, што нису видели Његово Божанство, него зато што нису прихватили Његове речи. Постоје, дакле, такве речи чије корење, чак и ако се засеју у слушаоце, остаје бесплодно, а постоје и оне које дају корење са плодовима. Три зрна су пала у тројицу слушалаца, и нису донела плод. Гле, изиђе сејач да сеје... и када сејаше, једна зрна падоше на каменито место..., друга падоше у трње..., а друга на земљу добру (Мт. 13; 3-8). Иако је један сејач и једна земља која ствара корење, приликом сејања су се ипак показала четири различита случаја, и само се један, онај последњи, показао као добар и плононосан. Даље, ако је земља по својој природи и рађању била једнака, и ако је свето семе примила из светих руку, због чега су се показала три различита случаја када је семе израсло, због чега је једно семе донело плод тридесет а друго шездесет пута, и због чега ће се оном ко има опет дати? Затим, зашто је сејач сејао по путу, где су разбацано семе одмах позобале птице, и због чега је бацао семе на камениту земљу? Сејач је био један, и подједнако је сејао своје семе, без обзира на тло. међутим, свака земља је по свом својству пројавила семе у својим плодовима. Дакле, Господ је овим речима јасно поучио да Његово Еванђеље ниједног слободног човека не приморава силом да постане праведник, и да бесплодни слушаоци такође нису лишени сејања Његових светих речи.

Једна зрна падоше поред пута, слично оним људима који неправедно одбацују семе, као и онај (слуга) што је добио један талант и показао немар према његовом добром Дароватељу (Мт. 25; 14-24). Будући да та земља није хтела да прими Његово семе, сви лукави пролазници газили су по њему. Због тога у њој није било места за наставника и учитеља како би он, слично земљоделцу, дошао да преоре њено грубо тло и да засеје у њој нова семена. Ђавола је упоредио са птицама, јер он краде семе. Тим местом се такође указује и на то, да ђаво не отима на силу из срца оно учење које је предато човеку: сагласно подобију какво Господ овде користи, глас Еванђеља остао је пред вратима слуха, као што је и пшенично зрно остало на површини оне земље која у своја недра није примила оно семе што је било бачено на њу. Наиме, птице не могу да се домогну оног семена које земља скрива у својим недрима. А оно, каже, које је било на каменитим местима - тиме Благих показује Своје милосрђе и благодат. Иако та тврда земља није доносила плодове, Он ју није лишио Свог семена. Та земља означава оне који су се удаљили од Његовог учења, као што је и речено: Тврда је ово беседа, ко је може слушати (Јн. 6; 60)? Тако је и Јуда слушао реч Господњу и прославио се својим чудима, али се у време искушења показао као бесплодан.

Иако је примила семе, земља засејана трњем је своју снагу давала једино трњу и корову. учитељ је тиме поново показао Своју љубав, јер је радо бацио Своје семе на земљу која се трудила око нечега другог? . Иако је у тој земљи преовладало трње, и у њој је, да би остала без оправдања, изобилно посејао Своје семе. Један богаташ је радосно пришао Господу: Све ово сачувах од младости своје. Да би га привео светости, Господ му је дао чисто семе и рекао: Ако хоћеш савршен да будеш, иди продај све што имаш (Мт. 19; 21). Видевши да му се приближило савршено семе да би га ослободило од свег трња које га гуши, зажалио је за својим богатством, а оно је управо и било то трње које га је гушило.

Земља добра и плодна означава душе предане истини, јер подражавају оне који су по Његовом призиву све оставили и кренули за Њим (Мт. 19; 27). И доносе род, једно по сто, једно по шездесет, а једно по тридесет - тим речима указује се на ток живота у детињству, младости и старости. Иако је земља једна а семе исто, Господ на тај начин набраја разне плодове саобразно протицању времена, пошто и међу плодовима један превазилази други. међутим, благи Бог је показао Своје милосрђе јер су, у време давања награда, последњи добили исту награду као и први (Мт. 20; 1-16).

Земља је била добра и плодносна. Иако је добра воља, која је с радошћу примила добро семе, била иста, опет је донела различите плодове, по сто, шездесет и тридесет пута. Тим речима поучава да су сви делови земље, сагласно својој снази, дали свој плод и да су сагласно својој сили донели принос, као и они што су добили пет таланата а уместо њих стекли десет, сваки по својој врлини. Онај, ко доноси плод по сто пута показује да поседује савршен избор, јер је прихватио крштење смрти за сведочанство Богу. Шездесет пута доносе плод они који, будући на то призвани, предају своја тела патњама и мучењима Бога својега ради, али се нису домогли смрти за свог Господа, иако су до краја били добри. Доношење плода тридесет пута је уобичајени плод добре земље и означава оне, што су изабрани за веру Христову. Иако у њихово време није било прогона, овенчали су се добрим живљењем као што се земља овенчава својим плодовима, иако при том нису били призвани на удео мученика и исповедника. речи: Семе ниче и расте а да он и не зна

(Мк. 4; 28) није изрекао зато што не зна да га је засејао, него зато што у том Свом делу није имао тешкоћа.

Господару, ниси ли ти добро (свето) семе сејао на њиви својој? Откуда, дакле, кукољ (Мт. 13; 27)? Он им одговара да је то дело непријатеља, а не Његово сопствено. Ако неко од нас жели да буде засађен међу кукољем, ми ћемо га упитати : ако је Добročинитељ од Свог семена посејао у оном делу који је од Њега, нека нам онда Он каже због чега је један део засејао Он Сам, док је други остављен до следеће сетве? Ако је посејао у ђавољем делу, онда је Добročинитељ посејао међу кукољ, или жетва припада ђаволу ? .

Царство небеско је као зрно горушичино... које је најмање од свих семена (Мт. 13; 31-32). Ово је изговорио о безначајном почетку проповеди, као што и тамо каже: Не бој се, мало стадо (Лк. 12; 32). А кад узрaste веће је од свега поврћа и буде дрво... (Мт. 13; 32), као што се и Његово Еванђеље зацарило по свим крајевима земље. По свој земљи, каже, изиђе глас њихов (Пс. 18; 5). И птице небеске долазе и настањују се на гранама његовим (Мт. 13; 32), тј. обременени незнабошци долазе и налазе спокојство у вери. Ходите к Мени, каже, сви који сте уморни и натоварени (Мт. 11; 28). Да се Господ није родио од Дјеве, да од Дјеве није потекао и да није пострадао, онда би се Његова душа могла упоредити са птицом која долеће са неба, па би се могло речи и да је, заједно са душом, одатле дошло и Његово тело. међутим, да би учинио јасним и несумњивим да је примио тело, Господ је Своју душу упоредио са горушичиним зрном, које је засејано у земљу и из земље је узело своје тело, на којем се сакрила птица. И Јован Крститељ сведочи: Видео сам Духа где силази као голуб са неба и остаде на Њему (Јн. 1; 32) ? .

Царство небеско пореди и са квасцем (Мт. 13; 33) који се ставља у брашно, јер квасац чини да брашно и неприметно постане слично њему. Квасац неће одједном захватити тесто, него ће га својом унутрашњом силом преображавати саобразно себи: тако је и са Еванђељем Христовим. Квасац у тесту означава и тело Господње (по његовом значењу) у потомству Адамовом.

Он говори и следеће: Царство небеско је као мрежа, која се баци у море и сабере рибе свакакве врсте (Мт. 13; 42). Када каже "свакакве врсте", схвати то у смислу "сваког народа". међутим, после тог сабирања рибе из мора, тј. од ове земље, предстоји и друго одабирање, које је страшно и изазива дрхтање. Мрежа, која је извучена на обалу, треба да добро присаједини добром, а лоше да избаци напоље (Мт. 13; 48). Рибе које су упале у мрежу јесу људи који су поверовали у Њега. Добри су они који од почетка живе по Еванђељу Његовом, а зли пак они које Црква услед њиховог неверства изгони и избацује из своје средине.

И дошавши у постојбину Своју, учаше их у синагоги (Мт. 13; 54). Зар није било другог народа, и друге земље, осим јудејске? Ово је, међутим, написано због тога да би се разобличили и осудили лажљиви маркионити ? . И уђе по обичају Своме у дан суботни у синагогу (Лк. 4; 16). међутим , "какав је обичај могао да има Онај, Који се тада први пут јавио, јер тек што беше дошао у Галилеју? И није почео да поучава изван синагоге, него у синагоги. Из њиховог богослужења се види да је с њима беседио о њиховом Богу, иначе би морао да проповеда изван синагоге. Дошао је у Витсаиду, код Јевреја, и ништа друго од

онога што су Му говорили, није изрекао осим: Лекару, излечи самога себе (Лк. 4; 23). Затим су га извели изван града и одвели на врх горе. Невероватно је, да их је само та реч Христова подстакла на такав гнев" ? . Ако је с њима беседио о Створитељу света , па су Му они услед тога дали такав одговор и извели Га с намером да Га баце, због чега онда Еванђелиста на другом месту не указује на нешто слично? А да су Га грађани ненавидели, сведоче и Његове речи: Ниједан пророк није признат у постојбини својој (Лк. 4; 24).

Ни Анатот није прихватио Јеремију (Јер. 1; 1), ни Тесва Илију (1. Цар. 17; 1), ни Авел-Меола Јелисеја (1. Цар. 19; 16), ни Рама Самуила (1. Сам. 7; 17). Народ није прихватио Мојсеја, нити је Израил прихватио Господа. Због тога је Илија презрео њихове жене (1. Цар. 17; 10-24), а Јелисеј њихове људе (2. Цар. 5; 1-14) ? . Тако је и Христос Јевреје назвао неверујућима да би их постидео, и Сиријце је поштовао више него њих; због тога су се и разгневили. То, међутим, није било ништа друго до изговор. Лекару, каже, исцели Самога Себе, тј. Сам се спаси од нас, пре него да нас спасаваш. Иако им је исцелење било неопходно, услед њиховог неверја није могао да их исцели. По својој слободној вољи су Га бацили, а Он по свом Божанству није пао (Лк. 4; 30). Када је њихова воља хтела да Га збаци, ваздух Га је покорно подржао својим крилима. Није пао да би макар на тај начин неверујуће научио вери. Можда због тога Еванђелиста и каже: Примеше Га Галилејци (Јн. 4; 45). Кад су видели то, што је учинио међу њима, нико се више није усудио да предузме нешто против Њега. Пошто је то било прво исцелење, Његова десница је била ослабљена ; из тог разлога се у житељима града Назарета побудила љубомора према Њему под дејствовањем кнеза левице (леве руке), јер је завидео исцелењу те деснице која даје или узима у узвишеним тајинствима, зависно од тога како је Бог пружа према потребама разних врста.

Пророк у својој постојбини, тј. међу својим народом, није признат. Илија је потицао из града Тесве, и није речено да га није примио само град Тесва него цео Израил. Ко то пориче, нека нам покаже када су га то Тесвићани прогонили а Израилци прихватили. Према сведочењу Писма, ко га је прихватио? Једино удовица из незнабожачке Сарепте. Многе удовице бејаху, не у граду Тесви него у Израилу... и ниједној од њих не би послан Илија до у Сарепту Сидонску жени удовици (Лк. 4; 25-26). Слично томе, није речено: Много беше губавих у граду Јелисејевом, него у дому Израилеву (Лк. 4; 27). Дакле, на тај начин смо утврдили да не у Назарету, него у дому Израилеву не могаше извршити никакву силу.

Видевши да Он у њима одбацује целу земљу израилску и да незнабошце неупоредиво више поштује, Назарећани су се побунили против Њега, уз оптужбе Га извели из града и хтели да Га збаци. Били су распламсани ревношћу према потомцима Авраамовим, говорећи: Бог их је поштовао више него све пагане. Тако је Господ, беседећи у Назарету, изнео два примера , који показују разлику између народа израилског и народа незнабожачког. На сличан начин је, посредством храма о којем је говорио, показао други храм, односно Своје тело (Јн. 2; 19), а посредством поља у Самарији на жетву људи (Јн. 4; 35-38). Наиме, сав народ је био у сродству с пророком о којем је говорио Христос и читаво племе били су његови рођаци ? .

Поштовао је капетана, и задивио му се (Мт. 8; 10); поштовао је Сирофеничанку и зачудио јој се (Мк. 7; 26). Капетана је поштовао као Неемана, а Сирофеничанку као сарептску удовицу. Илија је побегао код незнабожаца, али је Господ Својим ученицима забранио да поздрављају незнабошце (Мт. 10; 5). Господ је и Сирофеничанку грубо примио, и тиме показао и научио да ће исцелење касније прећи к незнабошцима. Даље, допустио је да Га збаце, јер је сатана мислио да Господ из страха није хтео да скочи доле са крила храма (Мт. 4; 5). Пошто Господ, иако збачен, није пао, сатана је пао са своје власти. Слично томе, ни камење није претворио у хлебова да не би испуњавао жеље грешника (Мт. 4; 4), иако је нешто слично учинио у пустињи са хлебовима и у Кани Галилејској са вином.

Заповеди да ти донесу главу Јована Крститеља (в. Мт. 14; 8)! О, Ироде! Шта то радиш! Не дај праведну главу грешном ребру! Међутим, онај који је Адама победио посредством ребра с којим је био везан супружништвом, тај је и Ирода победио ребром, везаним с њим брачном везом. И ево главе, положене као светиљка, на тањиру, светли у свим нараштајима и разобличава прељубништво човекоубице. Његова уста су занемела да више не би говорила, али проповед њиховог ћутања пламти силније него проповед гласа. И кажу да су, док је плесала Иродијадина кћерка, Ирод и Иродијада смишљали подвале да би се овај заклео а она то затражила од њега.

ДВАНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Господ је у пустињи умножио хлебова, а у Кани воду претворио у вино. Навикао је и прилагодио њихова уста Свом хлебу и вину, док није дошло време да им да Своју крв и

тело. Хранио их је насладом пролазног хлеба и вина да би их довео до наслађивања Његовим животворним телом и крвљу. Бесплатно им је дао ситне ствари да би знали да ће им се утолико пре дарови Његове благодати дати бесплатно. Оно што су од Њега могли добити плаћањем дао им је бесплатно, исто као што ни оно, што су желели да добију од Њега плаћањем, Он за плаћање није давао, како би знали да Он од њих не тражи да плате. Пошто нису морали да плате за хлеб и вино, што су могли да учине, разуме се да за тело и крв нису ни могли да плате. Он, међутим, не само да нам је дао бесплатно, него је чак и неко лукавство употребио да би нас привукао. Гле, тако ситне ствари дао нам је бесплатно због тога, да би нас подстакло да пођемо и да без икаквог плаћања добијемо ствари које их далеко превазилазе. Те мрвице хлеба и вина које им је дао биле су слатке за грло, али је дар тела и крви био користан за умове. Подстакло нас је посредством онога што је било слатко за грло да би нас привукао ономе што оживотворава душу. Због тога је вино, које је сатворио, помешао са сладошћу, да би показао какве се велике ризнице крију у Његовој животворној крви.

На почетку Својих чудеса за госте је сатворио вино које весели, да би открио да ће Његова крв испунити весељем све незнабожачке народе. Све радости које постоје повезане су са вином и свако постојеће спасење повезано је са тајинством Његове крви. Дао је слатко вино које мења срце да би показао да ће их напојити учењем које мења срце. Оно, што је раније било вода, у каменим сасудима је изменио у вино, па је тако и древне заповести изменио у савршенство. Воду је претворио у превасходније вештаство, а Закон је уздигао до савршенства. Ту исту воду пили су гости, али је нису пили као воду: тако и ми, иако слушамо претходни Закон, окушамо га као да је на крају (тј. да је достигао савршенство). Након тога је ујединио образ са образом, и то ако чинимо оно што је савршено, као што је и рекао: Ако те неко удари по десном образу твојем, ти му окрени и други (Мт. 5; 39).

Размотри Његову стваралачку силу, која се распростире на све. Господ је узео мало хлеба и у трен ока га умножио. Оно што људи тешким трудом раде током десет месеци, Његови прсти су урадили одмах. Ставио је руку под хлеб, као земљу, и слично грому проговорио над њим. Над њим је, као кишу, расејао кретање Својих усана, а загревајући дах Његових уста заузео је место сунца и на тај начин је у једном временском тренутку извршио оно, што свако друго чини током дугог времена. Тако је хлеб, без обзира на своју малобројност, из те малобројности родио мноштво, да би показао да је сагласан са Оним Који је први благословио и рекао: Рађајте се и множите и напуните земљу (1. Мојс. 1; 28). Ти бесквасни хлебови су, слично женама неплодним и лишеним деце, по Његовом благослову нарасли и умножили се да је преостало дванаест котарица које су се из њих родиле.

Даље, Христос је Својом речју показао силу Своје власти онима којима је дао заповест, и брзо деловање Својих дарова онима који су их добили. Он, међутим, није умножио онолико хлебова колико је могао, него онолико, колико су људи могли да поједу. Он Своја чуда није упоређивао са Својом силом, него са потребама гладних. Ако би пак Своја чуда упоређивао са Својим могућностима, онда нико не би могао да изброји колику би победу донела Његова сила. Његова чудотворна уметност била је сразмерна глади оних хиљада људи, које је она превазишла бројем дванаест котарица ? . Код свих уметника потребе превазилазе њихове сопствене могућности, јер уметници не могу да ураде толико, колико

има потреба. међутим, дело Христово је превазишло потребу. Још је рекао: Сакупите преостале комаде (Јн. 6; 12), да ништа од њих не би пропало и да не би помислили да је Он то само привидно учинио. Како су се остаци хране сачували и другог и следећих дана, уверили су се да је то Господ уистину учинио и да то није био празни привид.

Кад су се наситили и видели да је, као Мојсеј својим молитвама, и Господ Својом силом пружио народу храну, почели су да кличу и да говоре: Ово је заиста Пророк који треба да дође на свет (Јн. 6; 14). Они су тим речима наводили Мојсејево пророштво: Пророка ће вам подигнути Господ... (в. 5. Мојс. 18; 18), не неког слабог, него мени сличног ("као што сам ја"), који ће вас наситити хлебом у пустињи. Као што сам ја, каже Мојсеј. По мору је ходао, у облаку се показао, Цркву Своју ослободио од Закона и девственика Јована поставио за воду уместо Исуса, сина Навиновог, и дао му Марију, Цркву Своју, као што је и Мојсеј предао народ Исусу (Навину), да би се испунило што је речено: Као што сам ја.

А када наста веће, ученици устадоше и уђоше у лађу, да би отишли у Капернаум. Господ се пак попе на гору да се насамом помоли (Мт. 14; 22-23). Ето, на горама стопе благовесника (Наум. 1; 15). Ко је тај благовесник објашњава сам пророк, додавши: који оглашава мир. Ко ме? Незнабошцима. Он ће казивати: мир народима, каже пророк (Зах. 9; 10). Празнуј, племе Јудино, годишњи празник свој (Наум. 1; 15), јер је знак на хлебовима Господ извршио у време празника пресних (бесквасних) хлебова. Пророк каже: Празнуј, племе Јудино, годишњи празник свој, јер је наступио наш годишњи празник. Испуњавај завет свој (Наум. 1; 15), јер је дошао истински Агнец: древни завет је укинут и значај његов поништен. неће више у теби чинити безакоње (Наум. 1; 15). Ко? Власт царева и свештеника. Због чега то више неће чинити? Зато што ју је Господ укинуо. Сваку власт цара и свештеника погубљује.

Када су сели у ладу, били су изложени бури и усталасано море се подигло на њих. Тада им је Господ пришао и јавио им се, али су они мислили да им се јавља привидеће. Наиме, поуздано су знали да је Христос обучен у тело које подлеже законима тежине, због чега су помислили да тело, које има тежину, не може да хода по води. Пошто се уистину тако догађало они су се уплашили, и то не без разлога. међутим, ако Исус - како ти, Маркионе, кажеш - није био обучен у тело ?, онда би било неразумно чудити се томе, што Он хода по води. За духа, наиме, није тешко да хода по мору. Дакле, због чега су се они зачудили? Ако су знали да је Он бестелесан, онда су се безразложно зачудили и бесмислено повикали. Ако је пак био телесан, онда су се с разлогом узнемирили јер су видели нешто сасвим ново, односно телесног човека који хода по морским таласима не утапајући се у њих. Ако приговоре да апостоли нису могли да Га виде јер је била ноћ, онда ћу одговорити да то није представљало никакву тешкоћу за духовног Христа ? Који се, кад је то хтео, открио на гори као сунце. Пошто је и Сам Господ знао да су се они с правом узнемирили, укрепио је њихов дух, говорећи: Не бојте се, Ја сам, не плашите се (Мт. 14; 27), односно, то сам Ја, Који имам тело и каквог ви познајете.

Разумевши да је речи Ја сам изговорио о Свом телу, Симон је одговорио и рекао: "Ако је уистину тако, ево, и ја сам обучен у тело. Ако и ја будем ходао по води, онда ћу знати да и Ти ходаш по њој оним самим телом које, колико ја знам, Ти имаш." Када је изашао из лађе да би ходао по мору и кад је почео да тоне, није одбацио Христа, јер му Христос није

рекао: "неверни" него малOVERни (Мт. 14; 31). Море је подигло Христа и носило Га на својим таласима, означивши на тај начин пут који је Господ приуговорио Својим апостолима у Својим земљама. Тако су се испуниле речи Писма: Ти владаш над државом мора, а буру таласа његових Ти укроћујеш (Пс. 88; 10). Кад се јавио Господ и кад је с Петром ушао у лађу, ветар престаде и утихну (в. Мт. 14; 32). Арије, који се противи Христовом рођењу од Оца, такође бива разобличен речју, изговореном у тој лађи: А они што су пловили (у лађи) приступише и поклонише Му се говорећи: Ваистину, Ти си Син Божији (Мт. 14; 33). То је сагласно с оним што је написано о Њему: Видеше Те воде и уплашише се, потресосе се бездани... и трагови Твоји неће се дознати (Пс. 76; 17, 20). Дакле, апостоли су тим речима исповедили да је Он уистину онај Син Божији о Којем је све то речено.

Какав, дакле, знак Ти показујеш да видимо и да Ти верујемо (Јн. 6; 30)? И гле, Господ им је показао многе знакове. међутим, како су они желели један (знак), презрели су све остало што је Он учинио. Говорили су тако као да до њихових ушију никада нису допрли чувење и гласови о Њему. Шта је било то, што су они хтели? О томе су Му говорили јасним речима: Очеви наши једоше ману у пустињи, као што је написано: Хлеб са неба даде им да једу (Јн. 6; 30). Тим речима као да су хтели да кажу следеће: ако начиниш такав знак, онда је добро, ако пак знак буде мањи, онда нећемо више ни да Те видимо, јер нам је Мојсеј рекао: Подићи ће вам Господ пророка као што сам ја (в. Зак. Пон. 18; 12). Пошто је Господ видео да се хвале Мојсејем и да Њега презиру, одбио је да учини оно што су желели, не због тога што није могао то да испуни, него зато што би то за њих било бескорисно. Мојсеј им је то учинио и није било никакве користи, јер су се одвратили од савеза са њим и изопацили своје обичаје.

Не презирући дарове Оног Који Га је послао, али осуђујући оне који су те дарове примили и знајући каквом циљу тежи њихова сурова душа, Господ им је рекао: Ево хлеба који је сишао с небеса; ако неко окуси од њега, зар ће умрети? Ни на који начин, каже, јер је то хлеб који је дат целом свету (Јн. 6; 33). Мојсеју је била дата несавршена манна, и зато је она била дата само Израилцима. Да би показао да Његови дарови превазилазе дарове Мојсејеве, као што и призивање незнабожаца превазилази призивање тврдовратог народа, каже: Ако ко једе од овог хлеба живеће вавек (Јн. 6; 51), јер је хлеб Божији сишао с небеса и јер је, поред тога, дат читавом свету. Нико не може доћи Мени ако га не привуче Отац који Ме посла (Јн. 6; 44). Ово је рекао зато да би их учење, дато од Бога, подстакло на дејство. Где је, међутим, оно што је рекао: Ја сам пут и врата овцама (Јн. 10; 7) ? Даље, то је рекао зато, да би сваки од њих постао савршен, као привучен од Бога, и да би на тај начин постао Његово неотуђиво власништво. Наиме, они који су пришли Христу, били су наименовани у име Оца, а они, који су пропали, били су названи по имену сатанином. Нико од њих не погибе осим сина погибли (Јн. 17; 12). На тој основи је народ Израилев, који је сагрешио, назван по имену Мојсејевом, јер се упорно придржавао заповести Мојсејевих. Који ружи оца или матер смрћу да умре (Мт. 15; 4, упор. 2. Мојс. 20; 12), а који хули на Бога да буде распет (упор. 3. Мојс. 24; 26 - где се каже: Који би ружио име Господње да се погуби, сав народ да га заспе камењем, прим. прев). Тим речима је Бог поштовање родитеља изједначио са поштовањем Њега Самог, што је учинио и пророк, говорећи: Ако сам ја Отац, где је част моја? И ако сам Господ, где је страх преда мном (Малах. 1; 6)? То потврђује и Сам Господ: Бог заповеди говорећи "поштуј оца и матер, и

који ружи оца или матер, смрћу да умре". А ви кажете, ако који рече оцу или матери "прилог је оно чиме бих ти ја могао помоћи", може и да не поштује оца или матер (Мт. 15; 4-6). Син, којем си дао такав Закон, касније се неће потрудити да поштује оца или матер. Можда је због тога фарисејима, који су своје следбенике подстицали против Господа, Он и рекао: "Ради изнете хране Ја не гледам на лице оног фарисеја који ме позвао на гозбу, као што ви обично чините, јер ни он не поштује оца и мајку".

Жена викаше и иђаше за њим, говорећи: помилуј ме. А Он јој не одговори ни речи (Мт. 15; 22-23). Господње ћутање се показало као громки глас и учинило је уста Хананејке плодноним. Одбацио ју је Својим ћутањем, али се она није повукла. Супротставио јој се речима, али се она није зауставила. Указао је поштовање омраженом Израилју, али она није позавидела. Напротив, жена се понизила и узвеличала Израилја, говорећи: И пси једу од мрва што падају с трпезе господара њихових (Мт. 15; 27), јер су Јевреји били господари незнабожаца. Пришли су Му ученици и почели да Га моле и преклињу да је отпусти. Господ је хтео да им у лику те жене изнесе пример велике љубави незнабожаца. Господ је незнабошце назвао псима, а Израилјце децом. међутим, незнабошци, које је алегоријски назвао псима, поседовали су љубав и целомудреност, док су Израилјци, које је алегоријски назвао децом, показали јарост паса. Није добро узети хлеб од деце и бацити псима (Мт. 15; 26). Да би се открила њена вера, Господ је овој жени изрекао много понижавајућих речи. Послушај шта је она одговорила: Да, Господе (Мт. 15; 27)! Није се стидела да је, ради њене користи, назове псом. Због тога: О, жено, велика је вера твоја (Мт. 15; 28)! Пошто је незнабошце назвао псима, Своје дарове је упоредио са хлебом.

Сатворио је то чудо у Израилју како би их научио да сеprotиве сили Вишњег ако сеprotиве Њему. Народ, којег је некад под своје руковођење прихватио такозвани Исус, син Навинов, није признао долазак истинског Исуса. Гледајући знакове које су некад видели и код Исуса, сина Навиновог, синови Хананеја су кроз Његове праобразе (предизображења) препознали истинског Живототворца. И након што се из семена хананејског појавила она нечиста, која је у праобразима и прасликама препознала истину, она је, преобративши се, чиста ушла код Израилја за којег је, без обзира на дуготрајно припремање кроз праобразе и праслике, Господ дошао неочекивано, иако је био наговештен посредством тих праобраза. Њима је овладао онај исти нечисти дух као и у оно време кад су, вративши се из осматрања земље хананејске, устали на Мојсеја да би га каменовали (4. Мојс. 13; 18-34, 14; 1-5). Васпоставио је мир и угушио њихов гнев ? .

То име је погубило горостасе пред лицем њиховим, и лукави дух је ушао у Хананејце, тако да су они дошли да ратују са Исусом, сином Навиновим. Када се јавио истински Исус, Он је, због истинског веровања Хананејаца у Њега, истерао лукавог духа из те девојке (Мт. 15; 22, 28), која је послужила као изображење хананејског народа. Они су ради имена Исусовог напустили поштовање разних идола. Ако пак погледаш на Израилјце нашег доба, видећеш да у њима обитава свака јарост, раздражљивост, гнев, мржња и завист, какве су својствене незнабошцима.

Ти пак, када ово слушаш, буди опрезан и не прихватај приповедање о том нечистом духу и његових седам другова (Мт. 12; 43) непосредно и целовито, него здравим расуђивањем прихвати силу подобја или смисао приче, не распростирући га на све делове подобја,

него само на спољашњу љуштуру приче. Тамо где се прича износи са појединостима описа, тамо израз, употребљен у том случају, бива као заогрнут неком одећом; кад се ослободи те сувишне одеће, разоткрива се у свој својој истини. И као што су Хананејци, који су ратовали против тог имена, били искорењени из своје земље, тако су и Израилџи били протерани из места у којем су живели.

Наш Господ је на извор дошао као ловац (Јн. 4; 1-42). Тражио је воду да би, искористивши је као повод, дао воду. Тражио је воду као да је жедан, да би Себи створио прилику да утоли жеђ пијењем (друге врсте). Обратио се с прозбом жени, учећи је да и она запроси од Њега. Најбогатији се није застидео да затражи као најсиромашнији, да би Својим сиромаштвом и друге подстакао да траже. Није се збуњивао што насамо говори са женом, да би нас научио да онај, који тврдо стоји у истини, не може да се збуни: Зачудише се што са женом разговара (Јн. 4; 27). Удаљио је од Себе ученике, да не би отерали Његов плен. Бацио је голубу зрно, да би се посредством тог једног голуба домогао читавог јата. Питао ју је о разним стварима, да би затражила правду. Дај ми да пијем (Јн. 4; 27). Запази како је започео беседу. Воду је пожелео Онај, Који је обећао да ће дати живу воду. Затражио је Господ и оставио Своју прозбу, као што је и жена оставила ведро које је требало да подигне (упор. Јн. 4; 28). Поводи за беседу су се умножавали да би се открила истина, због које су ти поводи били и коришћени.

- Дај Ми да пијем... - рече Му жена Самарјанка: Како Ти, Који си Јудејац... - Одговори Исус и рече јој: Кад би ти знала дар Божији и ко је Тај Који ти говори... (Јн. 4; 7-10). Тим речима јој је показао да је она неупућена и неука, и да се због свог незнања налази у заблуди. Упоредо с тим, усмерио ју је ка познању истине, али тако да је постепено скидао покров са њеног срца. Да јој је од самог почетка рекао да је Он Христос, жена би престрашено утекла од Њега, и не би уз помоћ поуке и учења постала Његова ученица. Кад би ти знала... ко је Тај Који ти говори: дај да пијем, ти би сама тражила од Њега... рече Му жена: Господе, ни ведра немаш, а студенац је дубок... (Јн. 4; 10-11). Он јој на то одговара: "Моја вода нисходи са неба. Она је учење о узвишени стварима и пиће небеско. Они који га пију неће више никад ожеднети. За верујуће постоји једно крштење." Који пије од воде коју ћу му Ја дати неће ожеднети довека... рече Му жена: Господе, дај ми ту воду да не жедним и не долазим овамо да захватам (Јн. 4; 14-15).

Рече јој Исус: Иди, зови мужа својега, и дођи овамо (Јн. 4; 16). Отворио је Себи пут да би јој као пророк показао скривено. Пет мужева си имала, и сада кога имаш није ти муж. рече Му жена: Господе, видим да си пророк (Јн. 4; 18-19). Тим речима уздигао ју је на виши степен разумевања. Оци наши клањаху се Богу на гори овој... рече јој Исус: Жено, веруј Ми да долази час када се нећете клањати Оцу ни на гори овој ни у Јерусалиму... него у духу и истини (Јн. 4; 20-23). Тим речима уздигао ју је до савршенства. Даље, ово јој је рекао с намером да покаже да та жена није неплодна земља. На тај начин је кроз њу, коју је узео као Своје сведочанство, ставио до знања да ће Његово семе донети стоструку жетву. Жена каже: Знама да долази Месија звани Христос, и кад Он дође објавиће нам све. рече јој Исус: Ја сам Који говорим с тобом (Јн. 4; 25-26). Ако си Ти цар, зашто си од мене тражио воду? Дакле, Он јој није на самом почетку беседе открио ко је, него јој је најпре открио да је Јеврејин, затим да је пророк и најзад да је Христос. Почевши с уобичајеним степеном, довео ју је до највишег (степенa). Она Га је најпре видела као жедног човека,

затим као Јеврејина, онда као пророка и најзад као Бога. Жедног човека је хтела да убеди, од Јеврејина се одвратила, учитеља је испитивала, пророк ју је разобличио а Христу се поклонила.

Сећајући се примера Јуде који је Силома удаљио од Тамаре (1. Мојс. 38), Јевреји су ступање у брак са женом-Самарјанком сматрали за срамоту. Услед тога се и ова жена, будући да је скренула с пута, предавала прељубништву. Зато јој је Христос рекао: И тај кога сада имаш, није ти муж (Јн. 4; 18). Пошто је жена исповедила своје грехе, њој су поверовали, јер наша пажња бива привучена када се разоткривају преступи. Они су јој још више поверовали кад су видели да ни они сами не знају то, што јој је открио Христос. међутим, како су добро расудили, тако су и рекли: ако је Он уистину Христос, онда неће само у том једном делу показати Своју силу, него ће је показати у многим делима. И заиста, испуњавајући њихове жеље Господ им је у многим делима открио Своју силу (Јн. 4; 40-41). Када су видели та чуда и чули о чудесном и задивљујућем откровењу датом Самарјанки, пожурили су да уклоне повод за подсмех од стране Јевреја, који би рекли да је њихова вера заснована на исповедању прељубнице. Због тога су и рекли оној жени: Сад не верујемо више због твог казивања, него зато што смо и сами слушали Његово учење и видели дела Његова јер је Он Бог, и дознали смо да Он заиста јесте истински Христос (в. Јн. 4; 42).

Уистину, требало би да у наше познање постављамо темељ наше вере.

Оци наши клањаху се на гори овој. То је рекла о Јакову и његовим синовима, јер су се они поклањали на гори Сихемској, у Ветилу, или на гори Симграцин ? . Речи: нећете се клањати ни на гори овој ни у Јерусалиму... (Јн. 4; 21) означавају исто што и речи: На којем год месту да се спомиње име Моје... (2. Мојс. 20; 29). Затим, пошто је жена рекла: "Ви кажете да само у Јерусалиму треба да се налази место поклоњења, а оци наши клањаху се на гори овој", Он јој, да би показао да Бог није телесан, каже: Веруј ми да долази час када се нећете клањати Оцу ни на гори овој ни у Јерусалиму (Јн. 4; 21). Тиме јој је показао да ће се поклоњење раширити на читаву земљу, пошто усахне смоква која га је спречавала .

Госпode, ако хоћеш, можеш ме очистити (исцелити) (Мт. 8; 2). Губави је у себи размишљао: "Можда он чува Закон као и Јелисеј, који није сишао код Неемана (в. 2. Цар. 5; 9-11)? Ту сумњу Господ је разрешио тако што га је додирнуо и, упоредо с тим, научио га да Закон не може спречавати Законодавца. Или је, можда, губавац мислио да је Он туд Закону и противник Закона. Господ га је због тога исцелио и тајно и јавно да не би, исцељен телесно, остао болестан духовно. Иди, покажи се (Мт. 8; 4), тј. покажи се ради свештеника. Губавац се плашио да дотагне Господа, како Га не би учинио нечистим. Због тога је Сам Господ дотакао њега и тиме му показао да Он не само да не може да постане нечист кроз њега, него и да Својом заповешћу уништава нечистоту у другима. Оно што је Господ показао губавоме, Он је извршио у циљу испитивања. Он га је знао и пре него што је искушао његову веру, јер је искушавање без предзнања својствено незнању. Господ се разгневио и због једног и због другог. Да није дотакао губавога, у њему (губавцу) би се утврдила мисао да се Господ плаши губе; ако би га пак дотакао, у његовој души појавила би се противна мисао да је Господ противник Закона. Због тога је, испруживши руку, показао Своје божанство и истерао нечистоту; речју Својих уста исказао је Своју мисао и

уклонио подозрење да је Он туд Закону и противник Закона. Или је можда губавац, будући Јеврејин, од свештеника слушао да је Исус противник Закона и непријатељ Писма, па је помислио да Христос неће да исцељује Јевреје.

Ако хоћеш, можеш... (Мт. 8; 2). Мисао и изражавање прозбе разобличавају сумњичавог. Знам, каже, да можеш, а да ли хоћеш, не знам. Господ му је на ту двојност такође одговорио двојношћу: осудом, јер се разгневио на њега, и милосрђем, јер га је исцелио. Разгневио се због тога, јер је губавац рекао: "Ако хоћеш." међутим, како је додао и "можеш", Он га је исцелио. Тако је тело губавога очистио од нечистоте а његов дух од погрешних мисли. Поучава га речима "иди" код оних, који су и сами нечисти и не могу да те науче и принеси дар (Мт. 8; 4) за своје очишћење. И још каже: Никома не казуј (Мт. 8; 4), да свештеници не би помислили да се губавац сетио њих и да дар приноси зато, што су оптужили Исуса. "Ћути", каже, "а када дођеш код њих и када те питају како си се очистио, нека знају да Ја бринем да закон Мојсејев не буде занемарен."

Ако хоћеш, можеш да ме очистиш. Тај човек је видео да Господ не васкрсава све мртве и да не исцељује све болесне. Услед тога је помислио да Он исцељује само оне, које хоће да исцели, па је рекао: Господе, ако хоћеш, можеш да ме исцелиш (очистиш). Господ му је зато посредством неблагонаклоности показао да Он не исцељује по пристрасности. међутим, како је губавац веровао, говорећи: ако хоћеш, можеш да ме очистиш, Господ му је исцелењем открио да Он не одбацује веру. Осим тога, како је губавац видео да се услед разних поука које је од свештеника добијао у вези са губом болест само погоршава и да од њих не добија исцелење, обреди Закона су у његовим очима изгубили моћ, због чега је и рекао: Ако хоћеш, можеш да ме исцелиш. Господ се због таквих његових помисли разгневио на њега и затим му заповедио: "Иди, покажи се свештеницима и испуни Закон који презиреш." Даље, учинио је то стога што је губавац мислио да Христос има о Закону исто мишљење као и он, јер је видео да Он нарушава нешто из Закона. Запази, међутим, и то, да се Христос гневио на губу а не на њега.

Ако хоћеш, можеш да ме очистиш. И испружи руку... У томе што је испружио руку садржи се нарушавање Закона, будући да је по Закону нечисто све, што се тиче губе. Господ се, међутим, ни на који начин није дотакао губавога, него је према њему испружио Своју исцелитељску десницу. Да ли се Он показао као непријатељ Закона, видећемо ако поново прочитамо оно што следи у наставку. Показао је, да је природа сама по себи добра, јер је допунио њен недостатак и послао га код свештеника, утврђујући тиме свештенство. Затим му је заповедио да принесе дар за своје очишћење. Зар тиме није утврдио Закон, као и оним што је додао: како је заповедио Мојсеј (Мт. 8; 4)? Мојсеј им је дао мноштво заповести у погледу губе, али они од њих нису могли имати никакве користи. Са јављањем Христовим јавило се и исцелење посредством речи и укинуте су многе заповести Мојсејеве међу којима је, по свему судећи, и закон о губи. Иди и покажи се свештенику (Мт. 8; 4) јер је било прописано да они испитају губу пред очишћење, да би затим послужили као сведоци (оздрављења). Христос је то рекао о заповестима древног Мојсејевог Закона и позвао их за сведока Свог учења, говорећи: Како је заповедио Мојсеј. Тим речима је показао да Он њих не укида него да, напротив, постаје њихов гласник пред лицем народа.

ТРИНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

А онде беше неки човек који тридесет осам година беше болестан. Кад виде овога где лежи... Господ му рече: Хоћеш ли здрав да будеш (Јн. 5; 5-6)? Знаци, није хтео. Одговори Му болесник: немам помоћника који би ме спустио у бању кад се узбурка вода (Јн. 5; 7). Господ га је једно питао, а болесник је друго одговорио, казавши: "немам помоћника који би ме спустио, и пошто се споро приближавам (бањи), други сиде пре мене" (в. Јн. 5; 8). Током тридесет осам година није нашао никога таквог. Тим речима се посрамљују Јевреји, који не верују да крштење опрашта грехе. међутим, ако верују да је силоамски ангео посредством воде исцелио болесника, зар онда утолико пре не би требало да верују да Господ ангела кроз крштење очишћује од сваког порока? Пошто су мислили да му само вода може помоћи, Господ му је рекао: Устани, узми одар свој и ходи (Јн. 5; 8)! Тај човек беше грешник и неверник, о чему сведоци Господ када каже: Више не греши (Јн. 5; 14). Приступила је правда, и у устима његовим затражила веру, али је није нашла; исцелило га је милосрђе, да благодат не би узалудно прошла поред њега.

Устани на ноге своје, узми одар и поди свом дому. Зар није било довољно да каже: Устани и ходи? Зар и то не би било чудо, када би онај који није имао снаге да се окрене на свом одру, изненада устао и пошао? Да би показао да му је подарио савршено здравље, Господ му је заповедио да понесе одар. Он га није исцељивао као што се исцељују они болесници којима се постепено враћа здравље. Због тога је и рекао: Устани на ноге, узми одар свој и ходи. Да је он ћутао, његов одар би се огласио. Када су га видели, Јевреји су запитали: Ко ти рече: Узми одар свој (Јн. 5; 12)? Како приповеда Писмо, пропустили су да га упитају: "Ко те исцели", али су зато рекли: "Ко ти је заповедио да носиш одар свој у суботу?" О, слепи, безумни, глуви и безосећајни, зашто једно пропуштате, а о другом се распитујете? Пошто су се распитивали као слепци, исцељени им је дао просветљујући одговор, јер је био разуман и просветљен посредник, којег је мудри Лекар послао да заблуделе изведе на прави пут.

Ко ти је заповедио да понесеш одар свој? Пошто су хтели да сакрију чудо исцелења и да извргну руглу човека који је носио свој одар, овај им је отворено саопштио о свом исцелењу и истовремено осудио и одбацио њихово неверје. Није им рекао оно што су они желели да чују него оно у шта су одбијали да поверују. Онај, Који ме исцелио, Он ми је рекао: Устани, узми одар свој и ходи. "Ко је он", упитали су. "Не знам", рекао је он јер се Исус, видевши мноштво народа, удаљио са тог места. После неког времена, опет га је видео и казао: Ето, постао си здрав, више не греши, да ти опет не би неко био потребан (в. Јн. 5; 11-15), јер Му је болесник казао: "Немам никога." ? Тада човек отиде и јави Јудејцима да је Исус тај који га учини здравим (Јн. 5; 15). Кад су пак они оптужили Господа што је човека исцелио у суботу, Он им је одговорио: Отац Мој до сада дела, и Ја делама (Јн. 5; 17). Тако су Јевреји почели да прогоне Господа не само што је исцељивао у суботу него и зато што Бога назваше Својим Оцем, градећи се једнак Богу (Јн. 5; 18).

Запази, међутим, да није рекао: "не нарушавај суботу", него "наруши је онако, као Отац Мој на небесима". Ако се твар, ангели, светила, роса, киша, извори и реке не заустављају

(у свом дејству) у суботу, ако суботом ни ангели не прекидају своје служење и делање, као што ни небеса не престају да шаљу кишу и росу, нити светила прекидају своје кретање, нити земља престаје да доноси плодове, нити човек да дише и да рада децу него се напротив, људи највише радају суботом, и осмог дана се обрезају - ако се свим тим и готово безбројним другим примерима не нарушава Закон, ако тако поступа твар, зар онда то утолико пре не може да чини Творац? Због тога је Син човечији господар суботе (Мт. 12; 8).

Слично је одговорио и на другом месту, када су Његове ученике осуђивали што тргају класје (Мт. 12; 1), јер им је тада рекао: Зар нисте читали шта учини Давид кад... поједе хлебове предложена, које није ваљало јести ни њему, ни онима што су били с њим (Мт. 12; 3-4)? Разуми, дакле, смисао речи и силу која је у њима скривена. Прогонише га, каже, што се градио једнак Богу. Кад су оптужили Његове ученике, понудио им је сведочанство Давида који је, иако пророк, цар и праведник, ипак био само човек, као што су и апостоли били људи. Доликовало је, наиме, да слуга буде сведок за исте такве слуге. међутим, кад је требало да оптуже Њега Самог, Он им као сведочанство није навео Давида, који је био човек, нити сведочанство небеса која су твар, нити пак ангела, нити серафима, нити духова - чувара који се шаљу на служење него је оставио све небеско, преисподње и земаљско, оставио је небеса и све што је на њима, и указао на сведочанство Господа сваког јестества и Бога сваке твари, говорећи: Отац Мој до сада дела и Ја делама (Јн. 5; 17).

Тако је и слепога од рођења послао да се умије у Силоамској бањи (Јн. 9; 7), као прво да би јасно показао да слепи није посумњао у Њега јер се иначе не би исцелио а као друго зато што ће слепи, уколико га успут буду испитивали, изложити читаво дело и што ће се тако открити његова вера. слично томе је и речи: Устани, узми одар свој изрекао да би исцељеног видели у суботу и да би се распитали о исцелењу. Субота, дакле, није установљена ради Бога него ради човека: Онај Који ју је дао, Он је и њен Господар. На питање: "Да ли сам Ја даровао суботу или нисам", одговор налазимо у Његовим делима. Гле, слепи је послужио као сведок, штавише као гласник. Господ је обично извршавао све законе, а затим показао да се закони морају чувати како би закони, које је Он сачувао, осудили оне што су их нарушили. Неки закони нарушени су ради добра (в. Мт. 12; 12), да би поучио да Он има највишу власт над свим старима. Исто тако је, посредством исцелења, открио да је Он господар Закона, будући да је твар показала послушност Ономе Који по вољи Очевој има власт над суботом.

Из нарушавања суботе дознајемо ко је Онај што каже: Отац Мој до сада дела. Осим тога, тим речима је разобличио Јевреје да Закон не нарушавају ради добра. Он их није оптужио зато што суботом воде стоку или магарце на појило него им је, напротив, тиме указао да суботом треба чинити добро (в. Лк. 13; 15). сведочанства за Себе узимао је од њих самих. Брижљиво су мотрили на Њега и тражили случајеве у којима би се Он показао као противник Очевих заповести. међутим, како управо они сами нису чували Закон, Он их је одбио. Запази да постоје чврсте заповести, које су утврђене и које се ни на који начин не нарушавају, али запази и оне друге, које је Сам Законодавац нарушио више пута. Кад се појавио народ који је драговољно почео да чини оно, што је било циљ установљења суботе, субота је нужно била укинута, да би наступило дело слободе. Испитај, дакле, истинско значење суботе; из њеног очувања дознајемо у чему се састоји воља Онога Који

је дао закон суботе. Ако неко без суботе по својој вољи чува суботу, зар онда такву духовну слободу не би требало више поштовати него нужност суботе ?

Као што Отац има живот у Себи, тако и Сину даде (Јн. 5; 26). Ако би личност Оца била туда животу који Он, наравно, има сагласно Својој природи, онда би се то исто морало мислити и о Сину. међутим, како је Сам Отац целовити живот, и како Његов живот не зависи ни од каквог узрока, онда и о Сину разуми као и о Оцу, тј. да и Он у Себи има живот. Ако на основу речи: Тако и Сину даде мислиш да, мимо Очевог дара Син у Самом Себи нема живот, онда си изопачио прву мисао, јер ти се чини да је личност Сина туда животу. међутим, обрати пажњу на Његово тело и с њим упореди ту реч: даде, заједно с оним што након тога следи: Даде Му власт и да суди јер је Син човечији (Јн. 5; 27). Дакле, израз даде и речи даде Му власт схвати на тај начин. Ако Отац некоме даје живот који Он има по суштини, онда тај не бива једносуштан Оцу него бива само нешто придодато, и не усађује се у Бога као нешто Њему подобно. Ако се пак и усађује и Њега и услед тога затим постаје причасник Његове природе (2. Петр. 1; 4), ипак се разликује од Његове суштине. И ако живот Своје суштине Бог дарује ономе што не постоји, дешава се то исто ? .

Међутим, ти ћеш можда речи: "Зар није дао" ? већ сам ти рекао: Обрати пажњу на тело и без противуречења слушај да је Отац дао живот Ономе, Који је добио власт да суди. Чак и пророк износи сведочанство о том "даде" и о власти суда, будући да Му приписује власт слободе, говорећи: Син нам се даде Којему је власт на рамену (Ис. 9; 6).

Отац не суди никоме него је сав суд дао у руке Сина Свога (Јн. 5; 27). Знаци, онај ко се свети сам за себе очигледно чини неправду Господу сваке освете, јер не признаје Оног Који је силнији од њега и Који преступнике изводи на Свој суд. Из тог разлога је Христос и именован за Судију, како Његови ученици не би судили један другоме. Упоредо с тим, речено је да ће Он судити на свршетку света, како се од тог времена (кад је то речено) нико не би светио сам за себе. Христос је због тога назван Главом, да би Његови ученици, као удови једног тела, саосећали један са другим, да би очи оптуживале ноге и да би срце кроз покајање разобличавало утробу и остале удове. Погледај колико је неразуман човеков суд, чак и ако се он праведно свети сам за себе, јер он на тај начин презире Судију целог света.

Он беше светиљка која светљаше (Јн. 5; 35), која се угасила са увећањем светлости јер је сијала ноћу, а да би знали да са појавом сунчеве светлости луче светиљке морају да ослабе и згасну. Не примавам сведочанство од човека., јер имам сведочанство које је веће од Јовановог (Јн. 5; 34, 36). међутим, ако не прима сведочанство од човека, због чега је онда Јован ишао испред Њега? Да се не би престашили величине Христове, Њему је у разним видовима претходила маленкост. Крштење водом претходило је крштењу Духом и онај, који је о свом рођењу дознао од свештеника, сведочио је о Ономе чије је зачеће од Духа било скривено, да би знали да је у том Духу пророк Јован говорио о Ономе, Којега су књижевници оптуживали за нарушавање Мојсејевих закона.

Ако не прима сведочанство од човека, зашто се онда обраћао Јовану да би од њега добио сведочанство? Јован је, међутим, био послат од Бога. Онај Који ме посла ми рече... (Јн. 1; 33). Отац је, дакле, кроз Јована сведочио о Њему, као што и каже: Мојсеј писа о Мени (Јн.

5; 46) и Сам Мојсеј вас оптужује (в. Јн. 5; 44). Каже: Мојсеј је писао о Мени, и то онда кад је рекао: Ако устане пророк међу вама... и каже ти знак или чудо, па се збуди тај знак или чудо, нека буде прихваћен јер је пророк; ако ли се пак не збуди, не верујте, јер он лаже (5. Мојс. 13; 1) ? . На том месту је Мојсеј писао о Мени. Сам Мојсеј вас оптужује, јер не верујете ни његовим речима, ни Мојим делима. Који Ме од вас кори за грех (Јн. 8; 46) - јер Ја вам отворено пророкујем. Пошто је написано да се пророк, уколико има знакове, мора прихватити ма ко да је он, каже: Дела која Ја чиним сведоче за Мене (Јн. 5; 36). Дакле, сам Мојсеј вас оптужује јер се испунило све што је он говорио и јер се његова реч подудара с Мојим делом. Ако вам нисам проповедао другог Бога него сам само рекао: Господ је Бог наш једини Господ (5. Мојс. 6; 4), ако Ме Он Сам послао, ако се Њему молим и Њега поштујем и ако сам и вас томе учио, зашто Ми онда не верујете?

На који су начин Мојсеју у Египту поверовала његова браћа и фараон? Можда кроз знакове? Чаробњаци су, међутим, сатворили исте знакове као и он. Како су, дакле, поверовали да га је Бог послао, ако им ниједан пророк није сведочио о томе, и ако се на њих није спустио глас са неба? Мора се речи да су му поверовали услед знакова и чуда и што су слушали да га је послао Бог отаца њихових, али и због тога што су о истинитости његових речи сведочиле лучше које су блистале са његовог лица. међутим, тешко им је било да му поверују због оних што су му се супротстављали, јер врачари мисирски (египатски) учинише исто што и он (в. 2. Мојс. 7) све док, најзад, његови знакови нису однели победу. Или је он можда нашао веру зато, што је Бог беседио с њим? Они то, међутим, нису видели својим очима нити су чули својим ушима. Ако су поверовали ради чуда чак и ако нису познавали Мојсеја, онда је Мојсеј одговорио за Христа, тј. да се и Њему мора веровати због Његових знакова и чуда.

Исцелење слепог збило се по степену вере, јер му је Господ дао и видљиве и невидљиве очи. Умерено верујућем дао је умерен вид. Кад се у његовим очима појавила умерена светлост, велика светлост је заблистала у његовој души. Усавршавала се његова унутрашња вера, али се уса вршавао и његов спољашњи вид. Виде све јасно (Мк. 25). Док је стајао на првом и најнижем степену, Господ је укрепио његову слабу веру; кад се она учврстила, он се са тог степена слабости као скоком пребацио на степен савршенства.

ЧЕТРНАЕСТА ГЛАВА

Шта о Мени говоре људи, ко је Син човечији? А они рекоше: једни говоре... да си Илија, други да си Јеремија (Мт. 16; 13-14). Видевши Његова чуда, многи нису били у стању да објасне себи Његову величину, тако да су Га једни по ревности за дом Оца Његовог упоређивали с Илијом а други пак због Његове светости од мајчине утробе са Јеремијом. Због Његовог крштења и чудесног рођења неки су Га поредили са Јованом, јер је све то већ било познато. Као што су Му се дивили Његови ученици, тако су се и међу онима, који су Га видели, појављивала различита мишљења о Њему. А ви шта велите ко сам Ја? Симон Петар - глава и кнез, одговара: Ти си Христос, Син Бога живога. А Исус одговарајући рече му: Блажен си Симоне, сине Јонин! ...Врата паклена неће те надвладати (Мт. 16; 15-18), тј. вера се неће разрушити. Ко може да разруши оно што је Господ саздао, и ко може да обнови оно, што је Господ срушио? Асирац је хтео да сруши храм који је подигао Господ, али је Он разрушио престо његовог царства. Тако је било и са Никанором (в. 2. Мак. 7; 34-43). Ахав је хтео да обнови порушени град Јерихон, али је била срушена његова кнежевина.

Градећи Своју Цркву, Господ је саздао кулу чији темељи могу да издрже све што је на њима подигнуто. Као и у оно време кад је један језик био подељен на многе (Господ је порушио кулу) да се људи не би уздигли до неба (1. Мојс. 11; 4-8). Тиме су људи подстакнути да уточиште не траже у кули него у правди, јер им ни неизмерни бездан потопа ништа не би учинио уколико би уточиште тражили на узвишењима? . Међутим, неправда их је потопила а покајање ослободило, тј. правда их је спасла. И као што је њихово расејавање послужило као препрека за подизање земне куле и дуготрајну градњу, тако је Сам Спаситељ подигао људима кулу која води на небо, као и дрво (које досеже до неба) чији су плодови лекови живота.

Ти си камен (Мт. 16; 18), онај камен који је Господ подигао да би се сатана на њему спотакао. међутим, кад је Петар рекао Господу: Боже сачувај, Господе, то неће бити од Тебе (Мт. 17; 22), сатана је хтео да тај камен супротстави Господу, да би се Он спотакао на њега. Ми не бисмо рекли да је сатана на то помишљао да Онај, Који је знао за то, није на то указао, рекавши: Иди од Мене, сатано, саблазан си ми (Мт. 16; 23). Господ је узео тај камен и одбацио га од Себе, да би се следбеници сатанини спотицали на њега, јер одступише назад и попадале на земљу (Јн. 18; 6). Никома не казујте да сам Ја Христос (Мт. 16; 23), тј. не само речима него и делима и заслугама покажите истину о Мени. слично овоме, кад је силазио са горе, заповедио им је следеће: Никома не казујте шта сте видели док Син човечији из мртвих не васкрсне (Мт. 17; 9).

Ево идемо горе у Јерусалим, и све ће се свршити што су за Мене писали, јер ће Сина човечијег одвести на крст и убити (в. Мт. 20; 19. и Лк. 18; 31). Сатана се вратио да би у борбу са Господом ступио кроз уста Петра, главе заједнице (ученика), као некада кроз уста Еве: Боже сачувај, Господе, то неће бити од Тебе! А Он окренувши се рече Петру: Иди од Мене, сатано (Мт. 16; 22-23). Зар до сада још ниси познао због чега сам дошао на земљу? Као што сам као младенац положен у јасле развеселио оне који су рођени у овом свету, тако сад треба да сиђем у ад и да утешим упокојене праведнике који се тамо налазе, који Ме од века очекују и надају се да ће Ме видети. Пророци и праведници желели су да Ме виде (Мт. 13; 17) и Авраам је био рад да види дан мој (Јн. 8; 56). Дакле, сићи ћу и видећу га. Ко други, осим сатане, не би хтео да Ме поведе на крст ради ослобадања света?

Иди, дакле, јер не мислиш што је Божије него што је људско (Мт. 16; 23). Рибари су били неуки људи и њихов слух није био изоштрен слушањем пророчке речи.

Има неких међу вама који стоје овде, који неће окусити смрти (Мт. 16; 28), чиме показује да ће живи бити вазнети на небо. Затим је Господ призвао к Себи Илију ? , вазнетог на небо, и Мојсеја, враћеног у живот, као и тројицу сведока од Својих сопствених весника који су били стубови (Гал. 2; 9), тј. који су сведочили за Његово Царство. Симон је у свом незнању на речима показао велико знање, јер је препознао Мојсеја и Илију. Тако је и Јован посредством Духа препознао Господа кад је дошао код њега, јер је сам посведочио: Ја Га не знадох (Јн. 1; 31). Дакле, ако им је Дух ово открио ? , онда је сам Дух Симоновим устима рекао оно што Симон није знао ? . На сличан начин и овде каже да се Христу, Мојсеју и Илији начине три сенице, иако је овде утицају Духа присаједињена слобода ? .

Тиме што Му се пре смрти изменио лик научио их је да Он, иако обитава међу њима, може и да се измени, и да Он остаје један исти, чак и ако се мења. На тај начин их је унапред припремио да не посумњају у Њега кад преображен васкрсне из мртвих. међутим, ако је преображење означавало Царство које је Он добио након васкрсења, због чега се онда после васкрсења није јавио у том, преображеном лику? То се десило зато што они не би могли да Га гледају и да би знали да ће и они бити дужни да се преобразе као Он. Ту двојицу људи (Илију и Мојсеја) призвао је к Себи зато да би боље поверовали у васкрсење живота, које ће се кроз Њега извршити на свршетку света. Они ће, или као Мојсеј устати из мртвих, или ће се као Илија вазнети к Њему, јер је он Господ небеских и преисподњих.

Кад су се јавили Илија и Мојсеј, Симон је рекао: Ако хоћеш, Господе, да начинимо овде три сенице (Мт. 17; 4). Рекао је то јер је видео да на тој гори нема прогона књижевника, и то му је годило. Благ миомирис Царства Христовог допирао је до њега и наслађивао га. На неугледном месту видео је славу Господњу и, радујући се што су Господ и Његови ученици са Мојсејем и Илијом, пожелео је да Он што дуже буде далеко од Кајафе и Ирода. Као и онда, кад је говорио: То неће бити од Тебе (Мт. 16; 22), и овде је услед саосећања рекао: Да начинимо овде три сенице. Није знао шта говори (Лк. 9; 33), јер је требало да Господ пође на крст, тако да сенице приуготови не у овом него у будућем свету. начините, каже, себи пријатеље да би вас... примили у вечна обитавалишта (Лк. 16; 9). Даље, није знао шта говори и због тога, што је бројем сеница Христа изједначио са Мојсејем и Илијом. Због тога је Симона просветлио божанствени глас са неба, говорећи: Ово је Син Мој љубљени који је по Мојој вољи, Њега слушајте (Мт. 17; 5), како би Господа разликовали од Његових слугу.

Због чега су се Њему јавили Мојсеј и Илија? Зато што су Му, кад их је питао: Шта говорите о мени људи, ко сам Ја, одговорили: Неки кажу да си Илија, други опет да си Јеремија или који од пророка. Да би им показао да Он није нити Илија нити неки од пророка, јавили су се Мојсеј и Илија, да би знали да је Он Господ пророка. Пре смрти је преобразио Своје лице на гори, да не би сумњали у преображење Његовог лица после смрти и да би знали да Онај, Који је изменио Своју одећу, може да измени и то тело у које је био одевен. Онај, који је телу дао неприступачну славу душе, тај може и да га оживи после смрти, коју окушају сви људи.

Ако је Христос туђи Бог, због чега су онда Мојсеј и Илија беседили с Њим? Зар није Христос призвао Мојсеја у живот, а Илију с неба? Гле, Он их је привео из претходног времена Праведног ? . Ако је пак насилно спустио Илију са неба, онда Он није благ, јер је Илију отео из мишице Праведнога и довео га за Свог сведока. Ако је Благ без знања Праведнога пронашао Мојсеја и присвојио га, онда је крив за краду, јер га је отео из гроба, изневши на видело кости које је Праведни сакрио од људских очију (в. 5. Мојс. 34; 6). Када се са неба јавио глас: Ово је Син Мој љубљени..., где је тада био Праведни? Или се можда уплашио, и није се појавио кад је зачуо глас Благога? Или је можда тај глас Туђега прошао неприметно, тако да га Праведни није ни чуо? Он је, међутим, како кажу, на трећем небу, а Праведни је такође на небесима. На који су начин тај глас и те речи прошли поред њега а да их он није ни приметио? Ако их је пак приметио, због чега је ћутао на све ово прослављање, које је благовештено о Њему? Њега слушајте, и бићете живи. Тако ће дакле, сваки који буде слушао туђи глас, смрћу умрети. Или су се можда они (Праведни и Благ) међусобно договорили тако да у једно време говори један: Ја сам од почетка до краја, и нема другог ни пре, ни после Мене, а у друго време други: Ово је Син Мој љубљени, Њега слушајте?

И када силажаху са горе заповеди им Исус говорећи: Никома не казујте што сте видели (Мт. 17; 9). Знао је да им неће поверовати него да ће их сматрати безумницима и речи: можда знате и одакле је дошао Илија? Мојсеј је пак био погребен, али нико није знао место где је његов гроб, тако да би се појавило богохуљење и саблазан. Други пут им је рекао: Останите док не добијете силу (в. Дела ап. 1). Ако им тада то кажете а они не верују, ви ћете онда васкрснути мртве, на њихову срамоту и на своју славу. И још каже: Будите мирни док се не отворе гробови и док из њих не изађу праведници Старог и Новог Завета и не појаве се у Јерусалиму, граду великог Цара (упор. Мт. 5; 35). Након тога ће поверовати да је Онај, Који је њих призвао у живот, васкрсао и Мојсеја. На глас Господњи појавило се много праведника из преисподње, и уместо једног дошли су многи. И ако су се мртви јавили зачувши Његов глас, да ли је онда утолико пре требало да се јави живи Илија? Због тога је рекао: Никома не казујте што сте видели док Син човечији из мртвих не васкрсне (Мт. 17; 9).

Да не би казали како је Господ помоћу обмане завео Своје ученике у заблуду, они су ишли и говорили да су Мојсеј и Илија беседили с Њим. Мојсеј је Закон добио на гори, а Илија се јавио да би се за Закон осветио својом ревностју, као што је и написано: Наопако сте поступали са мном. Даље, будући да ниједан ни други ништа нису поседовали, обојица возљубљених јавили су се заједно Оном, Који је обојицу подједнако љубио. Бог је и њихова имена учинио међусобно једнаким, и каже: опомените се Закона Мојсеја, слуге Мога (в. Ис. Нав. 1; 13), а на другом месту: Ево Ја ћу вам послати Илију пророка (Малах. 4; 5). То што их је после шест дана одвео на гору (Мт. 17; 1) тајинствено означава шест хиљада година.

Због чега са Собом није повео све ученике? Зато што је међу њима био и Јуда, туђи Царству, којег је био недостојан да би у њега ушао. међутим, није приличило ни да га оставе самог јер се, услед изабрања Онога Који га је призвао, људима и он чинио савршеним. Господ га је изабрао онда, кад је његова тајна помисао још увек била непозната. Да је његова неправедност била позната, онда би и ученици, његови другови,

знали за њу. Господ је знао да ће он бити издајник, и када је рекао: Један од вас издаће Ме (Мт. 26; 21) и Ти каза, одвојио га је од осталих ученика. међутим, зашто га је изабрао, да ли зато што Га је ненавидео? Зашто га је, поред тога, учинио благајником и чуваром кесе? Као прво, да би показао Своју савршену љубав и благодат Свог милосрђа. Као друго, да би Своју Цркву научио да, иако се у њој појављују рђави учитељи, само учитељско звање је истинито, јер ни место Јуде издајника није остало упражњено. Најзад, да би научио да је управљање Његовим домостројем истинито, мада постоје и рђави управитељи. Тако је Господ и Јуди опрао ноге, али је он након тог прања устао и на тим ногама отишао код Његових убица. Господ је целивао (Јуду), који је целивом дао знак смрти Његовим прогонитељима. Ону руку, коју је испружио да би од Њега примио хлеб, испружио је затим да би узела новац за Њега и предала Га убицама.

Пророк не може погинути изван Јерусалима (Лк. 13; 33), што је сагласно са следећом изреком: чувај се да не приносиш жртава својих паљеница (код св. Јефрема: пасхалних) на ком год месту које угледаш, него на оном месту које одабере Бог, да би тамо обитавало име Његово (5. Мојс. 12; 13-14), а како сведочи и апостол: И Пасха наша Христос жртвова се за нас (1. Кор. 5; 7), да би научио да је Израил имао само праобраз, а да се истина јавила кроз Христа.

О, рође неверни и покварени (Мт. 17; 17)! Ово говори зато што је отац оног детета покудио Његове ученике, говорећи: Не могоше га исцелити (Мт. 17; 16), јер је мислио да су они још неопитни у умећу Свог учитеља. Дошао је учитељ, узео ученике и поставио их као усред буре. Приступили су да би од Њега дознали: Зашто га ми не могосмо изгнати (Мт. 17; 19)? Њихово исцелење спречавали су богохулни неверници. Овај, говорили су они, помоћу Веелзевула, кнеза демонског, изгони демоне (Лк. 11; 15). Оном човеку су пак рекли: Ови Његови ученици нису још довољно обучени у Његовој вештини. Зашто га иначе не би исцелили? Због тога је и одговорио: О, рође покварени! Одмах је изабрао и у разне крајеве послао седамдесет два ученика која су их чудесно исцеливала, да би разобличила неистинитост њиховог мњења.

Докле ћу вас трпети (код св. Јефрема: Докле ћу бити са вама)? Наиме, када Га убију, видеће да Његово име твори чудеса и знакове. будући да Он није дејствовао захваљујући опитности у умећу, оном човеку је рекао: Верујућем је све могуће, а ученицима: Због неверја вашег (Мт. 17; 20). Да би ублажио потиштеност Својих ученика, рекао је: Душе неми и глухи, Ја ти заповедам (Мк. 9; 25) и да би поучио да је Њему као Богу све могуће. То се није догодило зато што је било лакше ово извршити него привести људе к вери, него зато што је желео да унеколико спречи да се богохулници подсмевају Његовим ученицима ? . Ни до овог времена Његови ученици још увек нису чврсто веровали у Њега: Изиди из њега и више не улази (Мк. 9; 25). Ове речи сведоче о слободи демона. Пошто је демон желео да се поново врати у њега, Господ га је свезао рекавши: Више не улази.

Господ је као упозорење рекао Симону: Цареви земаљски од кога узимају порезу? Од својих синова или од туђих (Мт. 17; 25), јер су се скупљаци дидрахми појавили с циљем да наду изговор да Га оптуже, пошто нису од свих убирали тај порез. међутим, у себи су размишљали овако: можда ћеш речи да учитељ не даје порез и ми ћемо се на тај начин према Њему понашати као према бунтовнику. Ако пак да (порез), сматраће Га за туђина.

Наиме, иако су Левите сматрали за туђине, пошто је њихов удео био Господ, били су као синови и нико ништа од њих није тражио. Господ је на овај начин објаснио Симону: "Књижевници и фарисеји су се појавили да би у теби, Симоне, нашли изговор да нас искушавају." Они га нису изједначавали са свештеницима. Господ им, међутим, није дао повод какав су они тражили да би Га оптужили и поступио је тако да су и они, који су убирали порез, показали да се Он разликује од свих осталих људи. Упоредо с тим, и Симона је научио да Левити не дају, јер су ослобођени од тог пореза.

Да их не саблазнимо (Мт. 17; 27), да се не би разгневили на фарисеје и погубили их, кад им ти откријеш да се они спремају да наду повод за свађу. На то је додао: Иди на море и баци удицу (Мт. 17; 27). Ако Ме сматрају туђином, нека науче да Ја нисам само свештеник него и цар. Дакле, иди и ти и дај порез као да си један од туђина. Када је Симон (Петар) на тај начин пристао да да порез и пошао на море да тамо баци удицу, и они су пошли с њим. Када је извукао рибу у чијим је устима био статир, знак владавине, ти гордељивци су били разобличени и постиђени, јер нису поверовали да је Левит Онај, о Којем су риба и море посведочили да је цар и свештеник. Јављање тог највишег Првосвештеника признала је васцела творевина и свака твар је похитала да Му донесе данак, свака на свој начин. Вишњи су Му послали поздрав посредством Гаврила, а силе небеске посредством звезде. Незнабошце су представили мудраци а пророци, који су одавно заћутали, послали су књижевнике који говоре: Из Витлејема мора потећи (цар, упор. Мт. 2; 1-6). Статир који је био изливен у грлу рибе и који је у водама добио царев лик, био је за оне што су тражили свађу доказ да је и море послушно овом Туђину ? .

Приступише Му фарисеји да Га кушају и рекоше: Је ли допуштено човеку отпустити жену своју (Мт. 19; 3)? Одговорио им је и рекао: "Није допуштено." Они су на то додали: "Мојсеј нам је то допустио. Кажи нам, дакле, због чега није допуштено?" Вама је Мојсеј, каже, допустио по окорелости срца вашег, а из почетка није било тако (Мт. 19; 8). Из те једне заповести било је јасно да се мора укинути оно, што је Мојсеј установио због окорелости срца јудејског народа, и што је тај каменосрдни народ био замењен народом који је пригрлио веру Авраамову. Оно пак што је раније рекао: "не убиј, не чини прелјубу", итд, чувало се и пре Закона. У Закону се све то проповедало, а кроз Еванђеље је почело да се испуњава. Све заповести Закона које су им дате из познатих разлога и у које су били упућени нису се прекинуле тако да старо при том буде разрушено, него због тога да би се утврдило ново.

Десет драхми и сто оваца (Лк. 15; 4, 8). Онај који је услед грехова пао у заблуду удаљио се од савршенства правде. Управо је са онима, који су живели под Законом, направио то поређење. Или су се од природне правде удаљили они, који су услед грехова пали у заблуду ? , или је лик Адамов упоредио са драхмом. Због чега на небу бива већа радост због грешника који се кају него због праведника који нису сагрешили? Зато што радост обично долази после жалости. будући да жалост бива код оних који су сагрешили, нека онда буде и радост када се покају. Требало је развеселити се и обрадовати, каже, јер овај брат твој мртав беше и оживе, и врати се у живот (Лк. 15; 32). И радост и жалост су, међутим, осећања душе; како онда могу да се жалосте и да се радују на небесима? "Жалост на небесима" назива се управо то што су грешници осуђени због грехова, да бисмо се и ми због тога растужили. Ако наши греси жалосте ангеле, колико би тек ми

требало да се кајемо због њих? Такве су по смислу и следеће речи: Кајем се (код св. Јефрема: жалим...) што сам створио човека (1. Мојс. 6; 7).

После овога следи прича о два сина-брата. И када млађи син потроши имање своје... (в. Лк. 15; 13). Поука, која се износи овим речима, говори да због онога, ко се обрати добром начину живота, бива радост на небесима, и сл.

У наставку се излаже прича о управитељу (Лк. 16; 1-9), којег су слуге оптужиле пред господаром. Зачуђује што је Господ похвалио неправедну довитљивост управитеља-грешника. Он (управитељ) је у греховима потрошио претходне ризнице, и неправедно је и лукаво опростио дугове, које је после умањιο. међутим, он је био похваљен јер је кроз нешто, што није њему припадало, прибавио и стекао нешто што ће бити његова сопственост, а то су пријатељи и хранитељи. Адам је, међутим, кроз своје стекао нешто што није било његово, тј. трње и жалост. Купујте, каже, децо Адамова, за она пролазна блага која вам не припадају, оно што вам припада и што не пролази.

Ако ми згреши брат мој, колико пута да му опростим? Да ли је довољно до седам пута? рече му Исус: Не велим ти до седам пута, него до седамдесет пута седам (Мт. 18; 21-22). Нека ? се Петар не препусти гневу ни на један дан, како гнев не би кроз оно незнатно овладао на дуже време. Гнев је штетан и за његове пријатеље и за непријатеље. Зло које он запали брзо се распламсава, као да црпе силу из неке зле ризнице, и по својој дрскости неустрашиво престапа границе, како би овладао читавим даном. Да би спречио зло, Лекар му је (гневу) преградио пут и читав дан препустио његовом умиривању, говорећи: До седамдесет пута седам. Пошто је Петар мислио да постоји одређена мера за милосрђе и одређен број за добра дела, као и да тај број има своје дане и часове, Господ га је разобличио и исправио тако што је установио број опраштања који далеко превазилази број престапа. Ко ће толико пута да сагреши у току једног дана? Да Петар, разобличен са те стране, не би разобличио Господа оптужујући Га да нада у такво опраштање бива за нас повод за нове грехе, додато је да ће се дан ускоро завршити и да хита свом крају. Залазак сунца означава крај дана и поништава свако сведочанство ? .

Дакле, наша невидљива светлост научила нас је да се, док постоји видљива светлост, одвраћамо од гнева, како та светлост на свршетку света не би сведочила против нас и да сунце на исходу живота не би устало против нас. Наша воља се зачиње услед сваке спољашње побуде и најчешће се креће ка преступима, радајући и доносећи плод једнак том семену које је примила. Због тога апостол каже: Сунце да не зађе у гневу вашем, нити дајте места ђаволу (Еф. 4; 26-27), чиме поучава следећем: оно што је ђаво засејао у нас мора и да сазри, али ми ћемо семена ишчупати и уништити док су још слаба, пре него што донесу плод. До човекоубиства не долази одједном и претходи му злонамерност, јер непријатељ не може да изврши своје дело ако нема оружје.

Како се и у свим другим потребама бринуо о Свом стаду, Господ се бринуо и о онима који воде отшелнички живот. Он их је утешио у том жалосном положају, говорећи: Тамо где је један, тамо сам и Ја, да нико од отшелника не би јадиковао, јер је Он наша радост и увек нам је саприсутан. Где су два сабрана у Моје име, онде сам и Ја међу њима (Мт. 18; 20), јер нас осењују Његова благост и милост. А када нас је троје, као да се сједињујемо у

цркву, која је савршено тело Христово и Његов очигледни лик. Каже: Ангели њихови стално гледају лице Оца Мога небескога (Мт. 18; 10) тј. њихове молитве.

Догодило се да су му неки пролазници приповедали о Галилејцима чију је крв Пилат помешао са њиховим жртвама (в. Лк. 13; 1-5), тј. на онај празник владавине Иродове, када је овај одсекао главу Јована Крститеља. Како је Јован био убијен неправедно и противно закону, Пилат је сакупио војску, послао је и погубио све који су учествовали на тој гозби. будући да Ирод није могао ништа друго да учини да би се осветио за нанесену срамоту, погубио је све старешине Пилатове војске и био гневан на њега све до дана суда над Господом, који је и послужио као повод за њихово помирење (упор. Лк. 23; 7-12). Пилат помеша њихову крв са жртвама њиховим (Лк. 13; 1), јер им је римска власт забрањивала да приносе паљенице и жртве. Пилат је дознао да су прекршили закон и да су донели паљенице и жртве, због чега их је у то време погубио на месту престопа, и због тога помешао њихову крв с њиховим жртвама. Или су можда и ови ? дошли да искушавају Христа, као и они што су тражили порез. Хтели су да знају да ли ће Он одобрити крвопролиће до којег је дошло због приношења жртви и на тај начин се показати као противник Закона и истомишљеник незнабожаца, или ће пак заштитити жртве. У том случају би га пред Пилатом оптужили да се успротивио заповести Римљана.

Друга прича: Неко имађаше смокву посађену у свом винограду, и дође да тражи рода на њој и не нађе (Лк. 13; 6). Овај виноградар означава Закон, јер је Христос имао у виду Закон. Ево три године како долазим и тражим рода на овој смокви (Лк. 13; 7) - ово говори везано за три ропства у која су били одведени и којима су били кажњени израиљски заробљеници, али се нису поправили. Узалуд, каже, бих синове ваше, не примише науке (Јер. 2; 30). Да би показао како је и даље остао великодушан према њој ? , виноградар је, кад му је господар већ рекао да је одсече, одговорио: Остави је још ове године (Лк. 13; 8). Господ се сагласио да и даље остане великодушан према њима, што означава време од седамдесет седмина. Те три године ? завршиле су се за њих временом њиховог повратка из ропства. Таква је била и једна година - говори се о времену које је претходило јављању Христовом, јер је пресудом те године била решена њихова судбина. Од њих је тражен плод вере, али се код њих није нашло оно што им је даровано. У том случају испунила се изрека пророка: Тражих међу њима који би оправио ограду..., али не нађох никога (Јез. 22; 30).

Три године означавају време током којег им је показао да је Он Спаситељ. Његова намера да искорени смокву представља чин који је сличан другом, старијем (чину), када је Отац рекао Мојсеју: Пусти ме да их истребим и да име њихово затрем под небом (5. Мојс. 9; 14); тим речима му је дао повод да Га преклиње. На сличан начин је и на овом месту објавио виноградару да смоква мора бити истребљена, да би затим виноградар узнео своју молитву, и милосрдни Бог је показао Своју милост. Ако ни те године не донесе плод, искорениће је виноградар. Он није посекао смокву ради освете (као што је то учинио Мојсеј који је, након што се помолио и био услишан, рекао: Близу је дан пропасти њихове и иде брзо што ће их задесити - 5. Мојс. 32; 25). Тако је о смокви мислио виноградар, због којег је господар винограда пристао на одлагање. Унизивши се пред виноградаром који је желео да Му укаже на добра природна својства смокве, Господ је тако поступио у циљу искушавања, јер је Господ још од раније знао за то. А то, што је дошао и након три године

затражио плод, учинио је зато да би испитао знање виноградача. Не говорим да су ти људи били кукољ јер Господ и њих може да изабере, а не говорим ни то да су други свето семе, јер Господ и њих може да уништи. ?

Још нећу ићи у тај празник (у српском преводу: на овај празник) (Јн. 7; 8), тј. још нећу поћи на крст. Није рекао: "на тај празник" него "у тај празник", јер ни браћа Његова не вероваху у Њега. Говорили су Му: Нико не чини ништа тајно (Јн. 7; 5, 4). Пошто су хтели да Га предају, сакрио је од њих истину, говорећи: Нећу ићи. Да би учинио очигледним да су хтели да Га предају и погубе, тајно је дошао на тај празник.

Зашто тражите да Ме убијете (Јн. 7; 19)? Писмо користи три учења о нашем Господу: као прво, учење искључиво о Божанству, као друго, (учење) о сједињењу Божанства и човештва (човечије природе) и као треће, учење искључиво о човечанској природи Господњој. У почетку беше Реч (Јн. 1; 1) - то је учење искључиво о Божанству. И нико се, каже, није попео на небо осим Онај Који сиде с неба, Син човечији Који је на небу (Јн. 3; 13) - то је учење о сједињењу, док речи Зашто тражите да Ме убијете, човека који вам говори истину (Јн. 7; 19), представљају учење о човечанској природи.

ПЕТНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Судији је пришао богаташ (Мт. 19; 16-39), желећи да Га поткупи даром слатке речи, а Судија је показао да Он на Свом Суду не прима дарове и не гледа на лице. Што ме зовеш благим (Мт. 19; 17), кад сам у томе, што хоћеш да сазнаш од Мене, дужан да будем праведан? Због жене - грешнице, праведни Бог је постао благ, јер Му је она пришла као Оном, Који опрашта грехе. Овај богаташ Му је пришао као законодавцу који је сакрио Своје милосрђе и милост када је давао Закон, говорећи: Сваки који убије да умре. Шта да учиним па да будем жив (у српском преводу: Које добро да учиним па да имам живот вечни) (Мт. 19; 16)? Судија је показао строгост Своје правде. међутим, кад је ревнитељ Закона објавио да је брижљиво испунио Закон, Законодавац се обрадовао и развеселио због њега, чиме је и ставио до знања да то претходно ласкање није било ни од какве користи већ да је помогло то очување Закона. Ако хоћеш, каже, да уђеш у живот вечни, одржи заповести (Мт. 19; 17). Ласкавци услед пристрасности воле да многе називају благима, али Син зна јединог благог који је толико благ да се ни од кога другог није учио благости. Тим именом, којим је богаташ почаствовао Сина због ласкања Син је почаствовао Оца у истини, не да би Му угоднио него да би посведочио о Њему.

Осим тога, богаташ Му је то име дао као зајам, онако као што људи обично дају пријатна имена својим пријатељима. Клонећи се онога што Му даје човек, Господ жели да покаже да благост има од Свог Оца по природи и по рођењу а не само по имену. Он каже: Само је један благ, након чега није заћутао него је додао: Отац, да би поучио да Отац има благог Сина, Њему подобног. Богати је назвао Господа благим учитељем, као једног међу благим учитељима. међутим, Он му је одговорио: Нико није благ, као што си ти мислио, осим једног Бога. Рекао је Бога, да би објаснио о коме говори и додао Оца, да би поучио да се Бог не може другачије називати Оцем осим због Сина. Пошто су они могли себи да створе

много богова на небесима, Он каже: Нико није благ осим једног Оца Који је на небесима. Не, дакле, Бог и Бог него Бог од Бога и благи од благога. Бог је и Христос, будући да каже: Отац. Када, на пример, слушаш о благом дрвету, самим тим потврђујеш да се тај назив распростире и на његов плод. Како је овај познавалац Закона дошао да од Христа научи као од Закона, Христос му је и одговорио као у име Закона: Ја јесам и нема другога осим Мене (5. Мојс. 32; 39). слично томе говори и на овом месту: Нико није благ осим једнога Бога. Обе изреке означавају једно исто, као и следеће речи: чуј Израилу, Господ је Бог наш једини Господ (5. Мојс. 6; 2).

Осим тога, тај човек је поседовао велико богатство, сагласно благослову Закона, и био је убеђен у свој овоземаљски напредак који је обећавао Закон. Он је дошао у нади да ће и од Господа добити сведочанство о свом богатству и делима. Упитао је Господа за Закон, намеравајући да Га затим упита да ли би још на овој земљи требало наградити онога који је очувао Закон. говорећи о очувању Закона Господ је понешто изоставио, док тај богаташ није пришао и рекао: Шта ми још недостаје (Мт. 19; 20)? И у време док се он надао да ће му Господ открити и остале врлине које ће га учинити савршеним као Павла?, Господ му није предложио оно што је хтео да чује, него оно што није хтео и што му ни на ум није падало да слуша. Господ му је на тај начин изложио истину Закона и придодао јој печат чврсте хране. "Иди", каже, "пренеси земаљско богатство на небо и на тај начин ћеш бити сигуран да ће оно бити сачувано за тебе. Ма колико да нечега имаш на земљи, ни најмање се немој у то уздати. Где је твоје благо, тамо је и срце твоје (в. Мт. 6; 21), а не на земљи." Дакле, уместо меда и млека који су понуђени младенцима, савршенима се дају ексери (клинови) и крст.

Видевши да је његово срце већ одавно сахрањено у ову земљу, Господ га је најпре запрепастио, а затим отресао са њега прах земаљски и његов ум управио ка небу. Нико, каже, није благ, осим Једнога који је на небесима. Уместо земље, указао му је на небо, и уместо његових отаца, на једног Оца. "Ако", каже, "постоји један Благи Који је на небу, уздигни своје срце са земље на небо ка том Благом Којег љубиш." међутим, кад је богаташ отишао, Господ је рекао: Како је тешко онима који се уздају у имовину, пошто верују да користољубље и грамзивост решавају и то питање? . Њима је тешко јер се у Царство небеско улази посредством крста. "Ако мени", каже, "твом Судији, не покажеш дела, нећеш добити живот." "Од сада ти је", каже, "друго потребно". Недостатак старог испунио је новим, због чега је и рекао: Дошао сам да испуним (Мт. 5; 17). међутим, уколико Закон благосиља говорећи: "поседоваће имање и богатство", Ти нас удаљујеш од грамзивости и кажеш: "Од сада је друго потребно!" Ето, то је Твоје испуњавање Закона.

Знај да су Онај, Који даје имање и Онај Који га чува да не буде опљачкано, један исти. Један је дао богатство на земљи, други је припремио ризницу на небу. На тај начин је Закон дао блага земаљска, а Господ блага вишња (небеска), тј. сваки од њих дао је од својих дарова. Осим тога, земаљско благо могу поседовати и они који убију његове наследнике, док вишња блага поседују они, које убијају. Бог је Оцима дао богатство посредством којег су они подстакли Јевреје да подражавају своје очеве и од отаца су се научили да хране сиромаше. Деца су, међутим, своје погледе управила ка богатству отаца а не ка њиховој праведности; незнабошци су се окренули ка њиховој правди, а не ка богатству. Запази шта му је Господ рекао: Изврши ово и живећеш. Због чега је то тешко?

Таквима је тешко да уду у Царство небеско само на врата савршених и оних који носе свој крст. Као што постоје врата за девственике, тако постоје врата и за оне који живе у миру. Они који живе у миру могу да уду у Царство небеско на своја врата, али им је тешко да уду на врата девственика. Због тога је Господ рекао: тешко, а не "немогуће".

Упорно тражећи повод да искушавају Господа, фарисеји су хтели да такав повод и сами створе. Један од њих пришао је да би искушавао Господа и дознао да ли то испуњење, којем Он учи, нарушава Закон? Господ је истог тренутка зауздао уста овог кушача рекавши: Нико није благ осим једнога, а затим: Зар не знаш заповести? Тим речима је Он, као прво, одбацио другог бога - не помињало се више име његово! - и поучио да су животворне заповести важиле пре Њега. Као друго, показао је да су се заповести могле очувати и, као треће, будући да га је с љубављу посматрао ?, тиме је ставио до знања колико су Му угодни они, што су очували древне заповести. Присајединивши Својим речима: од сада ти је друго потребно, објаснио је да Његово јављање није било узалудно и празно. Недостатак пуноте у древном Закону још увек не рада нужност признавања другог бога. Ако би фарисеј лагао говорећи: Очувао сам све то, ко би могао да га спречи да каже: "И то такође чиним?" Лажљивац не одступа ни пред каквим лажима. међутим, ако се не би стидео да каже: "И то чиним", зар се не би уплашио бар оних, који знају да он то не чини?

Даље, то што је он био ражалашћен, и то не притворно него уистину ражалашћен, очигледно је и одатле што је и Сам Господ видео да је он ражалашћен. Ако би лагао, онда не би био ражалашћен, јер у том случају не би за то био припремљен очувањем заповести. Као човек који је за себе мислио да је савршен приступио је Господу како би га Он јавно похвалио. Видевши да има недостатке он се ражалостио, јер је његова похвала ишчезла, пошто је он своју праведност прилагођавао похвали Закона и за њу већ добио благо. Господ га је с љубављу посматрао да би поучио колико су му угодни они, што теже да пронађу савршенство. Онај ко љуби служи ономе који је нижи од њега док се оном, који је виши од њега, потчињава. Заволео га је да би поучио колико љуби оне који теже ка вишем степену (савршенства).

Речима "учитељу благи" богати као да је упутио неки поклон, јер је у почетку покушавао да Господа поткупи даровима (језика). Господ је, међутим, одбацио повод за пристрасност, како би поучио да смо дужни да говоримо и слушамо оно што је праведно. С љубављу га је погледао да би га на тај начин привукао и уздигао ка оном савршенству какво је Господ установио и које му је тада и предложио. међутим, како је његова правда била усаглашена са Законом, по којем су се људи понашали праведно очекујући овоземаљска блага, он се уздао у своју имовину, као да је она била награда за његову праведност. Због тога је "тешко" богатима и онима који се уздају у сличне стари, будући да мисле да је оно, што они поседују, награда и плата за њихове подвиге. Не могу да напусте своје богатство они, који мисле да је оно награда за њихову праведност. Да богати не би рекао: "Од самог почетка сусрео ме с неблагонаклоношћу и зато ме, тражећи изговор, одбацио", Господ каже да је само један благ. Ако је већ тако, зар и Он Сам није благ, кад се назива Сином Благога? Због тога је и погледао младића с љубављу, да би показао да младић није хвалио самога себе. Био је богат и онај што се облачио у скерлет (в. Лк. 16; 19). На основу онога што говори: Оче Аврааме (Лк. 16; 24) и имају Мојсеја и пророке (Лк. 16; 29) јасно следи да је био Израилјац.

Нико није благ осим једнога. Зар Ти, Господе, ниси благ? Само је један, каже, благ. Зар Твој долазак није долазак блакости? Ја, каже, нисам дошао Сам од Себе (Јн. 7; 28). Зар дела Твоја нису блага? Отац Који пребива у Мени, Он твори дела (Јн. 14; 10). Зар Твоја нова проповед није проповед блакости? Отац Мој Који Ме посла Он Ми даде заповест шта да кажем и шта да говорим (Јн. 12; 49). Ако су долазак Твој, Твоје речи и дела Твоја од Оца, зар онда Ти ниси Благ од Благога? И пророк је о Духу рекао: Дух Твој благи нека ме води (Пс. 142; 10). Господ овом богаташу, који се удаљио, није дао повода да оде од Њега, да би се његово удаљавање показало достојним осуде. Желећи да да нову заповест, Господ је поштовао Закон и Господа Закона, како богати не би рекао да је Христос њихов противник и да уводи ново учење о туђем Богу. Због тога му је јасно показао да је и пре Његовог јављања сиромаштво било похвално, јер однесоше га ангели у наручје Авраамово (Лк. 16; 22).

Зашто Ме зовеш благим (Мт. 19; 17)? Тим речима показао је образац Свог смирења да би исказао поштовање Оцу, иако је на другим местима називао Себе благим, говорећи: Зар је око твоје зло што сам Ја добар (Мт. 20; 15) и Пастир добри полаже живот свој за овце (Јн. 10; 11). говорећи пак Зашто Ме називаш благим, Својим одговором одбацио је помисли богатог младића, јер је мислио да је Христос од овог света и да је као један од израиљских учитеља.

Будући да је богаташ сматрао Христа обичним човеком а да Га је назвао благим као Бога, Он га је упитао: Зашто Ме називаш благим, односно, ако би заиста мислио да сам Ја дошао са неба и да сам Син Благог, онда би ме праведно назвао благим. међутим, ако сам Ја, као што ти мислиш, од овога света, онда рђаво чиниш што Ме називаш благим. Да је Христа назвао благим Богом и да је Христос то одбацио, онда би та Његова реч могла бити умесна . међутим, он га је назвао учитељем, а не Богом. На који је начин тај назив одбацио Онај, Који је Сам о Себи рекао: Пастир добри душу своју полаже за овце (Јн. 10; 11). Сви учитељи, који су преносили свето учење, и сви праведни и часни, називају се благима. учини добро (благовтори) Господе, добрима (благима) (Пс. 124; 4), каже Писмо, као и ово: Који сеје добро семе, то је Син човечији; њива је свет, а добро семе синови су Царства (Мт. 13; 37-38). Како семе може бити добро, а онај који га сеје лош? Или: на који је начин овде одбацио назив благог, док се на другим местима показао као причасник божанске власти и поклоњења? Свако зло безочно улази у људски род посредством владавине страсти. Због тога је Господ прогласио гордост за нечисту пред Богом, јер она човека чини нечистим пред Богом. Свим људима је дао смирење као неку узду, јер се и Сам у смирењу повиновао вољи и Закону Својих предака ? .

Смрт богаташева и Лазарева била је једнака (Лк. 16; 19) али је била другачија плата коју је Лазар добио после смрти. Онај којем никад ни слуге нису хтеле да приђу био је прослављен анђелским мишицама. Пошто му богаташ није дао место у свом дому, место његовог упокојења постало је наручје Авраамово. За богаташа је то била двострука казна: као прво, јер се он сам мучио, а као друго, јер је Лазара видео у радости. Господ је народне свештенике упоредио с богаташем одевеним у скерлет, којега нико није превазилазио по чувењу. ученике крста упоредио је са Лазаром, који је био ништавнији од свих. Имена Својих пријатеља означио је именом Лазара, Свог возљубљеног пријатеља (Јн. 11; 3, 11), а

име Својих непријатеља хтео је да означи речима: Ако не слушају Мојсеја и пророке... (Лк. 16; 31). Дакле, нису живи они што живе, нити су мртви они што су сахрањени.

Размотри и ово: колико је богаташ био размажен удобношћу, толико је био понижен касније. И што је јаднији и сиромашнији био Лазар, утолико је већи био његов венац. Због чега је, међутим, богаташ видео само Авраама и Лазара у његовом наручју, а не и друге праведнике? Пошто је Авраам био милосрдан према убогим, он га је због тога и видео, да се не бисмо надали да ће нам на крају живота бити опроштено ако се код нас не наду милосрдна дела. Ако Авраам, који је био пријатељ путника и милосрдан према Содомљанима, није могао да се смиљује на онога који није био милосрдан према Лазару, како бисмо онда ми могли да се надамо опроштају? Иако је богаташ називао Авраама својим оцем а Авраам му говорио: сине мој, ипак није могао да му помогне. Синко, сети се, каже, да си ти примио добра своја у животу своме а Лазар своја мучења (Лк. 16; 28).

О посленицима у винограду које је домаћин унајмио у трећем, шестом и деветом часу (Мт. 20; 1-18). Кад је почео да даје плату последњима, први су помислили да ће они добити више, али он их је изједначио са осталима. Кад су они узнегодовали, рекао је: Зар је око твоје зло зато што сам ја добар (Мт. 20; 15)? Тиме је, каже, показана милост, а они су радосног лица клицали о својој награди. Обрати пажњу како је то речено. Кад су их упитали: Што стојите овде цео дан беспослени, они су одговорили: Јер нас нико не најми (Мт. 20. 6-7). Знаци, они су били спремни да раде, али их нико није унајмио. Онај, који спава зато што га нико није пробудио и дође касније, разобличује се као онај који спава због лењости. И поред тога, међу њима постоји разлика, јер један бива захвалан за свој рад ономе ко га је пробудио, док онај други услед своје лењости ономе који га је пробудио узвраћа гневом. Јасно је, дакле, да је беспосленост лењог гора од беспослености марљивог.

Посленике који су стајали беспослени јер за њих није било посла нити некога ко би их подстакло да раде, унајмио је глас и разбудила реч. Услед свог трудољубља, они се с њим нису чак ни договарали око плате, као што су то учинили они први. Оценили су њихов труд по знању и изједначили њихове плате. Ту причу је изложио зато, да нико не би рекао: "пошто нисам био призван у детињству, нећу ни касније бити примљен." Показао је, дакле, да ће човек бити прихваћен ма у ком часу да се преобрати. Није хтео да најпре првима да плату, јер су они били уверени у њу и да последњи не би помислили да ће њих платити мање, поделу плата почео је од њих.

То, што је изашао трећег, шестог, деветог, једанаестог часа и при заласку сунца, мора се разумети везано за почетак Његове проповеди која се продужила све до крста, јер је једанаестог часа (упор. Лк. 23; 43) разбојник ушао у виноград, односно у рај. Како из тог разлога не би био прекорен, он је отворено показао своју потпуну спремност и да га је домаћин винограда раније унајмио, он би се такође потрудио.

Нико нас, каже, није унајмио.

Ако Божанству дамо оно, што је много ниже од Њега, Божанство ће нама дати оно, што је далеко више од нас. Ми смо унајмљени да бисмо се потрудили сразмерно нашој снази, али смо призвани на исплату награде која превазилази нашу снагу.

На свршетку света, верни ће са Господом беседити на основу слободе, а безбожници услед наметнуте им нужности, јер је Он и за добре и за зле установио слободу у овом и нужност у другом животу. Наиме, добри тамо неће постати неправедни чак и кад би то желели, а зли неће бити оправдани, иако би то желели. У поступку виноградара ни Његово милосрђе није било изложено осуди, ни Његова правда одбачена. По правди је дао оно, што је било договорено, по милосрђу је био милостив колико је хтео. Господ је јасно ставио до знања да је из тог разлога казивао ову причу. Зар Ја нисам властан у своме чинити шта хоћу (Мт. 20; 15)? Ако се то односи на суд и на свршетак света, због чега је онда Господ убацио речи: Зар је око твоје зло што сам ја добар? Ко ће допустити последњим праведницима да живе као и они претходни, који нису радили ? Осим тога, зар међу онима који су унајмљени у рано јутро, није било деце која су помрла? Авељ је први умро као дете: зар је Сит, који је заузео његово место, негодовао против њега ?

Као што су Јаков и Јован са Господом видели и Мојсеја и Илију, распламсали су се жељом и рекли: Дај нам власт да седнемо један с десне стране Теби а други са леве (Мк. 10; 37), слично онима што су се јавили на гори. Хоћемо да нам учиниш оно што ћемо Те молити (Мк. 10; 35). учинићу вам, одговорио је и није им учинио. Ово није рекао због тога што није знао шта су га питали, него зато што је знао да ће заћутати, ако каже: учинићу вам. Дакле, рекао је то стога, да се у њиховим устима не би задржала молба. међутим, након што су они и остали почели да откривају своје помисли, Он је све заједно почео да их исправља. Пошто их је Господ упитао јавно, пред свим друговима, и пошто су се ражалостили, Он је одбио њихову молбу и није им дао оно, што су тражили, да не би уносио непријатељство између њих. Они су пак увидели да је њихова прозба била неразборита, јер је раније удовољавао свим њиховим молбама. Да није био истинит у Свом првом обећању, не би био истинит ни у другом, ни у трећем. Ако је био истинит, онда је несумњиво дао. Симону је дао оно што је тражио а њих је одбио, будући да је овај (Симон Петар) питао за све, говорећи: Шта ће нама бити (Мт. 19; 27), а не "шта ће мени бити". Да је Симон питао само за себе, Господ би и њега одбио. Симон је, међутим, питао за све заједно и Господ је дао свима, јер Симоновом молбом нико није био ражалашћен него је, напротив, она све њих развеселила. Осим тога, одбио је оно за шта су Га молили и зато што у том тренутку за њих није било од користи да добију оно што су тражили. Једно је било то, што су слушали из уста Господњих, а друго оно што су они сами тражили од Њега. Он им је говорио: Ево идемо горе у Јерусалим, и узеће Сина човечијег и предаће Га на крст (Мт. 20; 18). Напустивши љубав према Њему која је подразумевала да ће с Њим претрпети поруге и смрт, почели су да показују ону љубав према Њему коју су имали због себе самих, говорећи: Дај нам да седнемо један с десне стране Теби а један са леве (Мк. 10; 37).

Сва та Своја понижења ? Господ је изложио пред њима да би се показало ко је тај, који ће пожурити да пострада с Њим. Ако, каже, с Њим страдамо, с Њим и да се прославимо (Рим. 8; 17). Ако им оно, што су тражили, није дао зато, што није имао власт, како је онда дао дванаесторици апостола? Дао је, или није дао? Ако није дао, онда Његово обећање није

истинито; ако је истинито, онда им је уистину дао једном за свагда. У противном, какав би смисао имало оно што је рекао: Све што има Отац Моје је (Јн. 16; 15) и Све Моје Твоје је (Јн. 17; 10). међутим, како су они дошли да би пре својих пријатеља изабрали место за себе, Господ им је рекао: Можете ли пити чашу коју Ја пијем (Мк. 10; 38)? Тиме је објаснио да се то место купује по високој цени, као што је и речено: Зато и Њега Бог високо уздиже (Филипљ. 2; 9). Када су сазнали да се то место мора купити делима, Господ је наставио Своју беседу: "Ако сте већ дознали да се то место задобија делима, лако се може догодити да ће бити и оних који ће се подвизавати или су се подвизавали више од вас. То место је приуговорљено за онога, који подвигом превазилази све људе, и који се на Очевој суду покаже као изабрани." Пошто су Му приступили с намером да то место добију без дела и само на основу изабрања, Господ их је одбио и, да их не би ражалостио, рекао да Он нема власти над тим, као и на другом месту: О томе часу нико не зна (Мт. 24; 36). Није ваше, каже, да знате времена и рокове (Дела ап. 1; 7). Тако је молбу синова Зеведејевих Господ понудио ученицима као венац којим се овенчавају најхрабрији у бици вођеној за Њега. Он испитује намере срца, каже, и тада ће свакоме бити похвала од Бога (1. Кор. 4; 5).

Закхеј се молио у свом срцу (Лк. 19; 1-10) и рекао: "Блажен је онај ко се покаже достојан да овај праведник уде у његов дом!" Господ му је рекао: Закхеју, седи брзо (Лк. 19; 5). Разумевши да Господ зна његове помисли, Закхеј је рекао: "Ако зна ове помисли, онда зна и шта сам чинио." Због тога је одговорио: Ако кога нечим оштетих, ево вратићу четвороструко (Лк. 19; 8). Брзо седи с те смокве, каже, јер треба да те посетим. Нека древна Адамова смоква буде заборављена кроз нову смокву цариника, и име окривљеног Адама кроз име праведног Закхеја. Ево, Господе, каже, пола имања свога даћу сиромасима, а ако кога оштетих, вратићу четвороструко (Лк. 19; 8). Због тога Господ говори: Данас дође спасење дому овоме (Лк. 19; 20). Нека се неверни народ посрами тренутним покајањем овог човека који је јуче био грабежљивац а данас постао дародавац, који је јуче био цариник а данас постао ученик.

Закхеј је у мислима напустио праведни Закон и попео се на бесловесну смокву која је означавала глувоћу његовог слуха. међутим, чим се попео, смоква је постала изобраење његовог спасења. Напустио је овоземаљске помисли и, попевши се на смокву, као да се узнео на висину да би созерцавао вишње Божанство. Господ му је заповедио да брзо сиде са те бесловесне смокве и да се под тим видом удаљи и од својих пређашњих дела; да више не живи у својој глувоћи него да пламеном љубављу према Господу донесе нове изданке. Пошто је растопио Закхеја, Господ га је поново исковао да би у њему поништио све застарело и створио новог човека. Да би знао да се он сада поново родио, каже: И ово је син Авраамов (Лк. 19; 9).

Светлост је дошла у свет да би слепима подарила светлост и неверне научила вери. Кад је Господ пришао слепом, овај је почео да виче и да говори: Исусе, сине Давидов, помилуј ме (Лк. 18; 39)! О, најсретнији нишчи! Испруживши руку да добије обол ? од човека, удостојио се да добије дар од Господа! Он каже: Исусе, сине Давидов, помилуј ме! Добро је мислио да је Он син Давидов, који је био милосрдан према слепим и хромим Јевусевљанима ? . И шта му је Господ одговорио? Прогледај! Вера твоја спасла те је (Мт. 18; 42)! Није рекао: вера твоја дала ти је вид, да би показао да му је вера на почетку дала

спасење, а затим и отварање очију. А они што иђаху напред кораху га да уђути и да не прилази Исусу, а он још јаче викаше... (Лк. 18; 39). Кад је слепи упитао: ко је то, одговорили су му: Исус Назарећанин. Разумео је да му то нису рекли због љубави, али је одбацио оно што је припадало непријатељима и узео оно, што је било својствено пријатељима. Сине Давидов, помилуј ме! Иако су му забрањивали, он је и даље викао не би ли, видевши отварање очију, ослабила њихова мржња према Њему. Један слепи седаше на раскрсници крај пута просећи. Био је то Вартимер, син Тимејев... и он, збацивши са себе (горњу) хаљину своју, устаде и пође Исусу (в. Мк. 10; 46, 50). Видевши да су његове унутрашње очи просветљене а да спољашње ништа не виде, Господ је и њих учинио бистрим као и оне унутрашње, да би могао да гледа и да разабире када је затим пожелело да Му приђе.

А оне овце и бикови које продаваху у храму (в. Мт. 21; 12) били су они исти које су свештеници сакупили од жртава.

Све те речи, које је изговорио фарисеј док се молио (в. Лк. 18; 11-14), биле су истините, али он их је рекао у циљу самохвалисања. Цариник је, међутим, смирено открио своје грехове. Онај, који је признао своје грехове, више је угоднио Богу него онај, који се разметао својом праведношћу. Разуме се да је човеку теже да говори о својим греховима него о својој праведности, али Бог Свој поглед обраћа ка ономе који подноси и трпи оно што је теже. Дакле, у цариниковом смирењу открило се да је он поднео и претрпео оно што је теже, и зато је он био оправдан а фарисеј није. Да је фарисеј био грешник, онда би таквом молитвом само умножио своје грехове, док је Господ цариника очистио од тог греха. Иако се молио, фарисеј је својом молитвом изазвао гнев Божији. Науци да се, због тог гнева, и ти молиш као цариник.

ШЕСНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Проклео је смокву (Мт. 21; 19), јер је у Закону написано: Кад жањеш летину своју на њиви својој, ако заборавиш који сноп на њиви не враћај се да га узмеш; нека га дошљаку, сироти и удовици... кад тресеш маслине своје, не загледај грану по грану пошто отресеш... (5. Мојс. 24; 19-20). Власник те смокве презрео је Закон својим непослушањем. Када је Господ приступио и на њој није нашао никаквих остављених плодова проклео је смокву да се њен власник не би више наслађивао њеним плодовима, јер ништа није оставио сиротима и удовицама. Тако су Гергесињани одлучили да не излазе у сусрет Господу, а Он је онда потопио њихове свиње, како би их подстакао да Му макар и противно својој вољи поду у сусрет.

Ни власник ове смокве није хтео да Му пође у сусрет, а Христос је осушио смокву, како би он и противно својој вољи пошао да Га сусретне, јер је Господ у сваком случају желео да се људи спасу.

Када је рекао: Развалите овај храм и за три дана ћу га подићи (Јн. 2; 19), Њему су одговорили: Четрдесет и шест година зидан је овај храм, а Ти ћеш за три дана да га

подигнеш (Јн. 2; 20)? Тиме се показало да Му не верују. Када су Му показали храмовне украсе, Он им је рекао: Доћи ће дан када ће храм бити срушен а Јерусалим разорен (в. Лк. 21; 5).

Да би показао власт Свог божанства, проклео је смокву и она се осушила, како би на основу садашњег, које могу да виде, поверовали у оно што ће доћи. Проклео ју је и због тога да она не би рађала по природном закону, пошто није испунила Закон Мојсејев ? . Неправовремено ? је тражио плод на тој смокви зато, да би она постала праобраз Онога, Који је у своје време ублажио и разрешио Закон. Да је у право време тражио плод на смокви, нико не би помислио да је она праобраз и символ. Посредством смокве је отворено разобличио град Јерусалим, у којем је тражио љубав, а који је показао мржњу према онима што су донели плод покајања. Огладнео је и ужурбано пошао ка смокви коју је и проклео, јер на њој ништа није нашао. Глад је, наравно, припадала телу и то је изазвала природна нужност. Како би се иначе могло догодити да Онај, Који испитује тајне срца, у неодговарајуће време тражи плод на смокви? Разуми, дакле, да Господ није проклео смокву због Своје глади. Чак и да је било време рађања плодова, није било потребе да Он осуши и уништи смокву само због тога што за Њега нису били остављени плодови какве је тражио.

Неки кажу да смоквино дрво означава Јерусалим, јер ни он није дао плод и због тога је, кажу, под видом смокве проклео Јерусалим. Онај Који је био гладан, како тврде, био је гладан покајања и дошао је да га нађе код Јерусалимљана, али га тамо није нашао. Овоме се прикључује и друга изрека: Неко имађаше смокву посађену у свом винограду (Лк. 13; 6). И једно и друго односи се на Јерусалим. међутим, уколико је он управо од Јерусалима тражио плод, зашто га је онда под видом смокве проклео да падне, када смокви још не беше настало време да даје плодове? Ако пак још није наступило његово време, како онда да схватимо речи апостола: Кад дође пуноћа времена посла Бог Сина Својега (Гал. 4; 4)? И као што се долазак Јединородног догодио у одговарајуће време, због чега се онда смоква, у време које не одговара њеним плодовима, пореди са Јерусалимом, за који је настало време плодова? Потрудимо се око тог места у Писму да бисмо пронашли одговор на наше питање. О Господу Који улази у Јерусалим, написано је следеће: И када се приближи, видевши град заплака над њим, говорећи: Кад би и ти знао бар у овај дан твој... (Лк. 19; 41-42). Дакле, ако је настао његов дан, зар онда утолико пре није настало његово време? За смокву, међутим, још не беше настало њено време и отуда произилази да је једно смоква, а друго Јерусалим.

Из овог истраживања о смокви разумемо да она не означава град Јерусалим, како неки тврде. Према томе, чини се вероватнијим да су апостоли у то време због своје уобичајене простодушности били заокупљени неком мишљу и да су у нешто сумњали. Да би посредством чуда уклонио њихове сумње, Господ је пред њима осушио смоквино дрво.

А ујутру пролазећи видеше смокву где се осушила из корена. И опоменувши се Петар рече Му: учитељу, гле, смоква што си је проклео осушила се (Мк. 11; 20-21). А Исус одговарајући рече им: Ако имате веру и не посумњате у срцу вашем... и гори овој ако речете дигни се и баци се у море, догодиће се (Мт. 21; 21). Ако би ова смоква била символ

и праобраз, не би доликовало да им каже: "Ако будете имали веру..." него "ако разумете...". Дакле, на тој смокви је показано чудо, а не символ.

Неки говоре још и то да речи: Ако речете овој гори... не означавају гору него ђавола или нешто слично. међутим, какав је демон могао бити у близини кад је Господ то рекао? међутим, сасвим је јасно да се у близини налазила гора, јер је Он пролазио поред Маслинове горе на којој се, несумњиво, налазило и смоквино дрво. Онима који су гледали на ту гору, рекао је: Ако овој гори речете... тако ће и бити! Ако је "гора" означавала демона, како онда да схвате да ли се на њега односи и оно што за тим следи, тј. баци се у море? Ако неко изгони демона, зашто би га бацио у море? Можда то заснивају на томе што је Господ на тај начин истеривао демоне? Да је Господ истеривао демоне, то је истина, и да им је затим дозволио да уду у свиње такође је истина; међутим, Писмо не каже да би их Господ бацио у море? . Разлог због којег су демони ушли у те свиње био је очигледан, јер је то чудо веома брзо довело код Господа житеље оног града који нису желели да Му дођу по својој доброј вољи.

Ако би такав био смисао ових речи, зашто би онда рекао: Ако и гори овој речете, дигни се и баци се у море..? Управо због тога што је видео како су запрепашћени чудом са исушеном смоквом, Он је рекао: Ако будете веровали и не будете сумњали..., слично као што је говорио и Натанаилу: Ако будеш веровао, видећеш и више од овога... (Јн. 1; 50). Ако не будете сумњали, онда ће Господ учинити не само као са смоквом на тој гори, него ће учинити да се читава та гора са свим својим дрвећем покрене и баци у море. Да би им показао да је реч Његова животворна, и да и Он сам животвори и суди, исушио је зелену смокву и исцелио осушену руку.

Због чега је овај слатки Добро чинитељ, Који је свугде у малом откривао мноштво и у недостацима пуноту, заповедио смокви да се осуши? Исцелио је све људске болести, воду је претворио у вино, од неколицине начинио мноштво хлебова, слепима је отворио очи, губаве је чистио а мртве враћао у живот. Због чега је онда само овој смокви заповедио да се одмах осуши? будући да се приближавало време Његовог страдања и да неко не би помислио да су Га ухапсили зато што није могао да се ослободи, Господ је проклео смокву да би за (Његове) пријатеље послужила као знак а за непријатеље као упозорење, да би се ученици тим Његовим речима утврдили у вери а странци задивили Његовој сили. Иако је све добро учинио а ипак био распет, могли су посумњати, као што се заправо и догодило, да су Га ухапсили зато, што се Његова сила исцрпела. Да би то спречио, Он је посредством бесловесне биљке коју је исушио показао да је Својом речју могао и да погуби оне што су Га распели. Како је у то време ово дело извршио Својом божанственом силом да о Њему не би мислили као о ништавном бићу слабом по својој људској природи, тако је и касније Симону рекао: Врати нож свој на место његово (Мт. 26; 52).

Онај, Који је дошао да би у људима исцелио невидљиве озледе, три пута их је опоменуо видљивим озледама. Гробове је погазио и срушио, свиње је утопио у мору а смокву је осушио да би, погазивши гробове верних, погазио срца неверних, уништењем и утапањем крда свиња потопио заблуде оних што одбацују веру и да би, под видом смокве, осушене без њене кривице, разрушио град Јерусалим због његових преступа. Огладне и пожури ка

смокви. Своје поступке и Своје речи прилагођавао је очима оних који су Га гледали и ушима оних који су Га слушали.

Видевши то ученици Његови дивише се говорећи: Како одмах усахну смоква (Мт. 21; 20). Иако се подсећа због обиља растиња, смокви је по самој њеној природи потребно неколико месеци да би се осушила. Због тога ју је и изабрао за знак, да би им посредством ње омогућио да наслуте Његову силу. Као што је познато, смоква даје изданке и лишће пре осталог дрвећа, као што је и Сам Господ казивао у следећој прици: Од смокве научите поуку. Када се гране њене већ подмладе и олистају, знате да је лето близу (Мт. 24; 32). Погледај и сам да је због обиља сокова и раног цветања користио смокву као знак којим је објавио Своју вишњу силу да би ти се она открила као несумњива. Ни пред оним који су Га ухапсили Господ није толико говорио колико је говорио пред смоквом. Осушио ју је да би Израилци поново процветали, али они то нису хтели. Био је ухапшен зато што је Он то хтео, као и што је сишао са неба зато, што је то Њему било угодно.

Писмо каже да је Адам, након што је сагрешио и био лишен оне славе у какву је био одевен, своју наготу прекрио лишћем смокве (1. Мојс. 3; 7). Господ је дошао и претрпео распеће, чиме је исцелио његове (Адамове) ране и озледе, а наготи вратио одећу славе. И смокву је, дакле, осушио зато да би показао да више није потребно лишће смокве у које се облачио Адам. Он је сада узнесен у пређашњу славу, а док је њу имао није му било потребно ни смоквино лишће, ни "кожне хаљине". Дакле, човеку од сада више није потребна смоква која се осушила и чије је лишће, док је било зелено, служило као одећа стида и покривач срамоте.

Нико се није попео на небо осим Онај Који сиде с неба, Син човечији Који је на небу (Јн. 3; 13). Пошто су од Њега тражили знакове, каже: Кад вам казах оно што је земаљско па не верујете, како ћете веровати ако вам кажем оно што је небеско? Нико се није попео на небо... (Јн. 3; 12-13), да би дошао код вас и сведочио за Мене. Осим тога, пошто је знао да неки тврде како се тело не може узнети на небо, Он каже: Онај Који сиде с неба. Ово није речено зато што је Христос у телу сишао са неба, него зато што Марија није зачала од људског семена и што је Гаврило сишао с небеса, носећи јој у својим устима поздрав. Због тога је, дакле, речено Који сиде са небеса.

Будући да је на Никодимове речи Господ казао: Ти си учитељ Израилев, а то ли не знаш (Јн. 3; 10), ми ћемо упитати шта је иначе морао да зна ако не оно што се садржи у Закону и пророцима, односно да исоп погружава у воду, да кропи водом, да крсти ради очишћења и слично. Да пре доласка Сина нису били наговештени Његови праобрази, онда би Господ неправедно тражио то од Никодима. Пошто је у Његовим светим списима био скривен Син Божији, а он (Никодим) то није разумео, Господ је праведно развејао његову успаваност и кротким и уздржаним гласом исцелио болест, помињући му крштење опраштања какво је постојало у Израиљу. Посумњао је и Захарија кад му је наговештено да ће имати сина. Због тога му је био свезан језик којим је поучавао друге. На сличан начин су и Никодиму сви ти праобрази били пред очима, а он им није веровао. Господ га је због тога и осудио, али благо. Христос је, наравно, видео да је он болестан, али да није далеко од исцелења, као и да не зна оно, што је о Њему раније било написано у Закону, због чега му је указао на крштење потпуног очишћења тела и душе.

Зар ти, Никодиме, ниси разумео, да се Јаков изван утробе родио за првородство (1. Мојс. 27)? Да се Нееман препородио без утробе, кад је Јелисеј беседио с њим и кад је отишао а затим се након очишћења и умивања вратио, и да је кожа његова била чиста као код детета (в. 2. Цар. 5; 14)? Зар Марија, Мојсејева сестра, није била јасно знамење крштења какво је дато незнабошцима, јер је исоп очистио њене ране? Задивљује што је Нееман поверовао и понео са собом земљу из Израилја. Никодим је запитао Господа о небеском, због чега је и чуо: Кад вам казах оно што је земаљско па не верујете, како ћете веровати ако вам кажем оно што је небеско? После тога каже: Не знаш откуда долази Дух и куда иде (Јн. 3; 8), тј. ако ни чувствено не може да се схвати, ко ће онда бити у стању да истражи оно, што се не опажа чувствима и што је на небу? Нико се није попео на небо, осим Онај Који сиде с неба, Син човечији Који је на небу, да би поучио да се нико никад није узнео до места Божанства и да се никад неће ни узнети.

Рекао Му је (Никодим) и ово: Зар се човек може поново родити кад је стар? Еда ли може по други пут учи у утробу матере своје и поново доћи на свет (Јн. 3; 4)? Осим тога, утроба његове мајке је посредством рођења постала нечиста по Закону, као и човек којег је створила. Господ га није оставио у тој недоумици, него му је дао јасно учење, говорећи: Ако се ко не роди водом и Духом, не може ући у Царство небеско (Јн. 3; 5). Ко је хтео да разуме, из изложених речи и овог примера могао је да закључи да је телу неопходно погружавање у воду уз учешће Светог Духа. Што је рођено од тела, тело је, а што је рођено од Духа, дух је (Јн. 3; 6). Пошто га је поучавао вери, каже да је рођење тела видљиво а да је рођење крштења дух тј. невидљиво. Ако, каже, имате вере колико зрно горушичино, речи ћете гори овој: пређи одавде тамо, и пређи ће (Мт. 17; 20). Што год узиштете у молитви верујући, даће вам се (Мт. 21; 22). Када им је све то предочено, рекли су: Дометни нам вере (Лк. 17; 5)!

Змија која је Адама ујела у рају убила га је и погубила Израилјце у пустињском логору. И као што Мојсеј подиже змију у пустињи, тако треба да се подигне Син човечији (Јн. 3; 14). Као што су посредством тог изображења, које је Мојсеј приковао за крст, они што су га телесно гледали били телесно ослобођени и остали живи, тако и они, који су спасени телом Христовом прикованим за крст, остају живи уколико с вером гледају у Њега. Посредством страдања која змија по својој природи није могла да искуси било је указано да ће на крсту пострадали Онај, Који по Својој природи не може да умре.

Колико је неправде и злобе било у том грешном судији (в. Лк. 18; 1-8)? А колики су милосрђе и правда у праведном судији? Он по својој неправди није хтео да заштити удовицу и да је одбрани од супарника. Правда Божија зна да казни, али је и милосрђе Његово спремно да оживотвори и загреје.

Неправедност овог судије противна је правди Божијој, а његова одбојна злоба противуречи слатком милосрђу Божијем. Сурова је била његова неправда јер се одважио да не мари за страх Божији, и велика је била његова бестидност, јер је ниподаштавао поштовање према људима. Сурове су биле обе ове његове особине, али је и једну и другу надвладала упорност молитве. Упорност ове жене сломила је и неправду која се удаљила од Бога и бестидност која се гордила над људима, и она га је приклонила својој жељи да је судија заштити од непријатеља. Упорна молитва преобразила је и једну и другу горку

грану да би донеле сладак плод, несвојствен њиховој природи. Овај судија, дакле, није истрајао у својој злоби и понудио је опљачканој жени праведан суд и праведну награду, умиривши унесрећену и угњетену. Неправда, међутим, није у стању да праведно заштити и злоба не може да воспостави нарушено право. Знаци, ако је непрестана молба приморала та два осорна зла да јој дају плод добар и противан њиховој природи, онда ћемо утолико пре бити услишани ми, ако непрестано будемо подстицали милосрђе и правду Божију да нам подаре плод саобразан њиховој природи, тј. да нас правда заштити и да нас милосрђе утеши, јер је праведна плата онима који трпе неправду плод правде, а умиривање несрећних плод милосрђа.

Кад уде у храм и стаде учити, приступише му првосвештеници и старешине народне, говорећи: Каквом влашћу то делаш (Мт. 21; 22)? Ово Му говоре јер поучава народ и проповеда.

Ако је поучавао, зашто су онда учење назвали делом? Због тога, наравно, што је истину Својих речи потврђивао и сведочанством Својих дела, као што је и рекао: Ако Мени не верујете, делима верујте (Јн. 10; 38).

Каквом влашћу то делаш? Упитали су га као судије, али им Он није одговорио јер Му нису добронамерно приступили, него као побуњеници и непријатељи. Он их је, са своје стране, ускоро запитао: Крштење Јованово откуда бејаше (Мт. 21; 25). Ове речи приморале су их да признају да нису веровали Јовану. С неба или од људи? А они размишљаху у себи говорећи: Ако кажемо с неба, речи ће нам: Зашто му, дакле, не веровасте? Ако ли речемо: од људи, бојимо се народа (Мт. 21; 25-26). Нису додали: бојимо се Бога. То знаци да су се бојали људи, а не Бога.

А шта вам се чини? Човек неки имаше два сина (Мт. 21; 28). Назвао их је синовима да би их подстакао на предстојеће дело. Добро, каже, Господару! Овај га је назвао сином, а он је њему одговорио: Господару! Није га назвао оцем, али и поред тога није извршио његову вољу. Који је од њих испунио вољу оца својега? Они су, правилно расуђујући, одговорили: Други (Мт. 21; 31).

Није их питао: "Који је од ове двојице рекао идем него који је од њих испунио вољу очеву? Заиста вам кажем да ће цариници и блуднице пре вас ући у Царство небеско (Мт. 21; 32), јер ви обећавате на речима, а они се подвизавају делима. Дошао вам је Јован путем праведности (Мт. 21; 32), односно, част свога Господа није приграбио за себе него је, кад су помислили да је он Христос, одговорио да није достојан ни да одреши ремење на обући Његовој.

Друга прича: Бејаше човек домаћин који посади виноград (Мт. 21; 33), што је истоветно са следећом изреком: Виноград из Египта пренео си, изагнао си незнабошце и засадио га (Пс. 79; 9). Често га је ограђивао (Законом), поставио је у њему жртвеник и изградио кулу (тј. храм). И посла слуге своје виноградарима да приме плодове његове (Мт. 21; 34). међутим, ни први, ни други ни последњи нису од виноградаря добили плод. Након тога послао је и свог сина, не зато што је он био млади, него зато што се касније јавио Онај, Који и раније беше, о чему сведочи и Јован: Који за мном долази испред мене је, јер пре мене беше (Јн.

1; 15). Он није мислио да су претходници које је послао неспособни да добију плодове, него је то учинио зато да би ућуткао негодовање јогунастих људи, који би говорили: "Посредством Закона није могао све да уреди и да устроји, шта хоће?" Дакле, послао је сина да би их ућуткао. међутим, када су ови спазили да долази син, рекоше: Ово је наследник овог винограда. Хајде да га убијемо, па ћемо ми наследити виноград (Мт. 21; 38). Истина, они су убили сина, али су виноград наследили незнабошци, као што је и речено: Ко има, даће му се и претећи ће, а ко нема узмеће му се и оно што је отео (Мт. 13; 12).

У чинио је да буду судије сопственим делима, говорећи: Шта дакле заслужују ови виноградари (в. Мт. 21; 40)? Изговарајући сопствену пресуду, одлучили су да злочинце треба злом смрћу погубити (Мт. 21; 41). Након тога тумачи смисао приче и каже: Зар нисте никада читали у Писму? Камен који одбацише зидари, тај постаде глава од угла (Мт. 21; 42). Какав камен? Онај, који се у следећим речима назива дијамантским (в. Јез. 3; 9 и Ис. 54; 12). Да би поучио да је Он Сам тај камен, услед њихове слабости каже: Ко падне на овај камен разбиће се, а на кога он падне сатрће га (Мт. 21; 44), јер су се старешине народне сабрале против Њега намеравајући да Га погубе, пошто им је Његово учење било неугодно. речено је: На кога он падне сатрће га, јер је уништио идолопоклонство и све што је томе слично. Камен који је разбио идола постао је велика планина и њиме се напунила сва земља (в. Дан. 2; 35).

И послаше к Њему ученике своје с иродовцима... да Га питају треба ли дати порез ћесару (цезару) или не (Мт. 22; 16-17). Пошто су веровали да Господ треба да влада царством Израилевим и називали га сином Давидовим, хтели су да виде хоће ли Он заповедити да плаћају порез или не. Ако би рекао: "Не плаћајте", онда би у томе нашли изговор да Га оптуже како Самога Себе проглашава за цара. Они Му то нису рекли с намером да их спречи у плаћању пореза него намеравајући да Га убију. Да би им показао да је Његово учење узвишеније од таквих ствари, и да Он хоће да спасе животе људи, одговорио је: Подајте, дакле, ћесарево ћесару а Богу Божије (Мт. 22; 21).

У тај исти дан приступише му садужеји који кажу: нема васкрсења мртвих (Мт. 22; 23). Називају се садужејима или праведнима зато што кажу: "Ми Бога не поштујемо због награде", јер не виде награду у васкрсењу мртвих. Због тога себе називају праведницима. "Дужни смо", кажу, "да и мимо награде поштујемо Бога." учитељу, Мојсеј рече: Ако умре ко без деце, да узме брат његов жену његову... на тај начин је једна жена била удата за седморицу браће... О васкрсењу, дакле, којег ће од седморице бити жена (Мт. 22; 24-28)? Зар се можемо надати да ће у другом свету поново постојати брачни саживот? Ако пак Јевреји о васкрсењу мртвих очекују брачни саживот, онда не чуди што се они већ сада одвраћају од целомудрености. У великој сте заблуди, јер се синови овога века жене и удају; А који се удостојише добити онај век, јесу као ангели... (Лк. 20; 34-35). Ако људи, који се уподобљују ангелима, не ступају у брак, шта онда да кажемо о онима који се усуђују да тим поводом клеветају и саме ангеле ?

Која је заповест прва и највећа у Закону (Мт. 22; 36). Он Сам му на то одговара: Љуби Господа Бога својега и ближњег као самога себе (Мт. 22; 37). Љубав према Богу не допушта нам да убијамо, а љубав према ближњем не допушта да вредамо, јер нико не

вређа онога, кога љуби. међутим, каква су срца која могу бити обитавалишта љубави према свим чедима тела свог? Какав је човечији дух који поседује способност да на све људске душе распростре љубав какву је у њега посејала та заповест која чини правило љубави? Љуби ближњег свог као самога себе. Наши удови су сиромашни да би били сасуди бистре и изобилне воље Божије и само плод, који је од Бога, може да угоди Његовој вољи. Дошли су ангели, који су дејствовали саобразно својој природи; дошли су цареви, делајући оно што је њима својствено; дошли су пророци и сатворили чудеса. међутим, људи нису били спасени све дотле, док са неба није сишао Онај, Који као да нас је у руку узео и васпоставио (обновио, препородио). Према томе, посредством те две заповести сваки ученик Христов као да лети помоћу два крила, односно (на крилу) љубави према Богу и (на крилу) љубави према људима.

Онај изранављени (Лк. 10; 30-37) означава Јеврејина, док је у лику Самарјанина Господ осудио свештенике и левите који не показују милосрђе ни према чедима свог народа. Рекао му је: Иди па и ти чини исто тако (Лк. 10; 37), тј. тако поступај са Јеврејима, твојим суграђанима. Није му рекао: Буди Самарјанин. Он Га је заправо питао: Ко је ближњи мој, тј. кога би требало да љубим, а Господ му је указао на изранављеног Јеврејина. Пошто је Самарјанин био непријатељ а такође и незнабожац, зашто Господ у овој прици уместо рањеног Јеврејина није навео пример незнабошца? Зар на тај начин не би такође постидео свештенике и левите, који нису показивали милосрђе према чедима свог народа међутим, да је у причу увео неког незнабошца, исказао би нешто сасвим неумесно, јер се Јевреји нису бринули за незнабошце, иако му је Он као закључак рекао: Иди па и ти чини тако. Сада ће нам речи: да ли је Закон заповедао да се покаже милосрђе према нашем рањенику или није? Ако је тако, онда је Господ можда дошао због тога да би Самарјанина заштитио од клевете, посебно кад му је рекао: не чини тако како си чинио ти, који ниси показао милосрђе? . Да би указао да је човек, који је запао међу разбојнике био Јеврејин, рекао је: Из Јерусалима у Јерихон. Тамо су живели Самарјани, јер су их стари цареви одвели у ропство и тамо населили. Смисао тог казивања је јасно усмерен ка похвали милосрђа. Шта мислиш, који је од њих тројице био ближњи рањеноме? - Онај који му милост учини (Лк. 10; 36-37). И гле, он је био Самарјанин. Тако је постало очигледно да се Самарјанин показао као ближњи сину који није потицао из његовог народа. Иако су, каже, једнокрвни и свештеници, који су били дужни да брину о несрећнима, презрели су и запоставили чеда свог народа. Ако се и догодило да си рођен од тих непријатеља, Самарјана, не презири унесрећенога, него га сматрај својим ближњим и брижно га лечи.

А у последњи велики дан празника стајаше Исус и повика говорећи: Ко је жедан нека дође Мени и пије (Јн. 7; 37). То је рекао и пророк следећим речима: О, жедни који сте год, ходите на воду (Ис. 55; 1). Пророк је послао на извор а Онај, Који испуњава пророке призива их да пију. То исто је рекла и Премудрост: Ходите, једите хлеба мојега, и пијте вина које сам растворила. Оставите лудост и бићете живи (Приче Сол. 9; 5-6).

Пошто су они у својој надмености аплаудирали самима себи и хвалили се именом Авраамовим а творили дела сатанина, рекао им је: "Не присвајајте име једног, а дела другог. Или творите дела онога чијим се именом хвалите, или пак прихватите име онога, чија дела царују у вама." Ако сте деца Авраамова, онда дела Авраамова творите (Јн. 8; 48).

Да би показао да постоји велика разлика између имена Авраамовог и оних дела каква ви творите, рекао је: Вама је отац ђаво и жеље свог оца хоћете да чините (Јн. 8; 44) и додао: Зашто тражите да Ме убијете? Авраам то није чинио (Јн. 8; 40). Предсказао им је то да би их, као прво, убедио да Га не убијају, а као друго да би узео сведочанство од њихових сопствених речи: Ко хоће да те убије и да, кад Га убију, буду осуђени посредством тих речи. Авраам то није чинио; напротив, сажалио се на оне који су чинили зло, односно на Содомљане. Дакле, шта имају заједничко Авраам, који је био милостив према грешницима, и они, који су тражили да убију Господа праведника? Господа су назвали Самарјанином (Јн. 8; 48) јер су Самарјани, без обзира на Јевреје, о самима себи тврдили: ми смо чеда Авраамова, као и Јевреји који су, да би им се успротивили, то исто тврдили за себе. Кад је Господ рекао Јеврејима: Да сте деца Авраамова, онда бисте дела Авраамова творили, Јеврејима се чинило да тим речима има у виду тежње Самарјана, због чега су и рекли: "Ти си Самарјанин."

Авраам, отац ваш, био је рад да види дан мој, и виде и обрадова се (Јн. 8; 56). Какав дан? Онај, о коме му је речено: Благословиће се у семену твом сви народи на земљи кад си послушао глас Мој (1. Мојс. 22; 18). Видео је и обрадовао се, јер је спознао тајинство Јагњета, спасење свих народа. А Јудејци Му рекоше: Још немаш ни педесет година, а Авраама си видео? А Исус им рече: Заиста, заиста вам кажем: пре него Авраам настаде, Ја јесам (Јн. 8; 56-57). будући да Христос јесте и да је, макар и скривено, био присутан када је захваљујући јагњету Исаак остављен у животу, Он је на њему показао Свој знак. Посредством јагњета се спасло и семе његово, након што је отишло у Египат и остало тамо током дугог времена. Тамо га је под видом јагњета ослободио Онај, Који је у претходним вековима био предизображен у лику Исаака. Од тог времена заклали су много јагањаца, док није дошло истинско Јагње. Када Му је приступао, Јован је узвикнуо: Гле, Јагње Божије (Јн. 1; 29). будући да је дошло истинско Јагње, укинута су она јагњад која су Га предизображавала.

Пошто су га Јевреји кудили због онога што је рекао: Пре него Авраам настаде Ја јесам, и кад Авраама није било, Ја сам био, то пролазећи, виде човека слепог од рођења. И запиташе Га ученици Његови говорећи: Рави, ко сагреши, овај или родитељи његови? Исус одговори: не сагреши ни он ни родитељи, него да се покажу дела Божија на њему. Мени ваља чинити дела Божија док је дан (Јн. 9; 1-4), тј. док сам с вама. Пашће ноћ, и Син ће се вазнети ка Оцу на небеса, и ви, који сте светлост свету (Мт. 5; 14) бићете осуђени на смрт, и услед неверја многих, прекинуће се знакови (знамења). Рекавши ово, плуну на земљу и начини блато од плувачке и помаза блатом очи слепоме (Јн. 9; 6). Од тог блата начинио је очи, и светлост се појавила на земљи, као што је учинио и на почетку стварања света када је свуда била развејана небеска сенка или тама, и када је дао заповест светлости, а она се родила из таме. Тако је и ова светлост, створена од Његове плувачке, допунила недостатак првобитног стварања да би се тиме разјаснило да, као што је (Он) допунио овај недостатак природе, тако је у почетку васцелу творевину Он створио и окончао. Како нису хтели да верују да је Господ био пре Авраама, ово дело им је доказало да је он Син Онога Који је кроз Њега од земље саздао првог Адама, јер је и Он посредством земље допунио и окончао оно, што је недостајало слепом.

У чинио је то и у намери да разобличи оне који говоре да је човек састављен од четири елемента, јер је од земље и пљувачке створио оно што је недостајало слепоме. учинио је то и ради њихове користи, јер су их знакови крепили и поучавали вери. Јудеји ишту знаке (1. Кор. 1; 22). Није Силоам отворио очи слепоме, као што ни Неемана није исцелила вода Јордана, него је то учинила заповест Христова. Исто тако, ни нас не освештава наша вода очишћења сама по себи, него нас очишћују имена која се над њом помињу. Дакле, очи је помазао блатом, да би и други умили слепило свог срца. И када је слепи, пролазећи кроз гомилу, упитао где је Силоам, приметили су блато којим су биле помазане његове очи. Почели су да се распитују, и кад су дознали рекоше: подимо и ми с њим. И заиста, пошли су да виде хоће ли му се уистину отворити очи.

Они, који су гледали спољашњим очима, руководили су слепог који је видео очима унутрашњим, док је слепи, налазећи се у мраку, руководио оне који виде али су изнутра били слепи. Умио је блато са својих очију и угледао себе; они су умили слепило на својим срцима и такође угледали себе. У време кад је Господ јавно отворио очи једног слепца, скривено је отворио очи многим слепцима. Слепи који је прогледао послужио је Господу као жезло помоћу којег је сабрао многе слепце и исцелио их од слепила срца.

У малобројним речима Господњим скривале су се многе ризнице, и у том делу исцелења тајинствено је било уписано да је Он Син Творца. Иди, каже, умиј лице своје (Јн. 9; 7). Да неко не би помислио да је ово исцелење сличније вештини него чуду, послао га је да се умије, како би показао да слепи не сумња у то да га је Господ исцелио, а затим да би посредством распитивања и приповедања о ономе што се догодило слепи отворено пројавио своју веру.

На тај начин је пљувачка Господња постала нека врста кључа за закључане очи. Господ је то учинио зато да би очи слепих, отворене Његовом пљувачком, оптужиле оне који су Њему пљували у лице. Они, међутим, нису разумели своје разобличење које је Господ, отворивши очи слепих, изразио следећим речима: Који виде да постану слепи (Јн. 9; 39), што се односи на слепе који су Га само телесно видели, али и на оне који виде и којима се Он духовно открио. А беше субота кад начини блато (Јн. 9; 14). Ћутали су о томе Ко га је исцелио, и почели су да осуђују то дело. Као што су оног човека, који је боловао тридесет осам година, питали: Ко ти је заповедио да носиш одар (в. Јн. 5; 10), а не "ко те исцелио", тако и сада говоре: начини блато у суботу! међутим, зар Га они, подстакнути мржњом, нису одбацили и кад је једном речју исцелио болеснога од водене болести (Лк. 14; 2)? Шта је учинио том болеснику кад га је исцелио? Он је био оћишћен само речима и постао је здрав. Дакле, према њиховом мишљењу, суботу нарушава чак и онај који изговара речи. Ако је већ тако, ко је више нарушио суботу? Да ли наш Спаситељ Својим исцелењем, или они који су услед ненависти говорили против свог Добро чинитеља? речи: Сви који год дођоше пре Мене лопови су и разбојници (Јн. 10; 8) изговорио је о Тевди и Јуди (в. Дела ап. 5; 36-37).

СЕДАМНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Бејаше тамо неки болесник Лазар из Витаније, и сестра његова посла да кажу Господу: Господе, ево болује онај кога Ти љубиш (Јн. 11; 1-3). Упореди речи Живототворца и види колико су оне међусобно сагласне. О слепоме је рекао: Не сагреси ни он ни родитељи његови, него да се јаве дела Божија на њему (Јн. 9; 3), док је о Лазаревој болести рекао: Ова болест није на смрт него на славу Божију, да се Син Божији прослави кроз њу (Јн. 11; 4). Затим је рекао ученицима Својим: Хајдемо опет у Јудеју (Јн. 11; 7). Они Му на то одговарају: Јудејци тражаху да Те каменују, па зар опет идеш тамо (Јн. 11; 8). Тамо где је жалост, тамо и лекар иде. Многи од Јудејаца... повероваше у Њега (Јн. 11; 45).

Није ли дванаест часова у дану? Ко дању иде не спотиче се, јер види светлост (Јн. 11; 9). Тим речима је помоћу сликовитог поређења хтео да поучи апостоле да се пре краја опросне године (године опроштења), Јудеји неће спотаћи на убијању Господа, услед којег ће на Сиону завладати тамо. Није ли дванаест часова у дану, тј. зашто се бојите да ћете бити каменовани? Док сам Ја са вама, нико од вас неће пострадали са Мном и за Мене. међутим, кад се Ја вазнесем од вас и кад вас напустим, за вас ће наступити ноћ, препуна патње. Примите венце, као и Ја, јер ћу се овенчати и вазнети од вас. Хајдемо и ми да помремо с Њим (Јн. 11; 16), јер су били убеђени да ће, ако поду с Њим, бити каменовани. Због тога их је крепио утехом, говорећи: Лазар, наш пријатељ, умре, и мило ми је због вас (Јн. 11; 14-15). Ако се радовао, зашто је онда плакао кад је дошао? Из тога ћеш видети колико се од Господа разликују чак и они, који су Му били најблискији. Као што човек у разним приликама испољава и различите особине, час духом, час телом, тако је и Господ испољио глад (в. Мт. 4; 2-3) и заплакао за пријатељем. Сви лекари се труде и брину пре него што човек умре; Лазарев лекар обратио се покојнику, да би на његовој смрти показао превасходство Свог лекарског умеца. Обрадовао се кад је чуо, а кад је дошао заплакао је. Пре него што је дошао рекао је да је умро, а кад је дошао упитао је: Где сте га метнули (Јн. 11; 39)? Даље, заплакао је и зато, што ће о васкрсењу мртвих умрети и они који сада живе. Овде је најизражајнијим речима посведочио и упоредо с тим на делу показао да је примио истинску човечију природу. Због тога је заплакао и показао веру Марије и Марте, које су Га поштовале и исповедале пред другима.

Господе, да си Ти био овде...(Јн. 11; 21), тј. будући да су послале по Њега и да Он није дошао, разумеле су да је Лазар умро по вољи Господа, пошто ни Сам Господ није дошао, нити је послао одговор да ће бити исцељен. Казале су: да си Ти био овде... као да говоре: ако хоћеш, послушај га. Пошто су од ученика слушали како су се за време док је Он спавао подигли таласи и како је други пут, у Његовом одсуству, избила бура, према људском обичају су рекли: учитељу, тамо где је светлост не може да проникне мрак, и где је живот тамо смрт нема власти. Заплакао је да би показао да је Лазар умро и да би дао повод да кажу: Зар то није Онај Који отвори очи слепом (Јн. 11; 37)? С једне стране, желели су да Га одбаце, а са друге су Га исповедали. Ти, Који си васкрсао Лазара, спаси

Самога Себе (Мк. 15; 30). И таквим су речима исповедали Господа они, који су Га одбацили.

Већ заудара (Јн. 11; 39). Да си ти, Марта, седела крај Његових ногу као Марија, већ би знала да је Њему све лако. Ја сам васкрсење и живот. Који верује у Мене ако и умре живеће (Јн. 11; 25). Сваки који живи и верује у Мене неће умрети вавек (Јн. 11; 26), тј. неће стално пребивати у смрти јер је жив, нити ће рука смрти за свагда овладати над њим. Неки ово разумеју као да говори о свршетку света, тј. да они, који остану на земљи до времена Његовог (другог) доласка, неће умрети, а тако разумеју и следеће речи: Ми који будемо живи о доласку Господњем, нећемо претећи оне који су уснули (1. Сол. 4; 15).

Заплакао је Господ за Лазаром, као да показује да не може да га васкрсне. Када су заиста тако помислили о Њему, свима је показао тајну хулу оних, који су говорили: Не могаше ли учинити да овај не умре (Јн. 11; 37)? Можда ћеш речи: нису они говорили да Он не може да га васкрсне. међутим, они су изразили нешто слично, што је било управљено против Његовог божанства, и као да су говорили: ако је заплакао, тиме показује да није желео да Лазар умре. Знаци, Његова божанска природа није толико овладала над смрћу да не би допустила да смрт има било какву власт над њом. Кад су испољили своје изругивање и подсмех, Он је пред њима показао Своје божанство. А то што се узнемирио (Јн. 11; 33) сагласно је са оним што је једном рекао: Докле ћу с вама бити и докле ћу с вама говорити (Мк. 9; 19) и Негодових нараштају оном (Пс. 94; 10). Ови су Ме, каже, искушавали десет пута, а ови двадесет и десет пута десет.

Дошао је да мртвог призове из гроба и упитао: Где сте га метнули? Исусу ударише сузе (Јн. 11; 35). међутим, Његове сузе показале су се као киша, Лазар као пшенично зрно, а гроб као земља. Испустио је глас сличан гласу и смрт је била престашена самим тим гласом. Лазар је изашао, као пшенично зрно, а земља се покорила свом Живототворцу. Господ је Својим знаковима означио одговарајуће доба (године) и на тај начин их прилагодио времену, као и онда, кад се срео са слепим од рођења. Остаде два дана на месту где беше (Јн. 11; 6), док Лазар није умро. Васкрсао је Лазара, а Сам је уместо њега умро. Након што га је дозвоао из гроба а онда са њим био за трпезом, и Сам је био погребен под видом мира које је Марија излила на Његову главу (Јн. 12; 1-3). Тако су после четири дана смрт и користољубље били посрамљени. Осим тога, сила смрти била је изложена и презиру, јер је Господ умрлога призвао у живот, да би смрт знала да ће је Господ лако удаљити после три дана и да ће је одагнати од Себе. Уста Онога, чији је глас четвородневног покојника призвао из гроба, одржала су своје обећање да ће Он у трећи дан оживети и устати. Посрамљено је било и оно користољубље које је у Јудином срцу поставило замку и продало Га за тридесет сребрника. Јуда је био разобличен у томе што је тражио да Га прода, али не зато што је Господ Себе називао Богом; исто тако, ни на продају мира помазања није га побудила брига за сиромаше.

Господ је, дакле, дошао у Витанију и васкрсао Свог пријатеља, да би Самога Себе предао погребену под видом миропомазања. Обрадовао је Марту и Марију, а осрамотио ад и користољубље: ад зато што Га није за свагда надвладао, а користољубље зато што Га није заувек продало. Рекао је: "После три дана устаћу." Ако неко то дело сматра за тешко, нека најпре погледа овог четвородневног, који је васкрсао. Изрекао је нешто што је теже да би,

посредством онога што је извршио на Лазару, поверовали и ономе што је говорио о Самоме Себи.

Придите и склоните камен (Јн. 11; 390. Зар Онај, Који је оживео мртвог и у њега вратио живот, није могао да отвори гроб и да уклони камен? Зар Онај, Који је Својим ученицима говорио: Уколико будете имали веру као горушичино зрно, и ако овој гори кажете: преди тамо, прећи ће (Мт. 17; 20), није могао да помери камен са врата гроба? Несумњиво да је Онај Који је, висећи на крсту, Својим гласом расекао стену и гроб, могао једном Својом речју да помери камен. међутим, како је Лазар био Његов пријатељ, рекао је: Отворите га сами, да би смрадни задах дотакао њихов њух и Раздрешите га (Јн. 11; 44) сами од тих повоја у које сте га повезали, да бисте признали дело својих руку.

Из тог разлога Господ у време Лазареве смрти није ни долазио у то насеље, како не би рекли да су се договорили. Ако Га оставимо тако, сви ће поверовати у Њега па ће доћи Римљани и узети нам и земљу и народ (Јн. 11; 48). међутим, Господ је дошао, зацарио се Својим знамењима и читав свет је кренуо за Њим. Можда ће, кажу, незнабошци ћути да им се родио цар, јер су га називали сином Давидовим, и не само да су га тако називали, него су хтели и да Га ухвате и прогласе за цара (в. Јн. 6; 15). Због тога су говорили: чувајте се да не дођу Римљани и да не заузму наш град и наш народ.

Симон губави је веровао, и Господ му се смиловао, па је кроз веру и благодарност губа ишчезла. На који је начин губа могла остати на Симоновом телу, кад је овај видео како Очиститељ губе улази у његов дом? Док је Христова људска природа боравила у Симоновој кући, Његова божанствена природа обитавала је у његовом срцу, слично као што се догодило у случају његовог имењака Симеона (Богопримца). И на који би начин умртвљена губа могла да остане у присуству умрлог Лазара, који је оживео и васкрснуо? Да си Ти био овде, не би умро брат наш. Дакле, на који је начин Симон могао да болује од губе, кад је Очиститељ губе био у његовом дому, и на који су начин за истим столом могле да се наду губа и сила која је изгони? Вероватно да се овде десило оно исто што и код Закхеја, старешине цариника, којем је Господ рекао: Данас дође спасење дому овоме (Лк. 19; 9). Као награду за своје гостопримство добио је очишћење.

А првосвештеници се договорише да и Лазара убију (Јн. 12; 10). Закон је, међутим, заповедао: ко убије, нека умре. Ако га убијете, зар Христос не може поново да га оживи? Зар не би требало да се плашите да ће вас убити Његова реч, која је Лазара призвала у живот? И Каин је мислио: Човека ћу убити, а Бога обманути! Човек је био убијен будући да је смртан, али Бога није могао да обмане, јер је Он свезнајући.

Зашто се ово миро не продаде за триста динара и не даде сиромасима (Јн. 12; 5)? То је рекао Јуда, у којем је Господ видео жудњу за новцем. Због тога му је поверио поделу новца и ношење кесе, како би се заситио и не би по чинио издају због новца. Било би му корисније да је крао новац, него што је издао Творца. Кома би другом, осим Јуди, била потребна врећа с новцем тамо, где је пред очима било чудо умножавања хлебова, или претварања вина у воду, или исцелења очију Тимејевог сина (Мк. 10; 46) или чудо које се десило приликом давања дидрахми? Не радујте се, каже, ако вам се демони покоравују, јер

је и Јуда Искаротски истеривао демоне, него се радујте што су имена ваша записана на небесима (Лк. 10; 20). Јуда је записан на земљи, заједно са целатима нашег Господа.

Јуда је изгонио демоне да би непријатељ Господњи објаснио својим друговима - целатима да ли Он уистину уз помоћ Веелзевула изгони демоне, и да би се издајник постидео ако би се демони уплашили онога који је био лопов и излазили напоље, док се крадљивац новца није уплашио Господа. Можда је он то разумео и стога ставио на себе уже и обесио се. Да не би говорили како је Сам Господ изабрао издајника за Свог ученика не знајући за то, Он је рекао: Један од вас је ђаво, скривајући Јудино име за случај да се покаје. Кад им је прао ноге, није почео од Симона, првог међу ученицима. Ако је први од ангела у таквом положају напустио част своје славе, на који би начин први од ученика могао да остане у степену своје части? Не би ли научио да подражава првог од ангела?

Док им је прао ноге, част више природе Господње облачила се чашћу смирења Његове човечије природе.

ОСАМНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Одрешите магаре и доведите ми (Мт. 21; 2). Исус је у јаслама почео, на магарцу је дошао до краја. У јаслама у Витлејему, на магарцу у Јерусалиму. А док је улазио у Јерусалим, почео је да плаче кад га је видео. Авраам је видео дан Његов, и обрадовао се. Христос је видео Јерусалим и заплакао је због њега. Кад би и ти знао, бар у овај дан твој, шта је за мир твој, али је сада сакривено од очију твојих (код св. Јефрема: али је сада мир сакривен од лица твога) (Лк. 19; 42). Авраам, отац твој, видео је само један дан Мој и обрадовао се; ти си видео и дан и Господа дана. То је Он, Који је заплакао због оних што се нису обрадовали свом Заступнику. Заплакао је и због предстојећег разрушења града, као што је и рекао: Плачите за собом... јер, ево, долазе дани у које ће се речи горама: Падните на нас... (Лк. 23; 28-30). Авраам виде дан Мој и обрадова се (Јн. 8; 56), односно, у јагњету крај дрвета, које је развезало и ослободило свезаног Исаака, као што је и Господ посредством крста покидао окове незнабожаца. Од Валаама је било сакривено лице ангела (4. Мојс. 22; 22-31), а од тог народа, који је познавао тајну Валаамову, било је сакривено лице Господа мира. Од њега је био сакривен мир, а од њих - Господ мира.

Деца су клицала и говорила: благослов сину Давидовом! А кад видеше првосвештеници и књижевници... расрдише се и рекоше: чујеш ли шта ови говоре (Мт. 21; 15-16), тј. ако су Ти неугодне њихове похвале, нареди им да заћуте. У Његовом рођењу и смрти невина дечица су украсила венац Његовог страдања. Младенац Јован заиграо је пред Њим у утроби своје мајке, и младенци су били побијени приликом Његовог рођења, уподобивши се гроздовима на Његовом свадбеном пиру. Кад је дошао до дана Своје смрти, опет су Му младенци ускликнули благослов. Узнемирио се град Јерусалим у време Његовог рођења, исто као што је збуњен и пометен био и онога дана када је Он ушао у њега. Кад су књижевници зачули усклике деце и с негодовањем Му рекли: Забрани људима, да би заћутали, Он је одговорио: Ако они ућуте, камење ће повикати (Лк. 19; 40). Они су, дакле, прихватили да је боље да узвикују деца него камење, да се не би, уз узвике скамењеног

јестества, заслепљени некако уразумили. И поред тога, тај вапај камења био је с тим циљем сачуван за време Његовог расцепа, када су обдарени језиком ћутали, а безгласна природа оглашавала величину Господњу.

Сад је суд овоме свету, сад ће кнез овога света бити избачен напоље (Јн. 12; 31). Не назива се кнезом твари и свих људи, него кнезом овога света. Пошто се избацује напоље, јасно је да није вечно постојећи и да је лишен власти. На који је начин избачен напоље, објашњава Јован: Гле, каже, Јагње Божије које узима на се грехе света (Јн. 1; 29). Кнезом се назива у оном смислу у каквом се и говори: Сви богови незнабожаца су демони (код св. Јефрема: Богови незнабожаца нису богови) (Пс. 95; 5) Ми не ратујемо против крви и тела, него против поглаварстава, и власти, и господара таме овога света... који су у поднебесју (Еф. 6; 12) и У њима бог овога света ослепи разум да не би веровали (в. 2. Кор. 4; 4). На другом месту је такође речено: Њихов је бог трбух, и слава у срамоти њиховој (Филипл. 3; 19).

Ми чусмо из Закона да Христос остаје вавек (код св. Јефрема: да ће Христос живети заувек) (Јн. 12; 34). То се садржи и у следећим изрекама: Палица владалачка неће се одвојити од Јуде... докле не дође Онај коме припада (1. Мојс. 49; 10) и Пророка ће вам подићи Господ, таквога, какав сам и ја, њега слушајте (5. Мојс. 18; 18). Ти говориш да се Сину човечијем ваља подигнути (Јн. 12; 34). речи тог места они разумеју у вези с будућим окончањем света, јер кажу да може бити само један долазак. Или су о свим пророцима рекли: Слушали смо из Закона, као што је речено и следеће: Да се испуни реч у Закону њихову: омрзнуше Ме ни за што (Јн. 15; 25), а што је написано и код Давида: Мржњом неправедном омрзнуше ме (Пс. 24; 19) и Грешници ме мрзе узалуд (Пс. 34; 19). ?

Где је цар, тамо је и царство. Због тога каже: Царство Божије унутра је у вама (код св. Јефрема: Царство Божије у срцу је вашем) (Лк. 17; 21). Не треба, каже, мерити царство данима, јер су они посматрали времена и рокове у којима, према њиховом мишљењу, треба да се јави Христос. Гласине о Њему почеле су да круже пре тридесетак година и вести о Њему умножиле су се услед Његовог рођења. Тих година је устао Тевда са својим друговима које је Христос назвао разбојницима, јер су дошли пре Њега да би крали (упор. Јн. 10; 8) и почели, каже, да по разним местима присвајају име Христа (Мт. 24; 5). Због тога их је Господ разобличио, јер су хтели да Га виде по спољашњим, а не по унутрашњим обележјима. Радуј се, кћери Сионска..., ево цар твој иде к теби (Зах. 9; 9, упор. Мт. 21; 5. и Јн. 12; 15) и Изаћи ће звезда из Јакова (4. Мојс. 24; 17) и Вама, који поштујете Име Моје грануће Сунце правде (Малах. 4; 2), и опет: Он ће посветити многе народе (упор. Ис. 51; 10). Господ је почео да разобличује оне, који су дошли с тајним помислима: Лопови су и разбојници (Јн. 10; 8), јер се нису јавно показивали. Господ стада, када је на врата ушао у Свој тор, дошао је нескривено, кроз знакове и чуда, и са великом силом. Он је унутар вашег срца, кроз Своја сведочанства, и не скрива Се, тако да би онима који Га траже била потребна спољашња обележја и испитивања. Ако не творим дела Оца Својега, не верујте Ми (Јн. 10; 37). Они су, дакле, сами показали да нису Христос, и због тога су тежили да потајно опљачкају људе. Оптужили су их надмена гордост, која им је била својствена, и лажи и изговори које су измишљали. Због тога су се плашили да се отворено покажу. Тевда је за себе тврдио да је неко велики. међутим, да би му се људи прикључили, нека их у то увери. Ако он није тај, којим се називао, како би онда о другом рекао то, што је говорио о себи? Одатле је и потекла она позната изрека: ако Христос дође, нико неће

знати одакле је Он (упор. Јн. 7; 27). Та изрека мора бити одбачена и разобличена у својој неистинитости, јер је било речено: Из града Витлејема мора се родити Христос. С обзиром да су се појавили многи христоси, они су се колебали у својим помислима и говорили: "Зар нас наше старешине нису убедили да је управо Овај а не неки други Христос (в. Јн. 7; 27)?" Због тога им је рекао: Ако други дође у име своје, њега ћете примити (Јн. 5; 43). Пошто су Га многи следили, објаснио је да ће Његов долазак бити отворен и величанствен и не онакав, какво је било Његово рођење. Ако вам кажу: ено Сина човечијега, не верујте... јер као што муња излази од истока и сине до запада, тако ће бити и долазак Сина човечијега (Мт. 24; 26-27). Као што су се у оно време, кад се родио, појавили лопови ? , тако ће се и у време Његовог доласка појавити разбојници и појачати гласине. Дакле, не излазите да Га тражите, како не бисте својевољно кренули за тим бунтовницима и дозволили им да вас привуку. Дакле, пошто је Он Господ царства, било Му је угодно да очисти вишње и небеско пространство и да, истовремено, очисти и преисподњу. речи: Очистиће дом Царства Свога од сваке саблазни (Мт. 13; 41) ? разуми о земљи и тварима, које ће Он обновити и тамо ће сабрати Своје праведнике.

Тешко вама, законицима, који узесте кључ... (Лк. 11; 52), јер су сакрили разумевање откровења Господњег, објављеног кроз пророке. Ако Господ, како и Он Сам сведочи, представља врата, онда је јасно да постоје и кључеви ка богопознању. Књижевници и фарисеји нису хтели да уду на та врата живота, као што је и Господ говорио: Царство Божије унутра је у вама (унутар вашег срца) (Лк. 17; 21), што је рекао о Самоме Себи, јер је стајао међу њима. Грех који лукаво користи своје сасуде, зауставио се код извора који води у дом живота, да би душе и духови отпочинули у њему ? . Сакрили су, каже, кључеве.

Да се иште од рода овога сва крв пророка (код св. Јефрема: праведника) (Лк. 11; 50) Пошто су управо они убили Осветника за убијене праведнике, и казна ће се тражити из њихове руке. Ко убије судију, тај је друг човекоубици, јер је заједно са судијом уклонио освету и отворио пут убицама. Од крви праведног Авеља до крви Захарија (Лк. 11; 51), али не само до тог времена, каже, него до дана данашњег. Како је Он Сам стајао међу њима, није од њих тражио освету за Своју крв док Га нису убили, како не би рекли да је до тога дошло по предодређењу. Над њима је изговорио пресуду за претходно убијене праведнике како би их убедио да не убијају оне потоње и да би им дао могућност да се покају за Његову смрт, а што Закон није допуштао за кривце у убијању пророка, јер Закон каже: Ко убије нека умре, а не: Види хоће ли се покајати и тад му опрости. Господ им је, међутим, дозволио да се, ако то пожелеле, покају за Његово убиство. Убијањем потоњих праведника, народ је потврдио да је учествовао и у убијању претходних и да је кроз исповедање сопствених уста отпао од гласа истине ? , јер се није застидео да своје очеве оптужи за убијање пророка (упор. Мт. 23; 29-30). Како је народ своју још нерођену децу учинио саучесницима и заједничарима у Спаситељевом убиству ? , тако је и Христос, а они то нису ни знали, њихову злу вољу учинио саучесником и заједничарем у Његовом убиству, будући да су знали да је Син господар винограда и осветник, а ипак су Га убили.

Мојсеј им је као опомену заповедио да своје жртве приносе на једном месту, да на њему закољу јагње и изврше икупљење. Због тога ни Ирод није могао да убије Господа заједно с витлејемским младенцима, нити су Га живота лишили Назарећани кад су Га бацили са

горе, јер Господу није било заповеђено да умре било где изван Јерусалима. Пророк не може погинути изван Јерусалима (Лк. 13; 33). Запамти да су, иако је убијен у Јерусалиму, и Ирод и Назарећани били подједнако криви за Његову смрт, тако да је и од њих тражена одмазда за Његово убиство. Отуда знај да нису само житељи Јерусалима дужни да поднесу казну за Његову крв, него су сви они који су Га видели и одбацили криви за Његову смрт. говорећи: Између храма и жртвеника (Лк. 11; 51) показао је огреховљеност народа, који није марио чак ни за место очишћења. Колико пута хтедох да вас саберем (Лк. 13; 34), што се може упоредити са следећом изреком: Ево већ три године долазим и тражим плода на овој смокви (Лк. 13; 7).

Ко чује Моје речи и не очува их, Ја га не познајем (упор. Јн. 12; 47). На другом месту рекао је следеће: Отац не суди никоме него је сав суд дао Сину (Јн. 5; 22). А како је Он исцелитељ људи, каже: Не дођох да судим свету него да спасем свет (Јн. 12; 47). Да би показао да сваки суд припада Њему, поучава овако: Ко не прима речи Моје, има себи судију; реч коју ја изговорих она ће му судити (Јн. 12; 48).

Када, дакле, угледате гнусобу опустошења (Мт. 24; 15). Иако је град Јерусалим често бивао рушен и поново подизан, Господ је на овом месту говорио о његовом потпуном уништењу и оскрнављењу његовог светилишта, јер ће после тога остати у својој погибелји, односно, биће препуштен заборава. Римљани су унутар храма поставили своја знамења на којима је било изображење орла, као што је и речено: крила мрска која пустоше (Дан. 9; 27). Знак гнусобе опустошења о којој говори Данило пророк (Мт. 24; 15). Други кажу да је знак предстојећег разрушења било то што су Римљани донели главу свиње, па су је уз помоћ Пилата положили унутар храма. Који буде на крову (Мт. 24; 17) и др, неће се спасти као у претходна времена, пошто се Господ више неће бринути и старати о њима. Тешко бременитима (Лк. 24; 19), и др. Говори се о онима који су били мучени током опсаде Јерусалима. Биће невоља велика народу овоме (Мт. 24; 21), таква да ће жене јести сопствену децу.

Него се молите Богу да не буде бежање ваше ни у зиму ни у суботу (Мт. 24; 20), односно, да не будете заробљени у време кад не можете да дејствујете. Као што је зима без плодова а субота без дела, тако се чувајте да вас не одведу онда, када не будете имали ни плодова ни посла. У зиму, каже, и у суботу. Једно (од ово двоје) јесте дело нужности, а друго дело слободе. Зима је дело нужности, а субота дело слободе. Нека вас од дела Господа Бога вашег не удаљује нити принуда других, нити сопствена воља. Даље, посредством зиме и суботе наговестио је да их очекују недаће. Након што им је показао Свој гнев и објавио да ће све то праведно доћи на њих, истог часа их је, по милосрђу Свом, научио како да се моле, не зато да би одвратио предстојеће тешке казне него да би се изменио дан и време велике несреће која им прети. Господ је, по Свом великом милосрђу, и једно и друго сјединио у Својој речи. Као прво, објавио је да ће недаће неминовно доћи и да ће морати да беже, као што је и предодређено. Као друго, рекао им је да се моле, како се та несрећа не би догодила у зиму, када неће бити у стању да се спасу и да избегну те невоље, или пак у суботу, да се несрећа не би обрушила на вас у време вашег починка.

Као Син Закона, показао је бригу о Закону и утврдио да се Мојсејев закон не мења. Ако се, каже, међу вама наду неразборити и прости, нека у време рата не држе суботу онако, како

сте ви дужни да је чувате у време мира, или да вас не би убили слично онима, који су убијени у пећини (1. Мак. 2; 29-38). И још: У зиму и у суботу, јер је зима починак од сваког труда током једне године, а субота починак седмог дана, тј. починак у дан Његовог јављања, као што се говори на другом месту: Народу Божијем тек предстоји починак (Јн. 4; 9), јер је субота окончање дела (починак од дела). Молите се да избегнете све што се има догодити (Лк. 21; 36). То је, како неки тумаче, Господ такође изрекао о будућим страдањима Јерусалима и упоредо с тим означио окончање света. Биће бекство, јер ће те недеље жалост и пометња захватити све који до тада не постану савршени. Други кажу да је то речено само апостолима, да би остали чврсти ако шестога дана ишчезне сунце. Даље, каже: у суботу, јер су се Јевреји гордили суботом и у зиму, јер је она хладна.

И кад Бог не би скратио дане оне, нико не би остао (код св. Јефрема: не би се спасло ниједно тело) (Мт. 24; 22). То не знаци да се умањује број дана с њиховим часовима, него да само време постаје кратко ради изабраних, тако да се њихове недаће не умножавају него се скраћују, односно, наступа искупљење.

А о дану томе и часу нико не зна, ни ангели небески ни Син (Мт. 24; 36), слично следећем: Идите од мене проклетци од Оца Мојега у огањ вечни, јер Ја вас не знам (в. Мт. 7; 23). Иако Он познаје зло, због њихових дела каже да их не познаје. На исти начин, иако је знао време Свог доласка, да Га не би више запиткивали о њему, рекао је: Не знам га. Сад да ја тебе питам: да ли Син познаје Оца или не познаје? Наравно да Га познаје, јер је написано: Нико не зна Сина до Отац, нити Оца ко зна до Син (Мт. 27; 11). На који начин Он може да не зна време Свог доласка? Ако Он зна Оца, шта је то више од Оца, и што Он не би знао? Који је разлог да Отац сакрије од Њега време Његовог доласка? Да ли можда да би Он кроз то показао да је мањи од Оца и да би се показала Његова природа? Ако је тако, то знаци да ће се у оном тренутку, кад се Њему открије то време и кад зазвучи труба да би сишао с неба Он показати управо онакав, какав је Отац. Даље, написано је: У Њему су скривена сва блага премудрости и знања (Кол. 2; 2). Ако су кроз Њега откривене све тајне, како је онда време Његовог доласка могло да остане тајна за Њега Самог? Ако Он не зна тај дан када ће доћи, онда не зна ни оне дане када неће доћи. И Дух зна то што је Он створио, како и они тврде ? , будући да испитује дубине Божије. Зар то Син не зна? Они ? Га питају о времену Његовог доласка, Он указује на дан, именује га и каже: не знам, као прво, да би их спречио да се распитују, а као друго, да би знамења која је дао била од користи, слично болести за болесника, јер ни он не зна дан смрти. Дакле, тим речима је указао почаст Својим знамењима, да би почев од тога дана сва поколења и сви векови мислили да ће се Његов долазак извршити у њихово време.

Бдијте, јер кад тело спава природа господари над нама, и дејство у нама не извршава се по нашој вољи него насилно, по нагону природе. Када душом овлада тешки сан, као што је малодушност или жалост, онда непријатељ господари над њом и кроз њу дела оно, што она не жели. Природом управља сила, а душом непријатељ. Ону будност, коју је заповедио Господ, Он је прописао и једном и другом делу човека; телу, да би се удаљило од поспаности, и души, да би се чувала од безосећајности и плашљивости, као што каже: Отрезните се као што треба (1. Кор. 15; 34) и Устадох и још сам с Тобом (Пс. 138; 18). Због тога ћемо се чувати лењости, да бисмо извршили оно дело које имамо.

Тад ће бити два на њиви; две ће млети на жрвњевима (Мт. 24; 40), јер ће се приликом уништења Јерусалима то у тренутку обрушити на њих, слично следећем ? : Може бити да ће се наћи десет (1. Мојс. 18; 32). "Орловима" (Мт. 24; 28) Господ назива непријатеље који ће доћи против тог града, који се означава именом лешине, као што је речено: Коњи су му бржи од орлова (Јер. 4; 13). Други то тумаче у вези с телом и душом. То место о свршетку света, када ће страх и трепет овладати свим људима, разуми и као припремање, како и каже: Нека буду бедра ваша опасана (Лк. 12; 35). Можда се то односи и на праведника и на грешника, од којих ни један ни други нису могли да се ослободе. Жрвњем је назвао свет, а орловима је, због брзине њихових крила, називао праведнике (Мт. 24; 41). Ко је, дакле, тај верни и мудри слуга (управитељ) (Мт. 24; 45)? Иако је Господ све то посведочио о њему ? , он ће, уколико се покаже неверан у ономе што му је наређено, бити расечен напола, и даће му се удео са лицемерима и невернима; тамо ће бити плач и шкргут зуба (Мт. 24; 51).

Пет њих бејаху мудре, а пет луде (Мт. 25; 1-14). Мудрошћу није названа њихова девственост, јер су све оне биле дјеве, него су мудрошћу названа њихова добра дела. Ако је твоја девственост једнака светости ангела, запази и размисли да је светост ангела чиста од зависти других порока. Као што си ти победио блуд, чувај се да тебе не победе роптање и гнев.

Такође ће се и од оног, који није умножио своје таланте (Мт. 25; 15-30), као од неплодне земље, одузети и дар плодова. Земљу, за коју је рекао: сакрих га (Мт. 25; 25), изједначио је с оном земљом која није дала плодове. Узмите од њега талант (Мт. 25; 28), тј. веру, јер он вером није задобио праведан живот. Господ није прекорео онога који је стекао пет таланата, да не би рекли да нам је ставио бреме које превазилази наше снаге. Прекорео је онога са једним талантом како би онај, који је добио пет таланата, разобличио онога који је имао само један (талант). Нека буду бедра ваша опасана (Лк. 12; 35), тј. да буду припремљена кроз уздржање. И светиљке ваше запаљене (Лк. 12; 35), јер је овај свет као ноћ и потребна му је светлост праведника, како и Господ каже на другом месту: Да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и да прославе Оца вашег Који је на небесима (Мт. 5; 16).

Мудре руке смириле су се у својој сладости да би опрале ноге Свог издајника, који Га је за то прање (ногу) наградио клиновима крста. Светворац се чак дотле смирио да је опрао најништавније ноге, а фарисеји су га ненавидели и свештеници прогонили. Као што је кроз Њега било све устројено када је постало, будући да је Он био посредник стварања, тако је израсло и спасење свега, које се извршило кроз Њега, јер је оно (тј. све што је створено) већ по првом наслеђу припадало Њему. Пошто су створења била понижена и потпала под власт проклетства, Сам Господ је Себе умањио пред њима да би их сва узвисио и узнео, док се онај, који их је први унизио, бацио на њих посредством свог савета, а под видом бриге о њима и као руководитељ. На тај начин, гордост и подлост ништа не могу да створе, изузев ако не делују насиљем. У љубави су садржана сва блага и сва заједно се у њој садрже, и као чувар њихове ризнице појављује се љубав.

ДЕВЕТНАЕСТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Један од вас, који са Мном једе хлеб, издаће Ме, и ево руке издајника Мојега са Мном на трпези, и Син човечији иде како је за Њега писано (в. Мт. 26; 21, 24. и Лк. 22; 21-22). Оваквим речима милосрдно је оплакивао Свог безбожног убицу: Боље би му било да се није родио тај човек (Мт. 26; 24). међутим, ако је Господ хтео да оде на крст, чему онда треба да припишемо ову Његову изреку? Да ли предзнању, или можда незнању, или пак лукавству, с обзиром да је рекао: Боље би му било да се није родио. Шта је могло да спречи да покајање (издајника) буде прихваћено? ?

Ако су такви твоји подсмеси и твоја изругивања, онда за пример узми змију, не осуђујући и не окривљујући мене, тј. мене за мог учитеља. Ако је Адам сам хтео да преступи заповест, какво онда самохвалисање видиш у богохуљењу онога, који је уста змије напунио прахом, укротио је и лишио способности да хода?? ? Ако пак Адам није могао да преступи заповест без кушача, онда је казна праведно пала на главу змије. И мада се ми слажемо да је Адама за грех припремио онај који је и био узрок греха, и Адам је праведно био кажњен, јер је попустио пред тим припремањем. Чак и да змија није дала повода за грех, Адам би услед слабости која се приликом искушења испољила у њему, пао у друге преступе, не излажући се том искушењу. На тај начин је и Онај, Који је пошао на крст, можда хтео да пође на крст и без тог случајног узрока ? , иако то није вероватно, с обзиром да нам јеврејско Писмо и много тога другог не допушта да у то поверујемо.

Љубав је открила тајну и саопштила ју је страху ? , и док је љубав често лежала на грудима Господњим, страх би јој често климнуо главом.

Као што је сигурно и истинито то да је Господ, делећи Својим ученицима хлеб предао тајинство Свог тела, тако треба веровати и да је хлеб, који је Господ дао Својој убици, био дат у тајинству умртвљавања Његовог тела. Он је хлеб умочио (в. Јн. 13; 26) да би на тај начин назначио Јудино учешће у Његовом већ потпуно решеном убиству, у којем је Тело било поквашено Крвљу. Хлеб је можда умочио и због тога да му заједно са хлебом не би дао и завет. Најпре је умочио хлеб и тада му га дао. Са тог хлеба је био умивен (опран) претходни завет, пошто је он био припремљен новим заветом (савезом). Користољубље је одвојило Јуду од савршених удова Господњих, као што је и Спаситељ кротко поучио да он (Јуда) није од тела Цркве Његове него да је прах који се залепио за ноге ученика Његових. Због тога је и те ноћи, кад га је одвојио од њих, опрао нечистоћу која се прилепила за њихове ноге да би нас поучио да је Јуда, као последњи од дванаест апостола, који се показао као ноге на телу, био опран водом којом су већ биле опране ноге апостола и која

је била као блато, предодређено за огањ. На тај начин је Господ посредством воде одвојио Јуду од ученика и дао му је хлеб намочен у воду, јер је био недостојан оног хлеба који је заједно са вином поделио апостолима. Није доликовало да онај, који Га је предао смрти, посредством хлеба у себе прими Онога, Који спасава од смрти.

Од оног времена, кад је преломио Своје тело и дао га Својим ученицима, рачунају се она Његова три дана, током којих се придружио мртвима, као што се и Адам, који је након окушања од дрвета живео још много година, због престапа придружио мртвима, јер је Бог рекао: У онај дан у који окусиш од њега, умрећеш (1. Мојс. 2; 17), као и на следећем месту: Семе твоје биће у Египту четири стотине година (1. Мојс. 15; 13), јер су те године избројане од оног дана, кад су изговорене те речи. То исто треба речи и о Господу. Или се пак шести дан ? рачуна као два дана, а субота као један. Дајући им да једу Његово тело у тајинству Његове смрти, Он је ушао у њихову утробу, као што је затим сишао под земљу. И као што Адам није благословио кад је откинуо плод, тако је Господ благословио и преломио (Мт. 26; 26). Хлеб је ушао и избрисао осуду похоте, због које је Адам преступио заповест Божију. Или се можда рачунају три дана од нисхођења (силаска) до усхођења ? , тј. петак, субота и недеља.

Рекао је и ово: Нећу пити од рода виноградскога док не дође Царство Божије (Лк. 22; 18), да би им показао да се ближи време када ће Он морати да оде од њих. Док не дође Царство Божије, тј. до Мог васкрсења. Томе поучава и Симон у Делима апостолским, говорећи: С Њим једосмо и писмо (четрдесет дана) по Његовом васкрсењу из мртвих (Дела ап. 10; 41), односно, у први дан недеље, као што каже и тамо: неће окусити смрти док не виде Царство Божије (Мт. 16; 28), што се догодило након шест дана (види Мт. 17; 1-8, где се говори о Преображењу Господњем).

Ево вас заиска сатана да вас вија као пшеницу, и Ја се молих Оцу за тебе да вера твоја не престане (Лк. 22; 31-32). Није рекао: молих се за тебе да не будеш изложен искушењу, него: да вера твоја не престане.

Покажи нам Оца, и биће нам доста (Јн. 14; 8). Филип је желео да Оца види телесно, односно телесним очима, као и пређашњи праведници, који су видели ангеле и архангеле. Због тога му је Господ и дао одговор о виђењу Божанства, које се опажа очима ума, пошто му није рекао: ниси Ме видео, јер му се Сам открио по спољашњости, него каже: Ниси Ме познао (Јн. 14; 9), јер је Његова величина била скривена, тј. кад би познали Мене, познали би и Оца Мојега, Који се не открива. И апостол, говорећи о Господу, сведоци: Он је икона Бога невидљивога (Кол. 1; 15).

Ко верује у Мене, дела која Ја творим и он ће творити (Јн. 14; 12). Где је оно што је речено: Нема ученика над учитељем својим (Лк. 6; 40). Мојсеј је погубио само тројицу царева, па опет није ушао у Обећану земљу, иако је смирено за то молио. Исус (Навин) је погубио тридесеторицу, и опет је ушао у њу, и поделио наследе. Самуило је био већи од свих својих савременика. Јелисеј је примио удвостручену силу свог учитеља након његовог (Илијиног) вазнесења, и то се догодило на подобје Господа и Спаситеља нашег, чији су ученици посредством својих знакова сатворили двоструко више чуда.

Непријатељ је у свим људима имао свој удео, осим у Господу, Који је рекао: Долази кнез овога света, и у Мени нема ништа (тј. у Мени неће наћи ништа своје), јер Ја победих свет (в. Јн. 14; 30). У дару суда, који је добио Господ, учествују и Његови ученици, јер је рекао да ће они судити (Лк. 22; 30), да би тиме показао да није само Бог победио и да ће судити, него да су и људи победили и да ће судити онима који нису могли да победе као они него су се повукли: Праведни људи ће им судити (Јез. 23; 45).

Који нема (нож), нека прода хаљину своју и купи нож (Лк. 22; 36), рекао је да би их научио смирењу. Један од таквих ножева имао је Симон; када је ножем хтео да покаже своју ревност, Господ га је поучио речима Писма: Ако те ко удари по десном образу... (Мт. 5; 39). Симон је у својој љубави заборавио на те речи. Или је, можда, то рекао с циљем да му покаже да би од тих ствари требало да се уздржавамо не само онда када их немамо или кад не можемо да их имамо, него да би још мање требало да их користимо онда када их имамо и кад су оне спремне, као нож у твојим рукама. Да би било јасно да је ради савета а не ради рата повео реч о ножевима, додао је: Доста је (два ножа) (Лк. 22; 38). Да је то изрекао о борби, онда би требало да се сви лате оружја. Рекао је то стога, што је међу Јеврејима било и оних који су жудели за ножем и крвљу, слично двојници (који су били) међу њима ? . Видевши да се у њима скрива гнев отаца, Он је искористио прилику да њихов тајни гнев учини јавним и гнусним, и да га протера из њиховог срца.

Пошто су се дани Његовог делања у Јудеји окончали, пошао је у Јерусалим, и ту двојицу строго је укорео, као што је и Јуди Искариотском рекао као упозорење: Тешко ономе човеку (Мк. 14; 21). Да се он (Јуда) покајао као Симон Петар и да је прихватио савет као што су ова двојица, онда би, ослободивши се тог проклетства, наследио место и свој престо. Нека затим из тога, што је Господ поменуо ножеве, разумеју да Он зна дан и час кад ће бити предат, и нека се Његови пријатељи науче смирењу, а нека непријатељи спознају своје насиље ? .

Ово је заповест моја (Јн. 15; 12). Зар само једна заповест? Довољна је и само она, јер (она) има велики значај. Иако је она једна, она говори и не убиј, јер ко љуби тај не убија; она говори и не кради, јер онај ко љуби чак и своје даје; она говори и не лажи, јер онај који љуби говори истину а не лаж. Заповест нову дајем вам (Јн. 13; 34). Ако пак не разумеш речи: Ово је заповест моја, призиви апостола који ти то разјашњава, говорећи: Циљ заповести јесте љубав (1. Тим. 1; 5). А какав је смисао те заповести? Несумњиво овакав: Све, дакле, што хоћете да чине вама људи, чините и ви њима (Мт. 7; 12).

Љубите, каже, једни друге и поставите следећу меру: као што Ја вас љубим. То је немогуће, јер си ти Господ и љубиш слуге Своје; ми смо пак један другоме пријатељи и како онда можемо да љубимо један другога онако, како Ти љубиш нас? међутим, пошто је то рекао Господ, размотримо како се то збива: Од ове љубави нико нема веће, да ко живот свој положи за пријатеље своје (Јн. 15; 13). Његову љубав видимо и из тога, што нас је назвао пријатељима. Ако и душе своје положимо за Тебе, зар ће наша љубав бити једнака Твојој (љубави)? Ако и умремо за Тебе, ми и јесмо смртни, а Ти си, будући вечно жив, примио на Себе страдања наше смрти. Како, дакле, да протумачимо ову заповест: Као што Ја вас љубим? Умримо, каже, један за другога. Ми, наравно, нећемо ни пожелети да

живимо један уместо другог. Ако, каже, Ја, као ваш Господ и Бог, умирем за вас, онда сте утолико пре ви дужни да умрете један за другог.

И ево, Ја ћу вам послати Утешитеља (в. Јн. 15; 26), јер каже: Даће вам другог Утешитеља (Јн. 14; 16), тј. Утешитеља какав је и Он Сам - Бог, као што је Бог и Онај Који Га шаље. Ако би Он био већи од Духа зато што Га шаље, онда би и Дух био већи од Њега, јер Га је управо Он одвео у пустињу да буде искушаван (в. Мт. 4; 1). На који је начин рекао: Боље је за вас да одем, јер ако не одем Утешитељ неће доћи... и увести вас у сву истину (Лк. 16; 7, 13). На који би се начин показало као добро то што је Господ отишао и што је, будући да Он није могао да уведе у сву истину, дошао слуга и дао оно, што није дао Господ? ? Зашто први Утешитељ ?? није разоткрио све истине, док нам је Други ?? , према речи Првог, све разоткрио, будући да је Овај сва истина? ?? О томе да је Дух назван Господом, Писмо сведоци и у следећим речима: Њему (Симеону) беше Дух Свети открио да неће видети смрти док не види Христа Господа... и када узме Господа (Христа) на руке рече: Сада отпушташ слугу Својега, Господе... (Лк. 2; 26, 28-29). Откровење је, дакле, добио од Духа Светога, којем и каже: сада отпушташ слугу Својега, Господе, као што и тамо каже: "док не види Христа Господа".

Нико од људи, каже, не зна шта је у човеку, осим духа човековог који је у њему. Тако и шта је у Богу нико не зна осим Духа Божијега (1. Кор. 2; 11). Не, дакле, тако као да је Дух Његова творевина, јер нас Писмо на овом месту учи да Дух није нешто, што је туђе нашој природи. Осим духа, каже, који је у њему. Тако и шта је у Богу нико не зна осим Духа Божијега, и Он испитује дубине Његове (в. 1. Кор. 2, 11 и 10). Ако кажу да Дух испитује ради сопственог учења, онда нека расуђују да ли је онај, којег неко испитује, мањи од онога, који га испитује. Када је рекао: Идите, дакле, и научите све народе крстећи их у име Оца и Сина и Светога Духа (Мт. 28; 19) није рекао: у име Оца, и у име Сина, и у име Духа Светога, да би показао да су они једне природе јер је једним именом назвао три Лица. Ви сте, каже, храм Божији, и Дух Божији обитава у вама (1. Кор. 3; 16). Ако смо ми храм, на који смо начин обитељ Духа? То се разјашњава следећим речима: Ви сте храм Светога Духа Који је у вама (1. Кор. 6; 19). И у Делима апостолским се каже: Договористе се да искушате Духа Господња (Дела ап. 5; 9) и Ниси слагао људима него Богу (Дела ап. 5; 4). Дакле, Дух је Бог јер је од Бога. Најзад, име Бога примењује се и на људе, од којих су неки названи боговима, као што смо и ми по благодати добили имена Оца и Сина. Име Бога примењено је на човека када је, на пример, Господ рекао Мојсеју: Ево, поставио сам те да си бог фараону (2. Мојс. 7; 1). Мојсеј, међутим, нигде није назван Духом живим. Писмо не каже да је Ева била Адамова сестра или кћер, него каже да је потекла из њега. Тако се и о Духу Светом мора речи да Он није син или сестра, него да је Он из Њега и да је једносуштан Њему. А ако је онај, који испитује, мањи од онога кога испитује, написано је и следеће: Онај што испитује срца зна шта је жеља Духа (Рим. 8; 27). Ако је тако, зар онда Бог, Који испитује Духа, није мањи од Духа? ??

А за суд, што је кнез овога света осуђен (Јн. 16; 10), тј. не зато што сатана и други пут прима казну своје осуде, него што је од тада осуђен заувек.

Сад Ме прослави, Оче, славом какву имадох у тебе пре него свет постаде (Јн. 17; 5), у оно време, кад је Отац све створио кроз Сина, као што каже и псалм: У славу и величанство

обукао се јеси (Пс. 103; 1) и затим из ничега извео творевину, и устројио је без порока. Господе Боже, говори Псалмопојац, узвеличао се јеси веома, у славу и величанство обукао се јеси, светлошћу као хаљином одеваш се, простириш небо као кожу (Пс. 103; 1-2). будући да се услед Адамовог пада творевина обукла у његово понижење, према речима апостола: твар се покори таштини (Рим. 8; 20), Син Творца је дошао да би је спасао, да би Својим доласком поништио њене недостатке крштењем смрти, као што је и Сам рекао: Дошао је час, прослави Сина Својега, да и Син Твој прослави Тебе (Јн. 17; 1). Ово није тражио као онај, којем је потребно да то добије, него имајући у виду довођење до савршенства првобитног устројства творевине. Тражио је славу у коју је био обучен у оно време, када се твар обукла у славу. Као што је првобитну творевину по благодати устројио тако, да она буде без недостатака, у слави и величанству у које је био одевен и Он Сам, нека тако и њено последње устројство по милосрђу буде без порока и у слави у какву се Он обукао. Управо је то означио кад је рекао: Прослави, односно, дај Ми оно што сам пре стварања имао с Оцем и код Оца, јер то тврди и Писмо, које јасно говори: Прослави Ме, Оче, славом коју имадох у Тебе пре него свет постаде (Јн. 17; 5). Отац, дакле, не прима славу од Сина као онај којем је она потребна и ако се Син прославља Оцем, то не знаци да Му је та слава нужно потребна.

Жалосна је душа моја (Мт. 26; 38). Није се стидео да то каже, јер је уистину био човек, и није нешто туђе (човеку) скривао под видом Своје одеће. Рекао је то да би показао да се обукао у немоћно тело и да се сјединио са душом која може да пати. Рекао је, дакле, оно што је истинито да не би било изопачено. Научио је верујуће да се не размећу својим понашањем, јер то знаци одбацивање истине. Он говори и следеће: Ко се одрекне Мене... одрећи ћу се и Ја њега... (Мт. 10; 33), и у томе је страх и трепет за неверујуће. Дакле, силом једне заповести исповедамо, да нас заблуда не би одвојила од љубави Његове, а силом друге не исповедамо, да нас гордост не би лишила плода блага Његовог.

Ако је могуће, нека Ме мимоиђе чаша ова (Мт. 26; 39). Онај, Који је знао да ће се ученици саблазнити, да ће Га се Симон одрећи, да ће се Јуда обесити и да ће град Јерусалим бити разорен, није могао а да не зна да ће Га за три дана (Васкрсењем; прим. прир) мимоићи та чаша. Ако је могуће, нека Ме мимоиђе чаша ова. Тако говори Онај Који је Симону, кад је овај хтео да Га исправи, рекао: Иди од мене, сатано... јер не мислиш што је Божије него што је људско (Мт. 16; 23). Због чега је сада Сам Господ напустио оно што је Божије, и помислио на оно што је људско? Зашто се разгневио на Симона, када је овај рекао: Боже сачувај, Господе, то неће бити од Тебе (Мт. 16; 22)? Ако је могуће, нека Ме мимоиђе чаша ова. Знао је то, што је рекао само Оцу, као што је знао и да чаша може да га мимоиђе; међутим, Он је с тим циљем и дошао, да би из ње пио за све и да би посредством те чаше платио дугове свих, које својом смрћу нису могли да плате ни пророци ни спасиоци.

Оче, нека Ме мимоиђе чаша ова. Онај, Који је Своју смрт описао кроз Своје пророке и Ко је тајинство Своје смрти предизобразио на Својим праведницима, није, наравно, могао да се одрекне смрти када је дошло време да Сам буде усмрћен, нити је могао да одбије испијање њене чаше. Ако не би хтео да је испије, и ако би пожелео да је (смрт) одбаци, онда Своје тело не би упоредио са храмом, говорећи: Развалите овај храм и за три дана ћу га подићи (Јн. 2; 19), нити би рекао синовима Зеведејевим: Можете ли пити чашу коју ћу Ја пити (Мт. 20; 22) и на другом месту: Мени се ваља крстити крштењем (Лк. 12; 50), Као

што Мојсеј подиже змију у пустињи, тако треба да се подигне Син човечији (Јн. 3; 14), Као што је Јона био у утроби китовој три дана, тако ће и Син човечији бити у срцу земље (Мт. 12; 40), Син човечији мора умрети и васкрснути (в. Лк. 9; 22), Веома зажељех да ову Пасху једем с вама пре него пострадам (Лк. 22; 15) и Син човечији иде као што је писано за Њега (Мт. 26; 24). Чак је и током вечери, оне ноћи кад се предао, поделио тело Своје апостолима и крв Своју дао Својим ученицима, заповедивши им да ово творе у спомен на Његова страдања. Како то да се Онај, Који је Својим ученицима заповедио да се не плаше смрти, говорећи: Не бојте се оних који убијају тело (Мт. 10; 28), уплашио смрти и молио да Га мимоиђе чаша? Зар је Онај, Који је добровољно поднео број месеци у утроби и број година на земљи, хтео да Га мимоиђе чаша и да целокупно Његово јављање постане узалудно управо у оно време кад су дани, месеци и године прошли и кад је преостало свега неколико часова? Кад је био у Јерусалиму и кад је огласио Своје учење, желео је да покаже величину дарова Своје милости и рекао: Да су у Содому била чудеса што су се у теби догодила, остао би до дана данашњег (Мт. 11; 23). Содома је, међутим, била разорена, иако је могла да се сачува у случају Његовог доласка. Како то да је Онај, Који није отказао време Свог доласка, у време кад је дошао Сам хтео да одбаци дарове који проистичу из Његовог страдања а који би, да су били дати у време Лота учинили да, како је Сам рекао, Содома и околни градови још увек цветају? И ако је хтео да се одрекне чаше ради Свог народа, како овај не би пропао приликом Његовог другог доласка, онда би морао да погуби и неки други народ код којег би дошао, уколико би и тај народ морао да Га преда на крсну смрт. Како Јевреји нису марили за Његове знакове и чудеса, то знаци да они нису пропали услед Његовог расцепа него да су пропали и пре него што је Он убијен, јер нису поверовали Његовим знаковима.

Ако је могуће, нека Ме мимоиђе чаша ова. Рекао је то услед слабости у коју је био обучен, јер није привидно него је уистину био обучен у њу. Ако је уистину био слаб и обучен у слабост, онда је и било немогуће да се та слабост не уплаши и не помути. Пошто је прихватио тело и био обучен у слабост, у глади се крепио хлебом, у раду се умарао и у сну био немоћан. Кад је дошло време Његове смрти, требало је да и тада дејствује оно што је својствено телу. Пометња због предстојеће смрти обузела Га је због тога да би се открила Његова природа, односно, да би се показало да је Он био син оног Адама над којим је, према речима апостола, владала смрт (в. Рим. 5; 15). И рече ученицима Својим: бдијте и молит се да не паднете у напаст (искушење) јер је дух, каже, срчан, али је тело слабо (Мт. 26; 41). Ако се онда, када се плашите, не плаши ваш дух него слабост вашег тела, због чега бих се Ја уплашио смрти ако не због тога да бих вам показао страх од смрти који погађа тело у које сам обучен?

Ако се Симон, који се уплашио једне слушкиње (в. Мт. 26; 69) није уплашио свих Римљана него их је непоколебивог духа заклињао да га разапну с главом окренутом на доле, и ако је апостол, знајући да неће умрети природном смрћу, рекао: већ се приносим на жртву и време мог одласка настаде (2. Тим. 4; 6), на који је начин Господ, уз помоћ Којег су апостоли презрели сопствену смрт, јер је рекао: Не бојте се оних који убијају тело а душу не могу убити (Мт. 10; 28), Сам могао да се уплаши смрти? Осим тога, и страх који Му се приписује чини се неправовременим. Ако се плашио, требало је да се плаши онда, кад су Га ухапсили, а не у неко друго време. међутим, Он је тада исцелио ухо убице (Лк.

22; 51). Заповедио је да се узме нож, а када се јавила потреба за ножем, рекао је: Врати нож свој на место његово (Мт. 26; 52).

Будући ?? да су се кроз Сина поништавали дугови који су били начињени и да се кроз Њега извршавало преобраћање народа (незнабожаца), Син није хтео да за Себе присваја ту благодат која је постојала пре постања света. Као што је у почетку (постања света), иако је све то било кроз Њега саздано, кроз све то прошао ћутањем и Мојсејевим устима указао на другог посленика, говорећи: Погледа Бог све што је створио и гле, добро беше веома (1. Мојс. 1; 30) и рекао то стога, да би се васцела творевина показала као дужник пред Његовим Оцем, тако се и у часу обнављања творевине кроз смрт одрекао свега и рекао: нека буде воља Твоја, да би сви, који је требало да се преобрате кроз смрт Јединородног, постали Оцеви дужници. Или је то можда рекао зато, што је у часу телесне смрти предао телу све, што је телу припадало. Наиме, јасно је да су све патње сведочиле о Његовом телу, да би била очигледна његова истинитост. Иако су виделе сва та указивања на Његово тело, секте јеретика нису се увериле у њега. Као што је био гладан и жедан, као што се умарао и спавао, тако се и плашио. Или је то можда претрпео зато, да земни људи не би могли да кажу: искупио је нашу кривицу без страдања и подвига. Или можда зато, да би Своје ученике научио да свој живот и своју смрт повере Богу. Ако се Онај Који је мудар ради богопознања на коленима молио за оно што треба да буде, онда су утолико пре неверујући људи дужни да своју вољу предају Свезнајућем. Или пак зато да би Својим страдањем у Своје ученике засејао утеху, Он се прилагодио њиховом уму да би за њих постао образац, прихвативши њихов страх на Себе да би им Својим примером показао да се пре смрти не треба дрско разметати смрћу. Ако се уплашио Онај, Који не може да се уплаши, тако да се молио за ослобођење иако је знао да то није могуће, онда нека се утолико пре они моле пред искушење, да би се спасли од њега (тј. страха) у време искушења. Или пак, с обзиром да у време искушења наше мисли обично бивају расејане и наше помисли разбацане на све стране, Он Сам се молио да би нам показао да је против препредености и замки зла потребна молитва, и да се расејане мисли морају сабрати многим молитвама. Или је можда, желећи да укрепи њих, који су се плашили смрти, показао да се и Он не плашио, и да би их pouчио да страх не може да их погуби уколико се не окамене у њему. То су значиле речи: Не Моја воља Оче да буде, него Твоја, тј. Ја ћу умрети да бих спасао многе. Или је то можда учинио због тога, да би обмануо смрт, или се уплашио страдања због тога што смрт није само одлучила да Га прождере, него и да Га избаци.

Ради превазилажења смрти догодило се све то, Господе, што се у Теби скривало против ње. Твоје Божанство било је недоступно смрти и она није могла да се дотакне Твојих тајни. Иако је обзнањено име Твог Божанства, Ти си га привремено прекрио, као одеждом, јер си ти Своје божанствено име прекрио покровом човечијег имена. Тело онога, који на њему (телу) носи једино знамење старог Адама, постало је храна смрти, док је онај, који носи знамење другог Адама, господар над смрћу и њен победник. Тај први Адам је окушањем нарушио своју вољу и по чинио је телу, а тиме и ослабио и уништио тело, које је постало храна смрти. Други Адам је Својом крепком вољом оснажио тело да би га удаљио од чељусти смрти.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

[Садржај](#)

Не моја воља него Твоја нека буде. Тим речима показао се као супротност Адаму, који је одбацио вољу свог Творца да би створио вољу свог непријатеља, због чега је и био препуштен чељусти противника. Господ је одбацио вољу тела да би утврдио вољу Оног који је тело створио, знајући да свако блаженство зависи од воље Очеве.

Не како Ја хоћу него како Ти. Зар је Он имао вољу противну вољи Очевој? Због чега онда каже: Не моја воља него Твоја нека буде? И на другом месту каже: Сишао сам са неба не да творим Своју вољу, него вољу Оца Који Ме посла (Јн. 638). Воља Очева је оваква: Не изгубих никога од оних које си Ми дао (Јн. 18; 9). Јасно је, кажу, да је воља Његова другачија. И Исаија пророк каже: Би Господу воља да Га бије и даде Га на муке (Ис. 53; 10). Каже још и ово: Дао је душу Своју на смрт (Ис. 53; 10), показујући на том месту да је то била Његова воља. Како то да се разуме? Показао је две воље, вољу Господњу и Своју вољу, иако је, наравно, њихово дејство једно. међутим, када је Господ хтео да убеди Своје слушаоце да се не налази у насилној потчињености некој другој сили, заблуделима се чинило да Он има другачију вољу ? . слично томе, док је стајао крај Лазаревог гроба, рекао је: Оче, благодарим Ти што си Ме услишио! А ја знадох да Ме свагда слушаш, него рекох народа ради који овде стоји (Јн. 11; 41-42), односно да би, слушајући о Њему, познали да је Он од Бога.

То исто се мора речи и о још неким Христовим изрекама те врсте. Да би показао да је Он од Оца, све је то предао и приписао Оцу, да би се ради части Свог Оца показао као Онај Којем је то потребно, иако је све створио по Својој вољи. Није било потребе која би приморала Господа да снисходи до понижења, како би били постиђени они који су говорили да су Га победиле силе мрака. Наиме, силе мрака су гласно викале и говориле: Ти си Син Божији, преклињући Га да их не пошаље у геену. На који су начин могли да Га победе они, који су Га преклињали да их ослободи геене (пакла)?

Зној Његов бијаше као капље крви (Лк. 22; 44). Ознојио се да би исцелио болесног Адама. У зноју лица свог, каже, јешћеш хлеб свој (1. Мојс. 3; 19). У врту се молио, да би Адама поново увео у врт.

Ја сам вас позвао, каже, да бисте бдели са Мном, да ме не би предали. Пошто се сад Ја предајем, спавајте и почивајте (Мт. 26; 45)! С Јудом је почело царство (1. Мојс. 49; 15), и Јуда је рушилац царства. Кад је Јуда лукавим целивом предао Господа Римљанима, истовремено им је предао и дужност да се освете за Њега.

Приступио је безбожни Јуда да би исцрпео дубоки бездан свог пада. Да би показао да је благ и извор милосрђа, Господ је кротко рекао: Јуда, зар целивом издајеш Сина човечијега (Лк. 22; 48)? Тиме поучава да им Син Божији није ни могао бити предат. Пријатељу, на то ли си дошао (Мт. 26; 50)? Непријатељство назива пријатељством. Господ му окреће Своје лице и лукави ученик прилази учитељу истине да би га целивао. Извукао је из њега дах који му је удахнуо. Није желео да грабљиви вук и даље остане међу Његовим овцама, јер је говорио: Узеће му се и оно што има (Мт. 13; 12).

Господ им је рекао: Кога тражите (Јн. 18; 4), јер су мислили да не може да се ослободи из њихових руку. Одговорише Му: Исуса Назарећанина. Исус им рече: Ја сам. А с њима стајаше и Јуда, издајник Његов... и они одступише назад и попадаше на земљу (Јн. 18; 4-6). И против своје воље поклонили су се пред Њим, да би спознали да се Он добровољно предаје у њихове руке. Не уплашивши се силе која их је оборила, испружили су своје нечисте руке и шчепали свог Очиститеља. Симон је једном од њих одсекао ухо али га је милостиви Бог по Својој благодисти узео и поново учврстио на његовом узвишеном месту у подобију човека, који је кроз своје преступе пао у дубоки бездан.

Врати нож (мац) свој на место његово (Мт. 26; 52). Мац није потребан Ономе, Чија је реч мац. Онај, Који је одсечено ухо вратио на његово место могао је и да раздреши свезане удове. Да не би само на једном од њих показао Своју силу, он ју је пројавио и на осталима, када су одступили и пали на земљу. Да милост не би показао само према ономе којем је исцелио ухо, Он је милошћу оградио све који су Га држали, да би познали кога су ухапсили. Једино су се милошћу Онога, Који је одсечено ухо вратио на његово место, могли подићи они, што су попадали на земљу. Чим би показао нешто од Своје силе, они који су дошли да га ухапсе поново би попадали. Симон је у тајинственом смислу извукао мац, да би се потврдиле речи Мојсејеве: Свака душа, која не послуша тог пророка... смрћу да умре (5. Мојс. 18; 19-20). будући да је Господ био крај (старозаветне) правде и почетак милосрђа, вратио је његов мац у корице. Правду је вратио на њено место и милосрдно приступио исцелењу ране начињене мачем. Ухо је вратио на његово место, јер је недостатак правде допунио милосрђем. Онај, међутим, чије је ухо било исцельено, за своје исцелење је уместо љубављу узвратио мржњом. Исто тако су и они, што су попадали на земљу и били подигнути Његовом силом, оковима узвратили за добијену помоћ. Свезаше Га и одведоше (Јн. 18; 12-13).

Кнез ученика (Симон Петар) пао је у искушење, како би постао исцелитељ рањених. Пошто преступници, постидевши се, могу да се покају, Господ их је подстакao да се обратe Њему, Који је изнад било каквог преступа. Симон се током ноћи одрекао, а током дана се исповедио (упор. Јн. 21; 4-10). Код огња се одрекао, код огња се и исповедио. Тамо где се одрекао, земља је била сведок; тамо где се исповедио и земља и море су се, саобразно својој природи, појавили као сведоци. Пошто се својим језиком удаљио и

одрекао, самом је себи ставио јарам и своје мишице предао крсту, јер је понизно молио да га разапну са главом окренутом на доле.

Од сада ћете видети Сина човечијега где седи с десне стране Силе и долази на облацима небеским (код св. Јефрема: Од сада ћете видети Сина човечијега где долази на светлим облацима и са ангелима небеским). Тада првосвештеник раздре хаљине своје... (Мт. 26; 64-65), јер су пропале услед силе новог вина (упор. Мт. 9; 17). речи ћемо и то да је све, што је Бог желео да изврши кроз Свог Јединородног, Он предсказао у творевини и предизобразио на Својим праведницима. У месецу арекку (марту) цветови напуштају своја окриља и излазе напоље. Своја окриља остављају огољена и празна, да би они сами постали венци за друге. Управо тако је и првосвештеник у месецу арекку поништио своје свештенство и оставио га огољено и празно. Свештенство је прешло на нашег Спаситеља и зауставило се на Њему. Христос је ућуткао њихове усне, али су они против Њега подстакли галаму и узнемиреност међу сведоцима. Господ је одговарао на оно што су Га питали, и учинио је да се подеру њихове одежде. И узеше Га и одведоше у судницу, и предадоше у руке Пилату, а сами не удоше унутра да се не би оскрnavили него да би у светости могли да једу пасху (агнеца, јагње) (в. Јн. 18; 28). О, фарисеји, зар нисте слушали: Гле, јагње Божије које узео на се грехе света (Јн. 1; 29). Зашто вам је било потребно да оног истог дана, када кољете јагње свог спасења, приносите на жртву и Јагње нашег спасења?

Господ је био бранитељ истине. Приступио је и ћутао пред Пилатом, јер је истина била изложена насиљу. И као што други побеђују посредством одбране, тако је и Господ посредством Свог ћутања изашао као победник јер је дар, који је заслужио Његово божанствено ћутање, била победа истинитог учења. Излажући учење, Он је говорио, а на суду је ћутао. Није ћутао о ономе, чиме нас је узвисио, и није се борио против оних који су Га жалостили. речи Његових клеветника падале су на Његову главу као венац. Ћутао је да би, док Он ћути, они гласније викали, и од свих тих узвика Његов венац бивао је све украшенији. Да је проговорио, онда би Својом истином на ћутање приморао тај скуп који се трудио да Му приуговори венац. Осудили су Га, јер је говорио истину. Он, међутим, није био осуђен, јер је осуда постала Његова победа. Ништа га није приморавало да им одговара тако, што ће их убеђивати? . Он Сам је хтео да умре и одговарање би било препрека за Његову смрт. Ћутао је; да је проговорио, њихова лажљивост не би могла да се одржи пред Његовом истином. Узми Га, узми Га од нас, довикивали су Пилату (в. Јн. 19; 15). Одбијајући то два - три пута, Пилат је постао пророк Царства Господњег, говорећи: Зар цара нашега да разапнем (Јн. 19; 15)? Тајна крви, којом су покропили своја врата, одвратила је од њих смртоносног ангела и рушитеља (Мојсеј је наредио Јеврејима да крвљу пасхалног јагњета намажу своја врата како би ангео њихове станове разликовао од египатских; прим. прев). Ка истинском Јагњету они су окренули своја богохуљења и, одбацивши Га, затражили да им ослободи Вараву - човекоубицу.

Пошто су Господа обукли у пурпурну одећу, примио је Царство Израилјево. Када су Га поново свукли, Он је кроз то јасно показао да им оставља смрт. Као што су Га за порез клеветали говорећи: Овај забрањује давати ћесару данак (Лк, 23; 2), тако су и одевањем у пурпур хтели да Га убију, говорећи: "Ето, Он присваја царство!" будући да су Му припремали смрт, они су тим речима пророковали слично Кајафи. Посредством трновог

венца, који су начинили да би Му се ругали, догодило се управо супротно и њихово неверје преобразило се у добро, односно, посредством Његовог венца побеђен је непријатељ, јер је Господ Својим венцем поништио проклетство првог Адама: Трње и коров ће ти рађати (1. Мојс. 3; 13). Пљували су на Њега (Мт. 27; 30) Који им је у лице дунуо Духа Светога, дадоше Му трску у десницу (Мт. 27; 29), јер је Господ жезло што подржава свет који је остарио и ослања се на Њега. И као што се трском потврђују и чине непроменљивим судијске пресуде, тако је и Господ трском написао своју пресуду и избацио их из Свог дома.

Када виде Јуда да Га осудише, раскаја се и врати тридесет сребрника првосвештеницима и старешинама, говорећи: Сагреших што издадох крв невину. А они рекоше: Шта ми маримо за то? Ти ћеш видети! И бацивши сребрнике у храм изиђе, и отиде те се обеси и умре (Мт. 27; 3-5). Отишао је Јуда, да би постао весник оних заблуда какве су се касније појавиле. У себи је размишљао: "Ослободићу се мноштва осуда и сакрићу се од срамоте." На тај начин је, одбацивши новац, као да му ништа не преостаје после преласка из овога света, ставио омчу и обесио се. Да се милосрђе не би постидело његовим кажњавањем, међу синовима мира и истине није се нашао нико ко би га убио, него се сам обесио о уже. Тако је показао да злоба до последњег дана погубљује и искорењује саму себе. Ко ће се, дакле, осветити за крв Онога, што је дошао у људском лику, ако не онај који га је издао обухавши се у људски лик ? , не зато што је могао да Га победи и изда, него зато што је Он Сам хтео Себе да преда? Господ није уништавао злобу јер је хтео да она саму себе уништи својим делима. Дакле, ђаво је убио Бесмртнога обученог у људски лик, и тиме заслужио освету Божију, да би затим кроз ту освету Божију био погубљен и убијен онај који се називао богом ? . Онај, што је пустио стрелу на непријатеља, ломи стрелу а лук баца у ватру када она (стрела), будући одбијена, погађа оног што ју је пустио. Тако је и ђаво, видевши да је смрт Сина постала победа света а Његов крст ослободилац твари, ушао у Јуду, у свој сасуд, и он је отишао и обесио се о уже. То што се просула његова утроба (Дела ап. 1; 18) указује на онога који је Јуду подржавао док је стављао омчу. И као што се прекинуло уже, тако је и он пао и преломио се по половини. Други кажу да је Јуда затворио врата (на кући) и закључао их изнутра. Док је он трулио и док се његова утроба распадала, нико није могао да отвори врата на кући и да види онога унутра.

Не ваља да се овај новац метне у храмовну ризницу (Мт. 27; 6). Плашили су се изрека Писма и хтели су да спрече њихово испуњење. Чим би био донет у храм, новац би постајао освештан. Оно што су купили за тај новац (в. Мт. 27; 7) показало се као добро, јер су то учинили Бога ради ? . У томе је било велико тајинство. Ако су тај новац изнели из светилишта, зашто онда нису могли да га врате у ризницу? Зашто није било дозвољено да се тај новац присаједини оном новцу, од којег је и узет? Ако га пак нису одатле узели, могли су то јасно да кажу. Зар је тај новац био мање чист од осталог новца? Зар је он био мање чист него Голијатов мац који се, умотан у платно, налазио бочно у олтару? Да ли је био мање чист него злато Египћана (2. Мојс. 11; 2), него злато које је Давид отимао у свим царствима и посвећивао Богу, или је био мање чист од оне круне с драгим камењем коју је ставио себи на главу? Да ли је био мање чист него они заветни дарови које су донели Филистејци и који су се вековима тамо налазили? Зар Навуходоносор није опљачкао све богослужбене сасуде и однео их у храмове својих идола? Филистејци су чак и ковчег завета однели у Дагонов храм. Ко може нечисто учинити светим и освештаним? Ако су за

тај новац купили њиву зато, што је Он Самога Себе учинио Богом, онда је требало да њиме прекрију олтар. То им, међутим, није било на срцу, него су желели да спрече испуњење пророчанства.

Када је положио на Себе дрво крста и пошао, среташе и задржаше неког Симона Киринајца, тј. незнабошца, и ставише на њега крст да носи за Исусом (в. Лк. 23; 26). Добро је што су својевољно предали крст незнабошцима, јер су бунтовници одбацили долазак, који је донео сва блага. Тај долазак, који су из зависти одбацили, предали су незнабошцима. Из зависти су Га одбацили и због зависти су Га прихватили незнабошци. И Он Сам је прихвати њих (незнабошце) да би посредством оних, који су га примили (тј. незнабожаца) положио завист у душе, оних који су Га одбили. То, што је Сам носио Свој крст, означава Његову победу. Да у смрт није био одведен под присилом других, сведоче и следеће речи: Власт имам положити га и власт имам опет узети га (Јн. 10; 18). То, што је неко други понео Његов крст, догодило се зато да би се разјаснило да је Онај, у Којем није било греха, на крст отишао због људи који су Га избацили из своје средине.

Кад овако чине са сировим дрветом, шта ли ће бити са сувим (Лк. 23; 31)? Посредством овог поређења Господ је Своје Божанство назвао сировим дрветом, а оне, који су примили Његове дарове, сувим. Осим тога, рекао је "сирово дрво" и због тога што оно даје плодове, као што говори и на другом месту: За које од Мојих добрих дела Ме каменујете (Јн. 10; 32)? Ако толико трпим Ја - у Којем нисте нашли греха да бисте се изговорили што Ме убијате јер, који ме од вас кори за грех (Јн. 8; 46) - колико ћете више трпети ви! Или је можда рекао "сирово дрво" будући да је творио чудеса, док је сувим дрветом назвао праведнике који, међутим, не чудотворе. Осим тога, уколико су толико ненавидели и погубили сирово дрво, чије су плодове јели и чијим су се лишћем наслађивали, шта ће тек учинити са сувим дрветом, које не даје изданке и не отвара своје пупољке, тј. са обичним праведницима који не творе знамења?

Кад су Га уздигли на крст, с Њим су разапели двојицу разбојника, да би се испунило Писмо које говори: И уврстише Га међу безаконике (Мк. 15; 28). Иако не знамо да ли је био обрезан или не, један од њих се речима показао сличан обрезанима. Други пак, за којег такође не знамо да ли је био необрезан или не, својим речима се уподобио необрезанима. Један је рекао: Ако си уистину Христос (Лк. 23; 39), сагласно речима обрезаних целата, а други: Помени ме у Царству Своме (Лк. 23; 42), слично ономе што су написали необрезани: Исус Христос, цар јудејски (Мк. 15; 26). Необрезани су исповедили да је Христос цар јудејски, а не њихов цар. Јудеји су за свог цара признали ћесара (цезара), кнеза других народа. Народ који је признао пролазно царство ишчезао је заједно с њим, а они, који су исповедили истинитог Цара, сагласно обећању тога Царства ступили су у рај утехе. Ћесар (цезар) којег су признали за свог цара разрушио је њихов град, док су незнабошци, који су исповедили царство Господње, наследили васкрсење и живот својих тела.

Ако си Ти Христос, спаси и Себе и нас (Лк. 23; 39)! Господ није сишао с крста, како је затражио овај, јер је желео да прослави онога који је био с десне стране крста и који је веровао у Распетог. Посредством чуда лако је било учинити некога Својим учеником. Догодио се, међутим, нешто моћније, јер је истина Господња приморала презривога да

Му се поклони. Због тога је апостол и рекао: Слабост Божија јача је од људи (1. Кор. 1; 25). Господ је слабошћу крста покорио Себи све народе. Испружи своје руке према крсту да би се и руке распетог Господа испружиле према теби. Ко не пружа руке ка Његовом крсту, тај не приближава руке ни ка трпези Његовој. Од Његове трпезе биће удаљени сви који су, иако призвани гладни, к Њему пришли засићени. Не допуштај себи да се заситиш и не приступај тако ка трпези Сина, да ти Он не би заповедио да гладан останеш иза стола.

Пошто је сатана удаљио од правде једног ученика Христовог ? , и Христос је приграбио једног од његових ученика ? . Ономе, којег су због престапа силом приковали за крст, даровао је слободу у замену за веру, иако је остао прикован за крст. Као што је сатана успео да изабрани по благодати по својој вољи постане одбачен и презрен, и да му припреми уже уместо престола, тако је и Христос разбојнику уместо крста подарио рај. Како није доликовало да се те руке, које је човек, престапајући заповести, пружао ка дрвету познања, одмах испруже да би примиле дар од Бога Којег је он презрео у дрвету живота, Господ је узео човека и приковао га за крст да би умртно смрт која га је (човека) умртновила и да би (човек) на тај начин задобио живот за којим је чезнуо. Због тога и каже: Бићеш са Мном у рају (Лк. 23; 43).

Помени ме, Господе, у Царству Своме. Пошто је очима вере видео част Господњу на месту срамоте и уместо понижења видео славу, рекао је: Помени ме, јер и поред онога што се сада открива у клиновима и у крсту, нисам заборавио Твоје Царство и славу који ће се јавити на свршетку света и који сада још нису откривени.

Кад је Господ видео да је вера његова већа од вере многих, и да он не помишља на мучење него на опроштај грехова, прославио га је више него многе. Пошто у својим молитвама није тражио да брзо добије награду за своју веру јер је самоме себи, будући разбојник, изгледао мали и ништаван, Господ је убрзао давање Својих узвишених дарова и дао му обећање које ће се брзо испунити: данас, а не на свршетку света. Господ је показао Своје преизобилно милосрђе и онога часа, кад је од разбојника добио веру, у замену је бесплатно дао неизмерне дарове, бесплатно је пред њим излио Своју ризницу, одмах га пренео у Свој рај и тамо поставио над ризницама Својим. Бићеш са Мном у рају.

Према томе, рај се отворио разбојнику а не неком од праведника. Рај који се затворио за праведним Адамом кад је овај постао преступник, поново је отворио преступник који је победио. Као што су Јевреји изабрали разбојника и одбацили Христа, тако је и Христос изабрао разбојника а одбацио њих. Где је, међутим, оно што је речено: Ако неко не једе тело Моје... нема живота (Јн. 6; 53). речи апостола: Који се крстисмо у Христа Исуса у смрт се Његову крстисмо (Римљ. 6; 3) објашњавају да је разбојник купељ опроштаја грехова добио кроз тајинство воде и крви које су истекле из ребара Христових. Бићеш, каже, са Мном у рају.

Дадосе Му да пије оцат помешан са жучи (Мт. 27; 34). За то, што им је дао радост Својим слатким вином, они су Му дали оцат, а због жучи је Његова велика дарезљивост горчину незнабожаца учинила слатком. Његов хитон (одежда) није био поцепан јер он изображава Његово Божанство које се, будући несложено, не може ни разделити. То, што је Његова одећа била подељена на четири дела указује на Еванђеље, које се проповедало на четири

стране света. Поделите међусобно Његово тело у име љубави према Ономе Који је, због љубави према вама, Своју одећу поделио Својим целатима. Сви ви примите и прихватите васцелог Њега, да би Он Један узео и прихватио смрт свих вас. Отворите двери свога срца Ономе, Који вам је отворио двери Свога Царства. Марија види Господа у ономе који је лежао на Његовим грудима, а Јован Га види у Оној Која Га је родила из утробе, јер је, мимо свих осталих ученика, Њу превасходно поверио њему.

Будући да помрачени ум целата није спознао какво је Сунце приковано за дрво крста, помрачило се сунце које просветљује очи. Када су се помрачиле телесне очи, ум је постепено почео да се просветљује: Авај нама, заиста Овај беше Син Божији (Мт. 27; 54). Примећујеш ли да, док се тама згушњавала у њиховим спољашњим очима, још не беше ишчезао мрак у њиховим унутрашњим помислима, јер је тама сасвим природна за помрачене ? . Тај мрак их је поучио у чему се састојало помрачење оног Сунца, које су они приковали за крст. Када се појавило Сунце Правде, чистећи губаве и отварајући очи слепима, уз помоћ ове светлости слепи нису могли да знају да је дошао Цар града Јерусалима. Кад се за њих помрачило природно сунце, посредством те помрчине постало им је јасно да је наступила пропаст њиховог града. Настаде, каже, суд о пропасти Јерусалима (в. Дан. 9; 22-26). Пошто овај град није прихватио Онога, Који га је створио, преостало му је да види своје уништење.

Теби, Јудеју, не предстоји да то видиш у будућности, јер си већ видео да је твој град разорен и уништен. будући да је твој град разорен и уништен, из тог разореног и уништеног града спознај Ко је Тај, Који је засадио Цркву. Из тога што су деца овог града расејана и развејана по свим народима научи Ко је Онај, Који је све народе сабрао и ујединио у крилу Цркве. Ако те не убеди крило удате жене лишене семена, ? нека те убеди крило неплодне која је постала бременита и рада децу ?? . међутим, ако не видиш уништење прве, тешко да ћеш видети плод и пород друге. Ако ову (прву) не видиш понижену и обудовелу, зар ћеш ону (другу) видети удату и умножену децом? На шта помишљаш читајући следеће речи Писма: Остављена има много више деце него она, која има мужа (Ис. 54; 1. и Гал. 4; 27). Ако ти је смисао Писма нејасан, због чега онда замараш очи његовим читањем? Ти си сличан слепом мишу: како ниси у стању да поднесеш блиставе зраке сунца, одбаци дан и почни да летиш током теби сродне ноћи. Ако не можеш да гледаш у скривену светлост Писма, одрећи се труда да га свакодневно читаш. Слепом мишу ноћ служи уместо дана а теби се уместо Бога, изображеног у пророцима, показало теле које су начинили уметници. Поштуј или Онога, Којег су обзнанили пророци, или онога, којег су излили твоји очеви. Тако је и Исус, син Навинов, рекао: Изаберите себи данас коме ћете служити, Богу или боговима (Ис. Нав. 24; 15). Твоје срце је изабрало њихове (паганске) богове. Уместо Писма и пророка, ти поседујеш незнабожачку јарост, а уместо псалама раскалашне песме. Оно, што смо ми одбацили од себе, дато је вама, а оно, што сте ви одбацили, дошло је код нас. Ако једно Царство небеско није обећано свима нама, онда је свима нама довољан један пакао.

Боже мој, Боже Мој, зашто си Ме оставио (Мт. 27; 46). Смрт је победила Господа и натерала Га да заћути док се није попео на крст; напротив, Христос је победио смрт чим су Га подигли на крст. Док је смрт свезивала Једнога за крст, многи, који су били свезани у преисподњој, ослобођени су везивањем овог Једног. речи истинитог Господа: Ели, Ели,

зашто си Ме оставио биле су сагласне са истином, док су подругљивци додали и ово: Да видимо хоће ли доћи Илија да Га избави (Мт. 27; 49). Пошто су се том првом гласу (оглашавању) наругали, говорећи: "Зашто Илија не долази да Га спасе", Он се огласио и по други пут. Тај глас су чули мртви и покорили му се, показујући тиме да, ако су Га чули мртви, који нису могли да Га чују, онда су утолико пре могли да Га чују живи. међутим, зашто Му, кад је призвао Свог Оца, уместо Оца нису одговорили мртви? Ако Га је Отац чуо посредством мртвих, нека живи у томе виде указивање и подстицај да Га слушају. Пошто су, застранивши, одступили од Његовог првог гласа, сила Његовог другог гласа (оглашавања) их је исправила. Како је Његов први глас (прво оглашавање) изазвао поругу у њиховим устима и подсмех и исмејавање у њиховим речима, други глас (друго оглашавање) је постао јадиковка у њиховим устима и ударање рукама у груди. Како је први глас био одбачен, Он је испустио други (глас) који је тражио да им се освети. Како сведоци Писмо, веровали су да Илија може да дође код њих, али им се помисао да би Илија могао да дође код Христа чинила достојном подсмеха. Пошто су пророци предсказали њихово расејавање и разарање града, они су посведочили и да им Илија неће доћи. Када су клиновима прикивали Његове руке, разобличило их је блато које је начинио да би слепом отворио очи. Његова рука, која је могла да отвори очи слепога да би Га овај видео, могла је, исто тако, да ослепи целате како Га не би видели. Таласи који су некад били притиснути Његовим чврстим ногама, сада свезаним тесним оковима, били су свезани и покорили су се Господу, и сада су надвладали оне што су Га распињали. Те ноге, које су могле да корачају по уздигнутим таласима не погружавајући се у њих, могле су и да погазе леда непријатеља, и да их спрече да Га одведу на крст.

Када је Његово тело било приковано за дрво крста, у којем су се налазиле ризнице живота незнабожаца, Господ је погледао на незнабожачку земљу која је примила те ризнице. Јосиф је такође рекао: Однесите кости моје одавде (1. Мојс. 50; 25) јер, док је та света ризница била у нечистој земљи, Господ је био милосрдан према њој. Из тог разлога су Јевреји били враћени из Вавилонског ропства. И ако се то мора речи о светима, онда се утолико пре мора речи о њиховом Господу. Клиновима су биле приковане руке, које су нас ослободиле од окова смрти. Приковане су биле руке које су скинуле наше окове и свезале оне, што су свезивали нас. чудесно је што су мртви умртвили Живога, и што је Умртвљени оживео мртве. Они су до највеће мере увећали своју махнитост, а Он је умножио Своје величанствене дарове и спустио их чак до ада. То је Мртви, Којег је смрт уграбила и умртвила и, према сведочењу Писма, увела у гроб, али и Који је васкрсао и разоткрио пећину Свог заточеништва. Смрт Га је уграбила, умртвила и однела док је спавао. међутим, Он се затим пробудио и уграбио Свог отмичара. Ево Распетог Који је распео оне, што су Га одвели на крст, ево Заточеника, који је уграбио онога, што Га је учинио заточеником. Крст Твоје смрти постао је извор живота за нашу смртност. Сви који су пили са Твог извора, дали су плодове сличне Твом пићу. Изгладнела смрт пожурела је да Га прогута, али је пожурела и да Га ослободи. Као што је посредством Евиног слушања дошла смрт, тако је и посредством Маријиног слушања дошао живот; ако је човек посредством дрвета запао у дугове, дошао је Христос и Он их је посредством дрвета поништио.

Јевреји су се трудили да, једно за другим, уклоне Његова чуда. Не могаше ли Овај, Који отвори очи слепоме, учинити да и овај (Лазар) не умре (Јн. 11; 37). Када је и њега (Лазара)

призвао у живот, опет су говорили: Њега је оживео, а Самога Себе не може да оживи (упор. Мт. 27; 42). Уколико су они умањивали претходна чудеса, утолико им је Христос показивао чудеса већа од ових (претходних): уместо слепог - четвородневног мртваца, уместо тог мртваца - гомилу мртваца које је извео из гробова. Кад су исмејавали нова чудеса, говорећи: "Зашто Он то не може да учини", постајали су сведоци претходних чудеса која је сатворио, јер су говорили: Овај, што отвори очи слепоме и поново сведочили: Друге је спасао. Господ је тада из њих извукао двоструку корист јер је, као прво, показао њихово скривено подсмевање кад су говорили "не може то да учини", а као друго, почели су да сведоче за Њега говорећи да је Он то могао да учини. Друге спасе, а Себе не може да спасе (Мт. 27; 42). На тај начин су, исмевајући Га, почели да Га величају. Иако су речима: "не може да сиде с крста" показали да је немоћан, док су говорили "друге је спасао" они су и посведочили да је Он живототворац.

Ако су помишљали да су због немоћи Сина предали то тело у које је Он био обучен, били су слични Филистејцима који су сматрали да се услед немоћи Бога могу с презиром и непријатељством односити према Његовом ковчегу. И ако се каже да су Филистејци добили казну освете, онда се то још више мора речи за ове целате. Филистејци су били избављени од своје ране и остали су у својој земљи док се патње обрезаних, који су у суштини били необрезани, умножавају из дана у дан, јер нису имали могућности да остану у свом граду, као што немају могућности ни да се врате у њега. Ако нас куде због тела које су умртвили и сахранили, онда те покуде припремају срамоту за њих саме, јер је то тело оживело и васкрсло и седи с десне стране Оца. Мојсеј је разбио таблице на којима је Бог исписао света имена (тј. свете заповести), али њихове крхотине више није саставио нити су оне срасле тако као што срастају делови тела. Није им био подарен нити живот, нити обнављање нити нешто слично, што се дешава чак и са телима грешника.

Ако им пак крст служи као повод за подсмех, разобличава их она змија у пустињи, јер је проклета змија исцељивала верне. Јудеји су се, међутим, дрзнули да назову крст знаком проклетства. Поштовали су овна крај дрвета (1. Мојс. 22; 13), праобраз Јагњета на крсту славе, Које је уместо свезаног Исаака ослободило свезани свет. будући да је народ био проклет, и њихов спас је дошао посредством проклетога, а незнабошци су спасени Живототворцем свих. будући да су били одани проклетој змији коју је Мојсеј поставио пред њих, поштовали су бакарну змију, којој су се поклонили и која им је за спасење тела погубила душу. Онај, ко није хтео да гледа на змију, умирао би од својих рана. Можда они нису били достојни да гледају на Бога, због чега су гледали на себи подобну змију и на тај начин се исцељивали. Како је Бог знао да народ (јудејски) неће поверовати у Његовог Сина, уразумио их је посредством змије да би постидео целате, јер је народ у пустињи поштовао праобраз нашег Спаситеља.

Светилиште је било порушено а храм спаљен, што служи као праобраз Христа: Његово тело било је слично подизању храма, а Вавилоњани слични целатима. Ако приговориш да је Бог то учинио због њихових грехова, ја ћу те упитати у чему је онда сагрешио храм и олтар, као и Данило и његови пријатељи? Како се то догодило због умилоствљена правде, јер су се услед те освете појавили обећани дарови, исто тако правда је била умилоствљена и посредством тела уздигнутог на крст, као и кроз рушење храма. За слуге Своје умолиће се (Пс. 134; 15).

Прва похвала Творчева је у томе, што је саздао творевину, а друга у томе што се открио Својим створењима. Као што је Он њих познао, хтео је да и она познају Њега. Од Њега је потекло име божанства које се открило посредством Мојсеја, да би Египћани познали Бога сваке твари (в. 2. Мојс. 4; 16). Од тог Бога је и Логос Који се јавио и обитавао у телу да би творевина познала Светворца. У имену божанства (које се открило Мојсеју) наговештено је божанство Сина, док је у имену Сина било откривено очинство Бога. Египћани нису поверовали Мојсеју и били су кажњени његовим штапом, у Сина су поверовали и Његовим крстом били спасени. Штапом Мојсејевим, праобразом крста, упозорени су народи - Египћани у знамењима рана, док су Амалићани у бици познали дејство крста. будући да су до тог времена били груби, уразумили су се праобразом крста; кад им се открио крст, показали су се као мудри и просветљени његовим учењем и поукама. Бог је, дакле, удостојио Израилце и привукао их праобразом крста. Када се јавио Онај, чијим су знамењем били почаствовани, они су од Њега начинили знамење поруге да би Га најзад, подсмевајући Му се и ругајући, и протерали. Пошто је Израил био привучен и наслађиван изобиљем милости, био је потпуно поучен, али угојио се и удебљао и оставио Бога Који га је створио (5. Мојс. 32; 15).

Пред њима се открио истински смисао праобраза, али су га они изопачили, иако су још од давних времена многим подобјима Његовим били поучавани да би Га познали. Нису признали оно тело, чија их је сенка прекривала у пустињи. Посредством дрвета, Његовог подобја, вода је постала слатка, а посредством змије, Његовог знамења, били су исцељени од змијског уједа. Укинути су субота и обрезање, јер ни једно ни друго није могло да их спасе. Одвратили су се од оног лица, чији је образ свагда био изображаван пред њима. Сви пророци су показивали само подобје Његових црта, јер обличје штапа (жезла) није било тако савршено као знамење крста. Лепота дрвета, које је воду учинило слатком, није била тако савршена, као лепота оног дрвета, којим су незнабошци учињени слатким и кротким. Где год да је прошло подобје Христа као човека, тамо се потресла васцела творевина и била доведена у пометњу: море штапом, ране од змијског уједа Његовим знамењем, а горчина воде - Његовим праобразом. Ма где да се појавила истина, одмах би били одбачени они, који су прекривени нечистотом. Ево извора, који без зависти даје блаженство онима који пију и не завиде један другоме. Истекла је вода и свуда се раширила, како нико не би са завишћу гледао како други пије.

ДВАДЕСЕТ ПРВА ГЛАВА

[Садржај](#)

У руке Твоје предајем дух Свој (Лк. 23; 46). Његова божанска природа предала је људску, будући да ју је напустила и оставила приликом страдања. Божанство, међутим, није тако одступило од човека да би се сасвим одвојило, него се по Својој сили сакрило од умртвљенога и од убица. Да се божанство тада пројавило, онда се Онај Који је био умртвљен, не би уплашио; да се оно (божанство) открило, убице не би могле да Га умртве. Његова божанска природа штитила је и чувала човечију да не би пропала, будући да је ова природа која је чувала знала за себе, док природа која је била чувана, није знала за себе. Због тога се божанство открило и умртвљеноме, јер Он није био остављен, а открила се и

убицама, тако да они нису могли да изврше своје дело, тј. да сачувају гроб и да умрлога задрже у њему. Господ је и на делу потврдио обећање о Својој смрти, показујући и на делу откривајући да је Његова људска природа могла да страда јер је очигледно за све умро и, истовремено, утврдила веру оних, који су били мртви, да Он може да их оживи. Дакле, Бог Га је подигао и вера у Њега утврдила се у слушаоцима. Непријатељ је познао своју кривицу и осуду јер се сунце помрачило, храмовна завеса поцепала, стража у пометњи побегла, а гробови се отворили и мртви устали.

Сјединивши се с човеком Бог се родио рођењем оне природе коју је примио и за коју је било природно да се роди у телу. Нико не може да се роди људским рођењем уколико не прими наше удове и нико не може бити подложен смрти уколико се не састоји од тих истих удова. Дакле, Господ је у поретку природе дејствовао у телу од врата утробе до врата гроба. Својим рођењем отворио је закључану утробу а Својим васкрсењем закључани и стражом опкољени гроб. На средини Свог пута подигао је крст да би на тај начин они, који се из утробе радају као подложни смрти, најпре сусрели крст, као дрво живота, чији су плод дужни да сабирају и умножавају у својим телима, да би затим, када смрт све њих сабере у својој утроби, они срушили њу и избавили се од њене власти. Дакле, у самом тренутку смрти Бог није био уз Христа, не зато што је Он хтео да буде изван Њега, него зато што смрт не би могла да приступи оном месту, где је био живот који умртвљује смрт. Приликом рођења, Бог је био са Христом, јер божанству није страно рођење. рођење је почетак свега што се појављује, и сједињује међусобно све ствари које имају порекло. У њему учествује и сила Творца, иако је оно дело творевине. Смрт је потпуна пропаст онога што постоји, а како је Бог суштина која се не може уништити, Он самим тим није подложен смрти. Он међу нас није дошао да би било шта сазнао, него да би Својом пунотом испунио оно што је нама недостајало.

Даље, тело је својом природом страдало заједно са напаћеном душом, јер је душа та која осећа жалост. Дакле, Његова човечија природа, страдала је услед тела, док је жалост осећао због душе. Дух ће доћи, и сила ће осенити (Лк. 1; 35). То живо тело постало је хлеб и храна верујућих. Дух Свети доћи ће на тебе, и сила Вишњега осениће те, и оно што ће се родити биће свето, и назваће се Син Божији (Лк. 1; 35). То је речено о телу, које је примио од Марије. Дакле, они који говоре да је тело нашег Спаситеља било само неки привид тела, слично телу ангела који су јели у дому Авраамовом, јавно бивају разобличени, јер нигде није написано да су ти ангели мучени, распети и убијени, него да се њихов изглед изменио. То, наиме, нису били телесни ангели, него су узели обличје какво је било на корист посматрача. Да се не би помислило да је Господ сличан њима Он се родио, како би Својим изласком из утробе из умова протерао мисао да је Он само сличан људима.

Завеса се поцепала да би се показало да им је Господ одузео царство и да га је дао народу који доноси плодове. Можда је у поцепаној завеси дао обличје будућег разарања храма, јер је Дух изашао из њега. И као што је првосвештеник неправедно подерао своју одећу, тако је дух поцепаво завесу и на тај начин посредством творевине показао дрскост и гордост Јудеја. Пошто је свештеник подерао своје свештенство и лишио га се, Дух је поцепаво завесу и, одлазећи одатле, све понео са собом. Или, можда, као што је био порушен и разрушен храм у који је Јуда бацио своје сребрњаке, тако су и врата, на која је ушао, подерала своју завесу. Камена срца су се расејала, јер се срца Јевреја нису покајала.

У месецу арреку Господ је победио Египћане и тог истог месеца Јевреје је обасјао пламени стуб. Сунце се помрачило, јер су Њему узвратили противним. Уместо раздвојеног мора, Дух је поцепао завесу да би Цар славе без препрека пошао на крст и на Голготу. Сунце је сакрило своје лице да Га не би видело како виси на крсту и вратило своју светлост у себе да би сасвим ишчезло. Током три сата сунце је било прекривено мраком, а затим је поново заблистало, да би наговестило да ће Господ након три дана устати из ада. Планине су се потресле и гробови су се отворили, а поцепана завеса као да је плакала, јадикуюћи због будућег разарања храма. будући да су Га људска уста осудила, уста неживих ствари су ускликнула и оправдала Га. Они су заћутали, а камење је проговорило, као што је Господ и предсказао. Завеса је подерала и њихове затворене и окореле уши, да би прославила Онога, Којег су они одбацили.

Када је Дух видео како Возљубљени Његов виси на крсту и како Га понижавају, узео је завесу, храмовни украс, и подерао ју је. Или је, можда, дух пророштва који је обитавао у храму и који је сишао да би људима благовестио Његово јављање, сада узлетео на небо да би небеским однео вест о Господњем узношењу на небо. Гробови су се можда отворили и због тога, да би Господ тиме показао да Он може да сруши дрво крста, али да није срушио оно (тј. крсно дрво), чијим ће посредством бити срушено царство Израилево, нити је срушио оно, чијим је посредством срушио грехе незнабожаца. Напротив, Дух је уместо њега (тј. крсног дрвета) поцепао храмовну завесу. Да би показао да ће изаћи из Гроба, Господ је за сведоке позвао праведнике који су изашли из својих гробова. Тако су се узајамно нагостили и један и други излазак. будући да су тим истим Духом били помазани и освештани и царство и свештенство, Дух је изашао и вратио се ка извору и једног и другог, како би било јасно да је и једно и друго исушио Онај Који је и једно и друго укинуо. Иако знамо да се одсецањем нашег најмањег прста може исцелити тело и да ће у противном читаво оно (тело) пропасти, ми не желимо то да учинимо, јер добро знамо шта нам предстоји. Знајући да ће смрт Његовог Сина људима подарити слободу, Бог није одбио да то учини. Због чега Бог није заповедио Аврааму, који је имао много слугу, да једнога од њих принесе на жртву? Зато што се жртвовањем слуге не би показала Аврамова љубав, и био је нужан син како би се пројавила његова љубав (према Богу). Тако и Бог има много слугу, па ипак Своју љубав према творевини није показао посредством њих, него је хтео да нам посредством Сина обзнани Своју љубав према нама. Бог, каже, тако заволе свет да је Сина Свог Јединородног дао (Јн. 3; 16). Зашто је Бог створио свет, ако не услед љубави? На исти начин је у љубави родио и Сина. У каквом би се стању човек налазио да Адам није сагрешио, тумаче нам Јевреји. Исто тако, да Јевреји нису убили Христа, Бог би на други начин могао да оживи и јеврејски народ и незнабошце. Сатана је саветовао Адама да окуси од дрвета јер је мислио да му може нашкодити, при чему није знао за промисао Божији који је његово зло обратио у добро, сагласно следећим речима: Да су Га познали, не би Господа славе разапели (1. Кор. 2; 8). У време кад су они поступали неправедно, Господ је њихова дела преобразио у Своју славу.

А стајалиху издалека сви познаници Његови (Лк. 23; 49), да би се испунило оно што је речено: пријатељи моји и ближњи моји спрам мене дођоше и стајаше (Пс. 37; 12). Пред суботу су Га убили, док је било време за убијање; пред суботу су га сахранили, док је било време за сахрањивање, јер се до тада могло плакати, пошто је субота крај рада и са њеним

наступањем прекида се свака жалост. Током суботе није допуштено нити да се ради, нити да се жали (за мртвима).

Један од војника прободу Му ребра копљем (Јн. 19; 34). Поругама које је поднео, Господ је почаствовао Своје пријатеље а непријатеље казнио да би они, који Му нису били пријатељи, познали Његову правду, а пријатељи Његово милосрђе. Извор који је потекао из Његовог ребра јасно је показао крв, и кривицу за њу Јевреји су преузели на себе (Мт. 27; 25). међутим, тада је истекла и вода, која се појавила ради очишћења. Крв својом појавом говори против убице, а вода својим тајинством (говори о) очишћењу Његових пријатеља. И то се догодило стога, да би познали да је Христос жив и након смрти. Уколико су више умножавали Његове ране, утолико су се више отварале Његове ризнице. Небеска богатства била су разливена по сваком делу Његовог тела и чим би им се убице приближиле, она су се разливала да би пријатеље обогатила а непријатељима се осветила. Притекао сам свим удовима Твојим, Господе, и из свих сам добио све дарове. Кроз Твоја ребра, прободена копљем, ушао сам у заграђени рај. У рај улазимо посредством ребара прободених копљем, као што смо и из раја изашли посредством ребра узетог из (Адамовог) бедра. будући да је огањ, који је пламтео у Адаму, потицао из његовог бедра, бедро другог Адама било је откривено и из њега је истекао поток воде која је угасила огањ првог Адама. Зли посредник је у људима распламсао огањ, а од Доброг посредника потекла је вода која је угасила тај огањ. Не постоји ништа горе од онога, који је обмануо Адама, који му ничим није нашкодио, и нико други се не може поставити поред њега, осим онога који је након смрти пробо ребра Господња. Дакле, злоба је била побеђена посредством онога чиме је победила. Истекла је крв, која нас је ослободила од робовања смрти, али је истекла и вода, да би сви, који приступају Његовој спасоносној крви могли да оперу робовање пороку којем су били потчињени. Истекле су крв и вода, које означавају и Цркву Христову, саздану на Њему, слично као што је из Адамовог бедра била узета његова жена. Адамово бедро је његова жена, а крв Господња је Његова Црква. Из Адамовог бедра изашла је смрт, а из бедра Господњег живот. Христос је маслина из које истиче млеко, вода и јелеј (уље). Млеко за децу, вода за младе и јелеј за болесне. слично овоме, та маслина је у својој смрти дала воду и крв.

Завист је прогонила Давида, завист и мржња прогониле су Сина Давидовог. Давид се сакрио у пећину (1. Сам. 22; 1), а Син Давидов у гроб. Давид је, како се чинило, био осуђен, а Син Давидов побеђен, док је, у ствари, осуђен и разобличен био Саул, а побеђена и срушена смрт. Давид је ускликнуо: Где је копље царско (1. Сам. 26; 16), а Син Давидов: Смрти, где ти је победа (1. Кор. 15; 55). Саул је своје копље бацио на Давида (1. Сам. 19; 9-10) и, мада га није погодио, зид је остао као сведок његовог прогона. Тако су и целати копљем проболи Сина Давидовог и, мада Његова сила није поражена, Његово тело сведоци о Његовим ранама. Давид није био прободен, као што ни Сину Давидовом нису нашкодили. Зид, копље и пећина оптужују Саула, а тело, крст и гроб разобличују Јевреје. Нико није толико уздигао себе колико човек, и нико се није толико унизио као Бог. Нико није толико узвисио себе као човек који је испружио руке ка дрвету и пожелео да постане једнак свом Творцу, нити се ико толико умањио као Бог, Који је Своје руке раширио на дрвету и избрисао преступ што се појавио кроз покрет оне прве руке.

Господ је Своје руке раширио на крсном дрвету, да би умртно смрт која се појавила посредством дрвета. Требало је да наше тело буде исцељено на исти начин на који је и рањено; доликовало је да онај, који је уздигао самог себе, буде и поражен оним, чиме се уздигао, да би се открила она сила која све преображава. Стрела којом смо рањени постала је за нас лек живота. Оружје којим је непријатељ победио постало је за њега самог страх и трепет, да би тим истим леком, којим је био умртнољен наш живот, била умртнољена и смрт, наш убица. Адамов живот, погубљен дрветом, Господ је узео и понео на дрво, да би и Адама узнео до њега и да би му под гранама дрвета живота приуговотои безбедно обитаваиште. Онога дана, кад је отворена рана Христова, затворена је и запечаћена рана Адамова. Шести дан ? , који је Христа приковао клиновима, Његовим посредством извукао је клинове из преисподње. Његово бедро је отворено међу живима, да би у преисподњој било затворено. На који се начин рана, која се затворила, после десет дана показала као отворена, тако да су прсти ушли у њу (прсти апостола Томе)?

Бог је подржавао раширене Мојсејеве руке све док непријатељи нису пали и изгнули. Јевреји су такође раширили руке Сина Божијег на крсном дрвету. И како су они Њему учинили противно од онога, што је Он учинио њима, тако је и Он сада њима учинио оно, што је било противно Његовим раширеним рукама, јер су они пали и више се нису подигли. На сличан начин су незнабошци, који су поверовали у Његове раширене руке, учинили супротно од онога, што су чинили пређашњи незнабошци, због чега се и са њима догодило супротно. Крсној смрти био је изложен зато, да би се испуниле речи пророка: Као јагње на заклање вођен би и као овца нема пред оним који је стриже (Ис. 53; 7). Бити најпре усмрћен, а затим пострижен, није у складу са природним поретком. међутим, то је речено због тога што је Христос најпре био погубљен одлуком коју су изрекла уста судије, а затим прикован на крст, на којем је стајао непосредно над земљом и био сличан овци пред стрижење. Он је умро будући прикован за крст, чиме је тајинствено означио да ће кроз Његову смрт сви мртви бити подигнути и да ће устати. Кажу да се Јерусалим налази у средини земље, ради праведног Бога Који је тамо дао Закон чије су луче, исходећи отуда, просветлиле све крајеве земаљске. будући да је тамо била Његова правда, тамо је подигао и милосрђе Свога крста, да би одатле раширио руке према свим крајевима земаљским и и прихватио и обгрлио душе и духове читаве васељене.

Христос је умро за свет, да нико не би ради света живео. Налазио се у телу прикованом за крст, да нико не би живео ради раскоши (сопственог) тела. Умртно је живот тела, да ми не бисмо живели по телу. Постао је учитељ којем патње нису непознате, и поучио нас је сопственим страдањем. Сам је упознао горчину, да би нас научио да човек не може постати Његов ученик само по имену, него посредством страдања. Мудрост коју је у свему показао предао је и нама. У свету се јавио Онај, Који је изнад света.

Реч истине дошла је у свет и Својом истином, што се нас тиче, научила нас да корачамо Његовим путем. Господ се обукао у тело и бесмртнима учинио она тела, која су била обучена у смрт. Обнаженост Његовог тела на крсту јесте обнаженост наше смрти, и полагање Његовог тела у гроб јесте поробљавање живота који је од света. Није нас ослабило нити наслађивање овога света, нити нас је заслепила величанственост његовог призора, нити нас је уловила сласт његових дарова. Над нама нису завладале замке

његових лукавстава, нити је његово смртоносно копље задобило власт над нама који смо познали његовог прогонитеља и рушитеља.

Постоје два крштења код Господа, Очиститеља свих: једно је крштење воде, а друго крштење крста, да бисмо се крштењем страдања поучили крштењу воде. Покајање грешника је њихово расцепе, које тајно пронице кроз њихове удове и уздржава их да не би поступили по кретању страсти. Дакле, и праведнима и грешнима потребна су два крштења, и једно не може да спасе без другог. Ако кажеш да данас нема јавних прогона, ја ћу ти одговорити да постоје тајни (прогони), јер јереси прогоне твоју веру. Ти, дакле, исповедај Господа без испитивања о Њему. Царски прогони нису ништа гори од прогона јеретика, као што ни страдања нису ништа тежа од мучења којима излажу јеретици. Ако те прогони мржња, исповедај љубав; ако те прогони завист, исповедај једнодушје; ако те прогони страст, исповедај уздржање. Ако те пак прогони неправда, исповедај правду; ако те прогони жудња за влашћу, исповедај Господа, Свегосподара. Сви ти прогонитељи прогоне мученике у свету. будући да су они (мученици) победили у тајним прогонима, овенчани су јавно. Ако будеш побеђен у прогонима који су унутар тебе, како се можеш надати да ћеш истрајати у прогонима који су изван тебе?

Марију велича Ева, а Јосифа Јосиф, будући да је и онеме, који је затражио тело Исусово, име било Јосиф. Старији Јосиф је био толико праведан да, како каже Писмо, није хтео да осрамоти Марију (Мт. 1; 19). Млади је био исто тако праведан јер није хтео да саучествује са клеветницима на суду и у делима њиховим (Лк. 23; 50-51). Тиме је показано да је Господ Себе поверио овом имену, како када се родио, тако и онда, када је требало обавити Његово мртво тело. То име се удостојило савршене награде, јер Му је служило приликом рођења у пе чини и побринуло се за Његово тело у гробу.

Запечатихе гроб Његов (Мт. 27; 66), што се догодило у Христову корист а на њихову штету. Онима, који су видели врата гроба, било је јасно да је ту дејствовала сила којој је све лако. Извео је Своје тело из запечаћеног гроба, и печат гроба постао је сведок печата утробе коју је запечатио. Кад је била запечаћена девственост утробе и гроба, Син Бога живог изашао је отуда, и у оба случаја био Прворођени. Кроз врата смрти изашла су врата живота. Кад је Господ био закључан, ослободио је закључане, и кроз Његову смрт оживели су мртви; кроз Његов глас ускликнули су ћутљиви, у васкрсењу Његовом потресла се земља, и Својим изласком из гроба увео је незнабошце у Цркву.

Марија је у рано јутро пошла према гробу, али Он већ беше васкрсао. И нико није знао час Његовог васкрсења, али је Марија незнабошцима говорила о Њему. Одежду којом је био обавијен у гробу тамо је и оставио, како би човек у рај ступио без одеће, какав је тамо и био пре сагрешења. будући да се човек обукао тек онда, кад је протеран из раја, приликом ступања у њега биће без одеће. Можда је Своју одежду оставио тамо и због тога, да би тиме означио тајинство васкрсења мртвих јер, као што је Он васкрсао у Својој слави а не у Својој одећи, тако и ми морамо васкрснути у делима својим.

Будући да је Адам умро услед греха, требало је да Онај, Који је грехе примио на себе, уништи смрт. Адаму је речено: У онај дан, у који окусиш, умрећеш. Он, међутим, није тога дана умро, али је добио залог смрти. Видео је да је наг, јер је био лишен пређашње

славе, и уплашио се смрти. Тако смо и ми добили живот у Христу: уместо плодова дрвета, окусили смо Његово тело, а Његова трпеза заменила нам је рај. Његова праведна крв опрала нас је од проклетства, а кроз наду у васкрсење очекујемо будуће наде и већ живимо Његовим животом, који је постао наш залог.

Не дотичи Ме се (Јн. 20; 17). Као прво, рекао је то стога, што је то тело почетак гроба и што га је Сам Господ, као његов свештеник, брижно чувао од свих руку, да би га дао оној руци која може да прими такав дар и да за њега узврати сличним даром. Као друго, заповедио јој је да Га не дотиче, да би поучио да се Његово тело већ обукло у част и славу, чиме је показао да је само у оно време, док је Он био слуга, свим људима била дата власт над Његовим телом, јер су Му прилазили и цариници и грешници. учинио је то и да би показао да Његови непријатељи немају власт да полагају руке на Њега, а да Његови пријатељи могу да му приступе на други начин, односно с љубављу и страхом. Осим тога, кажу да Марији није допустио да Га дотакне и стога, што она још не беше примила тајинство крви и тела Његовог, показујући тиме не само да непријатељи, као Јуда, него да ни пријатељи, који још нису запечаћени ?, не могу да приступе Његовом тајинству. Осим тога, како је Ева, која је испружила руку, изложила људско тело смрти и разним болестима, Господ није допустио Марији да приступи Његовом телу, јер га је чувао за мишицу Онога Који га је посадио са Своје десне стране, за ону руку која Га је, након вазнесења, окружила сваким блаженством.

Узлазим Оцу Мојему и Оцу вашем, Богу Мојем и Богу вашем (Јн. 20; 17). Ако ово схватимо онако, ако је написано, испоставиће се да је Отац на небесима а не на земљи. Ако би Он био на земљи, зашто би Син усходио к Њему? Ако кажеш да Син није био на небу, ја ћу ти одговорити да ни Отац није био на земљи. Рекао је: Долазим теби, Оче свети (Јн. 17; 11) а не Боже Мој. Кад је говорио с Њим, називао Га је Оцем, да би показао да је Он од Њега. међутим, кад је послао гласника Својим ученицима и рекао: Одлазим, назвао га је Својим Богом да би тиме показао Своју слабост док се налази с њима. Он, међутим, каже и следеће: Нисам Сам, јер је Отац са Мном (Јн. 16; 32) и Ја сам у Оцу и Отац у Мени (Јн. 14; 11). Узлазим Оцу Мојем и Оцу вашем, Богу Мојем и Богу вашем. Мора се приметити да је на почетку рекао: Оцу Мојем, а затим Оцу вашем, а онда Богу Мојем и Богу вашем. И једно и друго речено је о Његовој човечијој природи. Рекао је да узлази Његово тело, а не Логос Божији. слично томе, о Његовој људској природи говори се и на оном месту где каже: Отац наш, Који је на небесима (Мт. 6; 9).

Симону је речено: Хајде за Мном (Јн. 21; 13), чиме предсказује његову (Симонову) смрт. А Петар осврнувши се виде да за њима иде ученик којег Исус љубљаше... и рече: Господе, а шта ће овај? Исус му одговори: А шта је теби до тога (Јн. 21; 20-22)? Шта је то лоше рекао Симон? Ништа друго није рекао, осим што је од Господа затражио да и тог ученика побуди да следи за Њим. На тај начин је, посредством Симоновог распитивања, Господ поучио да и Он, заједно са Оцем, има власт над смрћу, будући да каже: Ако Ја хоћу. Он, међутим, није хтео да се и овај овенча Његовом врлинском смрћу.

Господ је Својим ученицима дао јелеј као символ Свог имена ? и тиме показао да је васцели Он са сваким од њих. будући да је Он дан, дао је такође и светлост светиљци и протерао таму и њена дела.

Након што је међу онима који су били изложени смрти и у оној природи над којом је владала смрт задобио залог живота, Господ се узнео од њих и Отац Га је посадио са Своје десне стране, као заложника земних. Отуда им је Он послао истински залог, Духа Утешитеља, залог живота. Ако смо ослобођени од робовања греху, зар нас је ослободио роб? Робови не ослобађају робове. Обрати пажњу на ова два чудна дела. Ко је поделио језике? Отац. Јесу ли они, којима су језици помешани, били грешници или праведници? Грешници. А Дух, када је послат, на кога је сишао? На апостоле. Зар они нису били праведни? Наравно да је тако. Због чега је, дакле, Господ помешао језике, да би Дух језике подарио праведницима и апостолима? Ако је тако, онда је дело Духа славније и веће од дела Очевог. Господ је заједно са Собом узнео и узвисио и наше тело, како би оно посредовало за телесне и да би кроз Њега земни задобили приступ вратима Царства небеског, јер се и Само божанство умањило и снисходило ка нама посредством нашег тела.

ДВАДЕСЕТ ДРУГА ГЛАВА

[Садржај](#)

А ви седите у граду Јерусалиму, а Ја ћу послати обећање Оца Својега на вас (Лк. 24; 49). То је оно, о чему је говорио Јоил: Пророковаће синови ваши и кћери ваше (Јоил 2; 28). Пророк је додао и "крв" и "огањ" - крв услед Његовог расцепа, а огањ услед (пламених) језика (Дела ап. 2; 3). Видевши да су се Његови ученици ражалостили усред гомиле која се сабрала на тај празник, Господ је послао Своје стројитеље да утврде веру колебљивих и Своје чврсте стубове да подрже умове немоћних. Јевреји су у Апостолима видели ону исту силу, за коју су сматрали да је пропала заједно са Његовим телом. Када су видели да име умртвљеног Христа подиже мртве, Његова смрт се у њиховим очима показала већа него Његов живот. Док је живео међу њима, он Сам је и васкрсавао. Сада, кад су Га сматрали мртвим, име мртвог почело је да чудотвори над смрћу да би било јасно да, иако је Своје име предао смрти будући да је умро, смрт ни на који начин нема моћ да се успротиви Његовој живој сили.

Поштуј побожност као Самог Бога. Знај да је добро чинити добра дела, и да је зло помишљати о злу. Чак и ако не учиниш то зло о којем размишљаш, знај да се оно урезује у твоју душу. међутим, и образ добра исто тако остаје урезан у теби. Добар човек је као мисао Божија, и ум, који испитује тајно, постаје као пророк за оне, којима је потребно. Онај, ко напустивши истину прибегне привиду, самога себе предаје смрти. Не тражи од Бога богатство које не можеш да сачуваш, јер само дарови Божији не могу бити уништени. Подстакни своју душу, да би мудрошћу, која је у њу положена, она познала оно што је достојно познања, и да би слободном вољом којом је обдарена, творила оно што је заповеђено. Оно што исходи из рђавих мисли горе је од њих. Празнословље није без греха, а многоглагољивост је показатељ недостатка мудрости и знања. Сократови ученици упитали су свог пријатеља Платона: "Које добро превазилази сва остала?" Он им је одговорио: "Прво од њих јесте мудрост, јер она све друго поништава, док свака друга ствар има своју супротност. Тако се обиљу супротставља сиромаштво, љубави смрт, слави завист, а здрављу болест. Обиље ума је вечно: богате теши у недаћама богатства, сиромашнима олакшава страх од сиромаштва, старце укрепљује, децу руководи саветом, а

младост кроти. Када се догоди несрећа, она остаје као лађа на мору, јер је она сила која превасходи све остало."

Господу је лако оно што је нама тешко, и лако достижно оно, што је за нас немогуће. То нам је показао и Својим првим доласком, када је био умањен и преиспуњен благодаћу. Оно, за шта Га молимо, неће нам дати услед мноштва наших речи, него што ћемо посредством љубави поседовати све ризнице. На то нам је јасно указао на примеру књижевника и фарисеја, који су многословили у молитвама и истовремено умножавали своје користољубље. будући милосрдан, Он Сам нас је научио да ће, макар ми и заћутали, наше молитве бити записане код Њега. Господ је због неколицине речи опростио царинику и отпустио га с похвалом небеских синова, који се радују због покајаних. Његов глас је призвао Закхеја, и тај звук постао је сличан квасцу. Цариник је сишао са смокве и удаљио се од својих (пређашњих) дела. Глас Господњи поставио је границу ономе, чија неправда није знала за меру. Господ је своја добротина излио на сина Тимејевог. Тако је и жена грешница, трудећи се да многим лековима олакша своје ране, пришла Ономе Којем је све могуће, да би јој показао Своју милост Онај, Који исцељује све ране.

Он љуби праведнике и милосрдан је према грешницима. Он оправдава добре и штити од злих. Он се бори за праведнике и покајнике, и када су они, који су радили, узроптали због беспослених који су се изједначили с њима у плати али не и у труду, речи које су исказане против оних што су наследили милосрђе, Он је окренуо на оне који су добили плату, показујући да им, иако нису задобили милосрђе, није одузета плата коју су заслужили. Он милује и дуготрпељив је, и Његове помисли не страхују због тога, хоће ли се човек преобратити или неће, као да је то скривено од Њега. будући да је Његово предзнање свагда у Њему, оно је сасуд управљања и домостроја Његове милосрдне воље. И када суди по правди, и када показује милосрђе, исход и једног и другог јасно је откривен пред Њим, јер ништа није скривено од Њега. Овај свет страда са сваким од нас, тј. ми страдамо посредством нас самих, а Бог састрадава са нама само посредством знања, као што и ми посредством знања састрадавамо са онима који болују.

Превод:

Антонина Пантелић

[Садржај](#)